TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

6'ncı Birleşim
14 Ekim 2026 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**275**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**279**
III.- YOKLAMALAR	**336, 337**
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	**280**
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	*280:284*
1.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Manisa zeytin üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	280:281
2.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Amasra maden faciasının 4'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	281:282
3.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, Dünya Kadın Çiftçiler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	282:284

Sayfa

V.- AÇIKLAMALAR **284, 345, 351**

1.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'deki sınır kapılarında yaşananlara ilişkin açıklaması 284

2.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, Simav Jeotermal Isıtmalı Sera Organize Tarım Bölgesi'ne ilişkin açıklaması 284

3.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Trakya'da petrol ve doğal gaz arama faaliyetleri kapsamında alınan acele kamulaştırma kararlarına ilişkin açıklaması 284:285

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, açıklanan şeker pancarı alım fiyatına ilişkin açıklaması 285

5.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, açıklanan şeker pancarı alım fiyatına ilişkin açıklaması 285

6.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Halk TV'ye kayyum atanmasına ve Samsun'daki sorunlara ilişkin açıklaması 285

7.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'daki zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması 286

8.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklaması 286

9.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklaması 286

10.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'da yapılan ihalelere ilişkin açıklaması 286

11.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, Amatör Spor Haftası'na ve Sakarya'daki spor yatırımlarına ilişkin açıklaması 287

12.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, parasını faize yatırmak istemeyen insanlara ilişkin açıklaması 287

13.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, fon skandalına ilişkin açıklaması 287

14.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklaması 287:288

15.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Amasra maden faciasının 4'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması 288

16.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, açıklanan şeker pancarı alım fiyatına ilişkin açıklaması 288

17.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklaması 288

Sayfa

18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, çeşitli nedenlerle sürücü belgeleri geri alınan yurttaşlara ilişkin açıklaması 289

19.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Cemil Tugay'a ilişkin açıklaması 289

20.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Halk TV'ye ve fon krizine ilişkin açıklaması 289

21.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Halk TV'ye kayyum atanmasına, "harese metaforu" olarak adlandırılan sendroma, iktidar partisine seslenmek istediğine ilişkin açıklaması 290:291

22.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Fatma Betül Sayan Kaya'ya, fon soygununa, Halk TV'ye kayyum tayin edilmesine ilişkin açıklaması 291:293

23.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Amasra faciasının 4'üncü yılına, Halk TV'ye kayyum atanmasına, Cafer Mahiroğlu soruşturmasında ortaya konulan iddialara ilişkin açıklaması 294:296

24.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Türk gençliğine, TEKNOFEST'te dereceye giren Ülkü Ocaklı gençlere, Türkiye'deki ve yurt dışındaki gençler için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması 296:297

25.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Halk TV'ye kayyum atanmasına, fon krizine, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin Osman Kavala'ya dair kararına, Bakırköy Cezaevindeki uygulamalara ilişkin açıklaması 297:299

26.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Halk TV'nin TMSF'ye devredilmesine, fon krizine, Ekrem İmamoğlu'nun savunmasına, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin Osman Kavala hakkındaki kararına, Ömer Çelik'in açıklamasına ilişkin açıklaması 299:301

27.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, şehit düşen Piyade Uzman Çavuş Mustafa Aslan'a, Türk Silahlı Kuvvetlerinin "Ateş Serbest-2026" faaliyetine, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlanan Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması 301:304

28.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 304

29.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 304:305

30.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 305

Sayfa

31.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 305

32.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir, Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 305:307

33.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın Yeni Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 345

34.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 345:346

35.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 346

36.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 347

37.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'in Yeni Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 347

38.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'in, Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 347:348

39.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 348

40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 348

41.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a ve Malatya Havalimanı'nın sefer sayısının düşürülmesine ilişkin açıklaması 351

42.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, atanmayan öğretmenlere ilişkin açıklaması 351:352

43.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesinin kadro taleplerine ilişkin açıklaması 352

Sayfa

44.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, öğretmenlerin eş durumu mazeret tayinlerine ilişkin açıklaması 352

45.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'taki nefroloji uzmanı eksikliğine ilişkin açıklaması 352:353

46.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'taki sağlık meselelerine ilişkin açıklaması 353

VI.- ÖNERİLER **308, 330, 337**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ *308:330, 330:336, 337:345*

1.- YENİ YOL Grubunun, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 19 milletvekili tarafından, gerçek ve tüzel kişilerin mal varlığı artışlarının meşru gelir kaynaklarına dayanıp dayanmadığını tespit etmek, açıklanamayan servet artışlarını vergilendirmek ve mali şeffaflığı sağlamak için neler yapılabileceğinin tespiti amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 308:314

2.- İYİ Parti Grubunun, Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, zeytin ve zeytinyağı fiyatlarının üretici aleyhine düşük kalmasına yol açan ekonomik ve yapısal nedenlerin bütün yönleriyle araştırılması ve üreticinin korunması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 314:320

3.- CHP Grubunun, Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve arkadaşları tarafından, başta Adana olmak üzere Çukurova'da narenciye üreticilerinin artan üretim maliyetleri, ürün fiyatlarındaki belirsizlik, ihracat pazarlarında yaşanan sorunlar, ürünün dalında kalması, pazarlama ve depolama yetersizlikleri, iklim değişikliğinin üretim üzerindeki etkileri ile üreticilerin yaşadığı ekonomik kayıpların bütün yönleriyle araştırılması ve narenciye üretiminin sürdürülebilirliği için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, bir araştırma komisyonu kurulması amacıyla 4/9/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 321:328

Sayfa

4.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerinde idare ve gözlem kurulunun verdiği keyfî kararların yol açtığı ihlallerin araştırılması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 328:330, 330:336, 337

5.- Yeni Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, Halk TV'ye kayyum atanmasıyla ilgili gelişmelerin araştırılması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 337:345

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI **330**

A) ÇEŞİTLİ İŞLER *330*

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Japonya Temsilciler Meclisi Milletvekili ve Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Yasutaka Nakasone'ye ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi 330

VIII.- SEÇİMLER **349**

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM *349*

1.- (10/4004, 4005, 4006, 4007, 4008, 4009) esas numaralı Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim 349

2.- Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim 349

3.- Dilekçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim 349

B) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYELİKLERİNE SEÇİM *349:351*

1.- Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan üyeliklere seçim 349:351

Sayfa

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **353**

A) KANUN TEKLİFLERİ *353:387*

1.- Sivas Milletvekili Hakan Aksu ve Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse ile 83 Milletvekilinin Türk Kızılay Kanunu Teklifi (2/3690) ile İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 279) 353:387

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI **388**

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, son beş yılda Mersin Limanı Deniz Hizmetleri Müdürlüğü hakkında yapılan şikâyetlere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47419) 388:390

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, yüksek riskli bölgelerde görev yapan Türk denizcilerin güvenliğine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47420) 391:394

3.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Ayasofya-i Kebir Camii'nin üst katındaki ziyaret alanını işleten şirkete ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/47429) 395:397

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, PTT personelinin istihdamıyla ilgili yapılan yasal düzenlemeye ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47553) 398:399

5.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Rusya-Ukrayna savaşı sebebiyle Karadeniz'deki seyrüsefer güvenliğinde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47816) 400:402

6.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, vergi borcu veya ödenmemiş trafik cezası bulunan araçların muayene hizmetinden yararlandırılması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47886) 403:405

7.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, PTT bünyesinde görev yapan idari hizmet sözleşmeli personelin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47970) 406:407

8.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde batan bir geminin mürettebatının akıbetine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/48572) 408:409

Sayfa

9.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, 2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde batan bir geminin mürettebatının akıbetine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/48694) 410:411

10.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, 2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde batan bir geminin mürettebatının akıbetine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/48813) 412:414

11.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, zorunlu trafik sigortası ücretlerinde yaşanan artışa ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/49069) 415:416

12.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, bir siyasi parti il başkanının yöneticisi olduğu şirketle ilgili bazı iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/49079) 417:420

13.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, bazı köprü ve otoyolların özelleştirilmesine dair Cumhurbaşkanı Kararı'na ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/49082) 421:422

14.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son üç yılda taşınmaz satış bedelini düşük gösterdiği gerekçesiyle cezai işlem uygulanan kişi sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/49085) 423:424

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.01'de açılarak iki oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Yusuf Beyazıt, Genel Kurulu ilk kez Başkan Vekili sıfatıyla yönetmesi nedeniyle bir konuşma yaptı.

Siirt Milletvekili Mervan Gül, Siirt ili yatırımlarına,

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan, Ankara'nın başkent oluşunun 103'üncü yılına,

Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk, Ordu iline,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün yaptığı gündem dışı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez, Hakkâri'deki ve özellikle Yüksekova'daki gençler üzerindeki baskılara,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a ve 13 Ekim Uluslararası Afet Risklerinin Azaltılması Günü'ne,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a ve Tokatlı çiftçilere,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Konya'nın ulaşım sorunlarının başında gelen çevre yolu projesine,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, il emri uygulamasına ilişkin mağduriyetlere,

Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp, engelli yurttaşların kazanılmış emeklilik hakkına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Samsun Büyükşehir Belediyesine ve iktidara sorduğu soruya,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a ve Hatay'daki depremzede esnafa,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Tarım ve Orman Bakanlığına yaptığı çağrıya,

Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir, Tokat'ta bulantı, kusma şikâyetleriyle hastanelere başvuran hemşehrilerine, önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ ile birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, 16'ncı Uluslararası Kocaeli Kitap Fuarı'na ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a,

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın, lekelenmeme hakkına,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, basın özgürlüğüne,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, çiftçiye ve tarıma yeterli desteğin verilmesi gerektiğine,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, Osmaniye'de süreç karşıtı güçlerin olduğuna,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Kırıkkale Yahşihan Belediyesi Başkanı Vekiline ve eski İmar Müdürüne,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat, Esenyurt Belediyesinin Kıraç Cemevi'nin boşaltılmasına yönelik tebligatına,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın, geçen hafta pek çok ilde yapılan baro seçimlerine ve yargı bürokrasisine,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, fındık üreticisine,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a, Göksun elmasının ve Kahramanmaraş zeytininin fiyatına,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, yeni çalışma haftasına, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt ile önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, Şanlıurfa'nın elektrik sorununa, fon soygununa ve konuyla ilgili bir araştırma komisyonu kurulmasının milletin talebi olduğuna,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt ile önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, fon piyasasındaki soyguna ve kurulacak komisyonlarda tek tek hesap sorulması gerektiğine,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt ile önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, Ankara'nın başkent oluşunun 103'üncü yıl dönümüne, 10 Ekim Ankara Gar katliamına, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, Edirne'de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı bir kuruluştan ayrılan 14 çocuğa, Birleşik Emekliler Sendikasının yaptığı basın açıklamasına, Ankara 2 No.lu Barosu Başkanının yapmış olduğu açıklamaya ve fon kriziyle ilgili getirilen yasal düzenlemeye,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, yeni yasama yılına, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt ile önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, Ankara'nın başkent oluşunun 103'üncü yıl dönümüne, tarımın ve çiftçinin içinde bulunduğu duruma, köylerin yeniden yaşanılabilir hâle gelmesi için yapılması gerekenlere,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt ile önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, bugün araştırma önergesi olarak verdikleri fon meselesine ve yarın Plan ve Bütçe Komisyonuna gelecek olan kanun teklifine, futboldaki hakem skandalına, Ankara 2 No.lu Barosu Başkanının açıklamasına, hasta tutsak Hatice Yıldız'a, Fatma Betül Sayan Kaya'ya,

Ankara Milletvekili Murat Emir, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a, Ankara'nın başkent oluşunun 103'üncü yıl dönümüne, fon vurgununa ve sordukları sorulara, dezenformasyon yasasına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt ile önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, Ankara'nın Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti oluşunun 103'üncü yıl dönümüne, İlim Yayma Cemiyetinin 75'inci yıl dönümüne, İsrail'in Savunma Bakanı Katz'a, yılın dokuz ayında 54 ilin ihracatının artmasına, "terörsüz Türkiye"ye, İŞKUR Gençlik Programı'na ve fon meselesine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez,

Ankara Milletvekili Murat Emir,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı,

Muş Milletvekili Sezai Temelli;

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt ile önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, Ankara'nın başkent olarak ilan edilişinin 103'üncü yılına,

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt ile önceki Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, Belçika vatandaşı Emre Tezmen'e,

İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin taleplerine,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, Millî Eğitim Bakanlığının okullarda ücretsiz yemek vermek için yaptığı ankete,

Mersin Milletvekili Perihan Koca,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş;

Emeklilere,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, Mekke İttifakı'na,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, hapishanelerin doluluk oranına ve Adalet Bakanlığının denetimli serbestlik yükümlüleriyle ilgili projesine,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Uşak'ın maden sahası olarak görülmesine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Yusuf Beyazıt, Yeni Parti Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'e ilişkin bir açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu üyeliğinden geri çekildiğine ilişkin yazısı 13/10/2026 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 23 Ekim 2026 tarihinde İsviçre'nin Cenevre şehrinde düzenlenecek olan Birleşmiş Milletler Eğitim ve Araştırma Enstitüsü (UNITAR) Türkiye Stratejik İş Birliği Çerçeve Toplantısı'na katılım sağlanması hususuna ilişkin tezkeresi kabul edildi.

YENİ YOL Grubunun, 13/10/2026 tarihinde İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarında yatırım fonları üzerinden gerçekleştirilen usulsüz işlemler, piyasa manipülasyonları ve haksız kazanç faaliyetlerinde siyasi nüfuz sahibi kişilerin ve kamu görevlilerinin olası rollerinin, siyasi ve idari sorumluluklarının, ihmal ve kusurlarının, denetim eksikliklerinin ve soruşturma süreçlerindeki muhtemel ayrıcalıklı uygulamaların bütün yönleriyle araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 13/10/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, sermaye piyasalarında ortaya çıkan ve 7 portföy yönetim şirketine ait 131 yatırım fonunun tasfiyesine, 455.758 yatırımcının tasfiye sürecinden etkilenmesine yol açan fon skandalının bütün yönleriyle araştırılması; başta Sermaye Piyasası Kurulu olmak üzere ilgili kamu kurumlarının gözetim ve denetim görevlerini yerine getirip getirmediğinin, yaşanan usulsüzlüklerde kamu görevlilerinin ihmal ve sorumluluklarının, siyasi karar alıcıların süreçteki rolünün ve olası siyasi müdahalelerin ortaya çıkarılması, yatırımcıların uğradığı zararların tespit edilerek haklarının korunmasına yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 13/10/2026 tarihinde Grup Başkanı Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli ile Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı tarafından, Mekke Ortak Savunma Anlaşması'nın bölgesel güç dengelerinde yaratacağı muhtemel sarsıntılar ve ülkeyi çok boyutlu bir güvenlik krizine çekme riskinin tüm boyutlarıyla incelenerek TBMM'nin süreçteki anayasal denetim rolünün işletilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 13/10/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, yatırım fonlarında başlayan manipülasyon iddialarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 13 Ekim 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Yeni Parti Grubunun, 13/10/2026 tarihinde Bursa Milletvekili Hasan Öztürk ve arkadaşları tarafından, SPK'nin izin, denetim, yatırım ve tasfiye kararlarının incelenmesi, olası çıkar ilişkileri ile kamu görevlilerinin sorumluluklarının belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin Genel Kurulun 13 Ekim 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin yapılan görüşmelerinden sonra oylaması sırasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Trabzon Beşikdüzü ilçesi Muhtarlar Derneği Başkanına, Yönetim Kuruluna ve Beşikdüzü ilçesi muhtarlarına "Hoş geldiniz." denildi.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, 14 Ekim 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 20.23'te birleşime son verildi.

Yusuf BEYAZIT
Başkan Vekili

Müzeyyen ŞEVKİN
Adana
Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ
Mersin
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 10

14.10.2026 Çarşamba

Milletvekili Teklifi

1.- İyi Parti Grup Başkanvekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3949) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.10.2026)

Genel Görüşme Önergeleri

1.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan ve 20 Milletvekilinin, ülkemizde sanal kumarın önlenmesine yönelik gerçekleştirilen çalışmaların yeterliliğinin değerlendirilerek sanal kumarla mücadelede yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/148) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.10.2026)

2.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan ve 20 Milletvekilinin, uyuşturucu kullanımının toplumsal ve ekonomik etkilerinin değerlendirilerek uyuşturucu ile mücadele konusunda alınması gereken tedbirlerin ve mevzuattaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/149) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.10.2026)

14 Ekim 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Yusuf BEYAZIT

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, Manisa zeytin üreticilerinin sorunları hakkında söz isteyen Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a aittir.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Manisa zeytin üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Manisa zeytin üreticilerinin sorunları hakkında gündem dışı söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, Manisa'nın zeytinlik alanları 1,3 milyon dekardır; toplam ağaç sayısı 36 milyondur. Son beş yılda ortalama 170 bin ton sofralık, 200 bin ton yağlık zeytin üretilmiştir. Bugün Manisa'da zeytincilik can çekişmektedir. Akhisar'da üretici ayakta, elek kapatıyor, hasadı durduruyor. Zeytin ihracatçısı, tüccarı "Daha geçen yılın hasadını satamadık, bu yılın ürününü nasıl alalım?" diyor. Salihli'de zeytin toplamaya işçi götürülemiyor. Soma'da zeytin işçisi "Geçinemiyoruz." diye isyan ediyor. Gördünüz değil mi ağlayarak zeytin toplayan, "Yoksulluğa dayanamıyorum." diyen emeklinin hâlini?

Sayın milletvekilleri, bir işçinin zeytin toplama maliyeti kilogram başına 20 lira, zeytinin satış fiyatı 10 lira; bugün bu ülkede 10 liraya ekmek bile alınamıyor. Daha bunun gübresi, mazotu, ilacı, sulaması, budaması var; söyleyin bu üretici ne yapsın, çoluğuna çocuğuna nasıl baksın?

Sayın milletvekilleri, Manisa'nın zeytin ve zeytinyağı ihracatı yılın ilk dokuz ayında yüzde 18 geriledi, tam 8 milyon dolarlık ihracat kaybı yaşandı. İktidar, ne ihracata çare oldu ne üretime deva oldu. Geçen yıl yağlık zeytin 40 lira, mazot 50 liraydı; bu yıl mazot 100 lira, yağlık zeytin 10 lira. Çiftçi bu işin altından nasıl kalksın sayın milletvekilleri? Evet, üretimin düşük olduğu yıl ürün kaybı üreticinin sırtına yükleniyor, üretimin yüksek olduğu yıl düşen fiyat yine üreticinin boynuna asılıyor; böyle adalet olur mu? İktidar neden seyirci kalıyor, üreticinin sesini neden duymuyorsunuz? İktidara ve Tarım Bakanına buradan sesleniyorum: Zeytinin yok yılında yoksunuz, var yılında yine yoksunuz; ihracata destekte, pazar rekabetinde yoksunuz; markalaşmada, depolamada yoksunuz; mazotta, gübrede, sulamada yoksunuz; hesaplamada, planlamada yoksunuz; ekerken, dikerken, üretirken yoksunuz; harmanda, hasatta hiç yoksunuz. Manisalı üreticiler adına sesleniyorum: Sayın Tarım Bakanı, Manisa'ya gelmeniz için daha kaç elek kapanmalı, Manisa'yı duymanız için daha kaç üretici hasattan vazgeçmeli?

Dün Sarıgöl'de üzüm üreticileri eylem yaptılar seslerini duyurmak için. Manisa'da olmanız için daha kaç üzüm bağı sökülmeli, sorunları çözmeniz için daha kaç köylü yollara dökülmeli?

Sayın milletvekilleri, Tunus'tan, Suriye'den zeytinyağı ithal eden bu iktidar; son beş yılda 4 kez ihracata yasak, kısıtlama, fon, kota getiren bu iktidar yine, şimdi üreticiyi ortada bırakan yine bu iktidar. Türk zeytincisi iktidarın umurunda olmayabilir fakat İYİ Parti olarak bizim umurumuzda. İYİ Parti olarak diyoruz ki: Bugün zeytin ihracatçısına kilogram başına 50 sent destekleme verilse bunun maliyeti sadece 100 milyon dolar olur. Fon vurgununda buharlaşmasına engel olamadığınız paranın 20 milyar dolar olduğu biliniyor yani çiftçinin kurtuluşu için gereken para, borsada bu ayak oyunlarıyla buharlaşan paranın sadece binde 5'i. İşte milletten, köylüden, Manisalı üreticiden esirgenen rakam bu kadar az.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın efendim.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sayın milletvekilleri, Pir Sultan Abdal der ki: "Bozuk düzende sağlam çark olmaz." Çiftçinin emeğiyle dönen çark çiftçiyi yoksullaştırıyorsa, işçiyi aç bırakıyorsa, halkın sofrasına bereket taşımıyorsa bu bozuk düzenin çarkı kırılmalıdır ve bu bozuk düzen inşallah ortadan kalkmalıdır.

Türkiye'yi geleceğe taşıyan üreticidir. Üreticiye sahip çıkmak zorunda olduğumuzu bir kere daha hatırlatıyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İkinci söz talebi, Amasra maden faciasının 4'üncü yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'na aittir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Hayırlı olsun Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Amasra maden faciasının 4'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, dört yıl önce bugün Amasra'da yerin yüzlerce metre altında hayatını kaybeden 43 maden şehidimizi saygı ve rahmetle anıyorum.

14 Ekim 2022 akşamında o 43 evde zaman durdu. O akşamdan sonra babalar geri gelemedi, eşlerin telefonları açılmadı; annelerin, babaların, kardeşlerin yüreğindeki yangın sönmedi ve hiçbir resmî açıklama, hiçbir taziye mesajı da bu acıyı dindirmedi, dindiremez de zaten. Bu insanlar sadece adalet istediler ama adalet de maalesef göçük altında kaldı. Buradan, maden şehitlerimizin ardından hayata tutunmaya çalışan eşleri, çocukları, anneleri, babaları, bütün maden şehit ailelerimizi saygıyla selamlıyorum. Acınızı unutmadık, sorularınızı unutmadık, adalet talebinizi unutmadık. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, peki, bu 43 madencimiz neden hayattan koparıldı? Amasra'da yaşananlar doğal bir felaket değildi, maden işinin fıtratıysa hiç değildi çünkü bir işte riskin varlığını bilmek o riski yönetme sorumluluğunu da beraberinde getirir. Tehlikeyi öngörmek, önlem almak, uyarıları duymak zorundasınız ve gereğini yapmak durumundasınız; denetlemek, eksiklikleri gidermek zorundasınız ama siz ne yaptınız; soruyorum. Yıllarca uyarılar yapıldı, raporlar hazırlandı, maden facialarının nedenleri araştırıldı, komisyonlarda hangi önlemlerin alınması gerektiği anlatıldı. Ancak bu ülkede Soma'nın ardından Kozlu'yu, Ermenek'i, Amasra'yı yaşadık; 1 Ekimde Soma'da 5 madencimizi

kaybettik, madencilerimiz hayatlarını kaybetmeye devam ediyor. Amasra'da da raporlar çekmecede bekletildi, uyarılara kulak kapatıldı, işçiye üretim baskısı yaptırıldı, önlem alınması gerekirken hiçbir şey yapılmadı; maden ocağı liyakatsiz, iş bilmez kadrolara emanet edildi ve sonrası malum, 43 canımızı, maden işçimizi şehit verdik. Bakın, bir hükûmetin görevi işçiler öldükten sonra taziye mesajı yayınlamak değildir değerli milletvekilleri ya da Erdoğan'ın yaptığı gibi, bir insanın ölümünü "kader, fıtrat" diyerek iki kelimeye sığdırmak değildir, atanmış bakanların koltuklarına zeval gelmesin diye krizleri yönetip açıklama yapmak da değildir; bir hükûmetin görevi o ölümlere giden yolu kapatmaktır değerli arkadaşlar.

Amasra'da facianın acısı yetmezmiş gibi bir de sorumluluk tartışması başladı, "Bakanlık mı sorumlu, Teftiş Kurulu mu sorumlu yoksa Türkiye Taş Kömürü mü sorumlu; Amasra Müessesesi mi sorumlu, yöneticiler mi yoksa hayatını kaybeden işçiler mi kusurlu?" diye utanmadan aranızda top çevirdiniz. Dava başladı, resmî devlet raporlarına rağmen asıl sorumlular davada korunup kollandı; üç beş bürokrat göstermelik mahkemeye çıkarıldı, ödül gibi cezalarla uğurlandılar.

Bizim isteğimiz, intikam değil adalettir değerli arkadaşlar. Bizim isteğimiz gerçeklerin ortaya çıkarılmasıdır. Bizim isteğimiz bu ülkede artık hiçbir maden işçisinin evinden helalleşerek çıkmak zorunda kalmamasıdır. Bizim isteğimiz bu cezasızlık ikliminin artık sona ermesidir çünkü adalet tüm sorumlular hesap vermeden gerçekleşmez. Hiç kimsenin de makamı, ünvanı, siyasi yakınlığı adaletin önüne geçmemelidir ve geçemez. En önemlisi, bir madencinin hayatı bir AKP'li bürokratın kariyerinden daha değersiz olamaz ve değildir de. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Amasra'yı anlamak için aslında mahkeme dosyasına bakmak tek başına yetmez. Madencilerimizin ardında kalan çocuklarımız babalarını fotoğraflarından tanıyorlar, mezar başında toprağı öperek babalarını arıyorlar. Bizler bu ülkenin emekçilerine, maden işçilerine, onların çocuklarına en azından adalet borçluyuz ve bu borç afili mesajlarla ya da yılda bir kez taziye törenlerine katılmakla ödenemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Bu borç gerçeği ortaya çıkarmakla, sorumluları hesap vermeye zorlamakla ve çalışma koşullarını değiştirmekle ve aynı acının bir daha yaşanmaması için gereğini yapmakla ödenir. Bugün Amasra'nın 4'üncü yıl dönümünde hâlâ aynı soruların peşinden gidiyoruz maalesef; bu bir yönetim sorunudur değerli arkadaşlar ve siz işçinin sesini duymaz, uyarıları dikkate almaz, liyakatli olmazsanız, bilançoyu insan hayatından önemli görmeye devam ederseniz benzer acıları davet etmekten başka hiçbir şey yapamazsınız; kurduğunuz düzen bu ve biz bu düzeni kabul etmiyoruz. Bu kürsüden bir kez daha söylüyorum: Amasra'da yaşananların hesabı sorulacaktır. Sadece doğrudan sorumlular değil tüm sorumlular, ihmaller zincirindeki tüm sorumlular ortaya çıkacak ve bu baretler artık toprak altına kalmayacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Üçüncü söz talebi, Dünya Kadın Çiftçiler Günü münasebetiyle söz isteyen Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'e aittir.

Buyurun Sayın Gözgeç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, Dünya Kadın Çiftçiler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Ekim Dünya Kadın Çiftçiler Günü nedeniyle söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle Meclis Başkan Vekilimize yeni görevinde başarılar diliyorum, hayırlı olsun.

15 Ekim Dünya Kadın Çiftçiler Günü, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilerek tüm dünyada kutlanmaya başlanmıştır. Kırsalda kadınların ekonomik hayata katılımlarını güçlendirmeyi hedefleyen bu gün ülkemizde de 1997 yılından itibaren kutlanmaktadır.

Topraktan yaratılmış insanın en güçlü bağı yine toprak. Bu dünyadaki yaşamımız sona erdiğinde toprağın kucağına emanet bırakılıyoruz, o yüzden "toprak ana" deriz. Bir anne, bir kadın şefkati ve merhametiyle sarıp sarmalar bizi. Bereketli Anadolu topraklarında Rabb'imin izniyle yeşeren tohumlar tarlada neşvünema bularak sofralarımıza geliyor. Tarladan sofraya üretimin her aşamasında kadın çiftçilerin emeği, alın teri var. Özellikle Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin öncülüğünde başlatılan, tarımı millî bağımsızlığımızın anahtarı olarak gören Ata Tohum Projesi'yle Anadolu'nun ata tohumları da yine en çok kadınlar eliyle geleceğe ekiliyor.

AK PARTİ olarak kadını daima politikalarımızın merkezine alıyoruz. Kadınların siyasette, ekonomide, tarımda, velhasıl hayatın her alanında güçlü bir şekilde var olmasının yolunu açan düzenlemeleri hayata geçiriyoruz. Anayasa'da düzenlenen pozitif ayrımcılık ilkesiyle birçok alanda kadınlara öncelik veriyor, destek oluyoruz. TARSİM tarım sigortasında kadın çiftçilere poliçe primi üzerinden yüzde 10 kadın çiftçi indirimi uyguluyoruz. Kadın çiftçilerin tarımsal üretime daha fazla katılmalarını teşvik etmek amacıyla verilen tarımsal desteklerden 2026 yılında yaklaşık 440 bin kadın çiftçi yararlanmıştır. Kırsal Kalkınma Yatırım Programı kapsamında 2022-2026 yılları arasında 727 kadın girişimciye 1,3 milyar lira hibe desteği verildi. TKDK-IPARD desteklerinde kadın girişimcilere ilave puan avantajı sağlanıyor. Bugüne kadar IPARD programları kapsamında 7.368 kadın girişimciye 38,6 milyar lira ödeme yapılmış ve 60,5 milyar liralık yatırım gerçekleşmiştir. Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor Programı, Aile Çiftçiliğinin Geliştirilmesi Programı ve kadın çiftçilerin modern üretim tekniklerine erişimlerinin sağlanması amacıyla hayata geçirilen eğitim projelerinden 3.885 kadın üretici yararlandı. Kadınların kooperatif yoluyla ekonomik ve sosyal hayata etkin katılması hedefiyle bakanlıklar arasındaki iş birliğiyle ülkemizde kadın kooperatif sayısı her geçen gün artıyor. Özellikle 2021 yılında hayata geçirdiğimiz kadın kooperatiflerini oda kayıt ücreti, yıllık aidat, munzam aidat, tescil ve ilan ücretlerinden muaf tutan düzenlememiz kadınları kooperatif kurmakta daha da cesaretlendirmiştir. Katma değer oluşturan ürünleri ekonomiye kazandıran kadın kooperatifleri aynı zamanda kadın istihdamının da anahtarı.

Ticaret Bakanlığımız KOOP-DES Programı'yla 2020-2024 yılları arası 772 kadın kooperatifine 110,5 milyon lira destek sağladı. 2025 yılında 45 ilden 63 kadın kooperatifine 34,8 milyar lira hibe desteği sağlandı. 2025 yılı itibarıyla 400 bin lira olan hibe desteğini 1 milyon liraya yükselttik; 60 bin lira olan fuar desteğini 150 bin liraya, 408 bin olan personel desteğini de 532 bin liraya yükselttik. Verilen bu hibelerle kadınlar bugün hayallerinin peşinden giderek azimle, inançla her geçen gün yeni başarı hikâyeleri yazıyor. Başka illere de örnek olan seçim bölgem Bursa'mızda da kadın kooperatif sayısı bugün Tarım Bakanlığına bağlı 21, Ticaret Bakanlığına bağlı 40 olmak üzere 61'e ulaştı. Ekinezya üretiminden ekinezya balıyla dijital pazarlamaya uzanan çalışmalarıyla Karacabey Dağkadı Kooperatifi; Yıldırım ilçemizde yöremizin geleneksel lezzetlerini, kültürel mirasımızı ekonomik değere dönüştüren Zeyniler Çalıkuşu Kooperatifi, kadın emeğini sofralara taşıyan Orhaneli Kadın Girişim Üretim Kooperatifi Bursa'daki kadın kooperatiflerimizden sadece birkaçı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Devamla) - Gıdadan el sanatlarına, coğrafi işaretli ürünlerden geleneksel tatlara kadar üretimin her aşamasında emeği bulunan; üreterek kalkınmaya, istihdama, ülke ekonomisine katkı sağlayan, ülkemizin geleceğini yeşerten kadınları yürekten tebrik ediyorum.

Tüm kadın çiftçilerimizin 15 Ekim Dünya Kadın Çiftçiler Günü'nü kutluyor, bereketli günler diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Düşünmez...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'deki sınır kapılarında yaşananlara ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Bugün Hakkâri sınır kapılarında yaşananlar doğrudan bölge halkının ekmeğine ve yaşam hakkına müdahaledir. Gümrük kapısından yasal sınır dâhilinde, çoluk çocuğunun rızkı için 2 paket sigara ya da birkaç kilo erzak getiren yurttaşlarımız kapıdan geçtikten sonra yol kontrol noktalarında bulunan askeriye ve KOM ekipleri tarafından durdurulmakta, baskıyla eşyalarına el konulmaktadır. İnsanlar karakollarda dokuz saat boyunca alıkonulmakta, usulsüz biçimde mahkeme kapılarında sürüklenmektedir. Bu tablo bir güvenlik tedbiri değil sınır boylarında yaşayan halkımızı yoksullaştırma ve sindirme politikasıdır. DEM PARTİ olarak ilan ediyoruz: 2 paket sigara üzerinden halkımızı kriminalize eden, temel haklarını gasbeden bu keyfî ve baskıcı uygulamaları kabul etmiyoruz. Sınırlar halkların cezalandırıldığı yerler değil adil ve insanca yaşamın kapısı olmalıdır. Hak gasplarına, kolluk baskısına ve halkımızın mağdur edilmesine derhâl son verilmelidir. Halkımızın haklı mücadelesinin yanındayız.

BAŞKAN - Sayın Biçer...

2.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, Simav Jeotermal Isıtmalı Sera Organize Tarım Bölgesi'ne ilişkin açıklaması

ADİL BİÇER (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Gazi Meclisimizin bu kürsüsünden bir memleket hayalinin gerçeğe dönüşmesinin gururunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Yıllardır büyük emek verdiğimiz, altyapısını tamamladığımız Simav Jeotermal Isıtmalı Sera Organize Tarım Bölgemiz artık üreticimizin yatırımına hazır. Dün toprağın altında saklı duran o doğal zenginlik bugün Simav'ımızın geleceğine umut, üretimine bereket oluyor; 1.185 dekarlık bu dev yatırımla Simav'da 1.500 hemşehrimize iş kapısı açılacak, ekonomimize yılda 3 milyar liralık katkı sağlanacak. Simav'daki bu yatırım yalnızca seralardan ibaret değildir; gençlerimizin geleceği, üreticimizin umudu, Simav'ımızın kalkınma hamlesidir. Bir zamanlar hayal olarak görülen bu büyük yatırım bugün AK PARTİ'mizin eser ve hizmet siyasetinin somut bir başarısı olarak Simav'da yükseliyor. Başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Tarım ve Orman Bakanımız Sayın İbrahim Yumaklı olmak üzere emeği geçen herkese gönülden teşekkür ediyorum. Simav büyüyecek, Kütahya kazanacak, Türkiye güçlenecek. Toprağı bereket, insanı asalet dolu Simav'ıma selam olsun.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Yontar...

3.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Trakya'da petrol ve doğal gaz arama faaliyetleri kapsamında alınan acele kamulaştırma kararlarına ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Trakya'nın bereketli tarım toprakları petrol ve doğal gaz arama faaliyetleri kapsamında alınan acele kamulaştırma kararlarıyla tehdit altında. Buradan

Tekirdağ halkı adına sormak istiyorum: Hangi olağanüstü durum ortaya çıktı da çiftçinin toprağı için acele kamulaştırma yoluna başvuruyorsunuz? Neden bu araziler seçildi? Topraklarını kaybedecek çiftçimizin, odaların ve STK'lerin görüşleri alındı mı? Enerji ihtiyacını gerekçe göstererek çiftçinin geleceğini elinden çalmaya çalışıyorsunuz. Bölgemiz ikinci derece deprem riski altında. Bu karar zaten can çekişen yer altı sularını tamamen yok edecek. Trakya, enerji politikalarının deneme tahtası değildir. Biz enerji üretimine değil bilimden uzak, denetimsiz ve halkın iradesini yok sayan uygulamalara karşıyız. Trakya sahipsiz değildir.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, açıklanan şeker pancarı alım fiyatına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜRKŞEKER şeker pancarı alım fiyatını 3.720 lira olarak açıkladı, üstelik bu fiyata kota tamamlama primi de dâhil. Geçen yıl 3.100 liraydı fiyatlar, buna göre artış yüzde 20 civarında. Oysa çiftçimiz geçen yıldan bu yana giderlerin ağırlığı altında eziliyor. Mazot, gübre, sulama, tohum, işçilik giderleri ciddi bir şekilde artmış durumda. Konya'nın bereketli topraklarında alın teri döken çiftçilerin zarar etmeden üretmeye devam etmeleri lazım çünkü pancar stratejik bir üründür, şeker endüstrisi millî bir sektördür ve buradan çağrımız nettir: Alım fiyatı en az 4.500 lira olmalıdır, çiftçimizin emeği korunmalı ve çiftçimiz üretmeye devam etmelidir. Üreticiyi kaybedersek üretimi de kaybederiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

5.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, açıklanan şeker pancarı alım fiyatına ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

14 Ekim 2025'te mazot 55 lira, bugün 97 lira. Çiftçinin mazotuna yüzde 76,4 zam yaptınız. Pancar alımını ise 3.100 liradan 3.720 lira ilan ettiniz, artış oranı yüzde 20. Üstelik açıklanan fiyatın yaklaşık 143 lirası kota tamamlama şartına bağlı prim olduğu için prim hariç 3.577 lira. Geçen yıl bir ton pancarla 56 litre mazot alan çiftçi bugün ise sadece 38 litre mazot alabiliyor. Ton başı maliyetin 3.300 lirayı bulduğu bu koşullarda çiftçinin borcunu ödeyip toprağa küsmeden yeniden geçimini sürdürebilmesi için mutlaka bu fiyatların 4.500 liraya yükseltilmesi gerekiyor. Tarım Bakanına çağrımızdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çan...

6.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Halk TV'ye kayyum atanmasına ve Samsun'daki sorunlara ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Halk TV'ye kayyum atayarak halkın haber alma özgürlüğünü elinden alabilirsiniz ama gerçekleri örtemezsiniz. Halkın değil bir avuç ayrıcalıklının yanında duran anlayışınız bu ülkenin sorunlarını gizleyemez. İşte, 81 ilimizde olduğu gibi Samsun'da da sorunlar bitmiyor. Bafra'da çeltik, Çarşamba'da, Terme'de fındık üreticimiz kan ağlıyor, Vezirköprü'de ise sanayi esnafımız da aynı durumda. Dertlerinin en büyüğü insanca koşullarda çalışabilecekleri modern bir sanayi sitesinin olmaması. Yazın sıcakta, kışın soğukta, çamurun içinde çalışıyorlar. Yollar bozuk, altyapı yetersiz; elektrik, su, tuvalet, duş, dinlenme ve müşteri bekleme alanları sorunlu, otopark alanı küçük, kiralar ağır, iş sağlığı ve iş güvenliği koşulları yetersiz. Vezirköprü sanayi esnafı bu koşulları hak etmiyor. Modern, güvenli, insanca çalışabilecekleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

7.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'daki zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatay'ımızın en önemli tarımsal ürünlerinden biri olan zeytin ve zeytinyağı üreticilerimiz sorunlarının çözümünü bekliyor. Hatay'da halhalı zeytinimizin hasadı başladı, bereketli olmasını diliyorum. Lakin zeytin sektörünün sorunları çözüm bekliyor. Buradan Tarım ve Orman Bakanlığına sesleniyorum: Zeytin çiftçisi isyanda, zeytinin gerçek maliyetlerini esas alarak üretici lehine bir fiyat ve destek politikası oluşturun, zeytinyağı üreticisinin pazara erişimini ve ihracat imkânlarını güçlendirin. Hataylı zeytin üreticisi emeğinin karşılığını istiyor. Hataylı üreticinin sesini duyun, gerekli desteği verin.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bülbül...

8.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Gelinen nokta: Kayyumsever saray iktidarı, siyasallaşan yargı, muhaliflere düşman hukuku, belediyelere kayyum, millî iradeye kayyum, Tele1'e kayyum, Halk TV'ye kayyum, halkın haber alma hakkına kayyum. Halk TV'ye kayyum atamak açıkça halkın haber alma hakkına vurulmuş anayasal bir darbedir. Anayasa'nın 28'inci maddesine göre basın hürdür, sansür edilemez. Halk TV'nin sesini kısmak Ekrem İmamoğlu'nun savunmasını milletten kaçırmak demektir, tarihî soygun olan fon ve borsa yolsuzluğunun bilinmesini halktan kaçırmak demektir. Özgür basını susturamayacaksınız. Halka yaşattığınız yasaklar, yolsuzluk ve yoksulluk milletin kaderi değildir. Ne yaparsanız yapın zulmünüz ve kara düzeniniz mutlaka sandık gelince sona erecek.

BAŞKAN - Sayın Rızvanoğlu...

9.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklaması

EVRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün bir medya darbesiyle güne başladık. İktidar, halkın sesi Halk TV'ye kayyum atadı. Sözcü TV'ye ekran karartma, Tele1'e kayyum, internet medyasına dijital abluka ve bugünse Halk TV'ye kayyum. İktidar Türkiye'yi susturmak istiyor, Anayasa bir kez daha çatır çatır çiğneniyor. Nerede basın özgürlüğü? Nerede halkın haber alma hakkı? Yargıyla siyaseti, kollukla haberciliği, kayyumla millet iradesini dizayn etmeye çalışan bir iktidarla karşı karşıyayız maalesef. Kendilerine biat etmeyen televizyonları susturmak, gazetecileri sindirmek... Halkın gerçeklerden haberdar olmasını istemiyorlar. Buradan açıkça söylüyoruz: Bu ülkenin televizyonlarını tek sesle, gazetecilerini sessiz, halkını habersiz bırakmanıza izin vermeyeceğiz. Özgür basın susturulamaz.

BAŞKAN - Sayın Hun...

10.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'da yapılan ihalelere ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Iğdır'da ihale fonu mu kuruldu? Bir ay önce 119 milyon liralık tadilat ihalesi davetiye usulüyle verildi. Komisyonun imzalamadığı ihalenin başka kurumların personelinden oluşturulan komisyonla sonuçlandırıldığı iddia edildi. Şimdi ise 20 derslikli kız imam hatip lisesinin aynı şekilde ihale edildiği belirtiliyor. 330 günlük iş ihalesi üyelerin şerhlerine rağmen yapılmış, yalnızca 2 istekli katılmış. Bu ihalelerin aciliyeti nedir? Açık rekabetten neden kaçıyorsunuz? Iğdır'da istisna nasıl genel bir duruma dönüştü? Fon krizinin araştırılmasını engelleyen AKP, burada da ihale iddialarına sessiz mi kalacak? Okul yapmak hesap vermekten kaçmanın bahanesi olamaz. Komisyon şerhlerini, davet listelerini, ihale bedellerini açıklayın. Iğdır'da siyaset-ticaret-ihale ilişkisi araştırılsın.

BAŞKAN - Sayın İnci...

11.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, Amatör Spor Haftası'na ve Sakarya'daki spor yatırımlarına ilişkin açıklaması

ALİ İNCİ (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sporun içinden gelen bir kardeşiniz olarak Amatör Spor Haftası'nı kutluyorum.

28'inci Dönemde yürüttüğümüz çalışmalarla Sakarya tarihinin en büyük spor yatırımlarını çıkarmaya devam ediyoruz. Mollaköy Kano, Kürek Tesisleri, Adapazarı Gençlik Merkezi, havuzlu gençlik merkezleri, yarı olimpik yüzme havuzları ve Avrupa'nın en modern güreş eğitim kamplarından biri olacak Karasu Güreş Eğitim Kamp Merkezi, ilçelerimize kazandırdığımız spor salonları, futbol sahaları, tribünler ve stadyumlarla altyapımızı güçlendiriyoruz.

Bu vizyoner yatırımlardan dolayı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Bakanımız Sayın Osman Aşkın Bak'a teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

12.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, parasını faize yatırmak istemeyen insanlara ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Parasını faize yatırmak istemeyen, faiz hassasiyeti taşıyan insanlarımızı âdeta cezalandırıyorsunuz. Altına yatırım yapıyor, müdahale ediyorsunuz. Dövize yatırım yapıyor, vergilerle ve baskılı kurla önünü kesiyorsunuz. Borsaya yatırım yapıyor, simsarların elinde oyuncak ediyorsunuz. İş yeri açıyor; haksız vergilerle eziyorsunuz, batırıyorsunuz. Sanayici üretmek istiyor, ihracat yapmak istiyor; yüksek faiz ve baskılı kurla eziyorsunuz. Çiftçiyi ise rantiyeye kurban edip düşük taban fiyatları ve yüksek maliyetlerle nefesini kesiyorsunuz. Buradan soruyorum: Bu millet size ne yaptı Allah aşkına ya? Faize bulaşmadan üç kuruş birikimini korumaya çalışan insanımızı neden cezalandırıyorsunuz? Milletimiz alın teriyle kazandığı parasını korumak için daha ne yapsın? Parasını faize yatırmaktan başka ne çare bıraktınız bu millete? Yazık, çok yazık diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çubuk...

13.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, fon skandalına ilişkin açıklaması

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Fon skandalı ortaya çıktığında gazeteci Ali Tarakcı "Cuma günü bir bakan istifa edecek." dedi ve halka yanıltıcı bilgiyi alenen yaymaktan tutuklandı, hesabı kapatıldı. Hakkındaki iddianamede piyasaları olumsuz etkilediği yazıyor. O bakan eski çıktı, Ali Tarakcı tutuklandıktan sonra Fatma Betül Sayan Kaya AKP'deki görevlerinden istifa etti. Gazeteleri, televizyonları, haber sitelerini fon haberleri yazıları ve programlarından sonra kapattınız. Bugün Halk TV basıldı, kayyım atandı; gözaltına alınanlar, firari ilan edilenler oldu. Fon skandalını aklamak, saklamak için açık bir tane site, kanal, sosyal medya hesabı bırakmamaya karar vermişsiniz. "Ne skandallar atlattık." diyorsunuz büyük ihtimalle. Yıktığınız ekonomi nedeniyle daha fazla skandalla karşılaşacağız belli ki, arka arkaya gelecek. Bakalım nereye kadar dayanacaksınız, bakalım halkın cebindekini daha ne kadar alacaksınız ve iktidarınızı abat edeceksiniz!

BAŞKAN - Sayın Barut...

14.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, halk iradesine darbe vurulmasına, adaletin katledilmesine, gerçeği söyleyen gazetecilerin susturulmasına rıza göstermiyoruz. Akademisyenlerin baskı altına alınmasına, hak arayanların hedef gösterilmesine, bağımsız medya kuruluşlarının engellenmesine itiraz ediyoruz. Fon vurgunu konuşulmasın diye, sorumlular hesap vermesin diye, polis

baskını yaparak Halk TV'ye kayyum atayıp susturmaya çalışıyorlar. Gözaltılarla, davalarla, tehditlerle basını ve toplumu susturabileceklerini sananlar yanılıyor. Sansüre ve baskıya boyun eğmeyeceğiz, korkuya teslim olmayacağız. Ülkemizi karanlığa mahkûm etmek isteyenlere karşı sessiz kalmayacağız çünkü biliyoruz ki özgür basın olmadan demokrasi, ifade özgürlüğü olmadan adalet olmaz. Baskılar karşısında geri adım atmayacağız. Birbirimizin sesini büyütecek, dayanışmayı güçlendirecek ve özgürlük mücadelemizi sürdüreceğiz.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul...

15.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Amasra maden faciasının 4'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Bugün Amasra maden faciasının 4'üncü yıl dönümünde, yerin yüzlerce metre altında hayatını kaybeden 43 maden emekçimizi rahmet, saygı ve dinmeyen bir acıyla anıyoruz. Amasra'da yaşanan bir kaza değil göz göre göre gelen açık bir ihmaller zinciriydi. Bilimsel raporlara, Sayıştay raporlarına, yapılan tüm uyarılara ve havalandırma yetersizliklerine rağmen üretim baskısı sürdürüldü ve 43 canımız göz göre göre ölüme gönderildi.

Ne yazık ki adalet yine yerin altında kaldı. Mahkeme bu açık ihmalde bir olası kasıt görmedi, sanıkları bilinçli taksirle cezalandırıp en fazla on altı yıl hapis verdi ve bu cezaları onandı. 43 emekçinin yaşamının karşılığı bu olamaz. Bu cezasızlık vicdanları yaralamaya devam ediyor.

Bir kez daha haykırıyoruz: Öngörülebilir ve önlenebilir her felaket bir cinayettir. Ölümleri fıtrata ve kadere bağlayan zihniyete teslim olmayacağız. Unutmadık, affetmiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

16.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, açıklanan şeker pancarı alım fiyatına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üreticilerimizi üretim maliyetinin altında bıraktığımız müddetçe ülkemiz hayat pahalığıyla boğuşmaya devam ediyor ama ne yazık ki Hükûmet daha hâlâ bu gerçeği görmezden gelmeye devam ediyor. Şeker pancarı alım fiyatları resmen dalga geçer gibi açıklandı -üreticiye- 3.720 TL, geçen seneye göre yüzde 21 artış var. Geçen seneye göre üretim maliyetlerinin neredeyse yüzde 100'ü bulduğunu gördüğümüzde nasıl bu fiyat açıklanıyor, anlamak mümkün değil. Seçim bölgem Burdur'da birçok üretici Türkiye Büyük Millet Meclisinden çok acil bir şekilde bu soruna çözüm bekliyor. 3.720 TL fiyatı kimse kabul etmiyor, beklentinin en az 4.500 TL olduğunu ısrarla vurguluyorlar. Aksi takdirde seneye pancar ekecek üretici bulamayacağız, şeker kriziyle karşı karşıya kalacağız. Muhakkak bu sorunu çözmek zorundayız diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

17.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Fon vurgunlarıyla milyarlarca lirayı cebe indirenler nerede? Bu halkın hakkını, hukukunu, parasını cebine indirenler nerede keyif çatıyor? Geçen hafta bu soruların sorulacağı Meclisten tüm AKP vekilleri olarak kaçtınız, hırsızlıklar konuşulmasın diye Meclisi kapattınız. Halkın seçtiği belediye başkanlarını tutukladınız. Her yeni bir gün basın kuruluşlarına baskı, kapatma, dayatma ve ceza uyguladınız. Mezopotamya Ajansı, Tele1, T24 ve daha nicesine tüm baskıları uyguladınız. En sonunda bugün Halk TV'ye kayyum atadınız. Hırsızlıklar konuşulmasın diye Meclis kapatıyorsunuz, halk hırsızlıkları duymasın diye televizyon kanalına kayyum atıyorsunuz, aranızdaki hırsızları da koruyorsunuz; nasıl bir kötülüktür bu? Allah affetsin demeyeceğim çünkü bunca organize kötülüğü Allah da affetmez, kul da affetmez.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kara...

18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, çeşitli nedenlerle sürücü belgeleri geri alınan yurttaşlara ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Çeşitli nedenlerle sürücü belgeleri geri alınan yurttaşlarımızın önemli oranı direksiyon başında geçimini sağlayan yurttaşlarımız. Özellikle Hatay başta olmak üzere Türkiye'nin tüm bölgelerinde nakliyecilik, kamyonculuk, servisçilik ve otobüs sürücülüğü yapanlar ehliyet kaybıyla sadece araç kullanma hakkını değil ailesini, işini kaybediyor, borçlarını ödeyemez hâle geliyor. Ehliyetle ilgili sıkıntı yaşayan yurttaşlarımız burada trafik güvenliğini tehlikeye atanların cezasız kalmasını istemiyor; sadece ihlallerin niteliğinin, aradan geçen sürelerin ve yeniden araç kullanmaya uygunluklarının değerlendirilmesiyle ilgili bir müktesebatın geliştirilmesini istiyor. Şartlı olarak sürüş hakkı verilebilir, uzun süreli iptal ve geri almalar yeniden düzenlenebilir, trafik güvenliği ve psikoteknik değerlendirmeler yapılabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öztürk...

19.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Cemil Tugay'a ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - AKP ve Genel Başkanı, sandıkta hiç kazanamadığınız İzmir'i Cemil Tugay'ın yakasına rozet takarak kazandığınızı mı zannediyorsunuz? Siz sadece Cemil Tugay'ı satın alabilirsiniz. İktidar medyası tek bir ağızdan itiraf ediyor "İzmir, AKP'li Tugay'la hizmet görecek." demek, biz İzmir'e gâvur muamelesi yaptık, hizmet alamaması için elimizden geleni ardımıza koymadık demektir. Biz, bize oy vermeyen İzmirlilerin vergisini İzmir'e harcamadık demektir. Peki, dünkü Cemil Tugay ile bugünkü Cemil Tugayı arasında ne değişti? Bugünkü Cemil daha mı akıllı, daha mı zeki yoksa daha mı kıvrak? Sayın Erdoğan'a 2014'te söylediği kendi sözleriyle hatırlatalım: "En büyük yolsuzluk, hırsızlık millî irade yolsuzluğu ve hırsızlığıdır." İzmir'de olan tam da budur. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kanko...

20.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Halk TV'ye ve fon krizine ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Öncelikle Halk TV'nin susturulmasını kınıyorum. Fon kriziyle gündeme gelen Tera Holding Yönetim Kurulu Başkanı Emre Tezmen çıkıyor, "yerli ve millî irade" "saldırı" "milletimizin öz evlatları" diyor. Bu sözler size de bir yerden tanıdık geliyor değil mi? Çünkü yıllardır AKP iktidarının ekonomide her sıkıştığında kullandığı söylemin neredeyse aynısını bugün fon kriziyle gündeme gelen bir şirketin yöneticisinden duyuyoruz. Ekonomi bozulur "Dış güçler saldırıyor." döviz yükseliyor "Türkiye'ye operasyon çekiliyor." yönetimin yaptığı yolsuzluklar sorgulanır "Yerli ve millî irade hedef alınıyor." Şimdi de fonlarla ilgili ciddi yolsuzluklar var, karşımıza yine aynı söylem çıkıyor: "Bize saldırıyorlar." Yeter artık! "Yerli ve millî" sözleri hiç kimsenin hesap vermekten kaçmasının kalkanı olamaz. Sorular son derece açıktır: Bu fonlarda ne oldu, yatırımcının parası nereye gitti, denetim mekanizmaları neden işlemedi, SPK ne yaptı; kimler kazandı, kimler kaybetti? Millet hamaset değil gerçekleri öğrenmek istiyor.

BAŞKAN - Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya'nın.

Buyurun efendim.

21.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Halk TV'ye kayyum atanmasına, "harese metaforu" olarak adlandırılan sendroma, iktidar partisine seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her ne kadar mesai saatleri olağan saatler olsa da maalesef iktidarın genelde şafak operasyonlarına gitgide alışmaya başlayan bir durumla karşı karşıyayız. Bu gecenin şafak baskını da Halk TV'ye TMSF eliyle kayyum atanması olmuş oldu. Elbette, basın hürriyetinin tabutuna bir çivinin daha çakıldığına hep beraber şahitlik ediyoruz. Hiçbir şirket, hiçbir televizyon kuruluşu, hiçbir siyasi parti, hiçbir kamu görevlisi, bakan, Cumhurbaşkanı, milletvekili, belediye başkanı elbette soruşturmalardan vareste değildir ama maalesef, ülkemizde adalet mekanizmasında her geçen gün soruşturmaların maddi gerçekliğe ulaşmak için bir başlangıç olmasından öte bir cezalandırma aracına, peşinen bir cezalandırma aracına dönüştürüldüğünü üzülerek görüyoruz. Örneğin, aralarında Show TV ve Habertürk'ün de bulunduğu şirketler grubuna kayyum atandı. Ardından bu şirketler grubunun 33 tane şirketi iade edildi ama hâlâ medya sektörlerindeki kayyum uygulamalarının devam ettiğini görüyoruz. Eğer bu şirket gerçekten suçlu ise niye 33 şirketteki kayyum uygulamasına son verip yönetimlerini onlara iade ettiniz? Yok, suçlu değillerse hâlâ medya gruplarını niçin kayyum vasıtasıyla, TMSF eliyle sevk ve idare etmeye çalışıyorsunuz? Bu tezadı kamuoyuyla iktidarın paylaşması gerekir.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; "hırs" ve "ihtiras" kelimeleri Arapça'da "harese" kökünden gelen bir kelimedir ve "harese metaforu" olarak da adlandırılan bir sendrom, bir metafor vardır. Develer çölde gezerken dikenleri yerler ve bu dikenler ağızlarını kanatır. O tuzlu kan ile dikenin tadı birbirine karışınca hayvan, o deve o yediği dikenin lezzeti olarak zanneder ve o dikeni yedikçe damağındaki kan akmaya devam eder, yedikçe akmaya devam eder ve en son devenin kan kaybından ölmesi "harese metaforu" olarak açıklanır. Mutlak güç, tıpkı develerin çöldeki dikenleri yerken damaklarının kanaması gibi bir şeydir. İktidarlar bu mutlak gücü kullanırken o kadar keyif, o kadar lezzet alırlar ki yavaş yavaş kan kaybından öldüklerinin bile farkına varamazlar. Yine, iktidar nimetlerini yerken, kullanırken o kadar ihtiraslı, o kadar muhteris, o kadar pervasız davranırlar ki tıpkı o dikenin damaklarını kanatması gibi ve daha sonra kan kaybından ölmesi gibi iktidarlar da bu iktidar nimetlerinin bir çürümeye, bir çöküşe yol açtığının farkında olmazlar. Kamusal imkânlar öylesine bir şeydir ki işte bu dikenlerin damağı kanatması ve o dikenle kanın birbirine karışmasının lezzetinden âdeta sarhoş olmuş develerin kan kaybından ölmesi gibi iktidarlar da kamusal nimetleri ve imkânları kullana kullana çürüdüklerinin maalesef farkında olmazlar. Yetki silgi gibidir, kullanıldıkça tükenir. İktidarların da kullandıkları güç tıpkı silgi gibidir, kullandıkça tükenir, kullandıkça tükenir ve bir gün hem devleti hem toplumu maalesef çökme tehlikesiyle karşı karşıya bırakırlar. Dolayısıyla mutlak güç kullananlar, iktidarın nimetlerini elinde bulunduranlar ve yine kamusal imkânları dağıtanlar şunu net bir şekilde bilmeli ki bu imkânlar kendilerine ganimet olarak verilen şeyler değil birer emanettir. Bunları kullanırken zaferi birlikte kazandıklarınıza dağıtacağınız payeler değil 86 milyonun size emanet ettiği ve sizlerin onlar adına kullandığınız kaynaklar olduğunun farkında olmazsanız işte o deve misali her geçen gün iktidarlarınızın kan kaybından ölüme doğru gittiğini görürsünüz ve her iktidarın sonu olduğu gibi, maalesef, bu şekilde ihtiraslı davranan iktidarların sonu da farkında olmadıkları manevi bir ölümdür. O açıdan, iktidarların, idarecilerin bu metafordan kendileri için çıkarmaları gereken dersler var: "Biz gerçekten bu iktidar gücünü kullanırken hakka, hukuka riayet ederek mi kullanıyoruz yoksa eş dost, yandaşa peşkeş mi çekiyoruz? 86 milyonun hakkı olduğunu bilerek mi bütçeyi, kamu imkânlarını kullanıyoruz yoksa el üstünde tuttuğumuz birkaç beyaz AK PARTİ'linin, beyaz bebenin, ak bebenin bu milletin malını tarumar etmesine gönlü elvermeyen milyonlarca AK PARTİ'li dâhil olmak üzere, bu milletin ahını aldığımızın farkında mıyız?"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bunların üzerinde düşünülmesi gereken günlerden geçiyoruz çünkü bu yaşananların samimi AK PARTİ'li arkadaşlarımızın da vicdanına sığmadığını, onların da itiraz ettiğini hep beraber görüyoruz. Belki bu partinin kuruluşunda çok samimi emekleri olan, katkıları olan; partinin yirmi beş yıllık iktidarında herhangi bir ödül beklemeden, samimi bir şekilde çalışan insanların bile bugün yüreğinin yandığının hep beraber farkındayız. Dolayısıyla hakkı söylemek, doğru olanı söylemek, yanlışı eleştirmek, bir erdem olduğu gibi bir insani vazifedir. Bütün bunlar yaşanırken, ister iktidar içerisinde olsun ister dışarıda olsun, insanlar kendi duruşlarını net ortaya koyamadığı zaman karşılaşacakları son şudur: Soyguna, yolsuzluğa, vurgunlara, yasaklara sessiz kalanlar en az onları işleyenler kadar vebaldedir. Dolayısıyla hepimize düşen bir vazife var: İktidarı ve muhalefetiyle şapkayı önümüze koyup düşünmemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Kamu malına kim el uzatıyorsa, hırsızlığı kim yapıyorsa, hangi iktidarın içerisindeyse, hangi belediyenin içerisindeyse, hangi partiye mensup olursa olsun lanetleyebilmeli, karşısında durabilmeliyiz. Bugün topyekûn bir çıkış yapmamız gereken günlerden geçiyoruz. Dediğim gibi, kamusal imkânların 86 milyon için kullanılması gerekirken bir avuç zengin için, bir avuç imtiyazlı kişiler için kullanılmaya başlanıldığını sadece biz söylemiyoruz, Adalet ve Kalkınma Partisine destek vermiş kişi, vakıf ve derneklerden de haklı isyanların olduğunu hep beraber söylüyoruz. Dolayısıyla burada topyekûn "AK PARTİ şöyledir." "Hepiniz böylesiniz." gibi toptancı bir yaklaşımı da doğru bulmadığımı, orada da vicdan sahibi arkadaşlarımızın azımsanmayacak sayıda olduğunu çok iyi biliyorum ama gün hep beraber sesimizi yükseltme günüdür, gün hep beraber duruş ortaya koyma zamanıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum.

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Herhangi birimiz erdemli bir şekilde buna itiraz ettiği zaman sert bir şekilde azarlandığı bir durumda geri adım atıp "Aslında ben öyle söylemek istememiştim." dedirtmemek için hep beraber bir dayanışma içerisinde olmamız gereken günlerdir. Dolayısıyla ben buradaki herkes için ama özellikle iktidar nimetini, kamu kaynaklarını, devlet gücünü kullanan iktidar partisine sesleniyorum: İçinizdeki bir kısım develerin -tabirimi mazur görün, teşbihte bulunuyorum- o ihtirasla, o kendi damaklarını kanatan dikenleri yemesine seyirci kalmayın çünkü çürüyen sadece onlar değil onlarla beraber sizsiniz, biziz; 86 milyon millet hep beraber çürüyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Şimdi İYİ Parti Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun efendim.

22.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Fatma Betül Sayan Kaya'ya, fon soygununa, Halk TV'ye kayyum tayin edilmesine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

163 milyon lira, tam 1 ton para. Soruyoruz, eski bir bakan, eski bir milletvekili ve hayatında memurluktan başka, siyasetten başka hiçbir iş yapmamış; nereden buldun bu 163 milyon lirayı?

Vergisini verdin mi? Nasıl kazandın? Peki, milletvekili, bakan olduğun zaman bunları mal bildiriminde beyan ettin mi? Hiçbirinin cevabı yok. Ve kendisi bu 163 milyon lirayı koyuyor, beş ay içerisinde tam 2 milyar 170 milyon lira para alıyor. Oturdum hesap ettim, tam 2 kamyon para; 1 ton koymuş, 2 kamyon para almış. Ve bu paranın kaynağını bilmiyoruz. Biraz sonra bu paranın nasıl kazanıldığını anlatacağım. AKP'li arkadaşları soruyor kendisine, "Sen daha dün bir belediye başkanına rica ediyordun, 2+1 evin kirasını ödeyemiyordun. Nasıl oldu da bu paraları buldun? Nasıl oldu da bu tonlarca paraları aldın götürdün? Bu evleri, bu hanları, bu hamamları, bu arsaları, bu tapuları, bu ton ton parayı nereden buldun?" diye soruyor, cevap yok. Ben biraz sonra anlatacağım size nasıl olduğunu. Bu fon soygununda Fatma Betül Sayan Kaya'nın götürdüğü parayı bir emeklinin alabilmesi için tam doksan iki bin yüz otuz yedi ay çalışması lazım, doksan iki bin yüz otuz yedi ay bir emeklinin çalışması lazım. Bugün bu emeklimiz 750 lirayla geçinmeye gayret ediyor, geçinmeye çalışıyor.

Peki, Fatma Betül Sayan Kaya bu parayı nereden kazandı? Bu 2 kamyon parayı, az önce gösterdiğim -bütün Türkiye de görsün, aziz Türk milleti görsün- bu 2 kamyon parayı bir zamanlar 2+1'in evin kirasını ödeyemeyen bir siyasetçi arkadaşınız nasıl kazandı? Anlatacağım şimdi. Kendisine dediler ki: "Gel, biz seni zengin edelim." "Nasıl?" "Fona para yatıracaksın." Özata, işte, şu görmüş olduğunuz Özata; aslına bakarsanız, 2024 Eylül, Ekim, Kasım, Aralık, Ocak, Şubat tamamen yatay seyretmiş, 105 lira civarında fakat ne hikmetse 2026'nın Nisan ayında -göklerden gelen bir karar var herhâlde; kendisi benim haberim yoktu, kendim karar verdim diyor ama bir karar var, bir ihbar var, bir bilgi var, bir teşvik var, bir destek var- kendisine diyorlar ki: "Şu 1 ton parayı koy, bak biz seni nasıl zengin edeceğiz." Kendisi 8 Nisan 2026 tarihinde 255 liradan fon alıyor eşiyle beraber. Peki, sonra ne oluyor? Bir, iki, üç, dört, beş ay sonra bu 5 bin liralara çıkıyor. Yine göklerden bir karar geliyor, "Fatma Betül, o parayı boz, o fonu boz, sat onu." diyor ve satıyorlar ve 2 milyar 170 milyon lira parayı Fatma Betül Sayan Kaya kasasına koyuyor.

Peki, buradaki, fondaki Özata hisseleri nasıl elden çıkarılıyor, onu da söyleyeyim. Tera Portföy, Tera Yatırım, Bulls, Pardus ve Century City tarafından elden çıkarılıyor. Yani bu hisseler tam zirve yapıp aşağı düşmeye başladığında o milletin paraları birilerinin cebine boca ediliyor, Fatma Betül Sayan Kaya'nın da kısmetine 2 milyar 170 milyon lira düşüyor.

Şimdi çok ilginç bir rakam göstereceğim, bir grafik göstereceğim size. Bu hisseler yükseltilirken Özatanın hisse değeri 343 milyar lira oluyor arkadaşlar, 343 milyar lira. Bakıyorsunuz, mukabili olan şirketler 7 milyar, 6 milyar, 10 milyar fakat Özatanınki tam 343 milyar lira oluyor. Yapılan hesaplamalara göre buradan 200 küsur milyar liradan daha fazla para birilerinin cebine gitti; göz göre göre, alenen yapılmış büyük bir soygun.

Peki, bütün bunların denetlemesi yok mu? SPK nerede? Yok. Bugün yasa görüşülüyor, beyefendi "Ben hastayım, gelemem." demiş. Maliye Bakanı nerede? Yok. Bugün yasa görüşülüyor, gelmemiş Komisyona; umurunuzda değil çünkü. Parlamentoyu millet iradesinin tecelligâhı olarak görmekten vazgeçtiniz, burayı sadece saraydan gelmiş yasa tekliflerinin onaylandığı bir makam hâline getirdiniz. Denetleyen hiçbir kurum, hiçbir devlet kurumu çalışmamış; bir tanesi de Finansal Eksen, bağımsız denetim yapması gereken kurum. Meğer onun da yetkisi yokmuş. "Yapamazsın bu işi." demiş hangi usulsüzlüğü yaptıysa. O yetkisi olmayan kurum, bu sahtekârlığı sözde denetleyecek kurum. Vergi vermemiş. Söyleyecek çok şeyim var ama şunun bilinmesi lazım: Peki, Fatma Betül Sayan Kaya'nın bu soygunu yaptığı, bu vurgunu yaptığı, bu talanı yaptığı millet açlık içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...fakruzaruret içerisinde yaşarken, bebeler akşam yatağa aç girerken, emekliler çarşıdan pazardan ezilmiş, çürümüş ürünleri toplarken, insanlar sefalet sınırında yaşarken Fatma Betül Sayan Kaya bu 2 kamyon parayı kimden götürdü, kimin şirketinden götürdü? Özata Denizcilikten götürdü. Peki, bunun patronu kim? Bunun patronu da Özdemir Ataseven -Meclis kayıtlarına girsin diye söylüyorum- sizin Tuzla ilçe başkanlığınızdaki yönetici. Peki, başka kim var burada? İskender Balcı. Bu kimdir? Kayınpederi Maliye Bakan Yardımcısı. Babası kimdir? BDDK'de yönetici. Bakın, nasıl nüfuz etmişsiniz her yere, nasıl bir soygun mekanizması kurulmuş; nasıl bir talan, rant ve hırsızlık düzeni kurulmuş?

Gelelim tedbirlere. Geçtiğimiz haftalarda "Tedbir alındı." dendi, "Sehven yaptık." dendi, "Yanlış oldu." dendi, birçok firma bir taraftan lekelendi, bir taraftan da aklandı. Kim ne yaptı bilmiyoruz ama o dönemde bu tedbir mekanizması son derece yanlış uygulandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Şimdi, elimize gelen belgeyi paylaşmayacağım, detayları paylaşmayacağım ama tarihini vereceğim size. Soruyorum buradan, Adalet Bakanı açıklamak zorunda: Fatma Betül Sayan Kaya'ya tedbir kondu mu? Ne zaman kondu? Ne zaman kaldırıldı? Ben hemen size tarihleri söyleyeyim: 26 Eylülde tedbir konmuş fakat bir süre sonra kaldırılmış, 9 Ekimde. 12 Ekimde bir daha tedbir konmuş, 13 Ekimde kaldırılmış. Kim devreye girdi? Neden korktu? Neden yaptılar? Niye böyle oldu? "Konuşurum." mu dedi? "İfşa ederim." mi dedi? Böyle bir devlet uygulaması olur mu? Böyle bir yönetim anlayışı olur mu? Sonra da diyorsunuz ki: "Konuşmayın, ağzınızı açmayın, hiçbir şey yapmayın."

Meclisi terk eder gidersiniz, gazeteleri kapatırsınız, televizyonları kapatırsınız; hiçbir şey konuşulmasın. Sanıyorsunuz ki sanki bunlar kamuoyu tarafından bilinmeyecek, konuşulmayacak, anlatılmayacak. Sokakta olmadığınız için hiçbir şeyden haberiniz yok. Millet her şeyin sonuna kadar farkında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çareyi şafak baskınlarında buluyorsunuz, şafak kayyumlarında buluyorsunuz. "Konuşmayın, söylemeyin, anlatmayın, susun. Basın ve ifade özgürlüğü bizim istediğimiz kadar olacak. Biz ne istersek o konuşulacak. Bizim alan açtığımız kadar konuşacaksınız. Halkın haber alma özgürlüğünü de biz tayin edeceğiz, biz belirleyeceğiz." Yakışıyor mu Türkiye'ye Allah aşkına sabahın köründe HALK TV'ye baskın yapmak, kayyum tayin etmek?

Korkutarak korkularınızdan kurtulacağınızı mı zannediyorsunuz? Bu milletin aklını, ruhunu, vicdanını, gönlünü, beynini, bakışını, vizyonunu karartacağınızı mı zannediyorsunuz? Gerçekliği gizleyebileceğinizi mi zannediyorsunuz? Bu kepazeliği, bu hırsızlığı, bu soygunu ve vurgunu, bu kapkara lekeyi, her tarafınızı sarmış olan bu kapkara lekeyi ortadan kaldıracağınızı mı zannediyorsunuz?

50 gazeteci geçen ay hâkim karşısına çıkmış, bilmem kaçı içeriye girmiş. Hâlbuki yola çıkarken medya bağımsızlığından bahsediyordunuz. Millet bunların hesabını size tek tek soracak.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sağ olasınız.

Cumhuriyet Halk Partisi Balıkesir Milletvekili Grup Başkan Vekili Sayın Serkan Sarı.

Buyurun.

23.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Amasra faciasının 4'üncü yılına, Halk TV'ye kayyum atanmasına, Cafer Mahiroğlu soruşturmasında ortaya konulan iddialara ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Amasra faciasının 4'üncü yılındayız. Şu anda madende kaybettiğimiz emekçilerimizin hakkı, hukuku hâlâ yerine getirilmiş değil, ailelerin vicdanları rahatlatılmış değil. Bu facialardan ders almadığımızı vurgulamak istiyorum. Soma'da, Kozlu'da, Ermenek'te, Amasra'da facialarda yitirilen canların ne yazık ki önümüzdeki facialara engel olacak tedbirlere vesile olmadığını görüyoruz. Komisyonlar kuruldu, raporlar çıkarıldı, önlemler alınmadı ve tüm sorunlar sümen altı edilerek geçiştirildi. Bugün Amasra'da canını yitiren 43 madencimizin yakınları bütün sorumluların yargılanmasını talep ediyor ama ne yazık ki yargı süreci devam etmiş olmasına rağmen gerekli yargıların yapılmadığını da vatandaşlarımızın, halkımızın, yakınlarımızın da vicdanının rahatlatılmadığını görüyoruz. Yitirdiğimiz canları da rahmetle, minnetle, şükranla anıyorum.

Bugün sabah saatlerinde Halk TV'ye atanan kayyum kriziyle ve mahkeme kararıyla karşı karşıyayız. Yine bir basın kuruluşu, yine bir basın emekçisi ve yine basına yapılan bir baskı, zorbalık ve zulümle karşı karşıyayız. Orada çalışan yüzlerce basın emekçimizin mağduriyet yaşadığı, kapıda bırakıldığı, içeriye dahi alınmadığını görüyoruz. Türkiye artık her sabah yeni bir skandalla, yeni bir operasyonla, yeni bir hukuksuz tartışmayla uyanıyor. Bir gün yolsuzluk iddialarıyla, bir gün ekonomik krizle, bir gün ise başka bir operasyon silsilesiyle karşı karşıya kalıyoruz. Daha dün konuştuğumuz meselenin hesabını bugün konuşma fırsatı bile bulamadık. Fon krizini haftalardır söylüyoruz, dün ısrarlı bir şekilde dile getirdik, bugün Komisyonda tartışılıyor ama anlamlı bir yol alamadığımızı da hep birlikte görüyoruz. Anlaşılan o ki bu operasyonlar silsilesiyle de yaşanılan bu fon hırsızlığının, soygununun üstünü kapatmaya çalışan bir iktidarla karşı karşıyayız. Denetim mekanizmaları bu fonda ne noktaya geldi bilmiyoruz. Kimler bu süreçte kazanç sağladı, kimler zarar gördü? Siyasi bağlantı iddiaları üzerine gitmek istiyoruz, Millet Meclisi ne yazık ki bu konunun üstünü kapatmaya çalışıyor. Bunların hiçbirinin üzerine kapattırmayacağız, buradan vurgulamak istiyorum.

Her sabah yeni bir gündem yaratarak fon skandalını kapatmaya çalışmak isteyebilirsiniz ama bu yeni operasyonlar ve yapmış olduğunuz, açmış olduğunuz yeni tartışmalar ne yazık ki vermiş olduğumuz bu mücadelenin de önüne geçmeyecektir. Bu ülkenin kaynaklarının, vatandaşımızın birikimlerinin ve milyonlarca insanı ilgilendiren mali işlemlerin hesabını vermek zorundasınız.

Bugün yeni bir gündemle karşı karşıyayız tabii. Bunları gizlemek için yapmış olduğunuz operasyonlar bitmiyor. Bu sabah Halk TV'ye kayyum atandı, televizyon yayınları kesildi, çalışan gazeteciler binaya alınmadı kayyum kararı gerekçesiyle. Neymiş bu gerekçe? İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı kararı doğrultusunda kanalın sahibi Cafer Miroğlu hakkında yürütülen soruşturma kapsamında alındığı açıklanıyor. Bu kapsamda neler var? Rüşvet -belediye ihaleleriyle bağlantılı 14 milyon 464 bin tutarındaki kayıtsız rüşvet iddiası- ihaleye fesat karıştırma, kara para aklama gibi iddialar. Elbette herhangi bir medya kuruluşunun sahibi veya yöneticisi hakkında suç iddiası varsa hukukun gereği yapılmalıdır ancak hukuk herkes için eşit uygulanmalıdır. Burada göz ardı edilmemesi gereken çok önemli bir mesele var: Halk TV'de çalışan yüzlerce basın emekçisi -kameramanı, ışıkçısı, sesçisi, muhabiri, editörü ve teknik personeli- her biri alın teriyle geçimini sağlayan, ailesine ekmek götürmeye çalışan emekçiler var. Bu insanların suçu ne? Patron hakkında yürütülen soruşturmanın faturası gazetelerde, haber kanalında çalışan emekçilere çıkarılamaz. Kurum sahipleri hakkında ileri sürülen suçlamalar, o kurumda çalışan yüzlerce emekçinin emeğine kastetmemelidir. Halk TV yayın hayatına devam etmelidir, basın özgürlüğünün önünde bir engel oluşturmamalıdır bu soruşturma. Gazeteciler mesleklerini özgürce yerine getirebilmeli, vatandaşlarımızın haber alma hakkı kesintiye uğramamalı, çalışanların iş güvencesi ve kazanılmış hakları eksiksiz korunmalıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler, dün olduğu gibi bugün de kişilerden, kurumlardan ve siyasi görüşlerden bağımsız olarak kayyum atamalarına karşıyız. Bu konuda tavrımız açıktır, ilkeseldir ve hiçbir koşulda değişmemiştir. Biz yalnızca bizi destekleyen basının değil bizi eleştiren basının da özgürlüğünü savunuyoruz. Bir televizyon kanalı bizi eleştirebilir, düşüncelerimize karşı çıkabilir, hakkımızda olumsuz haberler yapabilir; bunların hiçbir önemi yok çünkü basın özgürlüğü iktidarı övenlere tanınan bir ayrıcalık değildir, Anayasa'yla güvence altına alınmış temel bir haktır.

Ayrıca burada dikkat çekmek istediğim bir başka konu başlığı daha var: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Cafer Miroğlu soruşturmasında ortaya konulan iddialar son derece vahim. İzmir Büyükşehir Belediyesiyle bağlantılardan bahsediliyor; 14 milyonluk rüşvet, şirketler üzerinden 30 milyarın üzerinde milyarlarca liralık hareketten bahsediliyor. Ancak burada kamuoyunun yanıt beklediği çok önemli bir soru var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bu iddiaların odağında İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay var. AKP'ye neden geçtiğini herhâlde hep birlikte anlıyoruz. Sayın Akbaşoğlu birazdan herhâlde bilgi verecektir bu konuda. Daha birkaç gün önce CHP'nin kazandığı belediyeyi yöneten Cemil Tugay bugün Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın taktığı AKP rozetiyle aynı koltukta oturuyor. Belediye aynı belediye, ihaleler aynı ihaleler, iddialar aynı iddialar, değişen tek şey belediye başkanının yakasındaki rozet. O hâlde soruyoruz: Savcılığın açıkladığı bu ihale süreçleri hangi dönemleri kapsamaktadır? Bu işlemler sırasında belediyenin yönetiminde kimler bulunmaktadır? Cemil Tugay'ın başkanlığı döneminde bu ilişkilerle ilgili herhangi bir inceleme yapılmış mıdır yoksa AKP rozeti siyasi aidiyetin yanında hukuki dokunulmazlık da mı kazandırıyor? Bunun kamuoyuna açıklanması gerekiyor. Burada hiç kimsenin suçluluğuna peşinen hükmetmiyoruz. Ancak soruşturmaların siyasi tercihlere göre şekillenmediğinden emin olmak istiyoruz. Çünkü adaletin ölçüsü kimin hangi partiden olduğu değil, hukukun herkese eşit uygulanmasıyla sağlanabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bizim sorumuz çok açık: Cemil Tugay CHP'de kalsaydı bugün bu soruşturmanın kapsamı, dili, muhatapları aynı mı olacaktı? AKP'ye geçen belediye başkanları geçmişiyle birlikte bütün sorumluluklardan da temizleniyor mu, aklanıyorlar mı? AKP rozeti taktığınızda aklama organı mıdır bu rozet; yakaya takıldığında soruşturmalardan, yolsuzluklardan, yapılan hukuksuzluklardan muafiyet mi sağlıyor? Bu ülkede adalet, parti değiştirenleri koruyan, muhalefette kalanları hedef alan bir mekanizmaya dönüşmemelidir. Türkiye'nin ihtiyacı daha fazla kayyum değil daha fazla hukuk, daha fazla adalet ve daha fazla özgürlüktür. Biz AKP iktidarının kayyum uygulamalarını eleştirmeye, basın özgürlüğünü savunmaya, gazetecilerimizin ve emekçilerimizin haklarını da burada savunmaya devam edeceğiz. Bu konuda tavrımız da tutumumuz da açık ve nettir. Bu konuyla ilgili açıklamayı AKP Grup Başkan Vekilinden bekliyorum. Siyasi tercihler ve rozetler hukuk karşısında bir koruma kalkanı mıdır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Evet, sağ olun Başkanım.

Değilse de bu konuyla ilgili neler yapılmıştır? Bu soruşturmaya muhatap olan muhataplar arasında bir ayrıcalık yapılmakta mıdır? Hukuk, bütün siyasi partilere, toplumun her kesimine aynı şekilde işlemekte midir? Bu anlamda bir açıklamayı yapacağına inancımla sözlerimi tamamlıyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Nevşehir Milletvekili Grup Başkan Vekili Sayın Filiz Kılıç.

Buyurun efendim.

24.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Türk gençliğine, TEKNOFEST'te dereceye giren Ülkü Ocaklı gençlere, Türkiye'deki ve yurt dışındaki gençler için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden aziz Türk milleti; mademki yaşıyoruz, mademki bu gök kubbenin altındayız, o hâlde bu topraklara ve en başta da kendimize karşı mesuliyetimiz var. Bizim kitabımızda boşvermişlik, bizim lügatimizde nemelazımcılık yazmaz. Bizim siyasi anlayışımızın temelinde millete hürmet ve hizmet, bu ulu devletin bekasına dair vazgeçilmez bir mesuliyet yatar. Sorumluluğumuz sadece bugüne değil düne dair, yarınlarımıza dairdir. Yarını, dünden aldığımız tecrübelerle bugünden en iyi şekilde şekillendirmek mecburiyetindeyiz.

Günümüzde kürsülerden, ekranlardan, gençlerimize dair pek çok şey söyleniyor. Birileri evlatlarımızı bazı kalıplara hapsetmek istiyor; sadece olumsuzlukları göz önünde tutarak karamsar bir tablo oluşturuyor hatta kötüye yönlendiriyor, farklı bir dünyanın mümkün olmadığı düşüncesini zihinlere işlemeye çalışıyor. Oysa biz, o masa başı analizleri, kalıpları çoktan reddettik. Bizim için tek bir tanım vardır o da istikbalimizin yegâne güvencesi Türk gençliği. Gençliği karanlık sokaklarda, köhne köşe başlarında ya da sanal âlemlerin boş heveslerinde arayanlar kafalarını kaldırsın ve Ülkü Ocaklarına baksınlar; irfanla, ahlakla, ilimle yoğrulan Anadolu'nun tertemiz gençlerine baksınlar. Ülkü Ocaklı gençlerimiz her geçen gün göğsümüzü daha da kabartmaya devam ediyor. İnancını akıl teriyle harmanlayan 3 teknoloji takımımız TEKNOFEST'te dereceye girdi. İşte aradığınız nesil buradadır, işte gençlik budur. Ekran başında sadece vakit öldüren değil; bu ülkenin yarınlarını kodlayan, İHA'ları, SİHA'ları, yapay zekâyı ve uzay teknolojilerini millî şuurla yoğuran gençlik işte buradadır. Bilimde yoksanız sahada da yoksunuz demektir; masada yoksanız cephede tutunamazsanız. Bu yüzdendir ki eğitimde, bilimde, sanayide atmış olduğumuz bu adım bu vatanın etrafına örülmüş en sağlam zırhtır. Bizler meselelere uzaktan yabancı bakıp sadece eleştiren bir anlayışa sahip değiliz. Bizler Cumhur İttifakı ruhuyla; yapıcı, onarıcı ve inşa edici bir ruhla devletimizin sarsılmaz duruşuna omuz veriyor, milletimizin refahı için çözüm üretiyoruz. İşte bu vizyonun gerekliliği olarak gençlerimizin dertlerine sosyolojik ve psikolojik bir bütünlük içinde yaklaşmayı elzem sayıyoruz. Eğitim ile istihdam arasındaki makasın daraltılması, sanayimizin belkemiği olan çıraklık eğitim merkezlerinin daha cezbedici hâle gelerek üreten Türkiye'nin teknik iş gücünün oluşturulması, elbette bizlerin buradaki çalışmalarıyla oluşacaktır.

Gençlerimiz devletin şefkatli elini her daim omuzlarında hissetmeli. Bu, bizlerin görevi ve sorumluluğu. İşsizliğin önüne geçecek istihdamlar oluşturulmalı. Ancak bu süreçte işsiz kalan gençlerimiz, ailelerinin sağlık sigortalarından faydalanmaya devam etmeli. Peygamber ocağında vatan nöbeti tutan evlatlarımızın askerlik sürelerinin emeklilik hizmetlerinden sayılması gibi sosyal adımlar, bizim çözüm odaklı siyaset anlayışımızın ve devletimize olan mesuliyetimizin bir gerekliliğidir. Şehit ve gazi yakını yavrularımızın barınmayla ilgili yaşayabilecekleri sorunları sıfıra indirmek, engelli gençlerimizin önündeki tüm fiziki engelleri teknolojiyle yıkmak her birimizin ortak sorumluluğudur.

Bugün evlatlarımız kültürel bir kuşatma altındadır sayın milletvekilleri. Kolay para kazanmayı marifet sayan; niteliksiz, erdem yoksunu sanal şahsiyetlerin gençlerimize rol model olarak dayatılmasını ciddi bir endişeyle takip ediyoruz. İnternetin zehirli karanlığına karşı sadece yasaklama etkili olmaz, teknoloji okuryazarlığıyla şuurlu bir farkındalık yaratmak zorundayız.

Sınırlarımız dışındaki evlatlarımızı da unutmamalıyız. Gurbeti vatan eyleyen gençlerimizi asimilasyonun insafına terk edemeyiz. Yurt dışındaki gençlerimizi Türk dünyasının gençleriyle kucaklaştırmak, Turan coğrafyasının bağlarını çelikten halatlarla birbirine bağlamak üzerimizdeki tarihî bir misyondur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Aynı şekilde, sporu sadece skordan, betonu dökülen tesisten ibaret görmemeliyiz. Ahlakı ve azmi şiar edinen bir millî spor politikası karakter inşasının da ta kendisidir.

Konuşmamı Genel Başkanımız, Liderimiz Devlet Bahçeli'nin çağrısıyla tamamlamak istiyorum: "Fransa'ya heveslenmeyin, Batı emperyalizmine kapılmayın. Türkiye'ye sahip çıkın, Türkiye sizin olsun."

Evet, gençler, kalbinizdeki vatan aşkıyla, zihninizdeki ilim ateşiyle yürüyün. Korkmayın, çekinmeyin, geri durmayın, elinizi taşın altına koymaktan bir an bile imtina etmeyin diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sayın Sezai Temelli, buyurun efendim.

25.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Halk TV'ye kayyum atanmasına, fon krizine, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin Osman Kavala'ya dair kararına, Bakırköy Cezaevindeki uygulamalara ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu büyük soygun, vurgun hikâyesinde bu vurguna, soyguna adı karışanlara şafak operasyonu olmadı ama bunu haber yapanlara şafak operasyonu oldu. Evet, Halk TV'ye bir şafak operasyon oldu ve kayyumcular yine bir basın kuruluşuna kayyum atadılar.

Şimdi, dönüp baktığımızda, aslında bu fon krizi, fon vurgunu tam dokuz aydır "geliyorum" demiş; Sermaye Piyasası Kurulu içinde bunun tespiti var. Dokuz ay boyunca buraya müdahale edilmemiş. Şimdi, neden müdahale edilmediğinin göstergesi aslında nerede saklı biliyor musunuz? Dokuz ay boyunca bu fon büyümüş, katlanarak büyümüş yani büyük bir tezgâhla karşı karşıyayız. Bu tezgâhtan beslenenler "Başımıza bu iş gelmeden biz ne götürürüz?" diye fonu büyütmeye devam etmişler; oradan talanı, soygunu yapmışlar. Tabii, mağdur bir kesim var, onlarla ilgili de şimdi belli bir düzenleme yapılıyor ama giden gitti. Sonuçta bunun haberini yapmak suç bu ülkede çünkü siz de biliyorsunuz ki bunun altında kalma ihtimaliniz var. Şimdi, bu kalma ihtimalinden nasıl kurtulacağız? Basını susturarak çünkü bu sizin geleneğinizde de var, bu ülkenin geleneğinde var; basına tahammülsüz bir gelenek bu gelenek. 90'lardan beri bunu çok canlı yaşıyoruz, siz de almış olduğunuz bir mirası devam ettiriyorsunuz. Halk TV'ye yapılan bu operasyonun arkasında tam da bu var.

Bakın, bu ülke çok büyük gazetecilerin ülkesi. Bu ülke, Kadri Bağdu'nun ülkesi; on iki yıl önce katledildi, gazete dağıtıcısıydı, Azadiya Welat gazetesini dağıtıyordu; davası hâlâ sonuçlanmadı, adalet yerini bulmadı. Bu ülke çok büyük gazetecilerin ülkesi, Musa Anterlerin ülkesi. Bu ülke,

Metin Göktepelerin ülkesi. Bu ülke, Hrant Dinklerin ülkesi. Bu ülkede gazetecileri susturamazsınız, aciz olduğunuz için bunu yapıyorsunuz. Evet, ne zaman acze düşseniz, ne zaman bu utancın içine sürüklenseniz işte yaptığınız budur; basını susturmak, ifade özgürlüklerini kısıtlamak, yok saymak ama basın susmayacak, özgür basın susmayacak. Tele1'i susturdunuz, olmadı; Mezopotamya Ajansı'na sürekli erişim engeli getiriyorsunuz, olmadı. Daha geçen hafta gittik, Anayasa Mahkemesinin önünde Anayasa Mahkemesine seslendik, dedik ki: "Sen bir mahkeme değilsin, sen kendini mahkeme sanma. Sen aslında kuvvetler ayrılığının da basın özgürlüğünün de ifade özgürlüğünün de son kalesisin, tuzun kokmaması için oradasın." Anayasa Mahkemesi tuzu kokutmaya devam ediyor. O devam ettikçe de siz, işte, önünüze gelen her fırsatı bu tür engellerle, erişim engelleriyle, basına müdahale ederek, onu yasaklayarak yolunuzda yürümeye çalışıyorsunuz. Bu yol gidilecek yol değil.

Bakın, o kadar acze düşmüşsünüz ki 4 kişisiniz ya şurada, böyle bir meselenin konuşulduğu Meclise bile gelemiyorsunuz utancınızdan, bu utancın altında ezilirsiniz; gelin yüzleşin, gelin bu vurgunla, soygunla yüzleşin. Gelin, belki de yirmi beş yıllık tarihinizde ilk defa sahici bir adım atın, deyin ki: "Evet, bu vurgun vardır. Bu vurguna bulaşanlarla yüzleşeceğiz." Basını susturarak değil, insanları kısıtlayarak değil, şafak operasyonlarıyla değil; artık bu demokrasi denen meselenin ne olduğunu öğrenin, içinize sindirin. İktidarlar gelir geçer; bakın, sizden öncekilerin hiçbirinin adı anılmıyor; 90'larda o gazetecilere yapılan zulmün müsebbiplerinin bu tarihte hiç yeri yok, olmayacak da. Dolayısıyla da size bir kez daha uyarımızdır, bu belki de önemli bir arınma eşiği olsun; gelin bunun hesabını verin, gelin bununla yüzleşin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülke gerçekten demokrasiden, hukuk devletinden, insan haklarından, basın ve ifade özgürlüğünden kaçmaya devam ettikçe hiçbir sorununu çözemez. Bakın, bugün çok önemli bir süreç yürüyor. Bu süreç her şeyden önce Türkiye'de barışı kalıcılaştırırken, demokrasinin önünü açmak açısından da önemli bir kaldıraç işlevi görüyor. Bunun kıymetini bilmek yerine, âdeta ayak sürüyerek, oyalanarak demokrasiden kaçmak için her türlü, akla hayale gelmeyecek şeyler yapıyorsunuz ve yapmaya devam ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bugün, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi Osman Kavala'ya dair bir karar verdi biliyorsunuz. Bu karara dair İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi avukatların başvurusunu reddetti, yeniden yargılama talebinin önünü kapadı. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi bu cesareti nereden alıyor? Bu mahkeme bu kararıyla mevcut Anayasa'nın 90'ıncı maddesini ihlal ediyor. Bu mahkeme bu kararıyla "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını tanımıyorum." diyor. Bu cesareti nereden alıyor? Bu cesareti sizin hukuk devletine karşı takınmış olduğunuz tavırdan alıyor. Bu cesareti sizin demokrasiye ve yargı bağımsızlığına karşı duruşunuzdan alıyor. Oysa bu ülkede yargı gerçekten tarafsız ve bağımsız olsa bu ülkede siyasete yargı eliyle bu müdahaleler olmasa İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi bu kararı alamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Daha önce Yargıtay da aldı Can Atalay'la ilgili, hatırlayacaksınız. Kaldı ki Kobani kumpas davasıyla ilgili olarak sevgili Selahattin Demirtaş'ın 3 kez aslında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararına rağmen, Demirtaş dosyasına rağmen bir adım atmadınız. Figen Yüksekdağ ve diğer arkadaşlarımız hâlâ cezaevinde tutsaklar. Siz hukuk tanımıyorsunuz. Hukuku tanımadığınız bir ülkede tabii bu talanlar da olur, bu vurgunlar da olur, işte bu yaşadığımız bütün kepazelikler karşımıza

gelir. Bu kepazeliklerin olmamasının yegâne yolu hukuktur, yegâne yolu adaletin tesis edilmesidir. Sizin adalet anlayışınız çarpık. Sizin bir adalet anlayışınız var mı ondan da şüpheliyim. Adınızda adalet var, ortada adalet yok. Bu anlaşılır bir şey değil.

Tabii, hukuktan bahsetmişken Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cezaevleri meselesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum efendim.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Zaten bir ülkenin en önemli, belki de o ülkenin nasıl bir ülke olduğunu anlatacak tablo cezaevleri tablosudur. Defalarca burada cezaevleriyle ilgili konuları dile getirdik ve dedik ki: Bu cezaevleri konusunda yaşanan bu sıkıntıların ortadan kalkması için adım atın. Bakın, en son örnek Bakırköy Cezaevinden. Geçen hafta Sevgili Vekilimiz Celal Fırat ziyaret etti ve inanılmaz bir sorunlar kümesiyle geldi. Cezaevindeki uygulamalar akıl alır gibi değil. Orada çok ciddi hastalıkla boğuşan kadın mahpuslar var. Onların hastalıklarıyla mücadele edebilmeleri için gereken uygulamaların yapılması yerine âdeta o kadın mahpuslara işkence uygulanıyor. Bakın, gırtlak kanseri ameliyatı geçiren Çiğdem Özlü, kanser şüphesi bulunan Zeynep Ölbeci, ağır sağlık sorunları yaşayan Hediye Özdemir'in hastaneye sevkleri engelleniyor. Bu, kabul edilebilir bir şey değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yarım dakika istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Diğer taraftan, birden fazla psikolojik kriz geçirmesine rağmen Şükran Avşar'ın hastaneye yatırılması engelleniyor.

Son bir şey daha söyleyip tamamlıyorum: Açık görüşte tutsaklar, mahpuslar birbirlerini görüyor, birbirlerine selam veriyorlar; selam verdikleri için disiplin cezası alıyorlar ve tahliyeleri yakılıyor. Bu asla kabul edilemez. Adalet Bakanlığını bir an önce göreve davet ediyoruz, sorumlular hakkında işlem yapması için buradan çağrıda bulunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Şimdi Yeni Parti Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun.

26.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Halk TV'nin TMSF'ye devredilmesine, fon krizine, Ekrem İmamoğlu'nun savunmasına, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin Osman Kavala hakkındaki kararına, Ömer Çelik'in açıklamasına ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, yine alışageldiğimiz bir şafak operasyonuyla bu kez de Türkiye'nin en çok izlenen haber kanalı Halk TV'ye el kondu, TMSF'ye devredildi. Anayasal hakların ihlal edilmesi, demokrasimize ağır bir darbe niteliği taşıyan bu kararla aslında sadece Halk TV çalışanları, Halk TV'nin sahibi değil Türk halkı cezalandırılmıştır. Her tarafından yolsuzluğun, haksızlığın, vurgunun aktığı bir siyasi iktidar, her türlü zorbalıkla, her türlü baskıyla seçim sürecinde koltuğuna sahip çıkabilmek için göze alamayacağı hiçbir şey kalmadığını açıkça ortaya koymuştur. Bu kez hedef, halkın haber alma hakkıdır, basın özgürlüğüdür, ifade özgürlüğüdür ve özellikle de milletin denetim hakkıdır.

Değerli arkadaşlar, bugün Halk TV'ye böylesine bir el koyma yaşanmasaydı fon krizini konuşuyor olacaktık, o 187 milyar lirayı götüren ve sizin özene bezene, büyük bir özenle sakladığınız 217 kişinin kim olduğunu ve bu listeyi niye hâlâ sakladığınızı soracaktık, sormaya devam ediyoruz. Aynı şekilde,

401 milyar lirayı kaçıran 440 yatırımcı kimdir? Bunların SPK'deki, bunların Maliye Bakanlığındaki, bunların saraydaki yakınları, eşleri dostları kimdir; sarayın zenginleşen o gözde yavruları kimlerdir; kimi saklıyorsunuz? Bu soruların cevabı tartışılmasın, duyulmasın diye her şeyi yaptınız.

Bu süreçler başladığında, T24 başta olmak üzere haber kanallarına, hesaplara engel koydular ve bugün de Halk TV'ye el koyarak aslında bu fon vurgununu millet duymasın, görmesin istiyorlar. Onlar, millet duymazsa, millet görmezse, millet fark etmezse, bizim burada tartıştığımızı saklayabilirlerse bunca yolsuzluğu gizleyebileceklerini zannediyorlar ama boğazlarına kadar yolsuzluğun, bataklığın içerisindeler.

Yine, bu sabah İBB Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu savunmasına başlayacaktı. Değerli arkadaşlar, İmamoğlu beş yüz seksen dokuz gündür cezaevinde, demir parmaklıklar arkasında, hakkında bir kuruşluk bir rüşvet bulunamadı; tarlalar kazıldı, su depolarına girildi, kasalar kaldırıldı, açıldı; bir kuruş bulamadılar, bir kör kuruş, bir tek lira bulamadılar ama hâlâ 2,2 milyar götüren eski bakanlarını saklamaya, korumaya devam eden bir siyasi iktidar var. (Yeni Parti sıralarından alkışlar) İşte, Ekrem İmamoğlu'nun savunması duyulmasın, fark edilmesin istiyorlar çünkü beş yüz seksen dokuz gündür bekliyor, savunma yapma hakkı verilmedi, "Feragat ettin." dediler, "Dört saatte cevap ver." dediler, "Dört saatte cevap veremem." deyince de tutanağa geçirdiler, olmayacak bir biçimde "Feragat etti." dediler feragat etmemiş kişiye. MHP Grubu, AKP Grubu; başta söylüyordunuz, "TRT'den yayınlansın." diyordunuz, güveniyordunuz dosyalara; "Bir ay içerisinde göz göze bakamayacaklar." diyordunuz, "Sokağa çıkamayacaklar." diyordunuz. Bakın, TRT'de yayınlama meydan okumalarından geldiğiniz yer Halk TV bile yayınlayamasın da o iddianame ve sizin düştüğünüz o pespayelik milletçe görülmesin derdine düştünüz; işte siz bu noktadasınız.

Bakın, bugün o Mehmetçik'i Yemen çöllerine sürmeyi konuşacaktık. Halk TV muhabiri dün akşam soruyor Trump'a, "Erdoğan'dan katılmasını isteyecek misiniz?" diyor, o da "Erdoğan beni kırmaz, iyi adamdır, severim, beni kırmaz." diyor. Mehmetçik Yemen'e gidip ne yapacak? Suudi Arabistan'ın petrol kuyularını bekleyecek, İsrail'in güvenliğini artıracak. Kimin planı? Trump ile Netanyahu'nun planı. İşte bu planı burada konuşacaktık ve millet bunu duyacaktı. Bunun için Halk TV'ye el koydular. Daha önce Tele1'e el koymuşlardı. İddia ne? Merdan Yanardağ'dan casus üretecek kadar saçma sapan bir iddia ve böyle bir iddiayla alıyorlar kişiyi, tutukluyorlar, cezaevine koyuyorlar; aslında hiç hukukta olmadığı bir biçimde de malını müsadere ediyorlar. Anımsayacaksınız, Tele1'i satmaya kalktılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Değerli arkadaşlar, bütün bunlarla aslında Türkiye'yi bir darbe döneminden geçirdiklerini itiraf etmiş oluyorlar. Normalde şirketlerin, medya kuruluşlarının, kanalların TMSF'ye devredilmesi hukuka aykırıdır. Darbe döneminde geldiler buraya "Üç aylığına OHAL çıkartacağız." dediler, üç aylığına izin istediler, OHAL'i 7 kere uzattılar ve OHAL'deki yetkilerle kanallara, şirketlere, tüm muhaliflere, kimi beğenmiyorlarsa ona kayyum atadılar; OHAL bitti ama bu yasa bitmedi. Nitekim, 4 Şubat 2025'te bir yasa geçirdiler, bir sulh ceza hâkiminin kararıyla TMSF'ye istemedikleri şirketi, istemedikleri kanalı devrediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Aslında burada da Anayasa'yı çiğniyorlar, Anayasa'yı umursamıyorlar.

"Anayasa" demişken, bugün yine, İstanbul'daki 13. Ağır Ceza Mahkemesinin Osman Kavala hakkındaki AİHM'in verdiği 2'nci ihlal kararını da tanımamasını konuşacaktık. Öyle bir mahkeme ki, ilk derece mahkeme ki ne Anayasa Mahkemesi tanıyor ne AİHM tanıyor. AİHM diyor ki: Siz bu kararları, bu tutukluluk ve mahkûmiyet kararlarını siyasi saiklerle veriyorsunuz; siyasi rakiplerinizi susturmak, siyaset yapamaz hâle getirmek için cezaevine koyuyorsunuz. Bunu AİHM bile görüyor. İşte bu nedenle Osman Kavala'yı da yeniden yargılamıyorlar. Anayasa Mahkemesinin Tayfun Kahraman hakkında verdiği 3 ihlal kararını da görmezden gelen yine 13. Ağır Ceza Mahkemesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Türkiye bir darbe sürecinin içerisinden geçiyor. Seçime giderken, seçim yılında mıntıka temizliği yapıyorlar. Ömer Çelik demişti ya: "Hukuki ve siyasi en üst seviyede mücadele edeceğiz." Ömer Çelik, neyle mücadele edeceksin? Senin ilgili şahısla resmini gösterdiler, koydular diye 2 gazeteci hapiste, 2 gazeteci ev hapsinde. İşte sizin demokrasi anlayışınız bu, işte sizin yolsuzluklarla mücadele anlayışınız da bu ve bununla bu milleti susturmak, sindirmek... Duymazlarsa, görmezlerse bir şekilde bize destek olurlar diye uğraşıyorsunuz ama çabanız nafile. Unutmayın ki 86 milyon 1 kişiden büyüktür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Cümlemi toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - 86 milyonun iradesi ve 86 milyonun hakkı sizin koltuğunuza yapışmanızdan da koltuk hırsınızdan da adliyelerinizden de o sahte, içi boş iddianamelerinizden de o yargı kollarınızdan da o kolluğunuzdan da hepsinden daha büyüktür. Milletin önüne o sandık gelecek ve siz de o hak ettiğiniz tokadı yiyeceksiniz. Ne yaparsanız yapın, bütün o zorbalar gibi, bütün zulmedenler gibi siz de eninde sonunda demokrasinin yumruğunu yiyeceksiniz. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Çankırı Milletvekili Grup Başkan Vekili Sayın Muhammet Emin Akbaşoğlu'na söz veriyorum.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

27.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, şehit düşen Piyade Uzman Çavuş Mustafa Aslan'a, Türk Silahlı Kuvvetlerinin "Ateş Serbest-2026" faaliyetine, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlanan Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Pençe-Kilit Operasyon bölgesinde silah kazasında yaralanan Piyade Uzman Çavuş Mustafa Aslan'ın ne yazık ki şehit düştüğü haberi geldi. Şehidimize Allah'tan rahmet ve mağfiret, ailesine ve yakınlarına sabrıcemil ve başsağlığı diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerimizin üstün ateş gücünün, yüksek koordinasyon kabiliyetinin ve harekât etkinliğinin ortaya koyulduğu Ateş Serbest-2026 faaliyeti başarıyla tamamlandı. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ulaştığı üstün seviyeyi, sahip olduğu imkân ve kabiliyetleri ve modern muharebe sahasının gereklerine ne ölçüde hazır olduğunu bir kez daha müşahede ettik. Kara Kuvvetlerimizden Deniz Kuvvetlerimize, Hava Kuvvetlerimizden Özel Kuvvetlerimize kadar ordumuzun bütün unsurları sadece sahip olduğu silah ve sistemlerle değil bu sistemleri sevk ve

idare eden üstün eğitimli personeliyle de Türkiye'nin caydırıcılık gücünün temel taşını oluşturmaktadır. Ateş Serbest-2026 faaliyeti yalnızca hedeflerin vurulduğu bir tatbikat değildir. Bu faaliyet Türkiye'nin değişen savaş ortamını doğru okuduğunun, teknolojiyi askerî kabiliyetleriyle bütünleştirdiğinin ve geleceğin muharebe şartlarına bugünden hazırlandığının güçlü bir göstergesidir. Uçangözlerden otonom sistemlere, yapay zekâ destekli kabiliyetlerden elektronik harp ve siber yeteneklere kadar ortaya koyduğumuz her yeni imkân Türkiye'nin savunma sanayisinde gerçekleştirdiği büyük ve önemli dönüşümün bir neticesidir. Bugün Türkiye, kendi kararlarını kendi veren, kendi teknolojisini ve silahını kendi üretip geliştiren, ihtiyaç duyduğu kendi sistemlerini ve bunları her alanda sahada etkin bir biçimde kullanabilen bir ülkedir. Savunma sanayisindeki yerlilik ve millîlik oranımızdaki büyük artış Türkiye Yüzyılı hedeflerinin en somut kazanımlarından biridir. Bizim hedefimiz açıktır, Türkiye'nin gökyüzünde, denizlerinde, karada ve siber uzayda güvenliğini sağlayacak güçlü, bağımsız ve caydırıcı bir savunma mimarisini çok daha sağlam ileri noktalara taşımak çünkü biz biliyoruz ki daha güçlü ordu, daha güçlü savunma sanayisi ve daha güçlü Türkiye demektir. Bu vesileyle, Ateş Serbest-2026 faaliyetinde görev alan bütün kahraman Mehmetçiklerimizi, değerli komutanlarımızı ve savunma sanayimizin fedakâr yöneticilerini, mühendislerini, işçilerini tebrik ediyor; aziz milletimizin güvenliği ve devletimizin bekası için görev yapan tüm kahramanlarımıza üstün muvaffakiyetler diliyorum. Rabb'im ordumuzu karada, denizde, havada, her alanda ve her yerde her daim muzaffer eylesin diyorum. Milletimizin güçlü ve devletimizin kaim ve daim olmasını inşallah Cenab-ı Hak nasip etsin diyorum.

Çok Değerli Başkanım, çok değerli milletvekilleri; şunu ifade etmek isterim: Bugün itibarıyla, Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlandı. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 128'inci maddesi uyarınca alınan Sermaye Piyasası Kurulunun 17/9/2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen 131 yatırım fonunda ortaya çıkan durum, olağan bir fon tasfiyesinin ötesinde, fon varlıklarının gerçek ekonomik değerlerinin tespiti, fon pay sahipliğinin güvenilir kayıtlar üzerinden belirlenmesi, mevcut varlıkların mümkün olan en yüksek ekonomik değerle nakde çevrilmesi, fon mal varlığından hukuka aykırı şekilde çıkarılan değerlerin geri kazanılması ve tasfiye sonunda karşılanamayan tutarların sorumlulardan tahsili süreçlerinin birlikte yürütülmesini gerektirmektedir. Mevcut sermaye piyasası mevzuatında yatırım fonlarının olağan tasfiyesine ilişkin esasları belirleme yetkisi Sermaye Piyasası Kuruluna ait olmakla birlikte, kanun teklifi kapsamındaki fonların kendine özgü durumu olağan bir tasfiye usulü dışında hukuki yollarla geri kazanılabilen değerlerin de fon pay sahiplerinin menfaatine tesis edilmesi amacıyla geri kazanım, ceza soruşturması kapsamında el konulan veya müsadere edilen mal varlığı değerlerinin iadesi, sorumlulardan tahsilat ve sınırlı kaynağın yatırımcılara ödenmesi süreçlerinin 17/9/2026 tarihli karar kapsamındaki fonlar bakımından tek ve bütüncül bir sistem içinde düzenlenmesini gerekli kılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu kapsamda düzenleme, genel ve sürekli bir fon tasfiye rejimi kurmamakta, yalnızca 17/9/2026 tarihli kurul kararlarıyla tasfiyesine karar verilen ve kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış fonlara özgü bir çözüm önerisi getirmektedir. Öngörülen sistem kamu bütçesine herhangi bir mali yük getirmemekte olup fon pay sahiplerine yapılacak ödemelerde kamu kaynağı veya bütçe imkânı kullanılmayacak, ödemeler yalnızca fonların tasfiyeye konu mal varlığı ile geri kazanılan, tahsil edilen veya iade edilen tutarlardan karşılanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Böylece bir yandan yatırımcıların haklarının mümkün olan en yüksek ölçüde ve süratle korunması, diğer yandan tasfiye ve geri kazanım işlemlerinin hukuki belirlilik, hesap verebilirlik ve kurumlar arası eş güdüm içinde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak, teklifle, sermaye piyasalarının güven, açıklık ve istikrar içinde işleyişinin korunması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin güvence altına alınması ve hukuka aykırı fiillerin ekonomik sonuçlarının bu fiillerle ilgisi bulunmayan yatırımcılara yansıtılmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu yönüyle teklif, devletin sermaye piyasalarında hukuka aykırılık, usulsüzlük ve yolsuzlukla mücadeledeki kararlılığını somut biçimde ortaya koyarken yatırımcı güveninin tesisine ve finansal piyasaların sağlıklı ve istikrarlı işleyişinin sürdürülmesine hizmet etmeyi amaçlamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şunu herkes bilsin ki Adalet ve Kalkınma Partisi olarak Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde bu ülkeye yirmi dört yıldır kesintisiz eser ve hizmetlerle kendimizi açık bir şekilde ortaya koyduk. Herkes "Depremin altında AK PARTİ de Hükûmet de Recep Tayyip Erdoğan da kalacak." diye beklerken asrın depremini iki buçuk yıllık bir süre içerisinde, 11 vilayette 500 bine yakın konutun yapımıyla, Bulgaristan ülkesinin âdeta yeniden ayağa kaldırılması gibi bir coğrafyada bunu gerçekleştirdik. O zaman "Devlet yok, Ahbap var." diyenler, gerçeklikleri ters yüz edenler, her türlü istismar ve iftira siyasetini ortaya koyanlar, millet can derdindeyken siyaset rantı peşinde olanlar bunun sonuçlarını gördüler ve zoru başardık.

Aynı şekilde, fon krizini de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Asrın soygunu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum efendim, tek cümleyle bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Nasıl ki AK PARTİ, Hükûmet, Recep Tayyip Erdoğan bu depremin altında kalacak diye ellerini ovuşturanlar içeride, dışarıda, her yerde vardıysa bugün de "Fon krizinin altında kalsın." diye dua edenler, isteyenler, kaos peşinde olanlar olabilir ama bugün biz getirdiğimiz kanun teklifimizde bütün Türkiye'ye ve dünyaya Meclisten ilan ediyorum ki bütün haklı ile haksızlar, suçlu ile suçsuzlar, yatırımcılar ile spekülatörler, manipülatörler birbirinden ayrılacak, ak ile kara birbirinden ayrılacak, hangi partiden olursa olsun -ister iktidar ister muhalefet- hangi düşünceden olursa olsun, milletin hakkına, hukukuna girenlerden mutlaka ama mutlaka hesap sorulacak ve tekrar iktidar olacağız; bundan kimsenin ama kimsenin şüphesi olmasın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Kimseye sataşmadım efendim, hiç kimseye sataşmadım.

SERKAN SARI (Balıkesir) - "Meclise getirin." dediğimizi söylüyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hiç kimseye sataşmadım.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Getirin dosyaları.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Madem aklanacaksanız partinizin adına yakışır bir tavır koyun, hep beraber demokratik bir şekilde... Kendi yargılamanızı kendiniz yapıyorsunuz. Bu Meclisten niye kaçırıyorsunuz? Madem şeffafsınız, her şey ortaya çıkacak, bütün partiler beraber baksın.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Siz de mi sadece yargılama...

BAŞKAN - Sayın Sarı, bakın, zaten söz talebinde bulundunuz, lütfen!

Evet, ben çok kısa, birer dakika söz vereceğim.

Önce Murat Emir Bey'e söz veriyorum.

Buyurun efendim.

28.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Akbaşoğlu, sorduk, sormaya devam ediyoruz: Fon vurgununun üzerinden yirmi beş gün geçti, Fatma Betül Sayan Kaya ismini biz söyledik, hâlâ hiçbir şey yapmadınız; yaptıysanız çıkın söyleyin. Hayati Yazıcı'nın oğlunu biz söyledik, hâlâ bir şey yapmadınız; yaptıysanız çıkın söyleyin. Bir saatte önce tedbir koydular malına, ondan sonra tedbiri kaldırdılar. Şu anda suçüstü yakaladıklarımız dışında hiçbir şey yapmıyorsunuz, sarayda siyasi bağlantılı olanlar hâlâ devam ediyor; SPK'den, BDDK'den, Maliye Bakanlığından bir tek bürokrat hakkında bir tek işlem yapmadınız; seyrediyorsunuz, koruyorsunuz. Boğazınıza kadar bu vurgunun içindesiniz ve bu vurgun konuşulmasın diye bu vurgunu yayınlayacak Halk TV'ye de el koyarak bu vurgunu saklayabileceğinizi zannediyorsunuz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, cevap istiyorum efendim.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şöyle, teker teker cevap vermem lazım.

BAŞKAN - Yok, ben buradaki sıraya göre vereceğim, size de vereceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ama şöyle efendim...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Siz zaten uzun konuştunuz.

BAŞKAN - Sayın Sarı, buyurun.

29.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Evet, Sayın Başkanım, iki haftadan beri burada bütün Grup Başkan Vekilleri olarak açık ve net bir şekilde, bu işi aklamanız için değil yargılamanız için, şeffaf bir şekilde yargılansın diye çağrıda bulunuyoruz. Gündeme gelen her isim ifadesini veriyor, çıkıyor. Bugün bakıyoruz, daha bu sabah bir haber kanalına baskın yapıp iddialar hakkında tutuklamalar yapıyorsunuz, derdest ediyorsunuz insanları. Bir tane böyle görüntü görmedik biz. Siz kendi kadrolarınızı aklamaktan başka hiçbir yasal düzenleme yapmıyorsunuz. Bu gelen kanun maddesi sadece bu fon vurgunundaki paraların tasfiye süreciyle ilgili yasal bir altyapı oluşturuyor. Hangi süreçte engel oluyor? Hangi yapmış olduğunuz usulsüzlüğün, haksızlığın, kanunsuzluğun yeniden kanun zemininde, yargı ortamında değerlendirilebileceği bir yasal düzenleme var? Getirin dosyaları, getirin, burada hep birlikte, bütün partiler hep birlikte aklayalım, hem kamu vicdanı aklansın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Balıkesir) - ...hem halkın gözü ve vicdanı önünde de sorumlular, suçlular yargılansın.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Temelli, buyurun efendim.

30.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Halkı yanıltmamak için söz almak istedim. "Kanun teklifi" diye anlatılan şey 9 maddeden, bilemediniz 11 maddeden oluşuyor ve yapısal ve kurumsal sorunlara hiçbir çözüm üretmiyor. Akbaşoğlu sürekli süreden yakınıyor: "Sürem yok, sürem yok." Meseleye yanıt verin, kanun teklifini inceleyin, onun üzerine konuşun. Siz uzun uzun bize savunma sanayisini anlatacağınıza meseleye girin artık. Meselenin ne kadar vahim olduğunun farkına varın ve o kanun teklifine gerçekten gidin bakın; hangi meseleyi çözüyor, ben çok merak ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun efendim.

31.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Tam 188 tır dolusu para götürmüşler. Sadece eski bakan ve milletvekiliniz 2 kamyon dolusu para götürmüş. Hesap soruyoruz, nasıl gitti bu paralar? SPK neredeydi? BDDK neredeydi? BİST neredeydi? Maliye Bakanlığı neredeydi? MKK neredeydi? Tek tek hesap soruyoruz. Kokuşmuş, çürümüş bir düzenden bahsediyoruz. Bu paralar nasıl gitti göz göre göre? Millet feryat ediyor, konuşmuyorsunuz. Gidin de fon vurgunundan vurgun yemiş, perişan olmuş insanlarla konuşun. "Devlete güvendik." diyor, "Devletin kurumlarına güvendik." diyor. Hesap vermek yerine burada başka şeyleri konuşuyorsunuz. Az önce size sordum: Fatma Betül Sayan Kaya 2 kamyon dolusu para götürmüş, 2 milyar 170 milyon lira; geri iade etti mi, etmedi mi? 2 katını iade etmesi lazım SPK yasasına göre. Az önce söyledim, 26 Eylülde ona tedbir konuldu mu, konulmadı mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - 9 Ekimde tedbir kaldırıldı mı, kaldırılmadı mı? 12 Ekimde tedbir konuldu mu, konulmadı mı? 13 Ekimde tekrar kaldırıldı mı, kaldırılmadı mı? Bütün bunlara cevap verin, cevap vermezseniz belgeleri elimde. Niye bunları yapıyorsunuz? Çünkü korkuyorsunuz, Fatma Betül Sayan Kaya komisyona gelse soracağımız soruların altında kalacaksınız hepiniz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

Yeni bir sataşmaya mahal vermeden lütfen.

32.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir, Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Fonla ilgili mağduriyetlerin süratle çözülmesi amacıyla yoğun bir gayret içerisinde olduğumuzu kamuoyu takdir ediyor.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Mağduriyetlerin çözülmesi değil suçluların yargılanmasını talep ediyoruz! Para dağıtmakla olmaz, suçluları yargılamak lazım Sayın Akbaşoğlu!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 282 kişi hakkında hukuki işlem yapıldı, bunlardan 84'ü tutuklanırken 27 şüpheli hakkında yakalama kararı çıkarıldı, 99 kişi hakkında da adli kontrol tedbiri uygulandı.

SERKAN SARI (Balıkesir) - O konuda bir yasal düzenleme var mı?

BAŞKAN - Sayın Akbaşoğlu, bir saniye bekleyebilir misiniz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Başkanım, sorularımız anlaşılmadı herhâlde, onları sorduk.

BAŞKAN - Sayın Sarı, sorular soruyorsunuz, o da cevap veriyor. Nasıl...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Vermiyor, cevap vermiyor Başkanım.

BAŞKAN - İstediği gibi cevap verir, lüften...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sorularımız: Suçlular yargılanacak mı? Cezai müeyyide uygulanacak mı?

BAŞKAN - Söz istediniz, söz verdim, lütfen müdahale etmeyin hatibe.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Örgütlü suç kapsamında değerlendirilecek mi yoksa sadece para dağıtmak mıdır bu kanunun bütün amacı?

BAŞKAN - Sayın Sarı, lütfen, rica ediyorum.

Devam edin, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yani bağırmaya gerek yok; bakın, ben sakin sakin anlatıyorum, herkese sakin sakin.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Başkanım, sorularımıza cevap verin o zaman.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Biraz evvel anlattığım gibi, bakın böyleydi depremde, bakın böyle oldu maalesef...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Soru deprem değil Başkanım, soru deprem değil! Soru fon vurgunu, para hırsızlığı, dolandırıcılık, milyonlarca vatandaşın mağduriyeti!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...ama elhamdülillah, bu şekilde biz hizmet ve eserlerimizi ürettik, depremin altında kalmadık.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Siz bu fonla ilgili bir cevap vermediğiniz sürece bir anlamı yok anlattıklarınızın. Gündemimiz fon, deprem değil.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hatay Büyükşehir Belediyesini o nedenle tercih etti milletimiz, sözümüzün eri olduğumuz için bu konuda bize teveccühte bulundu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bir dakika, sadece bir dakika...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kaç dakika verseniz de cevap yok Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Cevap veriyorum, veriyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sorulara bir daha devam edebilir miyim?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bahsettiğimiz deprem değil fon depremi, fon soygunu Sayın Akbaşoğlu, ondan bahsedin! Fon soygununu soruyoruz size.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Susarlarsa vereceğim.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Başkanım, bir söz verir misiniz, Akbaşoğlu sorularımızı anlamadı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Veriyorum, veriyorum, bağlayacağım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkanım, sorularımızı yinelemek üzere söz istiyorum.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ya, sizin derdiniz cevap almak mı, konuşturmamak mı?

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, vereceğim, cevap vereceğim.

BAŞKAN - Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bakın, biz...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Depremi sorduğumuzu sanıyor kendisi, depremle ilgili bir sorumuz yok Başkanım.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sizin derdiniz cevap vermesi mi, konuşturmamak mı? Bir sus da cevap versin!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Versin, cevap istiyoruz! Fondaki suçlular yargılanacak mı? Cevap versin! Deprem değil fon krizi sorumuz!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Milletin kürsüsüne vurma! Bu, milletin kürsüsü, vurma!

BAŞKAN - Sayın Baykan, lütfen...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sorumuza cevap verir misin Sayın Akbaşoğlu.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Soru anlaşılmadı efendim, o yüzden yineliyorum.

BAŞKAN - Evet, buyurun Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bakın, 15 milyon insanımızın yaşadığı 11 vilayeti ayağa kaldırdık iki buçuk yılda.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Başkanım, soru anlaşılmamış, soru anlaşılmamış. Burada ciddiyete davet ediyorum, bu Meclisin bir ciddiyeti var. Biz muhalefet olarak soru soruyoruz, sorularımıza cevap istiyoruz; sorumuz deprem değil fon.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bakın, biz bunları yaparken Ekrem İmamoğlu da villalarını ayağa kaldırmış. Yolsuzluk ve hırsızlık villalarıyla ilgili bir gün konuştunuz mu, bir gün araştırma önergesi getirdiniz mi? Hayır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bu hırsızlar yargılanacak mı? Bu hırsızlar yargılanacak mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Biz kimseden korkmuyoruz, biz hiç kimseden korkmuyoruz. Biz bütün hırsızların üzerine gidiyoruz, herkesten hesap soruyoruz, hesap sormaya devam edeceğiz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - O zaman cevap verin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bunu da çok iyi bildiğiniz için iftira siyaseti yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Onu siz yapıyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bunun farkındasınız, biz de farkındayız ama Allah'ın izniyle sizin gibi olmayacak, sizin söylediğiniz gibi olmayacak, milletin dediği olacak. Millet...

BAŞKAN - Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.47

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Yusuf BEYAZIT

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 19 milletvekili tarafından, gerçek ve tüzel kişilerin mal varlığı artışlarının meşru gelir kaynaklarına dayanıp dayanmadığını tespit etmek, açıklanamayan servet artışlarını vergilendirmek ve mali şeffaflığı sağlamak için neler yapılabileceğinin tespiti amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/10/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/10/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 19 milletvekili tarafından, gerçek ve tüzel kişilerin mal varlığı artışlarının meşru gelir kaynaklarına dayanıp dayanmadığını tespit etmek, açıklanamayan servet artışlarını vergilendirmek ve mali şeffaflığı sağlamak için neler yapabileceğimizin tespiti amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/10/2026 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Sayın Ali Fazıl Kasap.

Buyurun efendim. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar diliyorum, hayırlı olsun.

Şimdi, Sayın Akbaşoğlu'nu dinledikten sonra, o tumturaklı, bayağı uzunca "Bir kanun teklifi Komisyona verildi." ibaresini duyduktan sonra nasıl bir dünyada yaşıyoruz, ben de merak ediyorum. Sebepsiz zenginleşmenin had safhada olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Burada tüm insanların, belli bir gelir düzeyinin veya belli bir sermayenin üzerinde olanların bir mal beyanının olması gerekiyor. Bu ülkede insanları, emeklileri 23 bin liraya, asgari ücretle çalışanları 29 bin liraya mahkûm eden bir kayıt dışı sistem var. Belediyeler, yerel yönetimler, kamu kurumları yolsuzluk, hırsızlık, rüşvet batağına gömülmüş vaziyette ve bunun sebebi kayıt dışı sistem. Siyasiler, bakanlar, bürokratlar yolsuzluk şebekesinin içinde ve biz bu durumu sadece seyrediyoruz, icraat yok ve bunun sebebi oluşturduğunuz kayıt dışı sistem. Dünya yolsuzluk algısında Türkiye 124'üncü sırada 180 ülke arasında. Yolsuzluğumuz artık yurt dışında da tescillenmiş vaziyette. Garibanı, yoksulu, fakiri içtiği suda, yediği ekmekte, aydınlatmak için kullandığı elektrikte dolaylı vergilerle boğuyorsunuz, onları vergi kıskacı içine almışsınız. Kayıt dışı sistem sizin eseriniz. 15-20 milyona daire alan bürokrat var, kamu görevlisi var; 5-10 milyonluk arabaya binen kamu görevlisi var; 50-100 milyonluk villada oturan yöneticiler, belediye başkanları, bürokratlar var ve bu kayıt dışı sistem buna da göz yumuyor. Eski Bakan milyarlarca lira vurgun yapıyor, seyrediyorsunuz. Aslında bu, buzdağının sadece ve sadece görünen yüzü. Fatma Betül Sayan -para sayan- Kaya, sadece ve sadece görünen yüzü Fatma Betül Sayan Kaya. Peki, bu paranın kazanmış olduğu veya kazanamadığı veya ne yaptıysa, o paranın asıl kaynağı olan, ilk çıkış yeri olan 160 milyon lirayı sorgulayan bir sisteminiz var mı? "Nereden buldu bu parayı?" diyen bir sistem var mı? Yok. Biz uğraşıyoruz, öbür taraftan, diyoruz ki: İş ayyuka çıkmasa ortaya çıkmayacak aslında, buz dağının sadece görünen kısmı. Gemi su aldı aslında, gemi batıyor. Bir belediye çalışanı, bir kamu görevlisi 1.600 tane tapu alırken neredesiniz? Kayıt dışı sistemle aldıkları paralar! Fakir, çalmasını bilemediği için fakirdi değil mi? Kamu denetimsiz, kamu sistemi kontrol altında değil, kamu görevlileri mal beyanında bulunurken -benim de on sekiz sene devlet memuriyetim var- şöyle bir ibare var, birkaç kişininki adli yargılarda ortaya çıktı: "Düğünde takılan muhtelif takı, muhtelif ziynet." Bunu fiziki olarak ölçmedikten sonra, maliye tespitini yapmadıktan sonra verilen mal beyanları hikâyedir. Siyasi ahlak yasası gerekiyor ama siyasi ahlak yasasından önce toplumda önce ahlakı ve adaleti üstün tutmanız gerekiyor, ahlak eridi. Bakın, burada demin Akbaşoğlu'nun anlattığı ülkede keşke yaşasaydım diye düşünüyorum ama öyle tozpembe bir ülke yok. Ya, uzunca bir kanun teklifinin adından bahsetti; günübirlik yama, pansuman tedbir. Neymiş? Fatma Betül Sayan Kaya yakalandı. Gerçi adli olarak da gerekenler yapılmadı, işte, tedbirleri vesaire. Yapmıyorsunuz, yapamıyorsunuz. Şimdi bürokratların bir kısmının -hepsini tenzih ederim- çocukları özel okulda okuyor, 5-10 milyonluk arabaya biniyor, 20-30 milyonluk dairede yaşıyor, 50-100 bin liralık takım elbise giyiyor ama 150 bin lira maaş alıyor; bunu sorgulayan bir sistemimiz maalesef yok. Siyaseti ahlaken çürüten bu kayıt dışı sistem. Adaleti üstün tutmamız gerekiyor. Bakın, değerli milletvekilleri, bu TBMM'de bir dakika konuşmanın kamuya maliyeti, Meclis bütçesine maliyeti 562 bin lira, 562 bin lira! O fakirin, fukaranın hakkını savunmak için bizim burada olmamız gerekiyor. Hani kimsesizlerin kimsesi, sessizlerin sesi olacaktık; hani yoksulların, yetimlerin hakkını savunacaktık? Savunmuyoruz. Fatma Betül Sayan Kaya ve şürekâsının haklarını savunan bir Meclis olmaması gerekiyor. Burada -şöyle söyleyeyim- Genel Başkan Yardımcısının söylediği şey var, "Tarihin doğru yanında değilsiniz." diyor ama tarihin doğru tarafında değilsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Tarihi ya kendi tarafınıza çekmeye çalışıyorsunuz ya da yanlış yerdesiniz. Tüm umutların bittiği yerde bile Nuh'un gemisi her zaman için bekliyor. Oraya katılan kitle olduğu zaman daima umut vardır ama sizin geminiz su aldı, Nuh'un gemisinde değilsiniz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun efendim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İlk olarak, önemsediğimiz bu önergeyi desteklediğimizi belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de ilginç bir düzen var, işçinin maaşı daha eline geçmeden vergisi kesiliyor; esnafın kazancı, çiftçinin geliri, emeklinin yaptığı alışveriş kuruşu kuruşuna vergilendiriliyor ama konu büyük servetlere gelince çok basit bir soruyu bile soramıyoruz, "Bu serveti nereden buldun kardeşim?" bunu söyleyemiyoruz maalesef. Evet, 2008 yılından bugüne tam 8 kez varlık barışı düzenlemesi çıkarıldı, bu düzenlemelerin 5'inde belirli şartlarla sıfır vergi imkânı tanındı; 2016'da vergisiz varlık bildirimi yapıldı, 2018'de de benzer bir imkân sağlandı, 2020'de yine vergi alınmadı. 2026 yılında çıkarılan son düzenlemede ise beş yıllık yatırım taahhüdüyle sıfır vergi imkânı sunuldu. Peki, sekiz düzenlemenin sonunda ne oldu, ne kadar servet beyan edildi, ne kadarı gerçekten Türkiye'ye getirildi, devlet ne kadar vergi topladı, bu düzenlemeler kayıt dışılıkla mücadelede başarılı olduysa neden tekrar tekrar aynı yollara başvuruldu? Bu soruları sormak zorundayız ve sizler de bu soruları cevaplamak zorundasınız.

Değerli milletvekilleri, daha geçtiğimiz ay 131 yatırım fonunun tasfiyesine karar verildi. Bir fon krizine baktığımızda bize çok önemli bir gerçeği hatırlattığını görüyoruz; hukuki boşluklar zamanında kapatılmaz, denetim mekanizmaları etkili çalışmazsa ortaya çıkan tablonun bedelini Türk ekonomisi ve maalesef vatandaş ödeyebilir.

Değerli milletvekilleri, biz kimsenin zenginliğini sorgulamak için burada değiliz ancak insanlar çalışacak, üretecek, kazanacak, zenginleşecek ama beyan edilen gelir ile sahip olunan servet arasında açıklanamayan büyük bir fark varsa bunun hukuk çerçevesinde araştırılması gerekir çünkü vergi adaleti sarsılırsa vatandaşın devlete güveni de sarsılır. İşte bu araştırma önergesi de tam bu sorunun cevabını arıyor. Yıllardır vatandaşımızın kazancının hesabını tutan devlet servet artışlarının da hesabını sorabilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET AKALIN (Devamla) - 8 kez varlık barışı yaptık, artık 1 kez de servetin hesabını konuşalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem Avşar.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında dikkatinizi bir hususa çekmek isterim: Bazı manşetlere baktığımızda bir taraftan yolsuzluk, rüşvet, irtikâp, kayıt dışı ekonomi, fon vurgunu; diğer taraftan yoksulluk, açlık,

işsizlik, enflasyon, hayat pahalılığı daima sürmanşet. Bir taraftan fon vurgunu pik yapmakta, diğer taraftan yoksulluk, açlık, istihdam, geçim, yaşam standardı dip yapmakta. Burada yanlış giden bir şey var, burada hırsız var, burada vurguncu var demek ki. Bu bir tesadüf değil; eğer insanların değerleri, birikimleri, emekleri, hak ve özgürlükleri korunamıyor, kötü huy ve hasetler toplumun bünyesini virüs gibi kemirmeye devam ediyorsa kurumlar, kurallar ve ilkeler dip yapmış demektir; gözetim ve denetim, hesap sorma, kamusal düzeni sağlama erozyona uğramış demektir.

Evet, kayıt dışı ekonomi en büyük hırsızlıktır. Devletten gizlenen, resmî kayıtlara geçmeyen, denetlenmeyen, vergilendirilmeyen haksız kazanç demektir. 2025 verilerinde bu oran, kayıt dışı oranı ekonominin yüzde 28,7'si yani yaklaşık 3 liradan 1 lirası kayıt dışı. "Kayıt dışı ekonomi" deyip geçmemek lazım, aslında sosyoekonomik yapının âdeta dibine dinamit koymak gibi bir şey bu. Kayıt dışı ekonomi demek; büyük bir vergi kaybı, çalışanların güvencesizliği, gelir dağılımı adaletsizliği, düşük ücret baskısı, nitelikli yabancı sermayenin kaçışı, en önemlisi emeklinin 23 bin liraya, asgari ücretlinin 28 bin liraya mecbur kalması demek. Bir kere buna kesin bir çözüm bulunmalı. Yani meselenin birinci ayağı, kayıt dışı ekonomiyle mücadele. Diğer ayağı ise şu: Malumunuz, fon vurgunu üzerinden tamı tamına yirmi beş gün geçti, hâlâ dişe dokunur atılan adımlar yok. İktidar tarafından geçen hafta sonu ne lafı duyuyoruz biz? Diyorlar ki: "Biz pazartesi günü olağanüstü bir mücadele süreci başlatıyoruz." Şimdi, biz de bu "Olağanüstü mücadele süreci başlıyor." dediğinde dedik ki herhâlde iktidar gelecek, siyaseten bu konuyla alakalı savunmalarını yapacak ama biz ne yazık ki mücadelenin son bir-bir buçuk yıldır alıştıkları gibi olduğunu düşünüyoruz. Nedir bu alışma süreci? Muhalefetin sesini kısmak, Halk TV'ye sabah saatlerinde baskın yapmak, bu konuyla alakalı gözaltılar yapmak. Şimdi muhalif medyaya dönük sistematik bu baskılar yeni ve bu baskının utanç verici yeni bir halkasıdır, halkın haber alma özgürlüğüne ağır ve doğrudan bir darbedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

CEM AVŞAR (Devamla) - Tamamlıyorum.

Diğer bir konu, bununla alakalı "GRECO" var yurt dışında -Yolsuzlukla Mücadele Devletleri Grubu- Türkiye bunun üyesi. Bu GRECO, 28 Eylül 2026 tarihinde biz raporu açıklamadığımız için kendileri Türkiye raporlarını yayınladı. Bu raporun içerisinde milletvekillerine ilişkin, hâkim ve savcılara ilişkin, üst düzey yöneticilerin işlevlerine ilişkin büyük sorunlar, tespitler var ve uygulanması gereken büyük şartlar var.

Bu çerçevede, gerek kayıp dışı ekonomiyi minimize ederek adaleti sağlamak, emekliye, işçiye hak ettiğini vermek gerekse yolsuzlukları, rüşveti, irtikabı söküp atmak açısından gerçek ve tüzel kişilerin bu bağlamda mali disiplininin sağlanmasının şart olduğunu ifade ediyor, öneriyi desteklediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Zülküf Uçar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben, öncelikle sizlere hayırlı olsun diyorum, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Değerli halkımızı ve cezaevlerindeki, zindanlardaki arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, YENİ YOL Grubunun vermiş olduğu önergede 1998 yılında çıkarılan yasanın aslında bir nevi güncellenmesi bir çözüm olarak, öneri olarak sunuluyor. "Nereden buldun yasası yeniden getirilsin." diyenler bir yanda, varlık barışı yasasını getirenler bir yanda. Hükûmet daha

üç ay önce, bakın, daha üç ay önce varlık barışıyla kaynağı belli olmayan büyük paralara meşruiyet kapısını aralamıştı. Halk devasa paraların kaynağını sorgularken Hükûmet "Nereden bulduysan buldun, getir, kaynağını sorgulamayacağım, küçük vergilerle seni de paranı da aklayacağım." dedi. Hükûmet zaten en ileri teknolojik araçlarla, yapay zekâ altyapılarıyla para akışını kontrol edebiliyor ama işte, esnafın 1 liralık kazancını, restoranların pos cihazlarını, motokuryelerin maaşını, perakende satışların IBAN'a aktarılmasını ve avukatların vekâlet ücretini denetliyor yani emek alanında 1 kuruşluk akış bile Hükûmetin radarında. Gelir İdaresi Başkanlığı her saniye emekçinin kazancını takip edip duruyor. Vergi yükü tümüyle emekçilerin sırtında. Emekçiye gelince "Nereden buldun, nereye harcıyorsun?" diye soran devlet, kara paraya gelince "Nereden buldun?" diye sormak istemiyor. Aynı Hükûmet milyarlarca doları bulan devasa paraları varlık barışıyla tedavüle sokuyor.

Aslında Türkiye'de yasa yapma sorunu şu an ikincildir, esas olan aslında Hükûmet sorunudur çünkü yasa yapılsa dahi bu yasaya uymayan ya da yasanın içeriğini kendi ihtiyaçları doğrultusunda işler hâle getirmeye çalışan bir Hükûmet gerçekliği var. Evet, elbette kayıt dışı gelirin ve suç kazancının aklanmasını önlemek için yasa yapalım ama Hükûmetin bu yasalara uymasını temin edecek şartları da hep birlikte düşünmek zorundayız. Sorunun kök nedeni budur. Çözüm ise toplumun mutlak denetleyici güce dönüşmesidir yani demokratik toplum stratejisidir. Aksi hâlde, toplumun emeğinden ve sırtından sömürüyle kazanılmış tüm varlıklar aklanır, işlenen tüm suçlar cezasız kalır. Örneğin bir fon vurgunu sorunu var, haftalardır gündemde ancak bu konunun adil bir çözümü için tüm girişimler engelleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Uçar.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Araştırma önergeleri reddediliyor, gerçekler toplumdan gizleniyor. Bu vurgunu yapanların WhatsApp grubundan çıkarılması bir yaptırım olarak sunuluyor ama bir iki kurban vererek bu işin içinden sıyrılamazsınız çünkü işleyiş ifşa oldu. Kurduğunuz sistem şöyle işliyor: Önce vurgunu yap, sonra bu kara parayı varlık barışıyla akla yani bir vurgun, bir varlık barışı; bir vurgun, bir varlık barışı.

Şimdi toplum adına soruyorum ve cevap verin: Siz en son üç ay önce, haziran ayında çıkarmış olduğunuz varlık barışını bu fon vurgununu aklamak için mi çıkardınız? Devam ediyorum: Ve başka aklanacak hangi vurgunlar aklanmak için sırasını bekliyor, başka hangi vurgunları aklayacaksınız? Lütfen topluma cevap verin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Yeni Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Cumhur Uzun.

Buyurun. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz önerge, kaynağı açıklanamayan servet artışlarının günümüz teknolojisiyle ve hızlı bilgi akışıyla yeniden ele alınması, araştırılması ve mali şeffaflığın sağlanmasını amaçlıyor. Bugün artık 1990'ların imkânlarıyla yaşamıyoruz. Dijital bankacılık, finansal takip sistemleri ve uluslararası bilgi paylaşımı geçmişle kıyaslanamayacak kadar gelişmiş durumda. Önergede de ifade edildiği gibi, bu imkânlar varken gerçek ve tüzel kişilerin mal varlıklarının araştırılmasının meşru gelir kaynaklarına dayanıp dayanmadığını araştırmak teknik bir yetersizlik olarak görülemez, istenirse çok kolay yapılabilir. Bu imkânlara rağmen bunu yapmamak ise siyasi bir tercih nedenidir. Türkiye'de dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payı yüzde 65'i aştı. Aynı oran OECD ülkeleri arasında yüzde 32, Avrupa Birliği ortalaması ise yüzde 28 civarında. Yani bu ülkede devlet gelirine bakmadan vatandaştan vergiyi alıyor ama milyarlarca liralık servetin kaynağını sormakta aynı hassasiyeti ne

yazık ki göstermiyor. 2008'den bu yana 8 kez varlık barışı çıkarılmış olması da bu durumun açık göstergelerinden biri. Değerli arkadaşlar, 8 kez çıkarılan bir istisna artık istisna olmaktan çıkmıştır. Son fon krizinde yaşadıklarımız ortada duruyor, milyonlarını milyarlar yapanlara göz yumdunuz. Vatandaşın birikimleri erirken, insanlar fonlarda soyulurken sorunu çözmek yerine, haber yapanları hapse atıp bu vurgun duyulmasın diye bu sabah Halk TV'ye kayyum atadınız. İşte sizin rasyonel politikalarınız ne yazık ki bu. Değerli arkadaşlar, devlet ciddiyetle yönetilir. Denetim zarar ortaya çıktıktan sonra açıklama yapmak ve konuşanları susturmakla yapılmaz. Risk önceden görülür, işlem zamanında incelenir, vatandaşın malı korunur ama siz yandaşın cüzdanını şişirmek ve katlamayı tercih ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

CUMHUR UZUN (Devamla) - Elbette, masumiyet karinesi, mülkiyet hakkı ve kanunilik esastır ama hukuk, kaynağı açıklanamayan servetlerin sorgulanmamasının kalkanı olarak kullanılamaz ve o hukuk muhalefete ayrı, iktidara ayrı uygulanamaz.

Bizim talebimiz çok açık: Vergisini ödeyen vatandaştan hesap soruluyorsa servetini katlayandan da hesap sorulacak, o da bu hesabı verecek, bir de üstelik bu kişi aynı zamanda siyasi bir kişilikse o takdirde mutlaka ama mutlaka bu servet artışının hesabını verecek. Temiz siyaset de hukuk devleti de siyasetçiye güven ve saygı da buradan başlıyor.

Bu önergeye destek verdiğimizi açıklıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Cüneyt Yüksel.

Buyurun efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkan değerli milletvekilleri; kişilerin suç faaliyetlerinden elde ettiği ve bunların değerlendirilmesi veya dönüştürülmesi sonucu ortaya çıkan ekonomik kazançların, bildiğiniz gibi, Türk Ceza Kanunu'muzun 55'inci maddesine göre müsadere edilmesi gerekmektedir. Kişilerin meşru faaliyetlerinden elde ettiği gelirler ise gelir vergisine tabi olup 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde artan oranlı olarak vergilendirilmektedir. Ülkemiz hem suç gelirleri hem de vergiye tabi kazançlar yönüyle diğer ülkelerle halihazırda bilgi paylaşımı da yapabilmektedir ve bu anlamda herhangi bir mevzuat eksikliği de bulunmamaktadır.

Yine, bildiğiniz gibi, ülkemizin suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanıyla mücadele sisteminin etkinliği, Mali Eylem Görev Gücü yani FATF tarafından belirli periyotlarla değerlendirilmektedir. Yapılan değerlendirmelerde, ülkemizin suçtan kaynaklanan mal varlıklarının geri alınmasına ilişkin mevzuat altyapısı ve uygulamaları da ele alınmaktadır. FATF'nin son değerlendirmesine göre ülkemizde bu kapsamda herhangi bir mevzuat eksikliği bulunmamaktadır. Türkiye'nin 28 Haziran 2024'te de FATF'nin gri listesinden çıkarılması, kara para aklama ve terörizmin finansmanıyla mücadelede kaydettiğimiz ilerlemenin uluslararası düzeyde kabulüdür. Diğer yandan, cumhuriyet savcılıklarımızla da yürütülen suç soruşturmaları kapsamında birçok suç varlığına el konulmaktadır, bu da bize uygulamada sorun olmadığını göstermektedir.

Şimdi, Halk TV'den çok bahsedildi ama Halk TV'ye yönelik soruşturmada da ihaleye fesat karıştırma, rüşvet, suçtan elde edilen mal varlığı değerlerinin aklanması söz konusudur; aslında tam da konuştuğumuz mevzu. Diğer taraftan, vergi politikalarımızın temelinde vergide adalet, vergilemede

etkinlik ve kayıt dışılıkla mücadele bulunmaktadır. Bu doğrultuda dijital denetim, büyük veri ve risk analiz sistemleri ile beyan dışı kazançların tespitine yönelik çalışmalarımızı da sürdürüyoruz. Öte yandan, dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının 2024'ten 2026'ya kadar yüzde 61,8'e düşmesi öngörülmüş, dolaylı vergilerin millî gelire oranı da 2024'te 10,4'e gerileyerek OECD ve AB ortalamalarının altında kalmıştır.

Şimdi, değerli milletvekilleri, yolsuzlukla mücadele milletin hakkını koruma ve kamu kaynaklarının hesabını verme meselesidir. AK PARTİ olarak bu anlayışı hukuki reformlarla, kurumsal kapasiteyi güçlendiren adımlarla ve etkin denetim mekanizmalarıyla hayata geçirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu, yine 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'la mali şeffaflığı güçlendirdik, şüpheli işlemlerin bildirilmesine ilişkin yükümlülükleri düzenledik.

Şimdi, burada bizim mücadelemiz tabii ki sözle değil hukukla, denetimle ve icraatladır; yolsuzlukla mücadele bir toplumda herkesin görevidir. Yine, bu mücadelede toplumsal ahlakın korunması ve güçlendirilmesi bakımından da bu bizim ortak sorumluluğumuzdur. AK PARTİ olarak kamu kaynaklarını korumak, vatandaşımızın hakkını gözetmek ve hukuka aykırı kazançlardan hesap sormak bizim temel ilkemizdir. Mevcut hukuki ve kurumsal mekanizmalar ile yürütülen çalışmalar dikkate alındığında yeni bir Meclis araştırması açılmasını gerekli görmüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, zeytin ve zeytinyağı fiyatlarının üretici aleyhine düşük kalmasına yol açan ekonomik ve yapısal nedenlerin bütün yönleriyle araştırılması ve üreticinin korunması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/10/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/10/2026 Çarşamba günü toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, zeytin ve zeytinyağı fiyatlarının üretici aleyhine düşük kalmasına yol açan ekonomik ve yapısal nedenlerin bütün yönleriyle araştırılması ve üreticinin korunması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/10/2026 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; İYİ Parti Grubu olarak verdiğimiz önerge doğrultusunda, Türkiye'nin dört bir yanında emeğinin karşılığını alamayan zeytin üreticilerimizin sesini duyurmak için söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, Muğla'dan Aydın'a, Balıkesir'den Bursa'ya, Mersin'den Çanakkale'ye kadar Türkiye'nin 41 ilinde, 270 ilçesinde zeytin üretimi yapılıyor, yaklaşık 2 milyon vatandaşımız geçimini zeytinden temin ediyor ama bu vatandaşlarımız emeklerinin karşılığını alamıyor; realite budur, gerçek budur.

Borçla üretim yapıyorlar, artan maliyetlerle mücadele etmeye gayret sarf ediyorlar. Bu durum bu şekilde devam ederse korkarım ki bu sene zeytin dalında kalacak. Ne yazık ki üreticinin söylediği bundan ibaret çünkü zeytine verilen fiyat toplama maliyetini bile -dikkat edin, toplama maliyetini bile- karşılamıyor. Gübre, ilaç, işçilik ve nakliye masrafları sürekli artıyor ancak açıklanan alım fiyatları geçen yılın bile gerisine düşmüş durumda. Bu durum üretimi neredeyse durdurmuş, imkânsız hâle getirmiş durumda.

Muhterem milletvekilleri, şimdi, zeytin, zeytinyağı üreticilerinin yaşadıkları sıkıntıları daha açık ifade edebilmek için bazı maliyet kalemlerinden bahsetmek istiyorum. Mesela, dört yıl önce 1 kilo zeytin satan üretici yaklaşık 3 litre mazot alabiliyordu, 1 kilo zeytin karşılığında 3 litre mazot. Şimdi ise yani bugün, bu yıl aynı üretici 1 kilo zeytin sattığında ancak ve ancak yarım litre mazot alabiliyor. Allah'tan korkun be! Dört yıl önce 500 liraya aldığı gübre bugün 1.200 lira olmuş durumda. Dört yıl önce işçi yevmiyesi 300 lira iken şimdi bazı bölgelerde 2 bin lira, bazı bölgelerde 2.500 lira, güneye doğru indikçe 3.000-3.500 liraya çıkmış durumda. Yani girdi maliyetleri son dört yılda en az 4-5 kat artarken böylesine yüksek bir enflasyon ortamında zeytin ve zeytinyağının fiyatı üreticide nasıl düşer, hem de 4-5 kat nasıl düşer? Bu mudur adalet? Bu mudur üreticiyi korumak? Bu mudur tarıma sahip çıkmak? Vatandaşımız soruyor ve biz de vatandaşımız adına soruyoruz: "Bu mudur tarıma sahip çıkmak?" Zeytin ve zeytinyağı üreticisi öfkeli, kırgın, umutsuz; üretici emek veriyor, risk alıyor ama kazanamıyor hatta ve hatta borçlanıyor. Aracılar kazanırken zeytin üreticisi, zeytinyağı üreticisi borçlanıyor, yoksullaşıyor. İktidar artık bu feryadı duymak zorundadır, duymalıdır. Hepimiz aynı ülkede yaşıyoruz, neticede bizim vatandaşlarımız.

Burada açık bir gerçeğin altını çizmek istiyorum: Zeytin ve zeytinyağı üreticisi ayrıcalık istemiyor sizden, haksız kazanç istemiyor sizden, sizlerden özellikle ve özellikle lütuf hiç beklemiyor. Emeğinin karşılığını almayı bekliyor, çocuğunun okul masrafını karşılamayı bekliyor. BAĞ-KUR primini yatırabilmeyi bekliyor, böyle bir fiyat politikası bekliyor. Yani zeytin ve zeytinyağı üreticisi sadaka değil hakkını istiyor, hakkını bekliyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ olarak çağrımız şudur: Zeytin üreticisine kilogram başına en az 50 lira doğrudan ürün desteği verilmeli, mazot destekleri artırılmalı, üreticiyi maliyetlerin altında ezdirmeyecek adil bir taban fiyat politikası uygulanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

METİN ERGUN (Devamla) - Gübre, ilaç ve diğer temel tarımsal girdiler sübvanse edilmelidir ve son olarak, zeytin ve zeytinyağı ihracatına kilogram ve litre başına ihracat teşviki verilmelidir çünkü bugün üreticiyi desteklemezsek yarın üretimi kaybetme riskimiz vardır. Unutmayalım ki üretici üretimden vazgeçerse bunun bedelini yalnızca çiftçimiz değil 86 milyon birlikte öderiz. Zeytin ve zeytinyağı üreticisini korumak yalnızca bir çiftçi kesimine destek olmak değildir; Türkiye'nin tarımsal geleceğini korumaktır, gıda güvenliğini korumaktır. İktidara çağrımız açıktır: Üreticinin maliyetini görmezden gelmeyin, alın terini değersizleştirmeyin.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun zeytin ve zeytinyağı fiyatlarının düşük olmasının nedenleri ve üreticinin korunmasına yönelik tedbirler konusundaki grup önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye dünyanın önde gelen zeytin ve zeytinyağı üreticilerinden biridir. Ancak üreticimiz bu potansiyelinin karşılığını alamamaktadır. Artan maliyetler, düşen alım fiyatları ve ihracatta yaşanan sorunlar zeytincilik sektörümüzü ciddi bir çıkmaza sürüklemektedir. Mazot, gübre, zirai ilaç, sulama, işçilik ve nakliye giderleri artarken üreticinin kazancı erimektedir. Üretici, emeğinin karşılığını alamadığı gibi, yaptığı masrafı bile çıkaramamaktadır. Önceki sezondan kalan stokların eritilememesi ve yeni hasatla birlikte arzın artması fiyatlar üzerindeki baskıyı daha da büyütmektedir. Ürününü satamayan çiftçi borcunu nasıl ödeyecek, gelecek sezon nasıl üretim yapacaktır?

Sorun yalnızca iç piyasayla sınırlı değildir. Uluslararası piyasalardaki fiyat düşüşleri ve bazı pazarlarda karşılaşılan gümrük tarifeleri ihracatçımızın rekabet gücünü zayıflatmaktadır. Türkiye üretim potansiyeline rağmen dünya pazarlarında hak ettiği değeri elde edememektedir. Bununla birlikte, zeytin ve zeytinyağı üreticisi-tüketicisi bağlamında gözle görülür bir çelişki söz konusudur. Üretici zarar ederken tüketici zeytine ve zeytinyağına uygun fiyata ulaşamamaktadır. Bu durum, tarım sektöründeki çoğu ürün için geçerlidir. Bu çelişki, pazar dengesinin bozulduğunu ve sektörün yönetilemediğini açıkça göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, peki, çözüm ne olmalıdır? Zeytinyağında prim ve doğrudan gelir destekleri artırılmalıdır. Piyasanın çöktüğü, alımların durduğu dönemlerde kamu müdahale alımı yapılarak üreticinin ürününe sahip çıkılmalıdır. Lisanslı depoculuk geliştirilmeli, üreticinin ürününü uygun koşullarda saklaması sağlanmalıdır. Böylece çiftçimiz borcunu ödeyebilmek için ürününü en düşük fiyattan satmaya mecbur bırakılmamalıdır. Mazot, gübre ve diğer girdilere yönelik destekler artırılmalı; faizsiz, uygun şartlarda, uzun vadeli finansman imkânları sunulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Kooperatifler güçlendirilmeli, üreticinin ürününü doğrudan pazarlayabileceği ortak satış modelleri kurulmalıdır. İhracatta ham ürün yerine markalı, ambalajlı ve katma değeri yüksek ürünlerin payı artırılmalı, yeni pazarlar açılarak Türk zeytinyağının uluslararası rekabet gücü desteklenmelidir.

Zeytin yalnızca çiftçinin geçim meselesi değildir; kırsal istihdamın, millî üretimin ve gıda güvenliğinin de meselesidir. Üreticimize yalnızca sabır tavsiye etmek yetmez, çiftçiye kazanacağı bir fiyat, karşılayabileceği bir maliyet ve güvenle üretim yapabileceği bir piyasa sunmak zorundayız. Üreticimizi korumak, ülkemizin üretim geleceğini korumaktır.

Önergeyi destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun efendim.

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, yıllardır tarım politikasının olmadığını, öngörülebilir bir düzenlemeyle ürünlerin değer bulmadığını bu kürsüde ifade ediyoruz. Bu yıl bunu acı biçimde örnekleriyle yaşıyoruz.

Fındıkta, üzümde, incirde, limonda, çayda, domateste, buğdayda, karpuzda, şeker pancarında ve çeltikte üreticinin beklediği fiyatların verilmediği gibi geçen yılın altında fiyatlar oluşturuldu. Şeker pancarında yüzde 20'lik bir artış alım fiyatında oldu, çeltikte yüzde 12. Enflasyonun yüzde 30'ları bulduğu süreçte üretenlere "Üretmeyin, bırakın bu işi." denen bir anlayışla fiyatlar belirleniyor ve ülkemiz bu bağlamda ciddi sıkıntılar yaşayacak çünkü çiftçi dertli; yola çıkıyor, traktörüyle gösteriler yapmaya da başladı, içi yanıyor.

Zeytin kutsal da bir ağaç. Milattan önce 4000 yılında başlamış üretim vermeye, günümüze gelen süreçte Türkiye zeytinde de önemli bir dünya markası. Şimdi, zeytinde geçen yıl yok yılıydı, zeytinimiz 2 milyon 450 bin ton oldu yine, bu yıl 3 milyon 814 bin ton zeytin ürünü bekleniyor. Peki, "Geçen yıla göre bu yıl zeytinin fiyatında durum ne?" derseniz, geçen yıl duble zeytin 90 liradan satılırken bu yıl 60 liradan alıcı bulamıyor. Bazı fabrikalar zeytini işlememek için... Çünkü gelir-gider hesabı yapıyorlar, fabrikayı kapatıyorlar. Yemeklikte yüzde 35, yağlıkta yüzde 80'lik bir fiyat geriye gelmesi var. Bu durumda işçilik ve hasat makinesine harcanan parayı dahi karşılayamıyor. Ya, zeytin gibi bir ürünü dahi değerlendiremeyen, çözüm üretemeyen bir tarım politikasına sahip bir iktidarımız var. Fiyat düşük, alan da yok, ihracatta problem var.

Bakınız, iç piyasada bazı ürünlerin fiyatı arttı mı salça ihracatı dursun, zeytin ihracatı dursun, o ürün dursun, bu ürün dursun. Sonra gittiniz mi o pazarı bulamıyorsunuz. Bulamadığınızda sizin pazarınızı başka ülkeler durduruyor. Şu anda dünyada tarımla ilgili kendini geliştiren, bu bağlamda pazar arayan, pazar yaratan ülkeler var, onlarla rekabet şansınız geriye düşüyor. Ayrıca, gümrüklerle ilgili, Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere getirilen sınırlamalar var. Bazı üretici "Benim stokumda hâlâ yağ var." diyor ama vatandaş da zeytinyağını uygun fiyatlı alamıyor, burada sistemi sorgulamak lazım. Onun için de getirilen Meclis araştırması önergesiyle zeytinin içine düşürüldüğü durumu kapsamlı biçimde değerlendirip bununla ilgili Meclisin bir çalışma yapmasının faydası var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Gürer.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Ege'de, Akdeniz'de, farklı bölgelerde zeytin üreticisi en sorunlu yılını yaşıyor; bunun yansıması ne olacak? Bakınız, limon bahçesinde ürün 5 lira, gidiyorsunuz markette 50 lira. Ne yapıyor? Gidip bahçedeki ağacı söküyor. Ya, bu zeytine de insan yıllardır oluşan bir

değer olarak sahip çıkamazsa neye sahip çıkacak arkadaşlar? Onun için, bir an önce zeytin üreticilerinin sorunları görülmeli, şeker pancarında mutlaka fiyat revize edilmeli, çeltik üreticisinin içine düştüğü durum ele alınıp orada da fiyat yeniden değerlendirilmeli. Çeltikte biz yurt dışına bağlıyız; bu anlayışla çeltik üretimi azalacak, onun yansıması daha çok ithalat olacak. Bir şeker pancarına yılda en az 13 kere su veriyorsunuz, elektriği ile suyunu hesaplasanız onun artışı kadar bile fiyat artışı yapmıyorsunuz. Üreticiyi bu hâle düşürmeye ne hakkınız var?

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Burcugül Çubuk.

Buyurun Sayın Çubuk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ekranları başında bizleri izleyen halkları saygıyla selamlıyorum ve elbette Aliağa'da direnişte olan Smart işçilerini.

Bugün Aliağa işçiler için bir cehenneme çevrildi. Smart işçileri bu cehennemi cennete çevirmek için mücadele ediyorlar.

Başka bir cehennem de tarımda, zeytincilikte var. Zeytin öyle bir hâle geldi ki tam bir Türkiye panoraması sunuyor bize. Üretici kazanmıyor, tüketici alamıyor, zeytin ağacı da maden için kesiliyor. Bir ay öncesinde bir zeytin üreticisiyle yapılan bir röportajda üretici, 80-100 lira arasında mal ettiği zeytinin kilosunu 20-40 lira arası satabildiğini hatta onu da bazen satamadığını söylüyor. Biz en ucuz zeytini 200 liraya alıyoruz -alabildiğimiz takdirde- yani geçmişte fakir sofralarının başköşesinde yer alan zeytin bugün lüks tüketime girmiş durumda. Zeytinyağının tadını bilmeyen nesiller yetişiyor; palm, kanola ve diğer değersiz, kalitesiz yağları bilen bir nesil yetişiyor.

Önergede zeytin üreticileri için bazı talepler var. Yeterli midir? Değildir ama temeldir. Kilogram başına 50 lira destek ve ihracat kotalarının artırılması; mazot, gübre ve işçilik gibi hasat kalemlerinde fahiş artışların sübvanse edilmesi gibi aslında bütün tarım üretimlerinde temelde yapılması gerekenler zeytincilik için de geçerli. Bu destekler, bu sübvansiyonlar geçinmeyi hâlâ sağlamıyor; hâlâ zeytinciliğin, zeytinyağı üretiminin devamını sağlamıyor. Bu, belki sadece günü kurtaracak. Tarım politikasının temelden değişmesine ihtiyacımız var.

Üretici bu hâlde sıkışmış durumda, peki fabrikalar ne durumda? Üreticiyi dört bir taraftan sıkıştırmış, başka bir yere satmasını engelliyor; kendi belirlediği fiyattan istediği gibi ürünü alıyor, istediği şekilde satıyor ve biz aslında çok nitelikli zeytin ve zeytinyağı üretilecek bu coğrafyada market raflarında kalitesiz ürünlere ve kötü bir ihracat politikasına sahip olmuş oluyoruz. Sermayeyi destekleyen devlet politikasının sonucu sağlıksız bir sofra.

Bir mesele de zeytin ağacının varlığı meselesi, burada çokça konuştuk. Zeytinlikler ranta açıldı, zeytinlikler yağmalandı, talan edildi, ağaçlar kesildi, madencilikle yok edildi; bugün zeytin üreticisi ağacına bakabilecek durumda değil, hele kurak mevsimlerde sulayacak durumda değil. Orman yangınlarıyla birlikte -orman yangınları başlı başına ayrı bir mesele ama- zeytinlerin korunmaması ve zeytin ağaçlarının korunamaması nedeniyle zaten büyük bir kayıp var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Teşekkürler.

Bunlarla ilgili hiçbir önlem alınmazken zeytin üreticisi tekellerin ağlarına bırakılmış durumda. Ekolojik tahribat, gelecek nesillerin beslenmesi, bunların hiçbiri umurunuzda değil belki ama zeytinden elde edeceğiniz rantı da kaybediyorsunuz; bari bunu dert edin, bari bunun üzerine düşünün. Sizin sofralarınızda en iyi zeytinler, en iyi zeytinyağları var; halkın sofrasında en kötü zeytin bile yok. Bu ateşin kimi yakacağı ortadadır.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Yeni Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu.

Buyurun. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; evet, Türkiye'nin her tarafında, zeytin bölgelerinde zeytin hasadı başladı. Bu sene bereketli bir yıl. Zeytin hasadı başladı ancak şu anda zeytin bahçeleri bomboş, kimse zeytin toplamıyor; elekler bomboş, kasalar bomboş, zeytin belki de tarihinde ilk defa dalda kaldı. Peki, neden bu hâle geldi? Bu sene hasada başladık, ortalama domat zeytininin fiyatı 45-50 lira civarında geliyordu. Şu anda Edremit Ziraat Odasının açıklamış olduğu maliyet hesabına göre 1 kilogram zeytinin maliyeti 74 lira. Bizim domat zeytini 45-50 lira civarında geliyordu. Sonra her gün fiyat düşmeye başladı, her gün fiyat düştü, en son ortalama 30-35 lira, uslu zeytini 18 lira. Üretici zeytini topluyor, akşam parasını alıyor, yevmiyeciye vereceği parayı ne yazık ki denkleştiremiyor. Yani ürün fiyatı toplama maliyetini karşılayamıyor ve üreticimiz ne yazık ki aşırı derecede borçlu. Ben buradan size söyleyeyim: Üretici toplama parasını denkleştiremezken bankalara olan borcunu ödeme şansı yok, bu borçlar ödenemeyecek. Peki, ne yapmak lazım? Bizim yıllardır söylediğimiz, üreticilerin borçlarının faizsiz olarak ötelenmesi lazım. Yeter mi? Yetmez. Ne yapılması lazım? Sübvansiyonlu kredi limitlerinin artırılması lazım ki üreticilerimiz evine ekmek götürebilsinler. Başka ne olması lazım? Taban fiyat uygulamasına geçilmesi lazım. Yani iktidarın, Hükûmetin, devletin burada üreticiye sahip çıkması lazım. Az da olsa zeytin, zeytinyağı primi veriyordunuz, onu da kaldırdınız, tekrardan bu uygulamaya geçmek lazım. TARİŞ diyor ki: "En az 50 lira zeytinyağına destekleme verilmesi lazım." İlk zeytinyağı primi verildiğinde 40 sentti yani 20 liraydı. Makul bir şekilde prim verilmesi gerekli. Borçlu olan sadece üretici değil; işletmeciye soruyorsun, onlar da "Biz çok borçluyuz ve yüzde 40, yüzde 50, yüzde 60'la borçlanmak durumundayız." diyorlar. Onlar da "Biz de hasat zamanında indirimli kredi istiyoruz." diyorlar ve ayrıca daha önce olduğu gibi, ihracatta da ton başına dolar bazında destekleme istiyorlar. Bunları mutlaka ama mutlaka yapmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Eğer bu önlemler alınmaz ise bizim bölgemizde, Manisa'da gerçekten çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kalacağız önümüzdeki günlerde.

Şimdi, biz burada zeytin üreticisinin dertlerini anlattık, diğer muhalefetteki arkadaşlarımız da anlattılar ancak bu tutanaklara geçen ifademiz, zeytincinin çığlığı Meclis tutanaklarında kalacak yani mesela burada konuştuklarımız TRT'de yayınlanmayacak, yandaş kanallarda yayınlanmayacak. Bu ülkede zeytincinin sorununu yayınlayabilen "Kral çıplak!" diyebilen 3-4 tane kanal vardı, onlardan bir tanesi Halk TV'ye de bugün kayyum atandı. Bugüne kadar çok ayıplı işlere imza attınız ancak bu ayıp sizin için bile fazla.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kilis Milletvekilimiz Sayın Ahmet Salih Dal.

Buyurun Sayın Dal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkanım, öncelikle yeni görevinizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, İYİ Parti Grubu tarafından verilen önerge üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki zeytin bir tarım ürünü olmanın yanı sıra emeğin, bereketin, alın terinin ve Anadolu'nun köklü üretim kültürünün simgesidir. Zeytinyağı ise hem soframızın vazgeçilmezi hem de ülkemizin tarımsal üretim ve ihracat potansiyelinin önemli unsurlarından biridir. Ben de aynı zamanda Kilis'te bir zeytin üreticisiyim. Gerek Kilis gerekse tüm zeytin üreticilerimizin emeğini, zeytin ağacına verdiği kıymeti ve bu üretimin aile ekonomisine katkısını çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla zeytin üreticimizin sorunlarını görmezden gelmemiz söz konusu olamaz ancak tarım politikalarını değerlendirirken yalnızca sorunları sıralamak değil bu sorunların çözümü için hangi adımların atıldığına ve üreticimize hangi imkânların sunulduğuna da bakmak gerekir.

Değerli milletvekilleri, Hükûmetimiz bitkisel üretim destekleme modeli kapsamında zeytin üreticilerimize temel destek sağlamaktadır. Üstelik üreticimizin desteği yalnızca temel destekten ibaret de değildir. Mevzuattaki şartları yerine getiren çiftçilerimiz organik tarım desteği, iyi tarım uygulamaları desteği, gübre desteği, biyoteknik mücadele desteği, sertifikalı fidan kullanımı ve lisanslı depolarda depolama desteği gibi çeşitli desteklerden faydalanmaktadırlar. Üreticilerimizin doğru tarımsal uygulamalara erişebilmesi için tarımsal yayın ve danışmanlık hizmetleri de verilmektedir.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Vekilim, kaç paradan sattın zeytinini Allah aşkına ya? "Üreticiyim." diyorsun, kaç paradan sattın zeytinini? Maliyetin ne kadar?

AHMET SALİH DAL (Devamla) - Böylece yalnızca bugünün üretimi değil daha verimli ve sürdürülebilir bir tarımsal üretim altyapısı da hedeflenmektedir. Bunun yanında tarım sigortaları ve kırsal kalkınma yatırımlarını destekleme programları ve IPARD programları kapsamında çiftçilerimiz desteklenmektedir. Elbette tarımsal üretimde maliyetleri, iklim şartlarını ve pazarlama sorunlarını konuşacağız. Çiftçimizin her talebini dinleyecek, eksikleri tespit edecek ve çözüm üretmeye devam edeceğiz ancak bütün bu destek mekanizmalarını da yok saymayacağız. Bizim anlayışımız üreticimizi dinlemek, üretimi desteklemek, tarımsal yatırımları güçlendirmek ve çiftçilerimizin emeğinin karşılığını alabilmesi için çalışmaktır. Zeytin üreticilerimizin desteklenmesine yönelik çalışmaların ve uygulanan politikaların bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

AHMET SALİH DAL (Devamla) - Yaklaşan zeytin hasadı dönemi için tüm çiftçilerimize hayırlı, bereketli, bol bir sezon diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve arkadaşları tarafından, başta Adana olmak üzere Çukurova'da narenciye üreticilerinin artan üretim maliyetleri, ürün fiyatlarındaki belirsizlik, ihracat pazarlarında yaşanan sorunlar, ürünün dalında kalması, pazarlama ve depolama yetersizlikleri, iklim değişikliğinin üretim üzerindeki etkileri ile üreticilerin yaşadığı ekonomik kayıpların bütün yönleriyle araştırılması ve narenciye üretiminin sürdürülebilirliği için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, bir araştırma komisyonu kurulması amacıyla 4/9/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/10/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/10/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Serkan Sarı
Balıkesir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve arkadaşları tarafından, başta Adana olmak üzere Çukurova'da narenciye üreticilerinin artan üretim maliyetleri, ürün fiyatlarındaki belirsizlik, ihracat pazarlarında yaşanan sorunlar, ürünün dalında kalması, pazarlama ve depolama yetersizlikleri, iklim değişikliğinin üretim üzerindeki etkileri ile üreticilerin yaşadığı ekonomik kayıpların bütün yönleriyle araştırılması ve narenciye üretiminin sürdürülebilirliği için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, bir araştırma komisyonu kurulması amacıyla 4/9/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan -1954 sıra no.lu- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/10/2026 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin.

Buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle görevinizin hayırlı olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün maalesef, 4'üncü yılını tamamlamış olduğumuz ve 43 madencimizin hayatını kaybettiği Amasra maden faciasının yıl dönümü. Her seferinde ihmal, denetimsizlik sonucu madencilerimiz, yüzlerce madenci her yıl hayatını kaybetmeye devam ediyor. Bunun artık bir son olmasını diliyoruz.

Yine, T24, Evrensel, Engelli TV, soL TV, Kısa Dalga, Tele1 gibi pek çok televizyon yayınına hem kayyum atandığı hem de bunların erişiminin engellendiği gibi bugün maalesef, Halk TV'ye de kayyum atandığı bir süreci yaşadık. Muhalefetin sesini kısarak hiçbir şey kazanmanız mümkün değil değerli iktidar milletvekilleri, gerçekten toplumda karşılığı yok ve artık buna bir son vermeniz gerekir diye düşünüyoruz.

Evet, bugün, Türkiye'de narenciye üretiminin kalbi olan Çukurova'dan, Adana'dan, Hatay'dan, Mersin'den çiftçinin sesi, gözü kulağı olmak üzere buradan haykırıyoruz. Bakın, narenciye üreticimiz Adana'da kan ağlıyor arkadaşlar; bölgemizde, Çukurova'mızda kan ağlıyor. Ülkede yılda yaklaşık 6

milyon ton narenciye ve 2 milyon ton limon üretilirken ve bunların yüzde 50'si ihracata giderken, bu üretimin neredeyse yüzde 80'i de benim bölgem olan Çukurova'da gerçekleşirken bugün binbir emekle, gece gündüz demeden toprağı işleyen çiftçimiz çaresizlik içerisinde kıvranıyor. Bakınız, bir limon bahçesi yıllarca üretime geçemiyor arkadaşlar, yıllarca meyve vermiyor, bekliyor çiftçi bunu. Kiloda üretim maliyeti 20 lirayı aşmış durumda, dönüm başı maliyet 15 bin lirayı buluyor. Mazottan gübreye, elektrikten zirai ilaca kadar tüm giderler fahiş oranlarda zamlanırken üreticinin ürünü bahçede para etmiyor. Sezon başına 8-12 lira olan limonun kilogram fiyatı bahçede 5 liraya, erkenci mandalinanın fiyatı ise 5 ila 7 liraya kadar geriledi hatta bazı türlerde 2 liranın altına düştü. Bahçeye işçi sokulsa -biliyorsunuz, o asit üretiyor ve onları toplamak gerekiyor, Adanalı hemşehrilerim bilir- yevmiyeye bile yetmiyor. Peki, soruyorum size: Bahçede 5 lira olan ürün şehirde, markette, pazarda ne kadar? Bugün aldırdım arkadaşlar, 30 ila 40 lira arasında. Pahalılıktan ne yazık ki tüketici de buna ulaşamıyor. Üretici de ucuza satamadığı için ürünü dalında çürümeye terk ediyor. Bu nasıl bir düzendir arkadaşlar? Biz burada, gerçekten bunları binbir emekle üreten narenciye üreticisine sahip çıkmanızı bekliyoruz artık gerçekten. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, tabii, burada Mersin Limanı'na da bir değinmek istiyorum. Mersin Limanı'nda elleçleme politikalarına bir göz atılması gerekiyor sayın iktidar milletvekilleri. Niye söylüyoruz? Buradaki fiyat uygulamalarında ne yazık ki Mersin Deniz Ticaret Odasının hiç görüşü alınmadan, dolar üzerinden bir fiyat uygulaması yapılıyor. 27 çeşit kalemde ücret alınıyor; indirme, bindirme, fork-lift, konteyner kiralamasına varıncaya kadar pek çok kalemde ne yazık ki üreticiden, ihracatçıdan paralar alınıyor ve dolayısıyla Mersin Deniz Ticaret Odası da bunun dışında tutuluyor ve Çukurova'da narenciye üreticisi de dâhil, ihracat yapan tüm üreticiler Mersin'deki bu uygulamadan zarar görüyor arkadaşlar, ihracatımız zarar görüyor bundan. Biz limanlar özelleştirilirken söylemiştik, sömürge limanları olmamalıydı bu ülkede ama maalesef, şu anda üreticiye yansıyan olay, hepimizin yaşadığı ve üreticinin zarar gördüğü bir olay.

Tabii, yine, üreticimiz sadece iklim kriziyle, zirai don ve kuraklık felaketleriyle boğuşmuyor arkadaşlar, yanlış ekonomi ve dış ticaret politikalarının da bedelini ödüyor. İhracat oranımız -az önce de ifade ettim- yüzde 50 bandındayken Karadeniz'deki gemi trafiğinin kapalı olması ciddi bir lojistik krizi yaratmakta. 3 bin dolara gidecek olan sevkiyat maalesef, tır başına 9-10 bin dolara kara yoluyla nakliyeliyor, bu da üreticiye ne yazık ki ödemek zorunda kaldığı ekstra bir ücret getiriyor. Bu devasa maliyet farkı doğrudan çiftçimizin ve üreticimizin cebinden çıkıyor. Arkadaşlar, ihracat tıkanınca iç piyasa çöküyor, bedelini yine bizim üreticimiz ödüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Yine, daha önce süt zeytin, zeytinyağı fiyatında baskılandığında ne olduysa bugün narenciyede de aynı şeyleri yaşıyoruz. Narenciye üreticisi zarar ettiği için yılların emeği olan ağaçlarını sökmek zorunda arkadaşlar; seneye herhâlde limon bulamayacağız, narenciye bulamayacağız.

Tabii, sadece eleştirmiyoruz, somut önerilerimiz de var: Narenciye üreticisine ton başına en az 5 bin lira doğrudan destek olmalı arkadaşlar. Üreticilerimizin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları en az iki yıl süreyle faizsiz olarak ertelenmeli. İç tüketimi artırmak adına mutlaka kamu kurumlarında, fabrikalarda en azından haftada bir narenciye meyve suyu verilmeli ve en önemlisi, Karadeniz hattında tıkanıklığa karşı Hatay Erzin-Dörtyol demiryolu güzergâhları mutlaka devreye alınmalı; Çin, Uzak Doğu ve Orta Doğu pazarlarında ihracat kanalları zorlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Çiftçiyi desteksiz bırakmayın. Ülke ekonomisini bu şekilde büyütemezsiniz. Üreticinin sesini duyun; eğer çiftçi desteklenirse tüketici de nefes alır, ülke ekonomisi de rahat eder.

Bu nedenle, Meclisimizin sayın vekillerinin bu araştırma önergesine onay vermesini diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP, Yeni Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Şevkin.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekilimiz Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ne yazık ki iktidarın gözünü hırs bürüdü, sadece muhalifleri susturma gündeminden başka hiçbir işle ilgilenmediği bir dönem yaşıyoruz. Az önce zeytin üreticilerinin sorunlarına ilişkin önerge verildi, reddedildi; şimdi narenciye, eminim ki reddedecekler.

Değerli milletvekilleri, bugünlerde fon krizini örtbas etmek için çare arıyorsunuz ya, buna bir "evet" deyin, milleti şaşırtın, hiç olmazsa başka bir gündemle meşgul etmiş olursunuz. Bakın, bu ülkede o kadar büyük yanlışlara imza atıldı ki narenciye depoları basıldı, eroin kaçakçısı yakalanırcasına zabıtalarla, polislerle iş yapıldı; sonuç hüsran. Rekolte tahminleriyle, masabaşı planlarla, beylik laflarla "Biz tarımsal üretimde Avrupa 1'incisiyiz." laflarının nereye geldiğini bu millet görüyor. Ne yazık ki tarımın bütün alanlarında bu millet, bu memleket perişan. Terörist kovalar gibi üretici kovaladınız, şimdi narenciye üreticisi ağaçlarını söküyor.

Bakın, geçtiğimiz ay Erzin ilçemizdeydim. Orada bir çiftçi şunu anlattı: "Tüccar geldi bahçeme, 'Bu ağaçları kaça alırsın?' diye pazarlık ederken '50 bin lira.' dedi, dedim ki: 'Ağa, bu rakam az değil mi? Gübre, mazot ve işçilik...' Güldü, dedi ki: 'Yok, sen bana 50 bin lira vereceksin. Sen bana 50 bin lira verirsen bu ağaçlarını toplarım yoksa sen seneye ürün alamazsın.'" Böyle bir noktadayız. İktidarın muhalifleri susturmaktan başka hiçbir gündemi olmadığı için memleketin hiçbir yerindeki bu feryatların hiçbirini de ne yazık ki duymuyor ve bugün memlekette her alanda büyük krizler var; geçtiğimiz sene, önceki sene Dörtyol'da, Erzin'de, Samandağ'da, Kozan'da, Adana'da, Mersin'de çiftçiler perişandı, bu sene yine perişan. Kooperatifler, üreticiler, ziraat odaları feveran ediyor ama karşılarında bu sorunları dinleyecek, onlara kulak verecek, onların problemini gündeme alacak hiçbir iktidar ne yazık ki yok. Biz sizden narenciyenin fiyatını artırmanızı beklemiyoruz ama hiç olmazsa şu çiftçiyi bir defa adam yerine koyun, muhatap alın, dinleyin, "Biz sizin hangi sorununuza çözüm bulabiliriz." deyin ama bu da yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Evet, bugün ihracat desteği sağlanabilir; bugün, çiftçinin günü gelmiş bankalara olan borçlarının ertelenmesi için pekâlâ şu fonzedelerin perişanlığı gibi bu insanımıza da destek çıkabilirsiniz. Ne yazık ki bugün narenciye üreticisi ki Hatay'ın Erzin ilçesi, Dörtyol ilçesi Türkiye'nin narenciyesinin yaklaşık yüzde 20'sini üretmektedir ama hiçbir şekilde sorunlarına bir çözüm bulunduğu yok. Bunlara hibe verebilirsiniz, sübvanse edebilirsiniz, taşımada destek verebilirsiniz, tesis kuranlara AR-GE desteği verebilirsiniz ama hiçbiri yok. Sizden istediğimiz tek şey: Tek bir defa insafa gelin, narenciye çiftçisinin -genelde çiftçinin- sorunu olduğunu görün, anlayın, dinleyin; bir komisyon bu sorunlara bir çözüm üretmek için çaba sarf etsin. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekilimiz Burhanettin Kocamaz.

Buyurun Sayın Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi önerisi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şunu ifade etmek isterim ki narenciye üreticilerimizin yaşadığı sorunlar yalnızca Adana'nın ya da Çukurova'nın meselesi değildir; bu mesele, tarımımızı, üretimimizi, istihdamımızı ve ülkemizin ihracat kapasitesini doğrudan ilgilendiren çok önemli bir meseledir. Çukurova'nın bereketli topraklarında üretim yapan çiftçilerimiz artan gübre, mazot, ilaç, elektrik, sulama, işçilik ve nakliye gibi maliyetler karşısında büyük bir mücadele vermektedir. Üreticimiz bir yıl boyunca emek harcıyor, masraf yapıyor, risk üstleniyor ancak hasat zamanı geldiğinde ürününü hak ettiği değere satamıyor. Daha da acısı, kimi zaman dalındaki limonunu, portakalını, mandalinasını, elmasını, üzümünü, zeytinini toplamanın maliyetini bile karşılayamadığı için ürününü bahçede dalında bırakmak zorunda kalıyor. Değerli milletvekilleri, Mersin'de elma dalında 3 TL'ye alıcı bulamıyor. Hemen hemen her üründe fiyatlar dibe vurdu, çiftçi perişan. Zeytin ve çeltik üreticisi sesini iktidara duyurmak için traktörünü tozlu tarlalardan asfalt yollara sürdü fakat sesini iktidardan duyan olmadı. Zeytin alım fiyatları açıklanıyor, zeytin üreticisi memnun değil; çeltik, pancar alım fiyatları açıklanıyor, çeltik ve pancar üreticisi memnun değil; buğday, mısır, fındık alım fiyatları açıklandığında da yine üreticiler memnun değil.

Değerli milletvekilleri, üreticiyi memnun etmeyen ama her zaman, genellikle tüccarı memnun eden bu alım fiyatları kimlerle oturup hazırlanıyor? Bu sorunun cevabını kamuoyunun takdirine bırakıyoruz. Burada hepimizin kendimize sorması gereken soru şudur aslında: Üretici para kazanamıyorsa, alın terinin karşılığını alamıyorsa, tüketici ürünü pahalı alıyorsa aradaki fiyat farkı neden kaynaklanmaktadır ve kimlerin cebine gitmektedir? Bu sorunun cevabı bulunmadan, üreticinin maliyetleri ile tüketici fiyatları arasındaki uçurum giderilmeden tarımda kalıcı bir çözüm üretmemiz mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, narenciye üreticisinin sorunu sadece maliyetlerle de sınırlı değildir; ihracat pazarlarındaki daralmalar, nakliye ve lojistik giderleri, depolama ve paketleme tesislerinin yetersizliği, iklim değişikliğinin getirdiği kuraklık, aşırı sıcaklar, don ve dolu gibi riskler de üreticimizi zorlamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - Tarımsal üretimde maliyetleri dikkate alan alım fiyatları daha tarlaya tohum atılmadan açıklanmalı, üreticinin pazarlık gücü artırılmalı, ihracat pazarları çeşitlendirilmeli, olur olmaz dönemlerde ihracat yasakları getirilmemeli; ayrıca, ürün hasat dönemlerinde ithalat kapıları kapanmalı diyor, önergeyi desteklediğimizi belirtiyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan konuşacaktır.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Mesele narenciye olunca doğal olarak Adana, Mersin, Hatay vekilleri kürsüde; merak ediyorum, iktidardan biraz sonra bu önergenin aleyhine kim konuşacak; bu önergenin aleyhine konuştuktan sonra Adana'da, Mersin'de narenciye üreticilerinin yüzüne nasıl bakacak? Allah yardım etsin kim konuşacaksa.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben bugün biraz farklı bir şey yapalım diyorum; biraz iktidarla dertleşelim diyorum, biraz iktidarın dertlerini dinleyelim, biz de iktidara milletin, halkın dertlerini anlatalım. Biliyoruz, iktidar bu ara çok dertli, fon vurgundan kaynaklı oldukça dertli. Biraz da onların derdini dinleyelim. Niye fon vurgunundan kaynaklı dertli? Fon vurgunu ortaya çıkınca iktidar Meclisi kapattı, olmadı; birkaç göstermelik tutuklama yaptı, olmadı; "Fon Kurulu kuracağız." dedi, olmadı; Halk TV'yi kapattı, olmadı. Ben korkuyorum, iktidar bu fon vurgunundan kurtulmak için bu gidişle Meclis TV'yi kapatacak, korkum odur.

HALUK İPEK (Amasya) - O kadar korkma!

ALİ BOZAN (Devamla) - Şimdi iktidara birkaç soru sormak isterim. Sevgili iktidar vekilleri, samimiyetle soruyorum: Gerçekten sizler mutlu musunuz, keyfiniz yerinde mi? Görüyorum, sağlığınız, sıhhatiniz yerinde; Allah sağlık, sıhhat, afiyet versin. Peki, sizin ve sizin zengin yaptığınız kişilerin kira derdi var mı arkadaşlar? Sizin ve zengin yaptığınız kişilerin herhangi birisinden faturasını ödemediği için icralık olan var mı? Yok. Biz biliyoruz çünkü siz ve sizin yandaşlarınız mutlu ama Çukurova çiftçisi mutsuz.

Değerli arkadaşlar, daha üç gün önce Tarsus'taydım ve Tarsus'ta narenciye üretiminde çalışan işçi arkadaşlarımızı ziyaret ettim. Bir anne, bir kadın, genç bir kadın gece saat dörtte, beşte çocuğunu uyurken bırakmış, işe gelmiş. Başka bir kadın çocuğuyla birlikte narenciye toplamaya gelmiş. Kadın orada narenciye toplarken çocuğu tarlada oyun oynamak zorunda. Başka bir anne, 60 yaşını geçmiş, dedim ki: "Sevgili anne, sen kaç lira yevmiye alıyorsun?" "1.450 lira." dedi. "Peki, 1.450 lirayla geçinebiliyor musun?" dedim. Şunu söyledi: "Mecburum, başka çarem yok çünkü AKP, çünkü iktidar bizi bu hâle getirdi." Orada sadece işçilerle konuşmadık, üretici de oradaydı. Tarla sahibiyle de konuştuk, mandalina bahçesiydi; tarla sahibi diyor ki: "Tarla benim, bahçe benim, bu yıl tam 500 bin lira zarar ettim." Üretici mutsuz, işçi mutsuz. Yine o bahçedeki ürünü satın alan ihracatçı da oradaydı. Ona sordum: "Peki, sen mutlu musun? Sen kazanıyor musun?" diye, "Hayır, ben de mutlu değilim çünkü iktidar bizi bu hâle getirdi." dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİ BOZAN (Devamla) - Tamamlıyorum Başkan.

Değerli arkadaşlar, şimdi iktidara soruyorum: Bir kez, sadece bir kez oturup düşünün; üretici ne yapsın, tarım işçisi ne yapsın? Peki, siz bugüne kadar ne yaptınız, siz bugünden sonra ne yapacaksınız? Siz bugün bunu düşünmezseniz yarın üretim adına bu ülkede düşünebileceğimiz hiçbir şey kalmayacak. Bu yaşananların hepsinin sorumlusu sizsiniz. Allah için bir kere olsun kendinizi düşünmeyin, Allah için bir kere olsun yandaşlarınızı düşünmeyin; çiftçiyi düşünün, tarım işçisini düşünün, Çukurova'da geçimini narenciye üretimiyle sağlayan üreticileri düşünün.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Yeni Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayhan Barut.

Buyurun Sayın Barut. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) - Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizi izleyen değerli yurttaşlarımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bundan tam on iki bin yıl önce bu kadim topraklarda başlayan tarım, maalesef son gelinen noktada, sizin bu döneminizde hem üretici hem çiftçi çok sıkıntılı durumdadır, perişan durumdadır. Çiftçinin devasa sorunları bulunmaktadır değerli arkadaşlar. Tarımın sorunları burada üç dakikayla, beş dakikayla konuşulup çözülemez. Tarımın sorunlarını çözmek için bir irade lazım,

bu iradeyi koymak lazım değerli arkadaşlar. Gün geçmiyor ki ülkenin dört bir yanından zeytincisi, pamukçusu, mısırcısı, üzümcüsü, bütün ürünleri eken çiftçiler her gün feryat figan ediyor; hepsinin derdi ürettiği üründen para kazanamamak. İşte, bizim de bölgemizde yine bu narenciye ürünlerinin hiçbiri ama bugünlerde erken hasat olduğu için limon da maalesef para etmiyor. Sizlerin döneminde âdeta üreticileri, tüm üreticileri böyle limon gibi sıktınız değerli arkadaşlar. (Yeni Parti sıralarından alkışlar) Artık bu işte çiftçiye köstek olmaktan vazgeçin. "Bitkisel üretimde cumhuriyet tarihinin tüm dönemlerinde rekor kırdık." diye övünüyorsunuz. Peki, bu rekorun çiftçiye faydası ne? Hiçbir faydası yok. Ürün dalında ya da toprakta çürümeye terk edilmiş, toplama maliyeti işçiliğinden daha yüksek bir hâle gelmiş, alıcı hiç bulamıyor ama burada maalesef, değerli arkadaşlar, üreticilerin sorunları da çözüm noktasında sonuçlandırılmıyor değerli arkadaşlar. Tüm AKP iktidarı döneminde, bakın, iktidara geldiğinizde çiftçilerin borcu 2,5 milyar TL'ydi, bugün gelinen noktada 1 trilyon 511 milyar TL, tam 605 kat borç artmış değerli arkadaşlar. Bu limonun ve mandalinanın Çukurova'da, tüm yetişen bölgelerde 1 kilogramının maliyeti 10 lira, 10 lira değerli arkadaşlar ama şu an maalesef dalında 5 liraya alıcı bulamıyor, gelmiyor alıcı, bulursa 5 liraya satıyor. Ama gelin görün ki değerli arkadaşlar, limon ya da mandalinanın markette fiyatı 50 lira, 60 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

AYHAN BARUT (Devamla) - Daha bundan bir buçuk ay önce, iki ay önce İstanbul'da bunlar 200 liraya satılıyordu değerli arkadaşlar. İşte bu durumda üretici zarar ediyor, maliyetinin altında satmaya kalkıyor, tüketici de pahalıya tüketmiş oluyor. Değerli arkadaşlar, bu paradoksu çözmemiz gerekiyor. Bugün İspanya'da -nüfusu 49 milyon, 50 milyon- 5,5 milyon ton narenciye üretimi var, 3 milyon tonunu iç piyasa tüketiyor ama bizim ülkemizde de 5,5 milyon ton üretim var, elimizde kalıyor, çürüyor değerli arkadaşlar. Gelin, bir kampanya başlatalım; kamu kurumlarında, okullarda, fabrikalarda, askerî kışlalarda günde bir bardak portakal ya da mandalina suyunu mecbur hâle getirelim değerli arkadaşlar. Bugün, üreticimizin elinde kalan bu malları en azından iç piyasada tüketmiş olalım ve üreticiyi destekleyelim ki tüketiciyi de desteklemiş olun.

Bu önergeyi destekliyoruz değerli arkadaşlar. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Abdullah Doğru.

Buyurun Sayın Doğru. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) - Abdullah Bey, sana yazık ettiler bu önergede konuşma vererek.

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH DOĞRU (Adana) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, yeni görevinizde de sizlere başarılar diliyorum.

Şimdi, hazırladığım bir metin vardı ama arkadaşlarımızın sataşmalarına da cevap vermek isterim. Adana olarak bölge milletvekili arkadaşlarımızla; Hatay, Adana ve Mersin bölge milletvekili arkadaşlarımızla narenciye ve narenciyeyle ilgili sorunların çözümü noktasında doğrusu biz iki üç aydır çok ciddi bir gayret içerisindeyiz. Bakanlarımızla yaptığımız görüşmelerde... Bu, özellikle, biliyorsunuz, narenciye üretimi bizim bölgede ikiye katlandı, üretim alanları çok fazla arttı. Bu sene, Allah'a hamdolsun, bütün ürünlerde olduğu gibi narenciyede de bereketli bir senemiz, ürünümüz çok fazla ama bu ürünü biz iç piyasada tüketmek için üretmiyoruz, ihracat yapıyoruz. İhracatta da en büyük sorunlarımızdan bir tanesi, özellikle narenciyeyi en fazla ihraç ettiğimiz ülkeler olan Rusya ve Ukrayna şu anda savaş sebebiyle özellikle Karadeniz bölgesinde bizim ihraç ürünlerimizi, gemilerimizi

vurmaya başladı. Hâliyle lojistikte çok ciddi bir kriz yaşıyoruz. Bu krizi aşmak için birinci yöntem, kara yoluyla bu sevkiyatı yapmak için -sağ olsunlar- Sayın Ulaştırma Bakanımızla görüştük, üreticilerimizle görüştük, üreticilerle Ulaştırma Bakanımızı muhatap ettik ve şu anda kara yolunun sevkiyle ilgili herhangi bir sorunumuz yok. Kara yolu yetmez çünkü üretilen ürün çok fazla, demir yoluyla bir çözüm arıyoruz ve dün Ulaştırma Bakanımızla yaptığımız görüşmede de bölge çiftçilerimizi bölgedeki ihracatçı birliklerindeki arkadaşlarımızla irtibatlandırılarak bu demir yoluyla sevkin de inşallah yolunu açacağız. Biz bununla ilgili çok ciddi gayret ediyoruz. Bizim, bölgede yaptığımız faaliyetleri Adana'nın çiftçileri bilir, Adana'daki ihracatçılar bilir, Adana'daki çiftçi birliklerimiz bilir. Geçen hafta, sağ olsun, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızla beraber, çiftçilerimizle beraber, ihracatçılarımızla beraber, oda başkanlarımıza beraber, Mersin'deki arkadaşlarımızla beraber gittik, bölgenin sorunlarını Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız dinledi ve gereken tedbirlerin alınması noktasında inşallah ellerinden gelen gayreti göstereceklerini söylediler.

Diğer bakanlıklarımızın iç tüketimi artırarak en azından çiftçilerimizin durumunu rahatlatması için de hem Millî Savunma Bakanlığımız hem bizim özellikle Gençlik ve Spor Bakanlığımız hem de Sağlık Bakanlığımız yani toplu yemeklerin üretildiği yerlerde özellikle narenciye ikramının yapılması, narenciye ürünlerinin verilmesiyle ilgili bir çalışma yapıyor.

Biz çiftçilerimizin her zaman huzuruna çıkarız. Çiftçilerimizin her sorunuyla ilgilendik. İyi günde de kötü günde de biz çiftçilerimize ne gözümüzü kapattık ne de kulağımızı kapattık. Kötü günlerinde de yanlarında olduk, sorunlarını çözmek için gayret ettik, iyi günlerinde de iyi günlerine ortak olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Doğru.

ABDULLAH DOĞRU (Devamla) - Velhasılıkelam, evet, bölgemizde bir sorunumuz var, ürünümüz fazla ve bunu el birliğiyle narenciye üretiminin, narenciye tüketiminin iç piyasada da iç tüketimini de artırarak, aynı zamanda ihracatını da artırarak bu konuyu aşacağımıza ben inanıyorum. Ben çiftçilerimizin bu seneki ürettikleri ürünlerle ilgili, erkenci limon hasadı başladı, erkenci mandalina hasadı başladı ama bundan sonraki dönemde portakal ve geççi mandalinalarla ilgili bu sorunun aşılarak çiftçilerimizin elde etmek istedikleri, bekledikleri fiyatlara kavuşması umuduyla hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Sayın Vekilim, fazla üretimi dikkate almak gerekiyor demek ki.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, kabul edilmiştir, bizim bu taraf daha fazla.

KÂTİP ÜYE NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Başkanım, bir oylama yapın, ihtilaf var gibi.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Elektronik oylayın Başkanım.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Reddetmediler.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İhtilaf var, elektronik oylayın lütfen.

BAŞKAN - Şimdi, beyan ettik, kabul edilmemiştir.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, reddetmediler, el kaldırmadılar.

BAŞKAN - Evet, şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Divan görmüyor mu?

KÂTİP ÜYE NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Başkanım ama ben "İhtilaf var." diye söyledim.

BAŞKAN - Yok, ihtilaf duyulmadı, buraya gelmedi.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, çekimser kaldı arkadaşlar da o yüzden...

BAŞKAN - Evet, Divanda ihtilaf olduğu söylense yapardım.

Evet, şimdi öneriyi okutuyorum:

4.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerinde idare ve gözlem kurulunun verdiği keyfî kararların yol açtığı ihlallerin araştırılması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/10/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/10/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

14 Ekim 2026 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerinde idare ve gözlem kurulunun verdiği keyfî kararların yol açtığı ihlallerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (20426 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/10/2026 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun Sayın Aslan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; buradan tüm siyasi tutsaklara ve onların özgürlük umudunu, mücadelesini ve özlemini paylaşan ailelerimize ve halklarımıza dayanışma ve mücadele duygularımı ve selamlarımı gönderiyorum.

"Paralel ideolojik sorgu mahkemesi" dediğimiz idare ve gözlem kurullarının neden olduğu hak ihlallerinin araştırılması ve bu kurulların lağvedilmesi için bir kez daha önerge sunduk; daha önceki önergelerimizin hepsi reddedildi, umuyorum ki bu son önergemiz olsun çünkü bu kurulların kaldırılması hukuk, evrensel ilkeler ve içerisinde bulunduğumuz barış ve demokratik toplum süreci açısından artık bir zorunluluk. 2024'te başlayan, 27 Şubat asrın çağrısıyla tarihsel bir aşamaya ulaşan süreçte, bir yandan silahlı mücadeleden demokratik siyasete, bir yandan devletin yüz yıllık inkâr ve asimilasyon anlayışından demokratik anayasal çözüme geçiş esası aldığımız iki yönlü tarihsel bir paradigma değişiminin hukuksal zeminini yaratmaya çalışıyoruz. İşte, bu Komisyon raporu, tüm eksikleri ve eleştirilerine rağmen bu süreçte atılacak hukuki ve demokratik adımların çerçevesini ortaya koydu.

Burada 467 milletvekilinin oyuyla kök yasa, çerçeve yasa da bu rapor temelinde hazırlanmıştı. Bu raporda, infaz adaletinin sağlanması, koşullu salıverme şartlarının daha adil ve eşitlikçi bir biçimde ele alınması, hasta ve özellikle yaşlı tutsakların yaşam hakkı gibi birçok önemli tespit ve atılması gereken adımlar konuşuldu. Özellikle sadece Anayasa Mahkemesi, AİHM kararları üzerinden değil, bu raporda 6'ncı ve 7'nci başlıkta infazla ilgili birçok meseleye yer verildi, ilgili kısmı özellikle okumak istiyorum: "Cezaevleri idare ve gözlem kurulların yapısı ve karar süreçleri uygulamadaki aksaklıklar tespit edilerek gözden geçirilecek." deniyor.

Şimdi, buradan soruyorum: Bu rapor ve 467 milletvekilinin ortaya koyduğu bu iradeye rağmen hâlen idare ve gözlem kurullarının infaz yapma, özgürlüğün gasbedilmesi kararları nasıl çıkıyor? İktidar sıraları bu rapora ve imza attığı yasaya sahip çıkmayacaksa bu sürecin gereklilikleri nasıl yerine getirilecek?

Bu kurullara ilişkin bir sorun sadece mahpusların özgürlüklerinin gasbedilmesiyle de sınırlı değil. Biz barışın hukukunu inşa etmek için birçok kanun teklifi veriyoruz, biri de bu kurullarla ilgili ancak bu kurullar eliyle ayırımcılıkla, keyfiyetle, siyasi değerlendirmeyle her bir kararla aslında bir provokasyona imza atılarak tahliyeler engellenmiş oluyor.

Tutsaklara soruluyor: "PKK yeniden kurulur mu, kurulursa katılır mısınız? Başka bir örgüt olursa ne yaparsın?" Örneğin, Sincan'da infazı 7 kez ertelenen ve salı günü bir kez daha kurula çıkmak için Kayseri Bünyan'da bekleyen Sermin Demirbağ'a sorulmuş: "Kaç kişi silah bıraktı?"

Mahpuslar kendi aralarında konuşsa, gazete alsa, birbirlerine mektup yazsa "disiplin suçu" diye disiplin soruşturmasına konu edeceğiniz meseleyi idare ve gözlem kurulunda kendilerine sormaya çalışıyorsunuz. Bazı hapishanelerde sürece yorum yapmanın kendisinin suç olduğu isnat edilirken bu kurullarda siyasi sorularla siyasi tutum, biat ve zorla bilgi almaya çalışılıyor. Bununla da kalmıyor, "paralel yargılama" dediğimiz bu kurullar hüküm veriyor.

Bakınız, Tekirdağ 2 no.lu'da Velat Cin; dosyadaki yargılama süresi bitmiş, başka bir dosyasından beraat etmiş -tutukluluk süresi- tahliye edilmesi gerekirken kurul, sırf tahliye olmasın diye on bir ay geriye dönüp "İyi hâlli değildir." raporu hazırlamış; bununla da yetinmemiş, mahkemede, mahkeme sırasında kendisine isnat edilmeyen bir suçu kendisine isnat ederek kurul mahkeme gibi "Dosyayı tetkik ettim." diyerek... Kararına yazılabiliyor. Kırıkkale F Tipinde Mustafa Ekmekçi de bunlardan biri. Değerlendirme puanı düşükse zaten siyasi değerlendirmeye muhtaç değil, değerlendirme puanı yüksekse ideolojik gerekçeler devreye giriyor. Bakınız, Bayram Acar, geçmiş dönemlerdeki tüm puanları 60'ın üstünde; son değerlendirmesine 58,92 verilerek, yönetim servisinin 3 muhalefet şerhi olmasına rağmen tahliyesi engellenmiyor.

Bu kurullar... Hasta mahpuslarla ilgili de özgürlüğü gasbetme kararı verilerek aslında mahpusların yaşamına kastediliyor. Bakınız, İzmir'deki 75 yaşındaki Mehmet Sait Yıldırım hakkında 3'üncü kez verilen uzatma kararı; Sincan'da Nedime Yaklav, Hicran Binici bunun en çarpıcı örnekleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Biz bu konuları her gündeme getirdiğimizde "Meclisin İnsan Hakları İnceleme Komisyonu var." diyeceksiniz ki birazdan o Komisyonun üyelerinden birini buraya çağıracaksınız ancak inceleme, yerinde denetim yapmayla sorumlu olan bu Komisyon 28'inci Dönemde yani üç yıl dört aylık süreçte sadece 10 kez toplanmış. Dört ayda 1 kez toplanıyor bu kurul ama bu ülkedeki hapishanelerde her gün en az 2 mahpus can veriyor. 12 rapor hazırlamış sadece; 9'u ana kurulda, Komisyonda tartışılmadan, 3'ü sadece ana komisyona geçmiş. O nedenle hapishaneleri

gezmekle, uygulanmayan raporları yazmakla iş bitmiyor, Meclisin denetimi hapishane gezmekle de bitmiyor. O nedenle hukuksuzluk somut, hak ihlalleri maalesef ki ortada. Bu nedenle bu kurulun yapısını, karar süreçlerini gözden geçirecek yeni bir Meclis araştırması komisyonu kurulmasına çağırıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Üstelik bu hepinizin aynı zamanda hukuk ve vicdan muhasebesinin bir sorumluluğudur diyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Japonya Temsilciler Meclisi Milletvekili ve Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Yasutaka Nakasone'ye ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın Milletvekilleri, ülkemizi ziyaret etmekte olan Japonya Temsilciler Meclisi Milletvekili ve Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Yasutaka Nakasone ve beraberindeki heyet Genel Kurul Salonu'nu teşrif etmişlerdir. Kendilerine Meclisimiz adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerinde idare ve gözlem kurulunun verdiği keyfî kararların yol açtığı ihlallerin araştırılması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu olarak ceza ve gözlemevi kurullarının subjektif uygulamalarıyla ilgili verilen grup önerisi üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli arkadaşlar, Millî Birlik, Kardeşlik ve Barış Komisyonu kuruldu, orada altı ve yedinci bentlerde önemli hususlarda komisyona katılan bütün siyasi parti gruplarının altına imza attığı bir çerçeve metin ortaya çıkmış oldu. Bu metin gereğince yargı bağımsızlığı, yargının tarafsızlığı, infaz düzenlemesinde objektif kriterler getirmeyle ilgili bütün partilerin altında imzaları olan bir metin ortaya çıktı. Hatta ilk kez Mecliste grubu bulunup da bu Komisyona dâhil olan 5 siyasi parti grubuyla birlikte Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının eksiksiz olarak -özellikle söylüyorum, metinde geçen ibare itibarıyla söylüyorum- uygulanması konusunda bir mutabakat ortaya çıktı. Ama dün gördük ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu karara 13. Ağır Ceza Mahkemesi uymayacağına dair bir karar vermiş oldu. Uymama gerekçesi ne? "İç hukuk yolları tüketilmedi. Bu konu hâlâ Anayasa Mahkemesinde görüşülmekte olan bir konu. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi bu konuda bir karar vermediği için ben iç hukuk yollarını tüketmiş olarak görmüyorum." dedi. Peki, niçin Anayasa Mahkemesine müracaat yolu beklemeden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bunu kabul edilebilir olarak gündemine aldı? Çünkü siz Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlara da uymadığınız için Anayasa Mahkemesini fiilen işlevsiz hâle getiriyorsunuz. İşte, Can Atalay'la ilgili kararı burada fiilî olarak okuttunuz. Hâlâ Anayasa Mahkemesinin Can Atalay'ın milletvekilliğinin devam ettiğine dair kararı ortada, o karara uymuyorsunuz. Peki, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi hâlâ Türkiye'deki iç hukuk yollarının tüketilmesini niye beklesin?

Ve yine, cezaevlerinde bulunan insanlar için subjektif kriterlerle, psikologlarla, sosyologlarla, cezaevi müdürleriyle pişmanlık ve nedamet getirip getirmediklerini ya da kurallara uyup uymadıklarına dair keyfî düzenlemeleri ortaya koymuş oluyorsunuz. Ve yine, orada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarına eksiksiz uyacağınızı söylüyorsunuz ama hâlâ Selahattin Demirtaş'ın -bugün yaklaşık bir yıl oldu- vermiş olduğu dilekçesine istinaf mahkemesi cevap bile vermedi. "Demirtaş evine." diyen bir Cumhur İttifakı ortağınıza rağmen hâlâ o dilekçeye cevap verme tenezzülünde bile bulunmuyorsunuz. Bu mudur sizin altına imza atmış olduğunuz Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kurallarına uymak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Ve diğer bir önemli husus şu: Siz cezaevi gözlem kurullarını subjektif olarak insanları içeride biraz daha tutmak için, onları yasal olarak değil, yargısal olarak değil siyaseten cezalandırmanın bir aracı olarak kullanıyorsunuz. İnfaz Yasası'nda düzenleme yapılmasına dair imzalar var. Eğer bunlar için hâlâ İmralı'dan bir çağrı bekliyorsanız, eğer bunlar için hâlâ silahların bırakıldığının teyit ve tespit edilip Mili Güvenlik Kurulu kararına bağlanmasını bekliyorsanız siz demokrasiyi silaha teslim etmiş gibi bir durumla ortaya çıkmış oluyorsunuz. Silah bırakmayabilir ilgililer, o onların kendi kararıdır, devlet kendi mücadelesini yapmaya devam eder ama demokrasi silah bırakma şartına bağlanamaz, demokrasi İmralı'nın çağrısına bırakılamaz, demokrasi Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütün siyasi parti gruplarının altına imza attığı metne sahip çıkmakla olur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, hayırlı, uğurlu olsun yeni göreviniz, size de başarılar diliyorum.

Cezaevlerindeki durumu konuşuyoruz; cezaevlerindeki hak ihlallerini, kötü muameleleri konuşuyoruz ancak cezaevlerinden önce, bugün artık kendisi bir cezaevi hâline gelmiş bir ülkede konuşuyoruz biz bütün bunları. Bir sabah kalkıyorsunuz, şafak baskınları ve mahremlerin ortadan kaldırılması, başka bir sabah muhalif bir televizyon kanalının bir şafak operasyonuyla kapatılması. Türkiye bu iktidar eliyle zaten bir cezaevi hâline getirilmiş durumda arkadaşlar. Bu sabah Halk TV'ye yönelik operasyon ve kayyum uygulaması da bu cezaevi yönetiminin son marifeti. Hırsızlığı, yolsuzluğu konuşturmamak için, muhalefeti bastırmak için Halk TV kapatılmıştır. Gerçekten merak ediyorum, acaba Meclis TV'yle ilgili de yakında böyle bir tasarrufunuz olacak mı? İşte burada anlatıyoruz, konuşuyoruz, susturmak en büyük önceliğiniz hâline geldi. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Burada enteresan olan başka bir durum var: Böyle bir iktidarın Türkiye'nin köklü problemlerini çözmesi mümkün müdür, Türkiye'ye demokrasi getirmesi mümkün müdür; bunu da herkesin aklını başına alıp ciddi şekilde düşünmesi lazım.

Hukuk, herkes için aynıdır. Bakın, marifet nerededir biliyor musunuz? Sizden olmayanın hukukunu savunabiliyorsanız; sevmediğinizin, size yakın olmayanın hukukuyla ilgili cümle kurabiliyorsanız asıl marifet buradadır. Gerçek hukuk, gerçek adalet herkese eşit muameleyi gerektirir ama bakın, anlayacağınız dilden konuşayım: 28 Şubatı ben hatırlarım ama 28 Şubatta, o dönem 28 Şubat kararlarına

muhalefet eden medya kuruluşlarının kapatıldığını, susturulduğunu hatırlamam. Siz öyle bir hâle geldiniz ki o mücadele ettiğiniz vesayetten çok daha ağır bir vesayet uygulayan iktidar hâline geldiniz. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Ve tarih sizi nasıl yazacak biliyor musunuz? Bu ülkenin yarısının nefes alamadığı, susturulduğu karanlık bir dönem olarak tarihe geçeceksiniz arkadaşlar; kusura bakmayın, darbe döneminden hiçbir farkınız yok. Askerî vesayet yerine tek adam vesayetine ülkeyi mahkûm ettiniz. Türkiye, bugün olağanlaşmış bir olağanüstü hâl rejimiyle yönetilmektedir ve Türkiye, bu şartlar altında kendi vatandaşı için artık açık cezaevi hâline getirilmiştir. Bakın, bu cezaevindeki sıkıntılardan bahsedelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Türkiye açık cezaevinde son bir ayda ne kadar sosyal medya hesabı kapatıldı biliyor musunuz? Tam 1.270 sosyal medya hesabı kapatıldı. Bu ülkede resmî bir siyasi partinin, Türkiye İşçi Partisinin sosyal medya hesabı kapatıldı. Türkiye İşçi Partisi ile bizim partimizin arasında birçok konuda görüş farklılıkları olabilir, var da ama Türkiye İşçi Partisi hukuken meşru, seçimlere giren, bu sıralarda milletvekilleri olan bir parti. Türkiye İşçi Partisinin sosyal medya hesabını kapatıyorsunuz. Burada oturan bütün bu siyasi partilerinin yarın öbür gün sosyal medya hesabının kapatılmama ihtimali var mıdır arkadaşlar? Bakın, bu hâle getirdiniz.

Uzatmıyorum, sizin anlayacağınız dilden konuşayım. Merhum Sezai Karakoç'un dizeleri vardır ya, "Onlar sanıyorlar ki biz sussak mesele kalmayacak. Hâlbuki biz sussak tarih susmayacak, tarih sussa hakikat susmayacak." diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş.

Buyurun Sayın Bektaş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adaletin en hassas merhalesi olan ama en az denetlenebilen cezaların infazıyla ilgili öneride Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşuyorum.

Hukuk sisteminin kalitesi ve çağa uygunluğu sadece mahkeme salonlarında verilen hükümlerin adil olmasıyla değil o hükümlerin devlet tarafından nasıl infaz edildiğiyle de ölçülür. Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri ülkemizin hukuk devleti olma iddiasını her geçen gün daha fazla tartışmaya açmaktadır. Bu noktada, herkesçe bilinen fiziki şartlar ve insani olmayan koşullardaki infaz kadar şartlı salıverilmenin de keyfî bir hâle bürünmesi adalet duygusunun toplumda sarsılmasına neden olmakta.

1 Ocak 2021 tarihinden itibaren koşullu salıverme ve denetimli serbestlik gibi haklardan yararlanmada iyi hâl ve pişmanlık değerlendirmesi cezaevlerindeki idare ve gözlem kurullarının dönemsel değerlendirmelerine bağlandı. Amaç, hükümlünün topluma uyumlu hâle gelmesini izlemek olabilir, bu amaca itiraz olmaz ancak uygulamada çıkan tablo soru işaretleri doğurmuştur çünkü bu kurulların kararlarında ciddi bir keyfîlik ve hak ihlali iddiaları vardır. Kamuoyuna ve milletvekillerine ulaşan şikâyetler ve baroların tespitleri koşullu salıverilme tarihi gelmiş hükümlülerin tahliyelerinin tekrar tekrar ertelendiğini gösteriyor. Bu tespitlerin ortak noktası şu: Ret kararlarının gerekçeleri çoğu zaman somut bir disiplin olayına değil ölçülmesi ve denetlenmesi güç kavramlara dayanıyor.

Değerli milletvekilleri, burada mesele bir kişi ya da bir cezaevi değildir; mesele, objektif infaz kriterlerinin ortaya konulmamış olmasıdır. Anayasamız, suçun ve cezanın ancak kanunla belirlenebileceğini, yargı yetkisinin bağımsız mahkemelerce kullanılacağını ve kişi özgürlüğünün ancak kanunda sayılan hâllerle sınırlanabileceğini açıkça hükme bağlamıştır ama mahkemenin belirlediği

infaz süresinin nesnel ölçütlere dayanmayan "Fazla su kullandın." "Çok kitap okudun." "Halay çektin." "ALES sınavına girmedin." gibi gerekçelerle şartlı salıverilmesinin ertelenmesi mümkün değildir. Şunu da unutmayalım: İnfaz sisteminin amacı hükümlüyü yeniden topluma kazandırmaktır. Cezanın önemli bir bölümünü çekmiş, kurallara uymuş bir insanın önündeki kapı belirsiz nedenlerle duvar olursa bu, yalnızca o kişiyi değil ailesini, çocuklarını ve infaz sistemine duyulan güveni de etkileyecektir. Umudun ortadan kalktığı yerde ıslah da mümkün olmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BARIŞ BEKTAŞ (Devamla) - Adalet Bakanlığının 2021'den bugüne kaç hükümlünün koşullu salıverilmesini ertelediğini ve bu durumun hangi gerekçelere dayandığını şeffaf bir şekilde başta Türkiye Büyük Millet Meclisiyle paylaşması gerekmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak önerimiz açıktır: İyi hâl ölçütleri yerel kurulların keyfine göre değil kanunla açık ve nesnel bir biçimde belirlenmelidir. Her olumsuz karar somut gerekçeye dayanmalı ve etkili bir yargısal denetime tabi olmalıdır. Ağır hasta ve yaşlı hükümlüler için insani bir çerçeve oluşturulmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Yeni Parti Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıkulu.

Buyurun. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şunu ifade edeyim: Tabii ki ne söylesek boş. Öyle işler yapıyorsunuz ki yani burada konuşmanın da böyle çok anlamı kalmadı gerçekten çünkü her sabah başka bir hukuksuzluğa uyanıyoruz. Şimdi, ben hani şunu bilirim, kendi hayatımdan da tecrübemle de şunu bilirim: Adalet olmadan barış olmaz ama adaleti hayatın her alanında yok ettiniz, hiçbir alanda bırakmadınız yani kendi çevrenizde bile adalet bırakmadınız. Öyle bir dar çevre yarattınız ki birbirinize bakarak hayatın o olduğunu sanıyorsunuz. Oysa o çevreden çıktığınızda gerçekten toplumun her kesiminde büyük bir adaletsizlik olduğunu görürsünüz. Mesela, bu sabah saat beşte Halk TV'yi bastınız. Siz bastınız yani sizin izniniz olmasa, onayınız olmasa, siyasi olarak yol vermeseniz Halk TV'ye hiçbir yargıç o kararı veremez. Karar bir yerlerden verildi, onay verdiniz ve Halk TV kapatıldı. Şimdi bu ortamda neyi konuşacağız? Daha iki hafta önce T24'ü kapattınız. İşte, bugün Türkiye İşçi Partisinin, bakın, burada temsil edilen bir siyasi partinin sosyal medya hesabına yasak getirdiniz. Eleştiri var sadece, buna yasak getirdiniz. Bakın, yargı sizden bu gücü almasa, siz onay vermeseniz bütün bunlar yapılamaz; yapılamaz, mümkün değil.

Şimdi neyi konuşuyoruz? İnfazda adalet, gözlem kurulları. Peki, kardeşim, sizden önce Türkiye'de iktidar yok muydu veya 2021'den, 2023'ten önce iktidar yok muydu Türkiye'de? Vardı. Peki, niye bu şeytanlık akıllarına gelmedi? Gerçekten şeytanlık yani. Bakın, kişi özgürlüğü ancak hâkim kararıyla kısıtlanabilir, hâkim kararıyla. Peki, bu kurul ne? Gardiyan, savcı, bilmem kimden oluşmuş bir kurul; kişi özgürlüğünü yok ediyor, infazı bitmiş, yakıyor, "Ben seni tahliye etmeyeceğim." diyor. Karşısına alıyor, diyor ki: "Sen yıkanmamışsın. Niye haftada bir gün yıkanıyorsun? Her gün yıkanacaksın." Mesela bunu soruyor. Niye? "Sen ailenle görüşmeyesin." diye soruyor. Bakın, böyle bir düzen yarattınız, siz yarattınız. Türkiye'nin Kürt meselesi ya, bu mesele Kürt meselesiyle ilgili arkadaşlar, o nedenle getirdiler. Kimlerin infazı yanıyor? Muhalif olanların. Bunu siz yarattınız, siz; sizler yarattınız, bunu bilmenizi isterim. Bakın, demokratik alan daraldıkça Türkiye'de barış ihtimali ortadan kalkar. Biz büyük özveriyle o masada oturduk, masada oturduk büyük özveriyle; komisyon raporu yazdık ve imza

attınız. Ben ona imza atan arkadaşlara buradan sesleniyorum ya: Neredesiniz gerçekten? Neredesiniz? Orada sadece silahsızlanma mı var; eş zamanlı olarak basın özgürlüğü yok mu, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyma yok mu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uyma yok mu? 13. Ağır Ceza Mahkemesi hâlen, bakın, hâlen direniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Osman Kavala'yla ilgili karar vermiş, dokuz yıldır hapiste. Dün yarım sayfalık bir gerekçe, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi diyor ki: "Ben senin Anayasa Mahkemeni bu davanın özelinde etkili bir hukuk yolu görmüyorum çünkü bakmıyorsun, uzatıyorsun, görmüyorum." Oradaki 3 tane hâkim "Ben bunu tanımıyorum." diyor. Anayasa suçu işliyorlar, Anayasa suçu. Normal bir düzende TCK'nın 301'inden, 302'sinden yargılarsın o hâkimleri, tümünü yargılarsınız. Anayasa ortada, Anayasa Mahkemesiyle ilgili kanun da ortada, Anayasa'nın 90'ıncı maddesi var, "Ben uymam." diyor; ne yapacaksınız söyleyin bana, ne yapacaksınız?

Değerli arkadaşlar, böyle olmaz; adalet olmadan barış olmaz, özgürlük olmadan barış olmaz ve tümünü yerle bir ettiniz. (Yeni Parti ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubunun idare ve gözlem kurullarının gerçeğe aykırı veya keyfî uygulamalarla iyi hâl ve şartlı salıverme haklarının hükümlülere kullandırılmadığına ilişkin önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri seyretmekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik 1/1/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 5275 sayılı Kanun'un 89/1 maddesinde "Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında bulundukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ay içerisinde değerlendirmeye tabi tutulur." hükmü yer almaktadır. Bu amaçla, hükümlülerin katıldıkları eğitim öğretim faaliyetleri, psikososyal yardım programları, destekleyici programlar ile infaz sürecindeki tutum ve davranışları artı puanla, aldığı disiplin cezalarıysa eksi puanla değerlendirilerek iyi hâl değerlendirilmesine esas gelişim puanı belirlenmektedir. Puanlama; yönetim servisi, eğitim ve öğretim servisi, psikososyal yardım servisi ile güvenlik ve gözetim servisi tarafından yapılmaktadır. "Hangi tutum ve davranışlara ne kadar puan verileceği genel müdürlükçe belirlenir." hükmü yer almaktadır. Bununla ilgili Adalet Bakanlığının... Daha önceki konuşmalarımda belirtmiştim; her türlü suç gurubuna karşı idare ve gözlem heyetinin yüzde kaçını kabul ettiği, yüzde kaçını kabul etmediğiyle ilgili rakamları sunmuştum, burada tekrar söylemeyeceğim.

Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'le ilk kez iyi hâlin tanımı yapılmış ve iyi hâlin belirlenmesine dair usul ve esaslar da düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, hükümlüler iyi hâlin belirlenebilmesi amacıyla en geç altı ayda bir ve bir

açık ceza infaz kurumuna ayrılma, kalan cezasını denetimli serbestlik tedbiri altında infaz etme veya ceza infaz kurumundan doğrudan koşullu salıverilme öncesinde idare ve gözlem kurulu tarafından değerlendirmeye de tabi tutulmaktadır.

İyi Hâl Değerlendirmeleri Yönetmeliği'nin 31'inci maddesine göre de 50 kriter üzerinden yapılmaktadır. Buna göre idare ve gözlem kurulları yasaların kendilerine yüklediği görev ve sorumluluklar doğrultusunda ve yasalarla belirlenen usul ve esaslara göre görevini yapmakta ve karar almaktadır. Bu itibarla, öneride belirtildiği gibi, tamamen keyfî veya hukuka aykırı bir karar alınması ve hükümlüler hakkında verilen iyi hâlli olmadığı yönündeki kararların bir hak ihlali olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in 17/2 maddesi gereğince değerlendirmede hükümlünün iyi hâlli olmadığına karar verilmesi durumunda hükümlü hakkında sonradan yapılacak değerlendirme tarihi açıkça belirtilir. Yeniden değerleme en az üç ay, en fazla ise bir yıl içerisinde yapılmak zorundadır. Hakkında olumsuz karar verilen hükümlü psikososyal yardım servisi ile eğitim ve öğretim servisince hazırlanan iyileştirme programına revize edilerek tekrar hükümlüye tebliğ edilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - Ayrıca hükümlüler idare ve gözlem kurullarınca verilen karara karşı 16/5/2001 tarih ve 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu'nun 5'inci ve 6'ncı maddesine göre yazılı usul ve esaslar çerçevesinde infaz hâkimliğine şikâyet ve infaz hâkiminin verdiği kararlara karşı da ağır ceza mahkemesinde itiraz etme hakkına sahiptir.

Biraz önce Sayın Tanrıkulu kişi özgürlüğünün kısıtlanmasına ancak hâkim kararıyla karar verilebileceğini söylemişti. Zannediyorum eksik bilgisi var, burada verilen kararlar netice itibarıyla bir hâkim gözetiminden ve denetiminden geçmektedir.

Burada biraz önce sayılan yönergede bulunan isimlerin çoğu maalesef değerlendirmelerde 40 puanın altında puan almışlar ve birçoğunun da hâlâ örgütle irtibatının devam ettiği şeklinde ihbarlar vardır.

Bir şeyi daha özellikle söylemek istiyorum...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Gözümüzün içine baka baka yalan söylüyor.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - Özellikle önergede ismi geçen Hatice Yıldız'ın şartlı salıverilme tarihi 2027 yılı olup bugüne kadar hiçbir şekilde kurul önüne gelmemiştir. Bu nedenle, verilen öneriye "hayır" oyu vereceğimizi belirterek Gazi Meclisi tekrar saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, sataşmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN - Öneriyi oylamadan önce yoklama talebi vardır, bu istemi yerine getireceğim.

Önergeyi okutuyorum.

Buyurun.

14/10/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Divan Başkanlığına

Grup önerisinin oylaması öncesi toplantı yeter sayısı aranması talebimizi arz ederim

Bülent Kaya

İstanbul

BAŞKAN - Barış Bektaş? Burada.

İlhami Özcan Aygun? Burada.

Cem Avşar? Burada.

Hasan Öztürkmen? Burada.

Serkan Sarı? Burada.

Kadri Enis Berberoğlu? Burada.

Jale Nur Süllü? Burada.

Aysu Bankoğlu? Burada.

Türker Ateş? Burada.

Tahsin Becan? Burada.

Mesut Doğan? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

Necmettin Çalışkan? Burada.

Medeni Yılmaz? Burada.

Hasan Karal? Burada.

Bülent Kaya? Burada.

İdris Şahin? Burada.

Mehmet Atmaca? Burada.

Birol Aydın? Burada.

Elif Esen? Burada.

Yüksel Arslan? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Evet, yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.57

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Yusuf BEYAZIT

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerinde idare ve gözlem kurulunun verdiği keyfî kararların yol açtığı ihlallerin araştırılması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Yeni Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

5.- Yeni Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, Halk TV'ye kayyum atanmasıyla ilgili gelişmelerin araştırılması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/10/2026 Çarşamba günü toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Grup Başkan Vekili Murat Emir tarafından, Halk TV'ye kayyum atanmasıyla ilgili gelişmelerin araştırılması amacıyla 14/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (192 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/10/2026 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Yeni Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Tuncay Özkan.

Buyurun Sayın Özkan. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Akbaşoğlu telefon konuşmasını bitirince ona bir soruyla başlamak istiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, salonda uğultu var.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Çözeriz uğultuyu, sıkıntıları da çözeriz, yeter ki karşılıklı diyalog olsun, anlayış olsun, birlikte konuşabilme fırsatımız olsun. Başka bir ülkeden ya da uzayın herhangi bir yerinden ışınlanmadık; bu memleketin çocuğuyuz, adımız Ahmet Tuncay Özkan. Hepimiz biriz, beraberiz ama birlikte halletmemiz gereken çok önemli konular var.

Sayın Akbaşoğlu bitirince bir şeyle başlayacağım.

MURAT EMİR (Ankara) - Bitmez Sayın Özkan, siz devam edin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Tamam, tamam.

Sayın Komisyon Başkanım, iki sene sonra, evde oturuyorsunuz, sabah cep telefonunuza bir mesaj geldi; çok sevdiğiniz, yayınından çok memnun olduğunuz bir televizyon kanalının, kuruluşuna da katkı sunduğunuz bir televizyon kanalının kapatıldığını, bir derginin, bir gazetenin polis tarafından basıldığını ve artık burada herhangi bir yayına izin verilmediğini, kayyum atandığını ve herhangi bir yayına izin verilmediğini gördünüz, duydunuz; ne hissederseniz şu anda aynı duygularla size sesleniyorum...

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Yani rüşvet, ihaleye fesat...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Efendim, siz bu işi çok iyi bilen bir insansınız. Lekelenmeme hakkı, benim altı yıl boyunca... 10 bin sayfalık iddianamenin 1'inci sayfasında adım vardı, beraat ettim efendim, altı yıl da yattım. Şimdi, siz bu işleri çok iyi bilen bir insansınız. Şimdi, size diyorum ki: Lekelenmeme hakkı. Arkadaşların lekelenmeme hakkı yok mu? Onlar bizim mahalleye yayın yaptıkları için kötü insanlar mı? Ben burada aranızda çok eski arkadaşlar tanıyorum, dergi çıkarırlardı, oturur tartışırdık, konuşurduk, birbirimize katkı sunardık. Tartışmadan bir fikrin güncellemesi olmaz, mümkün değil. Yargılamak; ben size yargılamayın demiyorum, ben size diyorum ki idam cezası yok, televizyonu niye idam ettiniz? Kararttınız, bitti. Şimdi, orada o kadar çalışan var, onlar ne yapacak diyorum. Onların lekelenmeme hakkı, beraat etme hakkı, adil yargılanma hakkı... Sizi empati yapmaya çağırıyorum. Ne demek o? Ya, benim sevdiğim televizyon kanalına ya da dergiye, gazeteye bu olursa ne hissederim? Elbette ki yargılaması yapılacak. Sizin söylediğiniz, o buyurduğunuz iddianamedeki hususlar belki yanlış çıkacak. Beraat etme hakları yok mu, lekelenmeme hakları yok mu, onların kendilerini müdafaa hakkı yok mu? İlk günden idam cezasını verdik, ekranı siyaha düşürdük, kapandı gitti. Orada çalışanlara yazık değil mi? Bize yazık değil mi onları izleyenler olarak? Ceza katlanarak geliyor. O zaman, sizden ricam empati yapmanızdır. Kanal D'yi yönetiyorum, telefonum çaldı -100'üncü doğum günü cumartesi günü, Allah gani gani rahmet eylesin- Sayın Necmettin Erbakan. "Buyurun Hocam." dedim. "Bir sitem için arıyorum." dedi. "Hayırdır Hocam." dedim. "Sen bizim Millî Gazete'yi okumuyor musun?" dedi. "Okuyorum Hocam." dedim. "Peki, okuduğun Millî Gazete'nin sabah kuşağında yayınlanmasına niye izin vermiyorsun?" dedi. "Hocam, haberim yok." dedim. "Ya, sen Millî Gazete'yi dikkate almayacak kadar küçük mü görüyorsun?" dedi.

“Estağfurullah.” dedim. Dedim ki: “Hocam, bana bir arkadaş belirleyin, gece son baskıyı aldıracağım, sabah hemen koyacağım.” O günden beri Millî Gazete Kanal D’nin yayınında var. Çok da utandım. Şimdi, karşılıklı bazı şeyleri konuşmak varken, konuşarak düzeltmek varken bunları yok etmek neden? Bir televizyon kanalını ekonomisiyle, izleyicisiyle hep beraber yok etmenin anlamı ne? Size bir çıkış yolu önermeye geldim. Tamam, sorun bu, çıkış yolu şudur: Halk TV’yi çalışanların kayyımlığına bırakın. Madem kayyım merakınız var, madem kayyım olsun istiyorsunuz; karartmak, kapatmak yerine çalışanlarına bırakın, onlar kooperatifle, imeceyle bu iş hallederler. Bizim mutlaka ve mutlaka buna bir çözüm bulmamız lazım. Efendim, Halk TV sorunun altından nasıl kalkacağız? Bir sorun mu? Evet, büyük sorun. Bunu ancak çalışanların yönetimine, çalışanların kooperatifine, imecesine bırakırsanız sorun hallolmuş olur. Halk TV’de kimse yargılanmasın, Halk TV aman hukuktan uzak... Öyle bir şey yok efendim ama yayını sürsün, yayını ortadan kaldırdınız.

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Suçtan kaynaklanan mal varlıklarını ne yapacağız?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Hepsine el konulur efendim. Çalışanlara bırakmak demek, onları kontrol etmek demek yayının devam etmesi, oradaki ilişkilerin devam etmesi ama yargılamanın ve soruşturmanın devam etmesi demektir efendim, ben çözüm öneriyorum yani.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Tamamlıyorum efendim.

Sizler efendim, karşıt düşüncelere imkân vermezseniz, onları yok ederseniz Türkiye bir çöl olur, düşünce çölü olur. Bakın, bu çöl sizi de yutar. Bu işin iki sene sonrası var, bu işin on sene sonrası var, yirmi sene sonrası var. Gelin, bu Halk TV’yi çalışanlara kayyım olarak verin, Halk TV’yi kurtaralım.

Bir de size bir şey söylemek istiyorum: Bir siyasi değerlendirme yazısı yazdım “tuncayozkan.com”da, orada şöyle diyorum: “Günümüz siyasetinde belki de hiçbir hareket AK PARTİ çeyrek asırlık serüvenindeki kadar berrak ve dramatik bir biçimde somutlanmamıştır.” O nedir? Yok etmek istediği canavara benzeme. Tek bir basın, sadece sizi dinleyecek bir... Öyle bir şey yok, yapamazsınız, bu imkânsız. Bunun Türkiye’yi yok edeceğini görün ve sizden ricam...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - ...elinizi uzatın, birlikte halledelim bu işi.

Saygıyla selamlıyorum Genel kurulu. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekilimiz Sayın İdris Şahin Bey.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek istiyorum ki gerçekten bugün sabah karşılaştığımız manzara demokratik bir ülkede en son göreceğimiz hadisedir çünkü biz yıllarca özellikle manşetlerle vuruşa vuruşa iktidara gelen bu sıralardaki arkadaşların söylediği bir söz vardı “Sabah kapımızı çalanın sütçü olduğuna emin olduğumuz anda Türkiye’de tam manasıyla demokrasinin yerleşmiş olduğunu anlarız.” demiştik ama üzülerek ifade ediyorum ki yirmi dört yılın sonunda gelinen aşamada artık kapıyı sabahın kööründe kimlerin çalacağını net olarak görüyoruz. Bu çok acı ve vahim bir tablo.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Anayasa'mızın 1'inci maddesi devletin şeklini açık bir şekilde tanımlamış. Devletin şekli cumhuriyettir. Ama cumhuriyeti anlamlı kılan nedir diye baktığınızda Anayasa'nın 2'nci maddesinde diyor ki: Laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olması hâlinde cumhuriyet gerçek anlamda bir işlev kazanır çünkü İran da bir İslam cumhuriyeti; Suriye'de, Irak'ta da benzer cumhuriyetleri görmüştük. Oysa bunu anlamlı kılan demokrasinin varlığıdır. Demokrasinin varlığının yaşayabilmesi de ancak muhalefetin özgür olmasıyla, medyanın ve basının özgür olmasıyla vuku bulabilir. Ancak siz gelinen aşamada artık ne muhalefet bıraktınız ne medya ve basın bıraktınız. Üzülerek ifade ediyorum ki hazin bir sona doğru gidiyorsunuz. Niye diyeceksiniz çünkü geceden sabaha ülkede rejim mi değişti de bizim haberimiz yok? Bugün şafak operasyonuyla Halk TV'nin kapısına dayandınız. Tele1'e kayyum atamanız, T24'ü erişime kapatmanız yetmedi, şimdi de Halk TV'yi susturmaya kalkıyorsunuz. Öyle bir kibre kapıldınız ki kendi sesinizden başka hiçbir sese tahammülünüz yok. Bu hâliniz Mevlâna'nın Mesnevi'sindeki sineği hatırlatıyor. Değerli iktidar sıraları, özellikle size bunu hatırlatmak istiyorum: Hikâyede, sinek küçücük su birikintisinde yüzen saman çöpüne konar. Altındaki samanı koca bir gemi, su birikintisini de uçsuz bucaksız deniz sanır. Başını gururla kaldırıp "İşte deniz, işte gemi, işte ben de kaptanım." diye böbürlenir. Zavallı sinek, kendi dünyasının küçüklüğünden habersiz, bütün âleme hükmettiğini zanneder. Siz de bugün kendi iradenizi milletin iradesi sanıyor, herkesi susturabileceğinizi düşünüyorsunuz ama unutmayın, sizin saman çöpünüzün bittiği yerde bu milletin koskoca bir dünyası var değerli iktidar mebusları. Bu memleket sizin çiftliğiniz değil. Anayasa'nın 28'inci maddesi de gayet açık "Basın hürdür, sansür edilemez." hükmünü havidir.

Bugün halkın televizyonundan derhâl elinizi çekiniz. Halkın televizyonundan elinizi çekiniz ki... Burada, milyarlarca liralık fon vurgununda milletin parasının hesabını sormaya gelince ortada yoksunuz, gazetecileri susturmaya gelince bütün gücünüzü seferber ediyorsunuz. Gerçekten, biraz bu işlerden sıkılmak gerekir. Biraz da hukuktan korkmak gerekir değerli milletvekilleri. Halkın hangi haberi duyacağına, hangi gerçeği öğreneceğine siz karar veremezsiniz. Bu memleket sizin çiftliğiniz, Anayasa da keyfinize göre uygulayacağınız bir metin değil. O yüzden, size bir kez daha buradan hatırlatmayı bir vazife olarak görüyoruz: Bugün Halk TV, yarın başka sosyal medya mecraları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Ama ne olursa olsun, bu milletin nefes almaya ihtiyacı var. Özgür basın demokrasilerde hayat kurtarır, oysa siz basının soluk borusunu da tıkamak istiyorsunuz; bu, size bir şey kazandırmayacak.

Bakın, hep birlikte göreceğiz çünkü dün manşetlerle çarpışa çarpışa iktidara gelen bir siyasi hareketin temsilcilerisiniz sizler. 1971 Muhtırası sonrasında da memleketim Çankırı'dan mebusluk yapan Nurettin Ok bu kürsüden bahsetmişti ve hitap etmişti; senato üyeleri karşısındaydı, milletvekilleri de buradaydı ama o kürsüden şu cümleyi kullanmıştı: "Değerli milletvekilleri, önce rejimin adını konuşalım, ondan sonra konuları müzakere etmeye geçelim." Siz bugün sabah medyayı susturmak suretiyle, muhalefeti susturmak suretiyle aslında bakarsanız rejimi öldürüyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O yüzden, bir an önce bu sistemin adını koyalım. Eğer gerçek anlamda demokrasiyi, hukuku istiyorsak biz bu kürsülerde özgürce konuşalım. Bırakın, medya ve basın da vazifesini yapsın diyorum.

O yüzden, Tuncay Bey'in vermiş olduğu önergeye, Yeni Partinin önergesine destek olacağımı bildiriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, Yeni Parti ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşcı.

Buyurun efendim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, pek hayırlı günlere denk gelmedi ama hayırlara vesile olur inşallah yeni göreviniz.

Değerli milletvekilleri, suç işleme özgürlüğü diye bir şey olmaz; iktidar için de olmaz, muhalefet için de olmaz, medya için de olmaz. Hiçbir medya patronunun Ziraat Bankasının 800 milyonluk kredisini batırmak, kamuyu zarara sokmak gibi bir özgürlüğü olamaz mesela. Hiçbir medya patronunun Halkbanka "Oradan bana 2 milyon yolla." talimatı vermek gibi bir hak ve özgürlüğü olamaz mesela. Kamu gücünün suça zırh yapılması ne menem bir kepazelikse medya gücünün suça kalkan yapılması da öyledir ama bu sabah yaşadıklarımız, bu sabah mevzubahis olan suç isnatları ile halkın haber alma hakkı arasında nasıl bir illiyet bağı kuruldu ki şafak baskını gazeteciliğe yapıldı. Gazeteciliği susturmak bir suçla mücadele yöntemi değildir, olamaz.

Türkiye'de kayyuma müstahak kuruluşlar, kurumlar, yapılar yok mu? Bence var. Hane Halkı Sefalet Endeksi'nde 3'üncü sırada Türkiye. Bir kayyum atanacaksa eğer Türkiye'ye "sefil" yaftası astıranlara atayalım hep beraber. Çocuk yoksulluğunda OECD ülkeleri arasında 2'nci, Avrupa'da 1'inci sıradayız. El kadar çocukların boğazından bir lokma ekmek geçirmeyi beceremeyenlere, bu ülkenin çocuklarını dört yıl boyunca her gün sıcak yemekle besleyecek kaynağı haksız kazanca dönüştüren bu Allah'tan korkmazlık, kuldan utanmazlık düzenine kayyum atansın; haktır, layıktır, müstahaktır ama bir bakın hâlinize Allah aşkına, Amok Koşucusuna döndünüz; sınır tanımıyorsunuz, kanun, kural, değer tanımıyorsunuz, kontrolünüzü kaybettiniz. Artık hiç kimse size bakınca arkadaşlar, iktidar görmüyor, güç görmüyor. Ne görüyorlar biliyor musunuz? Korku görüyor artık insanlar sizde, panik görüyor, bu dizginlenemez zulmü kudretinizin değil çaresizliğinizin, sürüklendiğiniz uçurumun alameti sayıyor; freni boşalmış bir kamyona benzediniz çünkü artık. Bu hâletiruhiye içinde, Halk TV'ye kayyum atayabilirsiniz kamu gücünü kötüye kullanarak, Sözcü'ye de atayabilirsiniz; Yeniçağ'a, Cumhuriyet'e, Birgün'e, Nefes'e, T24'e, Duvar'a kilit vurabilir, erişim engeli getirebilirsiniz ama bütün bunların size ne faydası olacak? Haber kanallarını karartmak okula aç giden 8 milyon çocuğun beslenme çantasını dolduracak mı? Halk TV ekranını karartınca 25 milyon yoksulun dolabı et görecek mi, süt görecek mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

İsmail Saymaz'ın, Murat Ağırel'in ayaklarına kelepçe takınca fon dolandırıcılarının milyarlarca dolarlık haksız kazancı milletin cebine mi girecek? Okullarında devlete emanetken katledilen çocuklarımızı yattıkları yerden kaldıracak mı mesela Oya Lale'yi, Fatih Ergin'i hapsetmeniz? Türk milleti işlediğiniz suçları, aldığınız veballeri televizyon ekranlarından izlediği için değil hayatında iliklerine kadar hissettiği için gönderecek sizi. Siz milletinkine duymuyorsunuz ama ben sizin haber alma hakkınıza saygı duyuyor ve haber veriyorum: Kararttığınız ekranlarda konuşulmasından en çok korktuğunuz şeyi sandıkta duyacaksınız, gazetecilerden değil Türk milletinden duyacaksınız. Onun için, ha gayret arkadaşlar, böyle devam edin, zulmünüz artsın ki tez zeval bulabilesiniz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, Yeni Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

CHP GRUBU ADINA KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; âdet üzere yine bir cenaze töreninde bir araya geldik, mevlidi de bana okutuyorlar, bizim grupta fazla gazeteci kalmadık.

Yaklaşık yedi yıldır ekranlarına çıkmadığım bir kanal hakkında konuşmak istiyorum. Bu kanal bir muhalefet kanalı; hiç tartışmasız bir şekilde, hiçbir şekilde bu kanalı eleştirmeden sözlerime başlamak istiyorum çünkü bu kanal AKP'yi kızdırdığı zaman "İyi muhalefet yapıyor." ama CHP'ye tavır koyduğu zaman "Kötü muhalefet yapıyor." diye bir ayrıma gitmek zaten medya mesleğinin temel ilkelerine aykırıdır. Bakın, otuz beş yıllık bir medyacı olarak, hayatım boyunca, o dönemde, çok kez tehdit edildim, çok kez şikâyet edildim, çok kez patrona atılmam için telefonlar edildi. Bunların bir kısmı haklıydı; haklı olanlardan ders çıkarmaya çalıştım, haksız olanlarla da mücadeleye devam ettim. Halk TV'nin de yaptığı budur, benim açımdan bakıldığında. Dolayısıyla her medyanın rahatsız ettiği siyaset grubu, parti, kişi o medya grubunu ortadan kaldırmaya çalışırsa bu iş olmaz, yürümez; bunun da adına ne "demokrasi" denir ne "ifade özgürlüğü" denir ne "medya ve basın özgürlüğü" denir.

Neticede, geldiğimiz yer şurası; bakın, yakın tarih, yine AKP döneminden örnek vermek istiyorum: Uzan çok benzer sebeplerle soruşturmaya uğradı, yurt dışına kaçtı. Medyası ne oldu? AKP medyası hâline geldi. 2001'de kriz sırasında Dinç Bilgin Sabah gazetesinin imparatoruydu, hapse girdi Kartal'da, medyası devam etti; bakın şu Allah'ın işine, orası da Hükûmetin, iktidarın iktidar kayığı hâline geldi. Şimdi, eğer meramınız Halk TV'den de bir AKP medyası çıkarmaksa -ben orada çalışanları tanıyorum, her konuda aynı fikirde değiliz, çok bariz bu ama- oradan bir AKP medyası çıkmaz; bu kötü haber.

İkincisi: İlk defa yapmıyorsunuz, gözüken o ki son defa da yapmayacaksınız ama bu işten de bir sonuç alamıyorsunuz. Kapanan her yayının yerine biri çıkıyor, sizi eleştirmeye devam ediyor; bu da benim için çok iyi haber.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP, Yeni Parti, DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Sevilay Çelenk.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, önceki konuşmalarda, önceki önergelerde tarımdan söz edilirken buraya portakal, elma getirildi; ifade özgürlüğü portakal, elma değil, göstererek önemini anlatamıyoruz, çok üzgünüm ama topluma baktığınız zaman toplumun hâlinden bu özgürlüğün bu derece baskılanmasının sonuçlarını görebilirsiniz, sosyal çöküşü görebilirsiniz, ahlaki çöküşü görebilirsiniz ve bunun medya ve ifade özgürlüğüyle çok ilgisi var. Bunu söyleyerek başlamak isterim.

Önceki konuşmalar... Bana artık beyler biraz fazla nazik konuşuyorlar gibi geliyor, gerçekten o noktayı geçtik, bu naiflikle konuları ele alamayacağımız bir yerdeyiz. Ben dün T24'ü ziyaret ettim, bugün Halk TV'ye gittim. Her birinde benim öğrencilerim var, en az üçer kişi "Hocam, hocam." diyerek yoluma çıktı. Onların yüzüne bakarken utanıyorum çünkü benim onlara yirmi beş yıl boyunca meslektaşlarımla birlikte verdiğim eğitim böyle bir dünya için değildi; o eğitim burada kendine bir yer bulamıyor, ne yapacaklarını şaşırıyorlar.

Halk TV'yi kapatıyorsunuz. Açıkçası Halk TV benim kendimi herhangi bir döneminde çok yakın hissettiğim bir mecra olmadı ama bunun hiçbir önemi yok. Bir medya kanalı bu şekilde yayın durdurularak kayyıma devredilemez. Bunun adı el koymadır bütün medyaya. 2002 yılından bugüne yaptığınız medya mimarisi müdahalelerine baktığımız zaman gördüğümüz şey el koymadır; bu diktatörlüktür, bunlar faşizm uygulamalarıdır; adlı adınca söylemek gerekir, biz bunu faşizm uygulamaları olarak tanıyoruz ve bu böyle göstere göstere geldi. Mart ayında Halk TV'nin lisans yenileme talebini RTÜK onaylamadı, işlemini yapmadı. O gün bugündür bir belirsizlik orada sürüyor. Bundan birkaç gün önce MHP Genel Başkan Yardımcısı Halk TV'nin ve Sözcü TV'nin lisanslarının iptal edilmesi gerektiğini söyledi. O yetmedi, Kılıçdaroğlu çıktı ve dedi ki: "Sahibi yurt dışında olan medya olur mu? Akşam sabah yalan haber yapıyorlar!" Kendisinin Cumhurbaşkanlığı için yarışmaya hazırlandığı günlerde o sahip yine yurt dışındaydı; yıllardır yurt dışında olan birisi, böyle dün ya da bugün gitmiş değil. Böyle bir konjonktürde bu çağrı yapıldı ve bütün bunların sonucunda biz bugün gördük ki Halk TV'de yayın durduruluyor. Neden durdurulduğu çok açık: Son yirmi ayın on ayında en çok izlenen haber kanalı, eylül ayında otuz gün boyunca bütün yaş gruplarında en çok izlenen haber kanalı ve seçime bir yıl kaldı ve fon krizi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - Seçime bir yıl dedim, bilmiyorum artık Allah mı söyletti, bir yıldan biraz fazla bir süre kaldı ve artık bu ülkede nasıl iliğimize, kemiğimize kadar sömürüldüğümüzü gösteren bir fon krizi yaşanıyor. Bütün mecraları susturarak sesimizi ilanihaye kesmeye çalışan iktidar, irili ufaklı, 300 kişilik X hesapları dâhil olmak üzere, muhalefet eden, adabınca muhalefet eden her hesabı kapatmaya tenezzül ediyor; bunun adı tenezzüldür, bunun adı gerçekten bu anlamda bir çöküş ve seviye kaybıdır. Bunu kendinize yakıştırıyorsanız buyurun devam edin ama haber yolunu bulur. Haber yolunu dumanla bulmuş, güvercinle bulmuş, fısıltıyla bulmuş; gerekirse tek tek, yüz yüze biz her şeyi anlatmaya devam edeceğiz ve siz medyayı susturmakla kendi kuyunuzu kazmaya devam edeceksiniz.

Saygılarımla. (DEM PARTİ ve Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Sayın Oğuzhan Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Yeni Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizin Genel Kurulunu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Başkanım, size de yeni görevinizde başarılar diliyorum. Daha önce yaptığınız görevlerin, gösterdiğiniz başarıların burada da daim olacağını temenni ediyorum.

Halk TV'nin Zeytinburnu'ndaki merkez binasında gerçekleştirilen arama ve kanal yönetimine el koymaya ilişkin tedbirler İstanbul Başsavcılığınca yapılan açıklamada, yürütülmekte olan bir adli soruşturma kapsamında dosyaya gelen deliller, MASAK raporları, mali inceleme raporları çerçevesinde değerlendirilmiş ve bunun neticesinde de Halk TV'nin de bir soruşturmanın içerisinde olduğu kanısıyla el konulmuştur. Evet, Halk TV'nin sahibi Cafer Mahiroğlu hakkında arama ve yakalama kararı olan biridir ve yurt dışındadır. Anayasa'mızın 26'ncı ve 28'inci maddelerinde basın özgürlüğünü ve ifade özgürlüğünü teminat altına almıştır. Yalnız, yolsuzluk, ihaleye fesat karıştırmak, rüşvet ve hakkında birçok soruşturma olan ve bu soruşturmaların kapsamında elde edilen paraların birçoğunun da Halk TV'de kullanıldığı, Halk TV aracılığıyla aklandığı Cumhuriyet Başsavcılığı iddiasıyla ortaya konulurken bu soruşturmayı itibarsızlaştırmak...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Bunların hiçbiri ispatlanmadı ki daha!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Fonda beş dakikada kaldırılan hesaplara tedbiri anlatsanıza!

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - ...ve Halk TV'nin aranması, el konulması işini "Basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü." diyerek itibarsızlaştırmaya çalışmak doğru değildir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Basın özgürlüğünü yolsuzlukmuş gibi itibarsızlaştırmaya çalışıyorsunuz.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Basın özgürlüğü zaten bu yani başka ne anlatıyorsunuz ki!

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Ancak eğer Halk TV ve sahibi ve yöneticileri kendilerinin hukuk önünde haklı olduğunu iddia ediyorlarsa gelirler Türkiye'ye, teslim olurlar.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Kanal neden kapanıyor, kanal?

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Türk yargısında iddialara, 30 milyarı aşkın para hareketlerine, Halk TV'ye harcanan paralara...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Onu yargılayabilirsin. Kanal neden kapatılıyor?

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - ...alınan rüşvetlere, İstanbul ve İzmir'de kurulan şirketlere, bu şirketler üzerinden aklanan paralara cevap verirler.

Biz bir soruşturmayı basın özgürlüğü diye durduramayız. Bir soruşturma varken ve bu soruşturmada ciddi deliller varken biz bunlara göz yumamayız.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Soruşturmayı yapın, kanalı niye kapatıyorsunuz, kanalı?

ORHAN SÜMER (Adana) - Halk Bankasından kredi verdiğiniz yayın organlarını söyleyin.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Evet, kayyum atanması basın özgürlüğü için değil Halk TV sahibinin ve diğerlerinin suç örgütünün suç soruşturmalarını takip etmek için yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Fonla ilgili ne yaptınız?

ORHAN SÜMER (Adana) - Tüpçüye verdiğiniz Halk Bankasındaki kredileri söyleyin o zaman yayın organlarına!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Çalınan para halkın olunca, fon vurgunu yapılınca suç yok ortada değil mi?

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Bu operasyon medyanın durdurulması değil, medyayı kullanarak zenginleşen, medyayı ve basın özgürlüğünü kullanarak paraları aklayan firarda olanların ele geçirilmesidir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İnsanların pijamalı görüntülerini yayınladınız. Fon vurgunu yapan AKP'lileri yayınlayın.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Konu gazetecilikle yakından uzaktan alakalı değil yolsuzlukla alakalıdır.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ya, orada çalışanların suçu ne, kanalın suçu ne?

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Ve beslendiği belediyeler rüşvet çarkı içerisinde boğulurken aynı belediyelerden ihale alan ve bunlarla beslenen televizyoncuları aklayamayız, onlar da bu operasyonlarda gerekli işleme tabi tutulacaklardır.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ya, hemen yargı verdin zaten, karar verdin zaten. Yargılama yok, bir şey yok. Ne oluyor yani böyle!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Aydın kurtuldu! Afyon kurtuldu! İzmir kurtuldu! Kurtulan kurtulana!

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Türkiye'nin hukuk devleti çerçevesinde ve kanunların verdiği yetki içerisinde cumhuriyet başsavcılığı gerekli işlemleri yapmış, yapmaya da devam edecektir. Burada büyük bir yolsuzluk ve rüşvet operasyonu vardır. Bu, bir gazetecilik ya da basın özgürlüğü değildir.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, yerimden bir söz istiyorum.

BAŞKAN - Müsaade edin, öneriyi oylayayım, ondan sonra söz vereceğim Sayın Emir size.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Emir.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın Yeni Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, bir defa, sayın hatip -içeriğine belki de gerekmeyebilirdi- son derece hukuk dışı ve demokrasi dışı bir konuşma yaptı ama yöntem olarak âdeta cumhuriyet savcısı kendisiymiş gibi konuştu. Aslında bir hata yapmadı; bilinçaltlarında ve sözlerinde, söylemlerinde yargının ne kadar siyasallaştığını ortaya koydu.

Sayın Milletvekili, siz sadece bir milletvekilisiniz; savcı değilsiniz, hâkim değilsiniz.

Diğer tarafıyla burada basın özgürlüğü ayaklar altına alınmıştır çünkü tedbir olması gereken tutuklamalar artık Türkiye'de asıl cezaya dönüşmüştür ve tedbir olması gereken kayyum uygulamaları ilk anda yapılıp bir basın kuruluşuna, bir televizyona gönderildiği zaman onun anlamı artık o kanalın yok edilmesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Dolayısıyla bu bir kişi olsaydı o kişinin önce idam edilip sonradan yargılanması kadar saçma bir durum vardır. Demokrasiye darbedir, hukuk devletine darbedir, Anayasa'ya darbedir ve basın özgürlüğü yerle bir edilmiştir. Herkes yargılanabilir, herkes hesap verebilir ama bağımsız mahkemelerde ama tutuklanmadan ve şirketler bakımından, kanallar bakımından da o kanalda bir suç varsa o suçun üstüne gidilir ama o kanalı kurarken "Sen bir yerden para aldın." iddiasıyla o kanalın kapatılması, nefesin kesilmesi, sözün bitirilmesi ve milletin gözünden fon vurgununun, yolsuzluğunun kaçırılma girişimidir. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin bu hırsızlıklarınızı, bu yolsuzluklarınızı millet duymazsa, millet görmezse siz de üstünü kapatabileceğinizi zannediyorsunuz ama yargıçlarla, tutuklamalarla, kayyumlarla buraya kadar yapabilirsiniz. Yolun sonuna geldiniz.

BAŞKAN - Sayın Emir, meramınız anlaşıldı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

34.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, biraz evvel Sayın Emir "Hâkim misiniz, yargı mısınız?" diye arkadaşımıza birçok laf söyledi. Sözlerini de "sizin hırsızlıklarınız, yolsuzluklarınız" diye de bütün grubumuzu suçlayarak bitirdi.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Söyledikleri haklı ama...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Genel Başkan Yardımcınızı itham etti, sizi değil.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yani kendisiyle çelişkili, kendisini her türlü söz söyleme hak ve yetkisine sahip olarak gören ama İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının bu operasyonu niçin yaptığıyla ilgili kamuoyunu bilgilendirdiği konulara değinerek bu operasyonun Cafer Mahiroğlu hakkında rüşvet, ihaleye fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçlarından yürütüldüğünü ifade ederek bu konuda bir araştırma önergesi sonucunda araştırma komisyonunun kurulmasına gerek bulunmadığını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum efendim.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Açmayın, bize de açmadınız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Cümlelerimi şöyle tamamlayayım, mikrofonu açmayın.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Açmasın zaten.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu konuda bütün meseleyi vuzuha kavuşturacak şekilde bu operasyonun niçin yapıldığı ve bu konunun yargının işi olduğu, yargının kendi işini yapması ve sonucunu beklememiz gerektiği, buna dair de bir araştırma komisyonunun kurulmasına gerek bulunmadığı yönünde bir beyanda bulundu. Dolayısıyla bu konudaki bizim kanaatimiz araştırma komisyonunun kurulmasına gerek olmadığına dairdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkanım...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, söz talebimiz var bizim bir dakika.

BAŞKAN - Şimdi tekrar buna dönmeyelim, lütfen.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Niye dönmeyelim? En önemli konu bu ya, neye döneceğiz!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir saniye değerli arkadaşlar...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bize de birer dakika söz hakkı tanıyın, tekrar ikinci tura dönmeyelim.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sadece birer dakika veriyorum.

Buyurun.

35.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, elbette cumhuriyet savcılığının yaptığı bir operasyonu bir basın açıklamasıyla duyurması en azından normal karşılanabilir. Peki, aynı cumhuriyet başsavcılığı bu fakir fukaranın 2 milyar 200 milyonunu çarpan Fatma Betül Sayan'la ilgili niçin herhangi bir açıklama yapmıyor? Niçin hangi sebeple ifadeye çağırdığına dair bir basın açıklaması yapmıyor da bunu sadece muhalif olduğu söylenen kişilerle ilgili yapıyor? Dolayısıyla yargı tarafsız ve bağımsız olacaksa ve birine de operasyon yapacaksa ifadeye çağırdığı herkesi niçin çağırdığını söylemek zorunda. Fatma Betül Sayan'la ilgili tek bir kare fotoğraf var mı? Ama basın oradaki polislerle ilgili çarşaf çarşaf fotoğraflar yayınlıyor. Bu ikircikli hukuka itiraz ediyoruz yoksa herkes yargılansın, Halk TV de ama aynı zamanda havuz medyasına akıtılan kamu kaynaklarını da bu Mecliste gündeme getirmemiz lazım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

36.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Son yirmi ay içerisinde 10 televizyona kayyum atandı. Artık bir kayyum rejimine dönüştünüz; konuşulmasın, tartışılmasın, açıklanmasın, anlatılmasın ve karartılsın! Günlerdir burada fon vurgunuyla ilgili yaşanan kepazelik, rezalet ve soygunla ilgili bilgileri, belgeleri paylaşıyoruz. Daha bugün paylaştım ve dedim ki: Eski bakanınız, eski milletvekiliniz 2 milyar 170 milyon lirayı götürmüş, kanıtlı ve belgeli. Hesap verdi mi bir kere? Eğer birinin yargılanması gerekiyorsa elbette kimse layüsel değildir ama burada Halk TV'ye yapılmış olan operasyon muhalefete yapılmış bir müdahaledir; konuşulmaması için, tartışılmaması için, gerçeklerin ele alınmaması için iktidarın korkusundan dolayı yapmış olduğu bir operasyondur. Bunu reddediyoruz ve yanlış olduğunu bir kere daha ifade ediyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Sarı, buyurun.

37.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'in Yeni Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkan, DEM PARTİ Milletvekili Sevilay Çelenk biraz önce Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu üzerinden bu kanalın kapatılmasına yönelik bir ifade kullanmıştır. Bu ifadeleri asla kabul etmiyoruz çünkü Genel Başkanımız üzerine yapılan eleştirilere, kayıtsız şartsız bir eleştiri yapılmış olmasına rağmen, Genel Başkanımız kendi üzerinde yapılan eleştirileri eleştirmiş ve söz hakkını kullanmıştır; bu bir kapatma gerekçesi değildir. Bu kanalın kapatılması yönünde çağrı yapan siyasiler vardı, bu konuyla ilgili altı aydan beri kamuoyunda görüşülen gerçekler var. Eğer bir adres aranıyorsa bunu bugün iktidar partisine geçen İzmir merkezli dosyanın sorumlularına sormak lazım. Buradaki dosyayı kim hazırladı, kim servis etti ve bu tutuklamalar silsilesine kim sebep oldu?

Burada bizim savunduğumuz basın özgürlüğüdür, bizim savunduğumuz basın emekçilerinin hakkıdır, hukukudur. Buradaki duruşumuzdan asla taviz vermeyeceğiz, kim ne derse desin!

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Vekilimiz söz kullanmak istiyor çünkü sataşma var, ona verelim.

BAŞKAN - Kim efendim?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sevilay Çelenk.

BAŞKAN - Buyurun.

38.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'in, Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Söylediklerim çok açık ve nettir: Bugünün konjonktüründe daha dün T24'ün "web" sitesine erişim engeli gelmişken, iktidarın alternatif muhalif medyaya karşı uygulamaları ortadayken bir genel başkanın, bir siyasetçinin, önemli bir siyasi figürün bir TV kanalını işaret ederek "Bütün yaptıkları yalandır. Sahibi şuradadır, buradadır." diye konuşmasının varacağı yer bellidir. Bunu o yaptı diye söylemiyorum, söyledikleri ortada, benim söylediklerim ortada, bundan

ibaret bir şey söylüyorum. Bu konjonktürde söyleyeceğimiz her şeyin bir karşılığı olduğunu görecek kadar AKP'yle hayat tecrübemiz var. O tecrübeyi dikkate almayı öneriyorum. Söyleyeceklerim bundan ibarettir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şimdi gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, benim bir söz hakkım var. Sayın Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN - Kullandınız, sonrasında kullandınız.

MURAT EMİR (Ankara) - Yok, hayır...

BAŞKAN - Akbaşoğlu'na da vermiyorum, size de vermiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Akbaşoğlu benim ifadelerimi çarpıttı, gerçekten düzeltme ihtiyacı var. Söyleyince siz de hak vereceksiniz Sayın Başkan, inanın.

BAŞKAN - Şu seçimleri yapalım, ondan sonra vereceğim söz.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, hayır, şöyle: Uygulamayı İç Tüzük'e uygun yapmak lazım. Bana bir dakika verirseniz söyleyeceğim şeyin hem düzeltici hem de onarıcı olacağını tüm Genel Kurul görecek.

BAŞKAN - Peki, yeni bir sataşmaya meydan vermeden, buyurun, bir dakika veriyorum.

39.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Akbaşoğlu'nun çarpıtması üzerine söz aldım.

Sayın Akbaşoğlu, çok değerli AKP milletvekili arkadaşlarım; biz hiç kimseyi peşinen "yolsuz" "hırsız" "arsız" diye suçlamıyoruz, öyle bir hakkımız da yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Öyle dediniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Ama biz bağımsız mahkemelerde adil yargılamalar talep ediyoruz ve diyoruz ki sizin iktidarınız, o 217 kişiyi, o 187 milyar lira vurgun vuran 217 kişiyi sakladığı sürece siz de kirleniyorsunuz, iktidarınızın da bu yolsuzluğun ortasında olduğu ortaya çıkıyor. Siz buna müdahale edin. Elbette ki oradaki suçlular ortaya çıkmalı ve o vurgunu vuranlar yargılanmalı. Biz bunu talep ediyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ben de bir dakikalık açıklama...

BAŞKAN - Lütfen yeni bir sataşmaya, yeni bir değerlendirmeye fırsat vermeyelim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Tabii ki, tabii ki.

BAŞKAN - Buyurun, size de bir dakika söz veriyorum.

40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ederim.

Ben herhangi bir çarpıtmada bulunmadığımı ifade edeyim. Fonla ilgili mağduriyetlerin süratle çözülmesi amacıyla gerçekten yoğun bir gayretin içerisindeyiz. Bu konuyla ilgili Adalet Bakanlığımızdan, yargıdan da ilgili açıklamalar kamuoyuna söz konusu. 282 kişi hakkında hukuki işlem yapıldı bugüne kadar. Bunlardan 84'ü tutuklandı, 27 şüpheli hakkında yakalama kararı çıkarıldı, 99 kişi hakkında da adli kontrol tedbiri uygulandı. Hangi görüşten olursa olsun, hangi partiye mensup olursa olsun milletimizin hakkına, hukukuna girenlerden hesap soruyoruz ve soracağız, bundan herkes emin olsun.

Bitti, bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- (10/4004, 4005, 4006, 4007, 4008, 4009) esas numaralı Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boşalan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi grubuna düşen 1 üyelik için Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- Dilekçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Dilekçe Komisyonunda boş bulunan ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Niğde Milletvekili Cumali İnce aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYELİKLERİNE SEÇİM

1.- Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan üyeliklere seçim

BAŞKAN - Alınan karar gereğince Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan 2 üyelik için 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 21'inci ve İç Tüzük'ün 150'nci maddeleri gereğince seçim yapacağız.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için anılan grup tarafından 2 katı kadar aday gösterilmiştir. Adayların soyadlarının alfabetik sırasına göre oy pusulası bastırılmıştır. Toplantı ve karar yeter sayısı mevcut olmak şartıyla seçimde en çok oy alan 2 aday seçilmiş olacaktır.

Şimdi adayları soyadı sırasına göre okuyorum: Sefer Aktaş, Recep Keskin, Cennet Alas Şekerbay, Mert Varol.

Oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum: Komisyon sıralarından birinci sıradaki kâtip üye Adana'dan başlayarak İstanbul'a kadar, İstanbul dâhil; ikinci sırada yer alan kâtip üye ise İzmir'den başlayarak Zonguldak'a kadar, Zonguldak dâhil, adları okunan milletvekillerinin adlarını ad defterine işaretleyeceklerdir. Adları işaretlenen milletvekillerine birer mühürlü oy pusulası ile zarf verilecektir. Adlarını ad defterine işaretlettiren ve mühürlü oy pusulası ile zarfı alan sayın üyeler kabine girerek aday listesinden 2 adayın isminin karşısındaki kareyi çarpı işaretiyle işaretleyecek ve oy pusulasını zarfa koyarak Başkanlık Divanı kürsüsünün önünde yer alan oy kutusuna atacaklardır. Aday listesinde 2'den fazla adayın işaretlenmesi hâlinde oy pusulası geçersiz sayılacaktır. Bu husus oy pusulasında dipnot olarak belirtilmiştir. Ayrıca, aynı zarftan birden çok oy pusulası çıkması veya oy pusulasında oyun kime ait olduğunu belirleyecek herhangi bir işaret, imza veya karalama bulunması durumlarında oy geçersiz sayılacaktır. Kabinlere aynı renk tükenmez kalemler konulmuştur, sayın üyeler bu kalemleri kullanacaklardır.

Oylamanın sayım ve dökümü için ad çekmek suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edilecektir. Tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarındaki yerlerini alacaklardır.

Şimdi ad çekme işlemini gerçekleştiriyorum:

Muharrem Varlı, Adana? Yok.

Gürsel Erol, Elâzığ? Yok.

Sevilay Çelenk, Diyarbakır? Yok.

Müşerref Pervin Tuba Durgut, İstanbul? Yok.

İrfan Çelikaslan, Gaziantep? Yok.

Semih Işıkver, Elâzığ? Yok.

İsmail Akgül, Bolu? Yok.

Ercan Öztürk, Düzce? Yok.

Hasan Arslan, Afyonkarahisar? Yok.

Ceylan Akça Cupolo, Diyarbakır? Yok.

Rıdvan Uz, Çanakkale? Burada.

Cantürk Alagöz, Iğdır? Yok.

George Arslan, Mardin? Yok.

Kadim Durmaz, Tokat? Burada.

Osman Sağlam, Karaman? Burada.

Mustafa Hakan Özer, Konya? Yok.

Oğuzhan Kaya, Çorum? Yok.

Latif Selvi, Konya? Burada.

Aliye Coşar, Antalya? Yok.

Hasan Çilez, Amasya? Yok.

Yusuf Ahlatcı, Çorum? Burada.

5 kişilik Tasnif Komisyonu oluşmuştur.

Sayın Kâtip Üyelerin yerlerini almalarını rica ediyorum.

Oy pusulaları ve zarflar Sayın Kâtip Üyelere teslim edilsin.

Oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN - Oyunu kullanmayan sayın üyemiz var mı?

Kâtip üyelerimiz de oylarını kullansınlar.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Oy kutuları kaldırılsın.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Tasnif Komisyonu üyelerinin adlarını tekrar okuyorum: Rıdvan Uz, Çanakkale; Kadim Durmaz, Tokat; Osman Sağlam, Karaman; Latif Selvi, Konya; Yusuf Ahlatcı, Çorum.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN - Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir, okuyorum:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için yapılan seçime 213 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

Üye	Üye	Üye
Rıdvan Uz	Kadim Durmaz	Osman Sağlam
Çanakkale	Tokat	Karaman

Üye	Üye
Latif Selvi	Yusuf Ahlatcı
Konya	Çorum

Sefer Aktaş	:	6
Recep Keskin	:	200
Cennet Alas Şekerbay	:	199
Mert Varol	:	1
Geçersiz	:	4
Toplam	:	213"

Buna göre Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulanan 2 üyeliğe Recep Keskin ve Cennet Alas Şekerbay seçilmiştir.

Hayırlı, uğurlu olsun.

Sayın Celal Fendoğlu...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, birleşimi yöneten Başkan Vekili Yusuf Beyazıt'a ve Malatya Havalimanı'nın sefer sayısının düşürülmesine ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Sayın Başkanım, buradan Anadolu Jet Genel Müdürüne açıkça soruyorum: Devletimizin milyonlarca dolarlık yatırımla yaptığı Malatya Havalimanı'nın sefer sayısını neden 7'ye düşürmüştür? Malatya Havalimanı yalnızca Malatya'ya değil Adıyaman'a, Sivas'ın Gürün ilçesine, Elbistan'a ve Afşin'e de hizmet vermektedir. Bölgenin tek büyük şehri Malatya'nın hava ulaşım imkânlarını daraltmak hangi gerekçeye dayanmaktadır? Vatandaşlarımızı mağdur eden bu karar neden alınmıştır? Kamuoyuna neden tatmin edici bir açıklama yapılmamıştır? Anadolu Jet Genel Müdüründen bu kararın gerekçelerini açıklamasını ve kamuoyunu bilgilendirmesini istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

42.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, atanmayan öğretmenlere ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öğretmenlerimizin yaşadığı bir sorunu gündeme taşımak istiyorum. Bugün ülkemizde 1 milyona yakın atanmayan öğretmenimiz var. Bu öğretmenlerimizin 400 bini akademi giriş sınavına giriyor ancak

ayrılan kontenjan sadece 10 bin. Diğer taraftan, okullarımızda yaklaşık 100 bin ücretli öğretmenimiz çalışıyor. Bu ne demek? En az 100 bin öğretmen ihtiyacımız var demektir. O zaman 10 bin yerine 100 bin kontenjan ayrılması gerekiyor. Üstelik ücretli öğretmenlerimiz asgari ücretin altında ücretlerle yılda yalnızca dokuz ay çalışabiliyorlar, emeklerine yazık bu insanların. Bakın, beni en çok ne üzüyor biliyor musunuz? Yıllarca eğitim alan, kendini mesleğine adayan ancak atanmayan öğretmenlerimiz bugün kendileriyle alakası olmayan işlerde çalışmak zorunda kalıyorlar. Her birine saygı duyuyorum. Millî Eğitim Bakanlığından öğretmenlerimizi bir an önce öğrencilerine ve okullarına kavuşturmasını talep ediyorum.

BAŞKAN - Sayın İlhami Özcan Aygun...

43.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesinin kadro taleplerine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - YÖK kendisini ne zannediyor? Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesinin mağdur edilmemesi gerekiyor. 2026 yılı Mart ayından itibaren bütün kadro talepleri YÖK'te bekliyor. Neymiş? Rektörün görev süresi tamamlanacakmış. Namık Kemal Üniversitesine zaten 2026'da hiç kadro verilmedi. Özellikle içeriden yükselme atamalarında büyük bir hak kaybı var. Bu durum, devlette kalıcılık ve işleyiş esaslarına aykırıdır.

Dikkat çekmek istediğim bir nokta var ki İstanbul'da ismini vermek istemediğim bir üniversitede son akademik ilan 2026 Haziran ayında gerçekleşmiş olup 2026 Ağustos sonunda rektörü değişmiştir. Demek ki kişiye ve üniversiteye göre YÖK farklı uygulama yapıyor. Siz akademiyi cezalandırıyorsunuz. Bu keyfiyet nereden kaynaklanıyor? Siz kimsiniz? Siz kendinizi kanunun üzerinde mi görüyorsunuz? Anlaşılan yasalara göre değil kişilere göre özel davranmak sizlerin temel amacı olmuş. Ancak unutmayın, keser döner sap döner, bir gün gelir hesap döner. Bir an evvel Namık Kemal Üniversitesiyle beraber mağdur üniversitelerin kadrolarını atayın.

BAŞKAN - Sayın Becan... Yok.

Sayın Kocamaz, buyurun.

44.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, öğretmenlerin eş durumu mazeret tayinlerine ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Öğretmenlerin aile birliğinin korunması, Anayasa'nın aileyi toplumun temeli olarak kabul eden 41'inci maddesi ve kamu personelinin aile bütünlüğünü gözeten düzenlemeler çerçevesinde değerlendirilmesi gereken önemli bir konudur. Buna rağmen farklı illerde görev yapan öğretmenlerin aile birliğini sağlamak amacıyla talep ettikleri eş durumu mazeret tayinlerinde ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle il veya ilçede yeterli kontenjan bulunmaması, norm kadro yetersizliği, belirli branşlarda kadro açılmaması ve atama kriterleri nedeniyle öğretmenler uzun süre eşlerinden ve çocuklarından ayrı yaşamak zorunda kalmaktadır. Bu durum yalnızca öğretmenlerin çalışma ve yaşam koşullarını değil aynı zamanda çocukların eğitim ve gelişim süreçlerini de etkilemektedir. Bu kapsamda öğretmenlerin eş durumu tayini konusunda yaşadıkları mağduriyeti ve sorunları ne zaman giderilecektir?

BAŞKAN - Kadim Durmaz...

45.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'taki nefroloji uzmanı eksikliğine ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tokat'ımızda hemodiyaliz, periton diyalizi ve böbrek nakli tedavisi gören 600 hasta, ayrıca böbrek hastalığı nedeniyle düzenli takip edilen çok sayıda vatandaşımız bulunmaktadır ancak nefroloji uzmanı eksikliği nedeniyle hastalarımız diyalize başlamak, diyaliz ve ilaç raporlarını yenilemek için bile il dışına

gitmek zorunda kalmaktadır. Yolculuk yapmakta güçlük çeken, ekonomik sıkıntı yaşayan hastalarımız için bu durum hem ağır bir külfettir hem de tedavilerinin aksaması riski vardır. Sağlık Bakanımıza soruyorum: Tokat Devlet Hastanesine nefroloji uzmanı ataması ne zaman gerçekleşecektir? Atama gerçekleşene kadar hastalarımızın tedavi ve rapor işlemlerinin aksamaması için hangi tedbirleri almayı düşünüyorsunuz? Böbrek hastalarımızı şehir şehir dolaşmak zorunda bırakmayın. Sağlık hizmetlerine erişimi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Nevroz Uysal Aslan...

46.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'taki sağlık meselelerine ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkürler Başkan.

Yaklaşık 600 bin nüfusu aşan Şırnak'ta dün bir gencin ameliyatı için gerekli cerrahi malzeme bulunamadı. Silopi'de trafik kazası geçiren 20 yaşındaki Ramazan B. gerekli malzeme olmadığı için saatlerce bekletildi. Ameliyat olamadığı için Diyarbakır'a sevk edildi. Cerrah hazır ancak malzeme yok. Üstelik sadece Silopi'de değil Cizre, Şırnak merkez ve ilçelerinde de ilgili malzeme olmaması nedeniyle büyük sorun yaşandı. Şırnak'taki sağlık meselelerini sıkça söyledik. İfade ettiğimiz meselelerden bir tanesi de buydu. Sağlık Bakanlığına bir kez daha soruyoruz: Bir ilin hastanelerinde acil durum için gerekli olan cerrahi malzeme nasıl bulunamaz? Şırnak halkı tedavi olabilmek için acil durumlarda bile Mardin'e, Diyarbakır'a, çevre illere neden gitmek zorunda bırakılır? Bu bir mazeret meselesi değil insan hakları, yaşam hakkı meselesidir. Bir an önce sağlık meselelerine çözüm bulunmasını tekrar talep ediyoruz.

BAŞKAN - Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Sivas Milletvekili Hakan Aksu ve Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse ile 83 Milletvekilinin Türk Kızılay Kanunu Teklifi ile İçişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Sivas Milletvekili Hakan Aksu ve Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse ile 83 Milletvekilinin Türk Kızılay Kanunu Teklifi (2/3690) ile İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 279) [1]

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 279 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süreleri en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilecektir.

Şimdi, teklifin tümü üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

---

[1] *279 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.*

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yeni dönemin ilk teklifi olarak Türk Kızılay Kanunu Teklifi'ni görüşüyoruz. İçişleri Komisyonunda grup olarak eleştiri ve tekliflerimizle katkı verdiğimiz bu kanun teklifinin geneli üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, hazırlık sürecinde katkı veren değerli Komisyon üyelerimize ve Sayın Başkana teşekkür ediyor, çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bir buçuk asırlık köklü bir geçmişe sahip olan, dünden bugüne ülkemizde ve dünyanın farklı coğrafyalarında yapmış olduğu çalışmalarla hepimizin kıymetlisi olan bir kurumumuza dair teklifi değerlendiriyoruz. Bu nedenle, oldukça titiz ve hassas yaklaşmak durumundayız.

Ayrıca, başta deprem olmak üzere diğer tüm afetler konusunda ülkemizin çokça acı tecrübeleri olduğu hepimizin malumudur. İşte, bu hassasiyetimizden dolayı bizim bu kanun teklifine şerhlerimiz var, bunları Komisyonda sözlü ve yazılı olarak ifade ettik; evet, bir kısmı birtakım değişiklikler yapılarak Genel Kurulumuza getirildi. Keşke muğlaklıklar tam olarak giderilseydi, keşke bu denli tarihî müktesebatı olan bir kurumumuzu tüm tartışmalarından arındıracak bir teklifle gelinseydi.

Biz ısrarla bir şeyin altını çizdik, çiziyoruz; çoğu zaman olduğu gibi bu teklifte de yine, tabiri caizse, deve kuşu misali kafa karışıklığına sebep olabilecek maddeler bulunmaktadır. Kızılay bir deve midir yoksa bir kuş mudur, hem deve midir hem kuş mudur yoksa bazen deve, bazen kuş mudur? Biz açık ve net olarak bunun tarifinin yapılmasını istiyoruz. İsteyenin "Bu devedir." diye yorumlayacağı, isteyenin de "kuş" olarak sündüreceği muğlak ve istismara açık ifadelerden kanun metinlerini arındırmalıyız. Yani iki kere iki dört etsin, hiç kimsenin iki kere ikinin alırken "üç" satarken "beş" diyebilmesine fırsat vermeyelim.

Kızılayı bazen kamu kurumu, bazen dernek, bazen şirket, yine bazen gönüllülük, bazen ticari kâr odaklı konumlandırabilecek kaygan zeminlerden arındırmamız gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, belki de en kritik husus kaynak oluşumu ve aktarımı sürecidir. Sonuçta, Kızılayımızın kendisine bağlı 11 iktisadi işletme ve iştirakiyle aynı zamanda holdingleşmiş bir yapısının olduğu unutulmamalıdır. Zihinlerde tazeliği devam ediyor; deprem sürecinde çadır satışı ve benzeri hususlar da göz önünde bulundurulduğu zaman, ihalenin "i"sinin geçtiği yerde çok titiz davranılmalı; şeffaflık ve denetim ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalınmalı ve bunlar kurala bağlanmalı, ahbaplara da onların çavuşlarına da fırsat verilmemeli. Mesela "stratejik alım" gibi muğlak ifadeler kanun metnini ve ilkelerini elastikleştirmektedir, isteyenin istediği yere çekebileceği bu tanımlardan özenle kaçınılmalıdır. Milyarlarca liralık cironun olduğu bir çatı altında denetim ve hesap verebilirlik ilkesi olmazsa olmazdır. Burada Sayıştay denetimi yok, dış denetim zorunluluğu yok, Türkiye Büyük Millet Meclisine düzenli raporlama yok oysa hem Sayıştay denetimi hem dış denetim zorunluluğu hem de her yıl belli periyotlarla Türkiye Büyük Millet Meclisine raporların verilmesi icap ediyor. Sadece bu kanunun özelinde değil; genel olarak keşke yaşananlardan ders çıkarılsa, keşke "Ben yaptım, oldu." mantığı yerine "Gelin, en doğruyu, en faydalıyı birlikte arayıp bulalım." yaklaşımıyla yasama faaliyetleri icra edilse, keşke her alanda kurumları ve kuralları esas alan bir yaklaşımı geliştirebilsek, keşke tepeden tırnağa denetimi ve şeffaflığı esas alabilsek.

Değerli milletvekilleri, zira, şeffaflık ve denetim esaslı kurumsallaşmanın olmadığı yerde yolsuzluğun, vurgunun kurumsallaşması kaçınılmazdır. Biz bunu defalarca tecrübe etmiş, bunun ağır maliyetlerini ödeyen ve ödemeye devam eden bir milletiz. İşte, son yaşanan gelişmeler yani fon vurgunu bu durumu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Değerli arkadaşlar, bu fon vurgununda açığa çıkan birkaç kişiden hesap soruluyormuş gibi yapılarak buz dağının görünmeyen o büyük kısmı hâlâ gizlenmeye devam edilmektedir. Hâlbuki herkes biliyor; Antalya, Trabzon, Kayseri, Erzurum, Trakya; bor, petrol, sağlık, eğitim, TOKİ, ihaleler, turizm; her bölge ve her sektörde âdeta bir parsellenmişlik durumu var. Bilmem hangi eski bakan ve ailesi bir yere çökmüş, bilmem nerenin falanca başkan ve ailesi bir bölgeye bir yere çöreklenmiş. Nereye giderseniz gidin, hangi sektörü ele alırsanız alın hep aynı talan. Eskisiyle yenisiyle herkes bir yerden tutmuş koparıyor. Kurumlara bakıyorsunuz, bilmem kimin eşi, kiminin çocuğu, kiminin damadı, gelini, yeğeni; sülale âdeta karabasan gibi kurumlara, kuruluşlara, yapılara, sektörlere çökmüş; tam bir oligark aileler düzeni. İllerde, ilçelerde, sektörlerde, kurumlarda -Anadolu'daki tabirle- bunların sakalının altından geçmeden neredeyse bir tek adım bile atılamıyor.

Değerli milletvekilleri, malumunuz olduğu üzere son yıllarda birçok operasyon yapıldı, yapılmaya devam ediyor ve özellikle son aylarda hukuk arşivimize birçok suç örgütü adı da kazandırıldı. "İmamoğlu suç örgütü" denildi, "Alihan Kuriş suç örgütü" denildi, "Alparslan Kuytul suç örgütü" denildi; peki, yolsuzluklar üzerinden bir suç örgütü tanımı neden yapılmıyor? Bu foncular suç örgütünün hiyerarşisini, tabanını, ortasını ve tavanını neden tanımlamıyorsunuz? Muhalefete gelince "suç örgütü lideri" adını koyuyorsunuz, kamuoyuna faş ediyorsunuz. İşte, önümüzde; örgüt demek bir gaye, bir amaç etrafında bir araya gelen zümre, grup, kişi, kişilerdir. Bütün Türkiye, bütün cümle âlem biliyor ki burada bir suç örgütü var. Buyurun bunun adını koyun, buyurun bunun başının kim olduğunu, dallarının kim olduğunu ortaya çıkarın. Bu ülkede sadece bir bankadan fatura ödediği için, eğitim taksitini yatırdığı için "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla yıllarca cezaevinde yatan ve yatmış olan insanlarımız var. Buralarda "irtibat" ve "iltisak" adı altında dalını, budağını, kökünü, gövdesini tespit eden -sözüm ona- devlet aklı bu vurgunları, bu soygunları, bu çökmeleri, bu koparmaları nasıl fark edemiyor; neden bunu tanımlamıyor? Esnafın, vatandaşın 3-5 bin lira para trafiğini takip edenler, söz konusu muhalifler olunca âdeta belgesel tadında operasyonlar yapıp en mahrem görüntüleri dahi yayımlamakta beis görmüyor ama bugün, aynı zümre, aynı operasyonları çekenler bu operasyonlar karşısında, fon vurgunu karşısında üç maymunu oynamaya devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, sözlerimin sonunda, iktidarın içerisinde temiz kalmayı başarabilmiş arkadaşlara dönüyorum, çocukluktan itibaren "Kızım Hazreti Fatıma da olsa..." diyebilen ve bu bilinçle yetişenlere sesleniyorum; beytülmale, yetim hakkına, kul hakkına hassasiyet taşıyanlara sesleniyorum; geceleri yastığa başını koyduğunda vicdanının haykırışını duyanlara ama gündüz olunca bir şekilde bu sesi bastıranlara sesleniyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BİROL AYDIN (Devamla) - ...daha fazla dayanamayıp birkaç cümle sarf edip, birkaç cümle söyleyip hem de doğruları söyleyip sonunda bu doğrulardan dolayı özür dilemek zorunda kalan arkadaşlara sesleniyorum: Vicdanınızın sesini bastırmayın, onu dinleyin, mırıldanmayın; haykırın, haykırın, haykırın!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekilimiz Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kızılayla ilgili verilen kanun teklifi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle bu kanunda eleştirilmesi gereken ve hemen hemen her kanun teklifinde dile getirdiğimiz ama bir yol, bir usulsüz uygulama olmaması açısından tekrar dile getirmekte fayda gördüğüm İç Tüzük'ün 91'inci maddesi. İç Tüzük'ün 91'inci maddesi "Temel kanunlar" başlığını taşıyor, "Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi; kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi; kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi" gibi gerekçelerle bir kanunun ancak temel kanun olabileceğini ve burada temel kanuna dair görüşme hükümlerine tabi olmasını düzenliyor. Ama Adalet ve Kalkınma Partisi bir alışkanlığı bu kanun teklifinde de yine dile getirdi; bunun İç Tüzük'e, Anayasa'ya ve hakkın kötüye kullanılması ilkesine aykırı olduğunu net bir şekilde ortaya koymak istiyoruz. 9 maddelik bir kanun teklifinin neyi temel kanun Allah aşkına? İnsan böyle bir kanun teklifini "temel kanun" diye buraya getirirken bunu sırf "Muhalefet daha az konuşsun." sırf "İç Tüzük'ü arkadan dolanalım." şeklinde bir düzenleme getirdiğini düşünür, utanır böyle bir teklifi getirmeye. Her getirdiğiniz kanunu buraya temel kanun hükümlerine tabi tutarak getirirseniz artık "temel kanun" diye bir kavramı ortadan kaldırırsınız. Dolayısıyla Anayasa'ya saygı duymadığınız gibi, İç Tüzük'e saygı duymadığınız gibi, burada 600 milletvekilinin hakkına, hukukuna da saygı duymadığınızı bir kez daha ifade etmiş olalım.

Kanunun olumlu tarafını bulmakla birlikte Komisyon çalışmaları sırasında da yapıcı eleştirilerde bulunduk ancak maalesef bu yapıcı eleştirilerimiz dikkate alınmadığı için buradan bir kez daha Genel Kurulda bu kanunla ilgili oy kullanacak milletvekillerinin dikkatine sunmak üzere bu hususların üzerinde tekrar durmak istiyoruz.

Bu kanunla ilgili muhalefet şerhimizin ve itirazımızın birinci noktası şuydu: Bu teklif tarihsel süreklilikten kopmuş bir tekliftir çünkü Türk Kızılayı, 1868'den bu yana Türk Medeni Kanunu'nun 56'ncı maddesi ve devam eden hükümleri ile 5253 sayılı Dernekler Kanunu çerçevesinde özel hukuk tüzel kişisi olarak faaliyet sürdürmektedir, mevcut tüzüğüyle bu hukuki zemine dayanmaktadır. Teklif ise söz konusu çerçeveyi muhafaza ettiğini beyan ederken 4'üncü, 5'inci ve 7'nci maddeleri aracılığıyla kuruluşa kamu kurumu mahiyetinde yetkiler, ayrıcalıklar ve personel hakları tanımakta, buna karşın bir kamu kurumunun sahip olması gereken sorumlulukları ve denetimi güvence altına almamaktadır. Dolayısıyla bu kanun teklifine ilişkin ilk itirazımız bu, Kızılayın bu tarihsel süreklilikten kopuşudur.

İkinci gerekçemiz ise uluslararası statüyle uyumsuzluktur. Uluslararası Kızılhaç Komitesi ve Uluslararası Kızılhaç ile Kızılay Dernekleri Federasyonunun bağlayıcı statüleri gereği, ulusal cemiyetlerin hükûmet otoritelerinden fiilen özerk olması şarta bağlanmıştır. Oysa burada Kızılay Tüzüğü'nde yapılacak değişikliklerin Cumhurbaşkanının onayına bağlanması bu özerkliği zedelemekte ve bu uluslararası statüyle uyumu bozmaktadır. Buna dair itirazlarımız da maalesef bu kanunun görüşmeleri sırasında dikkate alınmamıştır.

Ve yine üçüncü itiraz gerekçemiz, bu kanunun olumlu yanlarına katılmakla birlikte şerh olarak ortaya koyduğumuz ama maalesef Komisyonda dikkate alınmayan ama inşallah Genel Kurulda milletvekillerinin dikkatine sunmak istediğimiz bir diğer önemli husus da bu kanun teklifinin kurum tüzüğünün, Türk Medeni Kanunu ve Dernekler Kanunu'nun emredici hükümleriyle somut bir şekilde çatışmasıdır. Dolayısıyla Türk Medeni Kanunu ve Dernekler Kanunu'nun emredici hükümlerine dayanan bu çatışma hâlleri de kanunda giderilmemiş ve dolayısıyla bu yönüyle de kanunun mahzurlu yönünü ortaya koymuş bulunuyoruz. Zaten ilgili maddelerin Genel Kurulda müzakeresi sırasında arkadaşlarımız bu maddelere tek tek girecekler. Vaktimiz müsait olmadığı için madde madde bu konulara girmeyeceğim.

Dördüncü itiraz noktamız da şu: Teklifin bu çatışmaları yani bahsettiğimiz bu kanunlarla ilgili çatışmaları çözmek yerine daha da derinleştirdiğine dair itirazlarımız da maalesef Komisyonda dikkate

alınmamıştır. Teklif 4 ve 7'nci maddeleriyle, dernek statüsünü fiilen aşan ihale muafiyeti, kamu taşınır tahsisi ve kamu personel hakları gibi istisnai ayrıcalıklar düzenlenmekte ancak madde 6'da da hüküm bulunmayan hâllerde yine Türk Medeni Kanunu ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu'na konuyu havale etmektedir. Mevcut tüzük hükümlerinin bu kanunlarla çatıştığı alanlarda, çözümsüz kalınan hangi durumun hüküm bulunmayan hâl sayılacağı, maalesef bu konuda da belirsizdir. Dolayısıyla teklifin bu belirsizliği gidermekten de uzak olduğu ortadadır.

Sonuç olarak, Türk Kızılayının hukuki niteliği konusundaki köklü sorular maalesef yanıtsız kalmakta. Bu çelişkiler giderilmediği için bu kanunun ileride belirsiz, mahzurlu hususları içereceğini bir kez daha buradan ifade etmek istiyoruz.

Yine, bu kanunla yapılan düzenlemelerde Kamu İhale Kanunu'nun muafiyeti ve serbest piyasa ilkeleriyle çelişen durumlar söz konusudur. Kanun'un 4'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında afet ve acil durum düzenlemelerinde ilk yardım hizmetleri, afet lojistiği ve geçici barındırmaya yönelik ürün ve hizmetlerin Türk Kızılayı ile Kızılayın iştiraklerinden doğrudan Kamu İhale Kanunu'na tabi olmaksızın temin edilmesinin önü açılmaktadır.

Bugün Kızılay, 14 iştiraki bünyesinde barındıran devasa bir holdinge dönüşmüştür. Böyle bir holdingin, özellikle milletimizin bağışları ve kamudan zorunlu olarak sağlanan gelirlerle devasa bir bütçeye ulaştığı düşünüldüğünde, bu bütçenin kullanımı sırasında bu kadar keyfî yetkilerin kamu yetkisini kullanan bir derneğe, oluşuma verilmesini elbette mahzurlu buluyoruz. Kamu İhale Kanunu'nun bu kadar çok kez ihlal edildiği, hele hele Varlık Fonu gibi birçok kurumun Sayıştay denetiminden kaçırılmaya çalışıldığı bir dönemde; Kızılayın bu Kamu İhale Kanunu'ndan muafiyetinin ve serbest piyasa ilkeleriyle çelişen durumlarının bu kanunun yine bir diğer mahzurlu noktası olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek isteriz.

Yine, Sosyal Güvenlik Kurumunun mahsup mekanizması ve kamu güvencesiyle desteklenen özel tahsilatların ayrı bir sorun oluşturduğunu buradan bir kez daha ifade etmek durumundayız.

Bir diğer önemli husus: Türkiye Büyük Millet Meclisi, yasama yetkisinin yanında aynı zamanda denetleme yetkisine sahip önemli bir kuvvettir. Hem Hükûmetin hem bürokrasinin hem de devletin kendisine imtiyaz ve ayrıcalık tanıdığı Türk Kızılayı gibi kurumların mutlaka ama mutlaka Sayıştay -Devlet Denetleme Kurulu raporları da kamuoyuyla paylaşılmadığı için- raporlarının da ilgili Meclis komisyonlarının denetimine açık tutulması lazım ama maalesef burada da bu eksikliğin giderilmesine dair kanun görüşmeleri sırasında dile getirdiğimiz teklifler dikkate alınmamış ve bu Kızılayın yapmış olduğu harcamaların, ihalelerin Türkiye Büyük Millet Meclisi denetiminin fiilen dışına çıkarıldığını hep beraber üzülerek görmüş durumdayız. Bu ve benzeri hususlarda Türk Kızılayı gibi kuruluşlar hepimizin göz bebeği olan kuruluşlar dolayısıyla ne kadar fazla denetlenirse, ne kadar üzerindeki şüphelerden ari bir hâle gelirse vatandaşlarımız o kadar gönül rahatlığıyla bu kurumlara yardımda bulunacağı gibi, bu yardımların yerli yerinde kullanılacağına dair kanaat de vatandaşlarda o kadar uyanmış olur. Yani dolayısıyla buraya bir kanun teklifi getirmek çok kolay. İşte, deprem sırasında Ahbap Derneği üzerinden veya farklı dernekler üzerinden yürüyen usulsüzlüklerden, yürüyen dolandırıcılıklardan kamuoyunun ne kadar rahatsız olduğunu biliyoruz ama aynı Kızılayın o dönemde Ahbap Derneğine çadır satışı üzerinden kamuoyuna yansıyan ve güvensizlik uyandıran uygulamalarını da hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla değerli milletvekilleri, Kızılayı Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın denetiminden kaçırmak Türk vatandaşlarında "Bu kurum şüphelidir." gibi bir algı üretme durumunu ortaya çıkarıyor. O açıdan bu kurumun olabildiğince denetime açık tutulması, olabildiğince yapmış oldukları alımların, olabildiğince yapmış oldukları ihalelerin hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin hem de Sayıştayın denetimine tabi tutulması, hele hele Kamu İhale Kanunu'na tabi tutulması bu Derneğe olan güveni

artırıcı hususlardır. Siz kendi paranızı dilediğiniz şekilde kullanabilirsiniz ama Türk Kızılayı vasıtasıyla kullandığınız paralar bu milletin fakir fukarasının, yetimin hakkı olan harcamalardır. Dolayısıyla bu kanun teklifinde bu hususun düzenlenmemiş olduğunu bir eksiklik olarak gördüğümüz için bu kanun teklifiyle ilgili muhalefet şerhimizi ortaya koyduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Dolayısıyla komisyon çalışmaları sırasında karşılık bulmayan itirazlarımızın Genel Kurulda bu maddelerin görüşülmesi sırasında sunacağımız olumlu katkı sunan değişiklik önergeleriyle dikkate alınmasını ve 600 milletvekili olarak milletimizin, devletimizin göz bebeği olan bu kurumun şaibelerden ya da denetimden uzak bir dernekmiş gibi algılardan kurtarılması için önerilerimize destek vermenizi umuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Buyurun efendim. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Kızılay Kanunu Teklifi'nin geneli üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Kızılay, bu milletin yüz elli sekiz yıllık vicdanıdır. Balkan Harbi'nde, Çanakkale'de, Sakarya'da, yaralı askerin başucunda Hilal-i Ahmer vardı. Onun için, bugün burada bir derneğin mevzuatını değil milletin emanetini konuşuyoruz.

Değerli milletvekilleri, Kızılaya müstakil bir kanun yapılmasını olumlu buluyoruz. Bu düzenleme bir torba kanunun arasına sıkıştırmadı, olması gereken de buydu. Komisyon öncesinde istişare yolu açıldı. Her ne kadar sonuç çıkmasa da bunu da çok kıymetli buluyoruz. Komisyonda 4 önerge kabul edildi, itirazlarımızın çok az bir kısmı da karşılık buldu. Başından söyleyeyim: Biz, Kızılaya değil Kızılayı denetimsizliğe mahkûm eden anlayışa itiraz ediyoruz çünkü afette, savaşta ilk aranan, kamu adına iş gören bu kurumun en büyük sermayesi kasasındaki para değil Türk milletinin ona duyduğu güvendir. Bu teklif Kızılaya yetki veriyor, muafiyet veriyor, imtiyaz veriyor. Peki, ne vermiyor? Denetim vermiyor, şeffaflık vermiyor, hesap verme yükümlülüğü vermiyor. Konuşmamda bu eksiklikleri tek tek anlatacağım.

Önce usuldeki iki eksikten başlayayım. İlki, teklif, İçişleri Komisyonunun yanında iki komisyona daha havale edildi: Biri Plan ve Bütçe Komisyonu, öbürü Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu; ikisinde de tek bir görüşme yapılmadı. Düşünün, içinde ihale muafiyeti var, bütçeciler bakmadı; içinde kan hizmeti var, Sosyal Güvenlik Kurumunun yapacağı ödeme var; sağlıkçılar, sosyal güvenlikçiler bakmadı. Bu Meclisin komisyonları göstermelik değil. Havale edip toplayamayacaksanız neden havale ediyorsunuz? İkincisi de şudur: Bu kanun teklifi görüşülürken Kızılayla omuz omuza çalışan gönüllü kuruluşlar davet edilmeliydi; sahada emek veren dernekler, vakıflar dinlenmeliydi; hekiminden mühendisine, işin ehli meslek mensuplarının temsilcilerine söz verilmeliydi.

Değerli milletvekilleri, güvenden bahsettim, oradan devam edeyim. Vatandaş kolunu sıvayıp kanını veriyorsa, cebindeki üç kuruşu bağışlıyorsa yerine ulaşır diye inandığı için veriyor. Üzülerek söylüyorum, o inanç sarsılmıştır. Peki, buraya nasıl gelindi? Önemli sebeplerden biri liyakatsizliktir. Bu iktidar döneminde nice köklü kurum yıpratıldı, Kızılay da onlardan biri oldu. İş, bilene emanet

edilmedi. Kurumu yıpratan ne gönüllüsü oldu ne de kan veren vatandaşı, Kızılay yukarıdan yıpratıldı. Bize deniliyor ki: "Kızılaya bütçeden doğrudan para gitmiyor." Siz neyin hesabını soruyorsunuz? Bir şey var atladığınız: Bağış kutusuna atılan para da kan torbasına dolan kan da bu milletin emanetidir. Milletin emaneti devletin kasasındaki para kadar hesap ister. Bugünkü mevzuat Kızılayın hesaplarına Sayıştayın doğrudan bakmasına izin vermiyor. Biliyoruz ki asıl boşluk da buradadır. Adına ne derseniz deyin, Kızılayın gelirini, giderini milletin gözünün önüne sereceksiniz; milletin içini rahat ettirecek bir denetim bu kanun içinde yer almalıydı. Denetim olmayınca ne olduğunu uzakta aramaya gerek yok, fon krizinde yaşananlar ortada. Kanun, görevdeki insanın niyetine göre yazılmaz. Kişiler gelir geçer, kanun kalır.

Değerli milletvekilleri, Kızılay milletin gözünde hiçbir gün 6 Şubat 2023'teki kadar küçülmedi. Kızılayın elinde çadır vardı, yapılacak iş belliydi. O çadırlar hemen yola çıkacak, tek kuruş alınmadan depremzedenin başına kurulacaktı. Öyle olmadı, depremin 3'üncü gününde, işin en acı anında 2.050 çadır Ahbap Derneğine satıldı, bedeli 46 milyon lira. Bunu dönemin Kızılay Başkanı kendi ağzıyla ifade etmiştir. Sonra bu satışa gerekçe arandı, mevzuat gösterildi, usul gösterildi.

Değerli arkadaşlar, bazı işler vardır ki kitabına uydurulsa da vicdana sığmaz. Burada AFAD'ı da ayrı tutalım, afetin koordinasyonu AFAD'ın işidir. Kızılayın deposunda kaç çadır var; nerede duruyor, nereye gidecek? Bunu ilk saatten itibaren bilmek, toplamak ve sevk etmek AFAD'ın göreviydi. O çadırlar satılabildiyse koordinasyon masası da görevini yapmamıştır. Sormamak elde değil, önümüzdeki 9 maddenin hangisi yarın bir afette çadırın yine satılmayacağı teminatını veriyor? Hangi madde o gün yaşananı bir daha yaşatmayacak zihniyet değişikliğini gösteriyor? Biz aradık, bulamadık.

Değerli milletvekilleri, burada bir parantez açmak isterim, bir buçuk asırlık Kızılay elbette tek bir çadır satışına sığdırılamaz. O gün yeleğini giyip enkaza koşan gönüllünün, gece gündüz çalışan görevlinin alın teri bu tartışmaların dışındadır. Kusur zaten onların da değildir. Peki, neden hatırlatıyorum? Çünkü asrın felaketinde Kızılay maalesef sınıfta kaldı. Gönüllülükle, dayanışmayla, açıklıkla ayakta kalması gereken bir yardım kurumu olmaktan çıkıp bir holdinge, bir ticari işletmeye dönüştü. Şirket gibi düşünmeye başladı, çadır satan da bu düşüncedeydi. Size bir tarih vereceğim, 9 Şubat 2023, depremden üç gün sonra; o gün Kızılay portföyü şirketin Kamuyu Aydınlatma Platformu'na bir bildirim yapıyor, şirketin girişim sermayesi, yatırım fonunun ihraç belgesi değiştiriliyor. Belgede şöyle bir hüküm var: "Fon altına, diğer kıymetli madenlere, diğer kıymetli emtialara yatırım yapamaz." İşte o hüküm metinden çıkarılıyor. Bir hayır kurumunun girişim sermayesi fonuyla, gayrimenkul fonuyla ne işi olduğunu sormayacak mıyım? Ben başka bir şey daha soruyorum: O gün o binada masaya önce hangi dosya konuldu? Deprem dosyası mı, fon dosyası mı? Millet çadır beklerken altın yatırımının önünü açmakla uğraşan bir yapıya "dernek" demek zordur, buna "şirket aklı" denir. Aynı dönemde kurumda koltuklar yakınlara dağıtıldı, liyakat kapıdan çıktı, hısım akraba içeri girdi. Bu kadar rahat davranılmasının bir sebebi var, yapanın yanına kâr kalacağı inancı; yargı siyasetin gölgesinde kaldıkça bu inanç güçleniyor.

Geçmişten değil günümüzden bir örnek daha vereceğim: Kızılay Genel Başkanı bir kadındır; bu ülkede kadın tarlada çalışır, fabrikada, hastanede çalışır, bu Mecliste de çalışır. Kızılayın bir il şube başkanı kadının çalışmasını, emeğini, kamusal alandaki varlığını hedef alan paylaşımlar yaptı; gizli saklı yapmadı, herkesin gözünün önünde yaptı, tepki gelince yanlışlıkla yaptığını söyledi. Genel merkez bir özür açıklaması ve inceleme sözüyle yetindi. O kişi ancak üç ay sonra tepkiler dinmeyince görevden uzaklaştırıldı.

Değerli milletvekilleri, konuştuk; liyakati konuştuk, denetimi konuştuk. Peki, önümüzdeki metin bu dertlerin hangisine çare oluyor? Önce bütününe bakalım, sonra 3 maddesi üzerinde ayrıca duracağım.

Bugüne kadar Kızılayın kendine ait bir kanunu yoktu, işleri Türk Medeni Kanunu ve Dernekler Kanunu olarak 2 kanuna göre yürüyordu. Önümüzdeki teklif ise Kızılaya ilk kez müstakil bir kanun getiriyor. Teklif 9 maddeden oluşuyor: 1'inci madde amacı ve kapsamı belirliyor, 2'nci madde metninde geçen terimleri tanımlıyor; 3'üncü, 4'üncü, 5'inci maddelere birazdan ayrıntısıyla gireceğim, şimdilik geçiyorum. Bu kanun teklifinde hüküm bulunmayan hâllerde yine Türk Medeni Kanunu ile Dernekler Kanunu'nun ayrı uygulanacağı söyleniyor. 7'nci maddeyle, afet ve çatışma bölgesinde canını ortaya koyan Kızılay personeline nakdî tazminat ödenmesi ve aylık bağlanması getiriliyor; bunu destekliyoruz hatta geç bile kalındı diyebiliriz. Aynı madde, Kızılayın il ve ilçe şube başkanlarını sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının mütevelli heyetlerine üye yapıyor. Bu metinde en çok tartıştığımız nokta şudur: Okuyan, Kızılayın ne olduğunu çıkaramıyor; bir madde dernek, bir başkasında kamu kurumu, bir yerde gönüllülerin kuruluşu, bir başka yerde şirketleriyle ticaret yapan bir yapı. Özel hukuka tabi kalacak ama kamu kurumlarına tanınan yetkileri, ayrıcalıkları kullanacak. Yetkiyi kamu kurumu gibi alıp hesabı dernek gibi vermek olmaz.

İlk itirazımız 3'üncü maddeye. Bu madde Kızılayın görev ve yetkilerini sayıyor. Önce olumlu olanı söyleyeyim: İlk metinde Kızılayın vatandaşa ait verilere erişimi geniş tutulmuştu, itiraz üzerine Komisyonda kabul edilen önergeyle bu erişim Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na bağlandı. Doğru olan yapıldı ama aynı maddede iki mesele daha hâlâ duruyor. Biri şu: Kızılaya esir değişiminde ve aile birleşiminde aracılık yetkisi veriliyor. Esir değişimi, devletin güvenliğine ve dış siyasetine dokunan bir iştir. Bu yetki hangi ihtiyaçtan doğdu? Sınırı nerede başlar, nerede biter? Yarın bir aksilik çıkarsa sorumlusu kim olacak? Bu yetkinin faydası bize göre tartışmalıdır, cevabını kürsüden duymak isteriz. Ötesi şu, (7)'nci fıkra: Başka ülkelerin Kızılay ve Kızılhaç cemiyetlerinden Türkiye'ye gelecek ayni ve nakdî yardım almak da kullanmak da Kızılaya aittir. Tek yetkili kuruluş sayıyor, "tek" kelimesi kanunda ağır bir kelimedir. Büyük bir afette dışarıdan uzanan el bazen AFAD'a uzanır, bazen başka bir kamu kurumuna. Siz "tek yetkili" derseniz yarın o yardımın önüne kendi elinizle kanundan bir engel koymuş olursunuz. Afet günü yetki tartışması olmaz, bu ifade değişmelidir.

Teklifin en sakıncalı maddesi bence 4'üncü maddedir. Kızılayın hakları ve muafiyetlerini tanımlıyor, 4 noktasına itirazımız var. Birincisi, ihale muafiyeti. Komisyonda eleştirilerimiz üzerine bir daraltma yapıldı. Muafiyet, Kızılayın yarıdan fazla hissesine sahip olduğu şirketlerle sınırlandı; güzel. Peki, o şirketin kalan yüzde 49'u kimin olacak? Bir örnekle anlatayım isterseniz: Çadır üreten bir şirketi düşünün, yüzde 51'i Kızılayın, yüzde 49'u bir iş adamının. Devlet çadır alacak, normalde ihale açar, firmalar yarışır, en uygun teklif kazanır. Bu kanunla ihaleye gerek kalmıyor, devlet doğrudan o şirketten alabiliyor. Şirket bu işten 10 milyon lira kâr etsin, yaklaşık 5 milyonu o iş adamına gider. Hiçbir ihaleye girmeden, kimseyle yarışmadan, öbür üreticiler teklif bile veremeden bu kolaylık Kızılaya bir hayır kurumu olduğu için tanınıyor. O ortak ise hayır kurumu değil tüccardır, o neden yararlansın? Sebebi ne? Bugün "Böyle bir ortak yok." denebilir ama kanun bu kapıyı açık bırakıyor. Biz bu ihtimali görmezden gelemeyiz.

Bir de metinde "afetlere hazırlık" diye bir ibare var. Afet anında acele vardır, bunu anlarım. Hazırlıkta ne acele var? Hazırlık dediğiniz iş planla, programla, ihaleyle yapılır. Kaldı ki acil hâller için Kamu İhale Kanunu'nun kendi yolu zaten vardır; 21'inci madde pazarlık usulü, 22'nci madde doğrudan temin, orada duruyor. "Bu yollar yetmiyor mu?" diye bakılmadan doğrudan muafiyete gidilmesi keyfîliğe kapılar açar arkadaşlar.

İkincisi, bedelsiz devir. Kamu kurumlarının elindeki makine, teçhizat, gereç Kızılaya bedelsiz devredebilecek. Oysa aynı fıkra o malların Kızılaya tahsis edilmesine zaten imkân tanıyor. Tahsis varken devir niye, niçin? Farkını söyleyeyim: Tahsis edilen mal devletin malı olarak kalır, devredilen mal Kızılayın olur, Kızılay onu satabilir. Çadırın satıldığını gördükten sonra bu kapıyı açık bırakmak hiç de akıl kârı değildir.

Üçüncüsü, veri. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığındaki sosyal yardım verileri Kızılayla paylaşılabilecek. Gerekçe olarak "mükerrer yardımı önlemek, daha çok kişiye ulaşmak" deniyor. Bu, kulağa hoş geliyor ama ucu açık. Hangi verinin ne kadarının, kimin eline geçeceği belli değil. Kimin yoksul olduğunu, kimin yardım aldığını gösteren liste yanlış ele geçerse onun adı "fişleme"dir. Yoksulun listesinin kimsenin elinde koz olması doğru değildir. Bu fıkra bu belirsizlikle geçmemelidir.

Dördüncüsü, kan. Hastanelere verilen kan bileşenlerinin bedelini bundan sonra Sosyal Güvenlik Kurumu ödeyecek. Bu millet yıllardır "Kızılay kan satıyor." sözünü duyuyor. Siz bu maddeyi vatandaşa açık açık anlatamazsınız. O söz yarın daha yüksek bir sesle söylenir, karşılıksız verdiği kanın parayla el değiştirdiğini düşünen vatandaş bir daha kolunu uzatmaz, sıvamaz. Bu hüküm kimsenin aklında soru bırakmayacak şekilde açıklıkla yazılmalı ve millete öyle anlatılmalıdır.

Bu 4 hükmü yan yana koyduğunuzda ortaya çıkan tablo da şudur: Kamunun parasıyla, kamunun malıyla büyüyen ama kamunun denetimine girmeyen bir yapı. Rakibi ihaleye girerken kendisi ihalesiz satan, alacağını devlet eliyle kaynağından tahsil eden bir yapı, bir yardım derneğini kanunun koruduğu ve piyasada kimsenin yarışamayacağı tek satıcıya çevirirsiniz, bu millete iyilik etmiş olmazsınız.

5'inci maddeye göre Kızılayın kuruluşu ve işleyişini belirleyen tüzük Cumhurbaşkanının onayına tabi olacak. Küçük bir usul hükmü gibi duruyor ama değil. Kızılayın dünyaca bilinen ilkeleri vardır, önemli ikisi bağımsızlık ve tarafsızlıktır. Kızılay görevlisini, savaşın, çatışmanın ortasına girdiğinde onu koruyan silah değildir, üstündeki hilaldir. Karşısındaki taraf, bu insan hiçbir hükûmetin adamı değil diye bildiği için ona dokunmaz. Kurumun anayasası sayılan tüzüğünü siyasetin en üst makamının onayına bağlarsanız, üzerine siyasetin gölgesini düşürürseniz; içeride vatandaşa "Kızılay kimin?" diye sordurursanız dışarıda yardım ortaklarına "Bu kurum bağımsız mı yoksa iktidarın bir uzantısı mı?" diye sordurursunuz. O makamda kim otururbut otursun, aynı şeyi söyleriz; Kızılay hiçbir iktidarın olmamalıdır ki her vatandaşın olabilsin. Bu hüküm metinden çıkarılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, sözlerimi toparlıyorum. Sözümün başında sormuştum "Bu teklif Kızılaya ne vermiyor?" diye, cevabını madde madde anlattım. Kızılayın bugün en çok muhtaç olduğu şey itibardır, itibar da Resmî Gazete'de yayımlanmaz; işi ehline teslim ederek, yanlış yapanı korumayarak kazanılır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Kızılayın ihtiyacı yeni bir mevzuat değil yeni bir zihniyettir. Bu teklifte o zihniyeti göremedik, bu hâliyle samimi bulmuyoruz.

Kızılayın yeniden milletin Kızılayı olması dileğiyle bu uyarılarımızı Türk milletinin huzurunda kayda geçiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, yeni yasama döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Meclis Başkan Vekilliği görevinizi tebrik ediyorum, başarılar diliyorum, hayırlı olsun.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 279 sıra sayılı Türk Kızılay Kanunu Teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi, ekranları başından bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada yalnızca bir kanun teklifini görüşmüyoruz. Bugün, milletimizin en zor günlerinde yanında olmuş, savaşta yaralının, depremde afetzedenin, hastanede kan bekleyen yurttaşın, selde evini kaybetmiş insanın yardımına koşmuş yüz elli sekiz yıllık bir insani yardım geleneğinin geleceğini konuşuyoruz çünkü Kızılay sıradan bir kurum değil milletimizin ortak vicdanıdır. Hilal-i Ahmerden

bugüne uzanan bu büyük kurumun tarihini cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Kızılaya verdiği değerden ayrı düşünemeyiz. Atatürk, 1924 yılında Hilal-i Ahmerin fahri başkanlığını kabul ederken kurumun vatanın felaket günlerine yaptığı kıymetli hizmetleri özellikle takdir etmiştir. 1935 yılında ise cemiyet, Atatürk'ün önerisiyle "Kızılay" adını almıştır. Bu tarih bize çok önemli bir sorumluluk yüklemektedir: Kızılay herhangi bir siyasi partinin, iktidarın ya da bir kişinin kurumu değil Kızılay 86 milyonun ortak değeridir. Türk Kızılayı Cenevre Sözleşmeleri kapsamında millî cemiyet statüsü taşımakta; afet, savaş, göç, insani kriz, kan hizmetleri, sosyal yardım, lojistik ve geçici barınma alanlarında yeni hak ve yetkiler getirmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Türk Kızılayının kendine özgü hukuki statüsünün müstakil bir kanunla düzenlenmesini doğru ve yerinde buluyoruz. Ancak böylesine köklü bir kuruma kanun yaparken yalnızca yetkileri değil bu yetkilerin nasıl kullanılacağını, kim tarafından denetleneceğini ve topluma nasıl hesap verileceğini de düzenlemek zorundayız çünkü yetkinin olduğu yerde sorumluluk, kamu kaynağının olduğu yerde denetim, insani yardımın olduğu yerde de tarafsızlık olmazsa olmazımızdır.

Değerli milletvekilleri, teklif esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna gönderilmiştir ancak ne hikmetse buradan tali komisyonlara gönderilmemiş. Nereye... İçinde olan birtakım hizmetlere göre; kamu ihale sistemi var, Sosyal Güvenlik Kurumu sistemi var, üniversite hastanelerinin mali yapısı var, kişisel verilerin korunması var, sosyal yardım sistemi var, afet yönetimi var, en önemlisi de milyonlarca yurttaşımızın güven duyduğu bir kurumun geleceği söz konusu. Bu nedenle, teklifin, hukukçuların, sağlık çalışanlarının, akademisyenlerin, afet yönetimi uzmanlarının, gönüllü kuruluşların, bütün siyasi grupların katılımıyla daha kapsamlı değerlendirilmesi hepimizin isteğiydi. Hukuk devleti yalnızca kanun çıkarmak değildir; çıkan kanunların adil, eşit, öngörülebilir ve denetlenebilir olmasıdır. Adaletin olmadığı yerde güven, eşitliğin olmadığı yerde toplumsal dayanışma, hukukun üstünlüğünün olmadığı yerde kurumsal bağımsızlık sağlanamaz. Bu ilkeler yalnızca devletin yönetiminde değil Kızılay gibi kamu yararına hizmet eden bütün kurumların işleyişinde de karşılık bulmalıdır. Kızılay gibi tarihî ve insani sorumluluğu bulunan bir kurumda ise bu ilkelerin önemi çok daha büyüktür.

Değerli milletvekilleri, teklifin gerekçesinde 1949 Cenevre Sözleşmesi'ne ve uluslararası yükümlülüklere atıf yapılmaktadır ancak unutmayalım ki uluslararası Kızılhaçın ve Türk Kızılayının 7 temel ilkesi vardır: İnsanlık, ayrım gözetmeme, tarafsızlık, bağımsızlık, gönüllülük, birlik ve evrensellik.

Bu ilkeler bir tüzükte yazılı kalacak süslü ifadeler değildir. İnsanlık, yardıma muhtaç duyan herkese insan onuruna yakışır biçimde yaklaşmaktır. Ayrım gözetmeme, vatandaşın diline, dinine, siyasi düşüncesine, ekonomik durumuna ya da kimliğine değil ihtiyacına bakandır. Tarafsızlık, siyasi tartışmaların tarafı olmamaktır. Bağımsızlık, kamu otoritesiyle iş birliği yapmaktır, yaparken insani kararları da özgür kılabilmektir. Gönüllülük, birlik ve evrensellik de bu anlayışın tamamlayıcı unsurlarıdır.

Değerli milletvekilleri, Kızılay yardıma muhtaç insana "Sen kimsin?" diye sormaz, "Senin neye ihtiyacın var?" diye yaklaşır. Kurumun yönetiminde siyasi yakınlık, kişisel ilişkiler ve sadakat değil bilgi, deneyim, ehliyet ve insani sorumluluk belirleyici olmalıdır. Bu yüzden, yöneticileri de liyakatli, işin ehli olmak zorundadır.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri, Değerli Komisyon üyelerimiz; bugün, Kızılayımızın yöneticilerine bakıyorum, yaptığı görevle ilgili bilgi, uzmanlık ve yetki alanına; tıp doktoru, akademisyen, diş hekimliği mezunu, siyaset bilimci, yine, işletmeci, kamu yöneticisi, hukukçu, yönetim kurulu üyesi, muhasebeci, gazeteci geleneğinden gelen ve iş insanı olan arkadaşlardan oluşuyor. Arkadaşlar, dünyanın gelişmiş ülkeleri bu görevlere birilerini seçerken ya da bir düzenlemeyi

yaparken kriter koyuyor: Bir teknik üniversitede insan yaşamına ve afet anında pozisyon alabilecek bilgiye, birikime sahip olması lazım ya da bir jeoloji mühendisi ya da bu anlamda bilgisi olan gibi benzeri birçok afet yönetimi dalında uzmanlık yapmış birilerinin olması lazım ama maalesef bugün böyle kriterleri göremiyoruz. Düzenlemenin içerisinde bunları da bir eksiklik görüyor, belli mesleklerin olmazsa olmaz hâle getirilmesinin doğrusu olacağına inanıyorum.

Tabii, Kızılay önemli bir kurum dedik ama hızlı yapacağı birçok iş ve işlevler var. Gücü herhangi bir siyasi makamdan değil milletimizin ona duyduğu güvenden gelmektedir.

Teklifte dikkatle değerlendirilmesi gereken konuların başında ekonomik ve idari uluslararası yetkiler gelmektedir. Afet, acil durum, olağanüstü dönemlerde Kızılaydan veya sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerden bazı ürün ve hizmetlerin Kamu İhale Kanunu'na tabi olmaksızın alınabilmesine imkân tanımaktadır. Elbette afet anında hız önemlidir. Depremde, selde insanlar sokakta kalmışsa bürokratik işlemler nedeniyle insani yardım geciktirilemez, geciktirilmemelidir. Ancak burada çok daha önemli bir ayrım var; hız, denetimsizlik değildir, aciliyet hesap vermemenin gerekçesi kabul edilemez. Nereden, ne alındı; kaça alındı, piyasa değeri nedir, kararı kimler verdi, kamu zararı var mıdır; bu soruların cevabı net olmalıdır. Kızılayın insani faaliyetleri ile ticari faaliyetler arasındaki sınır kesin biçimde bu yasal düzenlemeyle çizilmelidir çünkü 6 Şubat depreminde yaşanan çadır satışı hâlâ milletimizin hafızasındadır. Depremde soğukta çadır beklerken Kızılayın elindeki çadırları bir başka kuruluşa satması hepimizi üzmüş, yüreğimizi incitmiştir; Ahbap gibi derneklere da alan açmıştır. Buradan soruyorum: Afet anında Kızılayın çadırı ticari bir ürün müdür yoksa milletin zor günler için emanet ettiği bir insani yardım malzemesi midir? İşte, bu soruya verilecek cevap Kızılayın bugün hangi anlayışla yönetildiğini ortaya koymaktadır. Muhtaçtan kâr elde edilmesi kabul edilemez, buna da izin verilmemelidir. Şirketleri olabilir, üretim yapabilir, lojistik sistemleri kurabilir, gelir elde edebilir ancak bütün bunlar insana hizmet etmelidir. Çadır satışı, yönetici ücretleri, taşımız işlemleri, alımlara ilişkin tartışmaların şeffaf biçimde aydınlatılması bu kuruma duyulan güvenin yeniden güçlenmesi bakımından son derece önemlidir. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak muradımız yüz altmış sekiz yıllık Kızılayın adını ve itibarını korumaktır. Bunun yolu yanlışları görmezden gelmek değil yanlışlarla yüzleşmek ve tekrarını önleyecek yasal düzenlemeleri yapmak. İşte gün bugündür.

Teklifte kamu kurumlarına ait bazı makine, teçhizat ve taşınmazların Kızılaya tahsisi veya bedelsiz devri düzenlenmektedir. Afet kapasitesini güçlendirecek bu imkâna ilkesel olarak karşı değiliz ancak kamu malının envanteri tutulmalı, değeri bilinmeli, kullanım amacı açıklanmalı, akıbeti de denetlenmelidir çünkü kamu malı sahipsiz değildir; sahibi aziz milletimiz, denetleyen de Gazi Meclis olmalıdır.

Bir diğer önemli konu kişisel verilerin korunmasıdır. Sosyal yardımların koordinasyonu, kayıp kişilerin bulunması, ailelerin yeniden bir araya getirilmesi gibi insani amaçlarla verilere erişim ihtiyacı doğabilir ancak hangi verinin hangi amaçla alınacağı, kimler tarafından kullanılacağı, ne kadar süre saklanacağı ve nasıl korunacağı açıkça belirlenmelidir. Yardım alan vatandaşın yoksulluğu, sağlık durumu ve kişisel bilgileri hiçbir koşulda siyasi ya da ticari amaçla kullanılamaz. Vatandaşın mahremiyetini korumak da insani yardımın ayrılmaz bir parçasıdır.

Aynı şekilde, Kızılay Tüzüğü'nün Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmasını öngören düzenleme kurumsal bağımsızlık açısından titizlikle dikkate alınmalıdır. Kızılay devletle iş yapmalıdır ancak devletle iş birliği yapması siyasi iradenin günlük kararlarına bağımlı olacağı anlamına gelmemelidir. Kızılayın tarafsız olması kadar toplum tarafından tarafsız ve bağımsız olduğuna inanılması da son derece -bu kurumlar için- önemlidir.

Afet ve savaş bölgelerinde görev yapan personele nakdî tazminat ve aylık bağlanmasına yönelik düzenlemeyi ise olumlu buluyoruz ancak aynı tehlikelere maruz kalan gönüllülerin de sosyal ve hukuki güvenceleri güçlendirilmelidir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz ülkemizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve onun emanetlerinin anlamını biliyoruz; kıymetini, değerini sürdürülebilir kılmaktan yanayız. Kızılayın yalnızca kanunla yetkilendirilmesi yetmez; insan hayatını koruyan, afetlere hazırlıklı, toplumsal güveni güçlendiren ve hesap verebilen saygın bir kurum hâline getirilmesini istiyoruz. Bu anlayışla somut önerilerimizi Gazi Mecliste paylaşmak istiyorum.

Kan bağışını artıracak kalıcı ulusal bir seferberlik başlatılmalıdır sürdürülebilir bir şekilde. Kan, fabrikada üretilmeyen, parayla yerine konulamayan, kaynağı insan olan hayati bir ihtiyaçtır. Kan bağışını yalnızca dönemsel kampanyalara bırakmamalıyız. Üniversitelerde, kamu kurum ve kuruluşlarında, STK'ler, organize sanayi bölgeleri, iş yerleri, yerel yönetimlerle iş birliği içinde düzenli kan bağışı programlarını oluşturmalıyız.

2011 yılında, bir çalışma arkadaşınız olarak, Tokat'ı Türkiye'de düzenli en çok kan bağışçısı il yapmış, Türk Kızılayından da bir ödül almış arkadaşınızım. (CHP sıralarından alkışlar)

Kızılayın afetlerde arama kurtarma ve ilk müdahale kapsamında güçlendirilmesi... 6 Şubat bize afetlere hazırlığın hayati önemini bir kez daha göstermiştir. Kızılay yalnızca afet sonrasında beslenme, barınma ve lojistik hizmetleri sunan değil, afet öncesinde hazırlık yapan, riskleri değerlendiren ve ilgili kuruluşlarla birlikte hareket eden güçlü bir yapıya kavuşturulmalıdır. Bu çerçevede, AFAD'la akredite olan kurumlar başta olmak üzere, deneyimli arama kurtarma kuruluşları, AKUT, yerel yönetimler, itfaiye teşkilatları, üniversiteler, gönüllü kuruluşlarla sürdürebilir kurumsal iş birliğini geliştiren projeler hayata geçirilmelidir. Ortak eğitimler, tatbikatlar, afet senaryoları ve müdahale planları hazırlanmalıdır. Kızılayın ilk yardım, afet lojistiği, geçici barınma, psikososyal destek ve arama kurtarma ekiplerine destek kapasitesi artırılmalıdır. Arama kurtarma görevlerinde kurumlar arasında yetki karmaşası yaratılmadan eğitimli personel ve gönüllülerin mevcut afet koordinasyon sistemi içinde etkin çalışması sağlanmalıdır. Afet gönüllülerinin gönüllülüğü güçlendirilmeli, gönüllüler güvence altına alınmalıdır. Gönüllülerimize sertifikalı, sürdürülebilir eğitim, uygun ekipman, sigorta ve görev sırasında karşılaşabilecekleri risklere karşı hukuki güvence sağlanmalıdır. Kızılayın yönetiminde liyakat, tarafsızlık, bağımsızlık güvence altına alınmalıdır. Yönetici atamalarında siyasi yakınlık değil, mesleki yeterlilik, insani yardım deneyimi ve kamu yararı esas alınmalıdır. Bugün Kızılayın kaç yöneticisinin uluslararası afet anlamında bir deneyimi var? Bu konuyu araştırdınız mı bilmiyorum, üzgünüm. Kızılay hiçbir siyasi görüşün arkabahçesi hâline gelmemelidir. Kurum karar verirken gönüllülerin, çalışanların ve ilgili uzmanların görüşlerine yer veren katılımcı bir anlayışı geliştirmelidir. Kızılaya sağlanan kamu kaynakları, bağışların kullanım alanları, ihale istisnaları, şirket faaliyetleri ve yönetim giderleri kamuoyunun anlayabileceği şekilde raporlanıp şeffafça ilan edilmelidir. Bağımsız denetim mekanizmaları güçlendirilmeli ve Türkiye Büyük Millet Meclisine düzenli faaliyet ve mali bilanço raporları sunulmalıdır. Afet döneminde toplanan bağışların hangi amaçla, nerede ve ne kadar kullanıldığı görülebilir olmalıdır. Bütün bu düzenlemelerin temelinde hukuk devleti ilkeleri yer almalıdır. Bu ilkelerin kanunda, kurumun yönetiminde, kaynak kullanımında ve hizmet sunumunda somut karşılığı bulunmalıdır çünkü güçlü kurumlar sınırsız yetkilerle değil sağlam hukuki kurallarla ayakta kalırlar. Hukukun olmadığı yerde güven, liyakatin olmadığı yerde başarı, şeffaflığın olmadığı yerde de hesap verebilirlik olmaz. Bizim hedefimiz, bağışçısına güven veren, çalışanını koruyan, gönüllüsünü destekleyen, afete hazırlıklı, ihtiyaç sahibine vicdanen eşit mesafede duran, siyasi etkilerden bağımsız, güven duyulan bir Kızılaydır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Türk Kızılayın kanununa kavuşmasını, millî cemiyet statüsünde güçlendirilmesini ve insani faaliyetlerin daha sağlam hukuki temele oturtulmasını önemsiyoruz. Ancak bu kanun yalnızca bugünkü Kızılay yönetimi için yapılmıyor, bu kanun gelecek kuşakların Kızılayı için yapılıyor. Kızılay, çadırın fiyatını değil çadır bekleyen çocuğu önceleyen anlayışa kavuşmalıdır, şirket bilançosundan önce insan hayatını gözetmelidir, siyasi iktidar değişse de tarafsızlığını korumalıdır, kamu kaynaklarını kullanırken vicdanlara da hesap vermelidir; kan veren yurttaşın, bağış yapan emeklinin, enkaz başında bekleyen annenin güvenine layık olmalıdır. Yalnızca afet sonrasında yapılacakları düzenlemeyen, afet öncesi hazırlığı, kurumlar arası iş birliğini geliştiren Kızılay yine ülkemizde değil Türkiye dışındaki coğrafyada da etkin, nitelikli, kurumsal bir yapıda olmalıdır, ülkemizi temsil ettiğini asla unutmamalıdır ama Birleşmiş Milletlerin Türk Kızılayı ve ülkelerin Kızılhaçı düzeyinde verdiği uluslararası ödüllere baktığımızda Sayın Komisyon Başkanım, maalesef Türk Kızılayın ismine hiç rastlamıyoruz; öyleyse eksiğimiz vardır, bunlar düzeltilmelidir.

Yine, bakın, Suriye'de yeni rejim döneminde Türk Kızılay Suriye'nin inşası, ihyası ve yardım eli uzatma noktasında başvurmuş ama mevcut Hükûmet tarafından akredite edilmemiştir. Ben buradaki temel sorunu... Bizim siyasi elden uzak o Türk Kızılayı koruyucu, ülkemizi uluslararası temsil ettiği noktada güvenirliğine katkı sunacak bir iklimi el birliğiyle bu Parlamentoda, bu Gazi Mecliste sunmamız gerektiğine yürekten inanıyorum.

Afet, iklim krizi, göç, deprem, sel gibi dönemlerde hangi coğrafyalarda hangi operasyonel planların hayata geçirileceğinin ve beş yıllık stratejik planlarının olması; açık, ölçülebilir, kamuoyuna da hesap verir biçimde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

KADİM DURMAZ (Devamla) - Toparlıyorum.

Yani ülkemizin kalkınma planları gibi Türk Kızılayın üç yıllık, beş yıllık ve uzun vadeli, sürdürülebilir planlarının olması gerekiyor. Kızılayın mali şeffaflık ve idari şeffaflık ilkeleri doğrultusunda hesap verebilir bir yapıya kavuşturulmasına, bu kanun teklifine ilişkin temel taleplerimizi bildirdik.

Ben hayata 1971-1972'de öğretmen olarak başlayan bir arkadaşınızım. Hatırlarsınız, okullarda öğretmenleriniz zarflar verir, aile bütçesinden de herkes katkı sunar, o devletin 3 saygın kurumu arasında paylaşılırdı. Neydi bunlar? Türk Hava Kurumu, Çocuk Esirgeme Kurumu ve Türk Kızılay. Yeniden o güveni el birliğiyle inşa edeceğimize inanıyor, Gazi Meclisi ve bizi izleyenleri saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Mehmet Celal Fendoğlu.

Buyurun Sayın Fendoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi bekleyen, bizi izleyen asil milletimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Yeni görevinizi Allah hayırlı, uğurlu etsin Sayın Başkanım. İnşallah çok güzel işler yapacağımıza tüm kalbimle inanıyorum.

28'inci Dönem Beşinci Yasama Yılının ülkemize, milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Bugün burada görüştüğümüz Türk Kızılayın hukuki statüsünün güçlendirilmesine ilişkin kanun teklifi için Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Bu kanun teklifi sıradan bir mevzuat düzenlemesi değildir. Bu teklif tarih ile geleceği buluşturan, merhameti hukukla güçlendiren, milletimizin vicdanını uluslararası alanda daha etkili hâle getiren stratejik bir devlet düzenlemesidir.

Sözlerimin başında, bundan tam yüz elli sekiz yıl önce "Hilal-i Ahmer" adıyla başlayan bu büyük iyilik hareketinin kurucularını, gönüllülerini, bağışçılarını ve bugüne kadar insanlık için emek vermiş bütün Kızılay mensuplarını rahmetle, minnetle ve şükranla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Komisyon üyeleri; bugün adına "Türk Kızılay" dediğimiz bu büyük kurumun kökleri Osmanlı Devleti döneminde 1868 yılında kurulan Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyetine dayanmaktadır. Daha sonra Hilal-i Ahmer Cemiyeti adını alan bu yapı savaş meydanlarında yaralı askerlere yardım eden bir teşkilat olmanın ötesinde milletimizin vicdanını temsil eden tarihî bir kuruma dönüşmüştür.

Bugün burada bir kanun görüşüyoruz ama aslında bugün konuştuğumuz şey bir kanun maddesinden çok daha büyük bir anlam taşıyor. Bugün biz Türk milletinin dara düştüğünde birbirine nasıl sahip çıktığını, zor zamanlarda nasıl kenetlendiğini ve iyiliği nasıl bir devlet ve millet geleneğine dönüştürdüğünü konuşuyoruz. Konumuz Türk Kızılaydır. "Kızılay" deyince benim aklıma önce bir kurum gelmez, benim aklıma cephede yaralı bir Mehmetçik, deprem enkazının başında bekleyen bir baba, çocuğuna sıcak yemek ulaştırılan bir anne, kan bekleyen bir hasta ve hiçbir karşılık beklemeden yardım etmek için koşan Türk insanı gelir. İşte, Kızılay budur. Kızılay, Türk milletinin zor günlerinde uzattığı yardım elidir ve bu yardım eli 1868'den beri de bu günümüze uzanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Kızılayın tarihine baktığımızda aslında Türk milletinin tarihini görürüz. Savaşlar gördük, yokluklar gördük, göçler gördük, salgınlar gördük, depremler gördük, yangınlar gördük ama her defasında bir şey değişmedi; Türk milleti düşenin elinden her defasında tuttu. Çünkü bizim medeniyetimizde komşusu açken tok yatmak ayıptır, bizim kültürümüzde ihtiyaç sahibine sırt dönmek yoktur, bizim devlet anlayışımızda insanı yaşatmak vardır, bizim millet anlayışımızda "ben" değil "biz" vardır. İşte, Kızılay ruhu da bu gelenekten doğmuştur. Bakınız, tarih bize çok çarpıcı bir örnek bırakmıştır: Balkan Savaşları'nın en ağır günlerinde, Hilal-i Ahmer imkânlarının son derece sınırlı olduğu şartlarda yaralıların, hastaların yardımına koşmuştur. Hastaneler kurulmuş, doktorlar görev yapmış, gönüllüler cephe gerisine koşmuştur; insanlar hayatlarını başkalarının hayatını kurtarmaya adamıştır. Bugün bunları anlatırken kolay söylüyoruz ama o günlerde ne modern lojistik vardı ne de bugünkü haberleşme imkânları vardı. Bir tek şey vardı, fedakârlık; bir tek şey vardı, iman; bir tek şey vardı, millet sevgisi ve işte, bu da Kızılayın mayasını oluşturuyor.

Tarihin başka bir sayfasına baktığımızda da karşımıza Gazi Mustafa Kemal Atatürk çıkar. Mustafa Kemal, Trablusgarp Savaşı sırasında yaralanmış, Hilal-i Ahmer Hastanesinde tedavi görmüştür. Düşünün, bir gün o hastanede tedavi gören bir Türk subayı yıllar sonra bu milletin Millî Mücadele'sinde önderlik ve liderlik ediyor ve bugün biz o kurumun devamı olan Kızılayı konuşuyoruz. Bundan daha anlamlı bir tarih olabilir mi? Bir yaralıya uzanan el bir gün bir milletin kaderine dokunabilir. Onun için, Kızılay sadece geçmişimizin değil Türkiye'nin geleceğinin de kurumudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Malatya'dan gelen bir milletvekili olarak Kızılayın anlamını özellikle 6 Şubat depremlerinde bir kez daha gördüm.

Burada özellikle de bir şey ifade edeyim: 24 Ocak 2020 ve 6 Şubat depremlerinde o gün İçişleri Bakanı olan Sayın Süleyman Soylu'ya ve Murat Kurum'a huzurlarınızda Malatya ve Malatyalılar adına çok teşekkür ediyorum, o günkü çalışmalarını Malatyalılar hiçbir zaman unutmadı. Hassaten çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Deprem olduğunda insanın dünyası birkaç saniye içerisinde değişiyor; ev gidiyor, düzen gidiyor, hatıralar gidiyor ama insanın en çok ihtiyaç duyduğu şeylerden biri kalıyor, o da umut. O anda bir çadır sadece bir çadır değildir, bir sıcak yemek sadece bir yemek değildir, bir battaniye bir battaniye değildir, bir yardım kolisi de bir yardım kolisi değildir. Bunların her biri ihtiyaç sahibine şunu söyler: "Yalnız değilsin." İşte, Kızılay budur, yalnız değiliz.

Değerli milletvekilleri, elbette Kızılayı konuşurken sadece geçmişteki başarılarla yetinmeyiz; bizim görevimiz Kızılayı daha güçlü, daha şeffaf, daha hızlı ve daha güvenilir hâle getirmektir çünkü afet beklemez, deprem beklemez, savaş beklemez, felaket beklemez. O hâlde, biz de beklememeliyiz. Afet olmadan hazırlanacağız, kriz çıkmadan organize olacağız, ihtiyaç ortaya çıkmadan kapasitemizi oluşturacağız ve ihtiyaç sahibi vatandaşımızın karşısına çıktığımızda "İmkânımız yoktu." demeyeceğiz, "Biz buradayız." diyeceğiz. İşte, güçlü Kızılay budur? Kızılayın en büyük gücü yalnızca devlet desteği değildir, en büyük gücü milletimizin ona olan güvenidir. Bir vatandaş kan verdiğinde, bir genç gönüllü olduğunda, bir esnaf bağış yaptığında, bir anne çocuğuna Kızılayı anlattığında aslında Türkiye'nin dayanışma zincirine yeni bir halka eklenmektedir. Bu nedenle, Kızılayın itibarı hepimizin meselesidir. Kızılayın başarısı milletimizin başarısıdır. Kızılayın güçlenmesi Türkiye'nin güçlenmesidir ve Kızılayın güven kaybetmesine asla müsaade edilmemelidir çünkü milletin emaneti olan kurumların itibarı günlük tartışmaların üzerinde tutulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak meseleye sadece bugünün penceresinden bakmıyoruz. Biz, devletin güçlü, milletin huzurlu, kurumların itibarlı, Türkiye'nin afetlere hazırlıklı olmasını istiyoruz. Bizim siyaset anlayışımızda insanı yaşatmak devletin asli görevidir. Devlet millet için vardır, kurumlar millet için vardır ve Kızılay da milletimizin en zor gününde milletinin yanında olmak için vardır. Bu anlayışla, Kızılayın kurumsal kapasitesini güçlendiren, afetlere hazırlığını artıran, insani yardım faaliyetlerini daha etkin hâle getiren her adımı kıymetli buluyoruz. Şimdi buradan bütün Türkiye'ye sesleniyorum: Kızılay, sadece Ankara'nın, İstanbul'un, Malatya'nın, Adıyaman'ın meselesi değildir. Kızılay, Van'da depremzededir, Hatay'da yaralıdır, Malatya'da afetzededir, Gazze'de mazlumdur, Afrika'da açtır, Balkanlar'da ihtiyaç sahibidir, Türk dünyasında dara düşenin yanındadır çünkü Kızılayın sınırları yalnızca haritalarla çizilmez, Kızılayın sınırlarını insanlığın vicdanı çizer.

Değerli arkadaşlarım, bugün burada bir kanun teklifi görüşüyoruz ama aslında bir emaneti geleceğe taşıyoruz. 1868'den bugüne gelen bir emanet bu. Savaşta sınanan, afette sınanan, yoklukta sınanan ama her defasında milletin dayanışmasıyla ayağa kalkan bir emanet; bizim görevimiz de bu emaneti korumak, güçlendirmektir ve gelecek nesillere de güçlü bırakmaktır çünkü Türkiye güçlü olmak zorundadır, devlet güçlü olmak zorundadır, millet güçlü olmak zorundadır ve afet karşısında Türkiye'nin eli güçlü olmak zorundadır. O elin adı da "Türk Kızılayı"dır. Çanakkale'de cephe gerisinde yaralı Mehmetçiğe su taşıyan hemşirede Hilal-i Ahmer vardır. Sarıkamış'ta donmak üzere olan askerin üstünü örten elde Hilal-i Ahmer vardır. Kurtuluş Savaşı'nda kağnılarla cephane taşıyan Anadolu kadınlarının duasında Hilal-i Ahmer vardır. Cumhuriyetimizin kurulmasıyla birlikte bu büyük miras güçlenerek devam etmiştir. 1935 yılında Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından kuruma "Kızılay" adı verilmiştir. Bu isim değişikliği sadece bir kelime değişikliği değildir. Bu değişiklik Osmanlı'dan cumhuriyete uzanan merhamet medeniyetinin devamlılığının simgesidir. Bugün Türk Kızılay yalnızca Türkiye'nin değil dünyanın en köklü insani yardım kuruluşlarından biridir.

Değerli milletvekilleri, dünya değişmektedir, savaşların niteliği değişmektedir, göç hareketleri büyümektedir, iklim krizleri, afetleri artmaktadır. Salgınlar, açlık krizleri, bölgesel çatışmalar milyonlarca insanı etkisi altında bırakmaktadır. Böyle bir dönemde insani yardım kuruluşlarının yalnızca iyi niyetli olması yeterli değildir. Güçlü bir hukuki statüye, uluslararası tanınırlığa ve açık görev tanımına sahip olmaları gerekmektedir. İşte bugün görüştüğümüz bu kanun teklifinin temel gerekçesi de budur.

Değerli arkadaşlarım, uluslararası insancıl hukuk sistemi içerisinde Kızılay ve Kızılhaç hareketi çok özel bir yere sahiptir. Bu yapı 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri temelinde faaliyet göstermektedir. Bu sözleşmeler devletlere kendi ülkelerinde tek ve yetkili bir millî cemiyet oluşturma yükümlülüğü getirmektedir. Millî cemiyetler savaşta, afette ve olağanüstü dönemlerde devletlerin insani yardım kapasitesine destek veren, uluslararası sistem içinde tanınan özel kuruluşlardır. Türk Kızılay yıllardır fiilen bu görevi yerine getirmektedir. Ancak artan uluslararası operasyonlar, sınır ötesi insani krizler ve küresel afetler nedeniyle mevcut hukuki çerçevenin daha da güçlü hâle getirilme ihtiyacı doğmuştur. Bakınız, bugün dünyanın birçok ülkesinde millî cemiyetlerin hukuki statüleri açık ve güçlü bir şekilde düzenlenmiştir. Örneğin Amerika'nın Kızılhaçı doğrudan federal yasayla tanımlanmıştır. İngiliz'in Kızılhaçı özel hukuki statüye sahiptir. Japon Kızılhaç Cemiyeti kamu yararına çalışan ve devlet koordinasyonunda görev yapan güçlü bir millî cemiyet modelidir. Yine, Alman Kızılhaçı ise afet yönetiminde devletin temel paydaşlarından biri olarak açık şekilde tanımlanmış ve tanınmıştır. Bugün gelişmiş ülkeler millî cemiyetlerini sadece yardım kuruluşu olarak görmüyor, aynı zamanda devletlerin insani diplomasisi, gücü olarak da değerlendiriyor; Türkiye'nin de aynı anlayışla hareket etmesi son derece doğaldır.

Değerli milletvekilleri, bu düzenleme neden önemlidir? Çünkü güçlü hukuki statü uluslararası operasyonlarda tanınırlık sağlar, savaş bölgelerinde hukuki koruma sağlar, uluslararası kuruluşlarla koordinasyonu kolaylaştırır, bağış ve yardım süreçlerinde güven artırır, afet anlarında yetki karmaşasını azaltır ve en önemlisi, Türkiye Cumhuriyeti'nin küresel itibarı açısından çok önemli bir zemin oluşturur.

Bugün Türk Kızılay yalnızca Türkiye'de faaliyet göstermemektedir; Gazze'de aşevleri kurmaktadır, Somali'de su kuyuları açmaktadır, Pakistan'da sel mağdurlarına yardım ulaştırmaktadır, Suriye'de milyonlarca insana da destek vermektedir, Afrika'da sağlık hizmetleri sunmaktadır.

Düşününüz değerli arkadaşlarımız, bir Afrika köyünde susuz kalan çocuk, üzerinde ay yıldız bulunan bir yardım tankeri gördüğünde Türkiye'yi ve Türk Kızılayı tanıyor. Gazze'de bombardımandan kaçan bir anne Kızılay çadırına sığındığında Türkiye'nin şefkatini hissediyor. Deprem bölgesinde enkaz başında bekleyen bir vatandaşımız kırmızı hilalli aracı gördüğünde "Devlet geldi." diyor. İşte, Türk Kızılay böyle bir anlam taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu noktada 6 Şubat depremlerine de ayrıca değinmek istiyorum. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığımız ve asrın felaketi olarak tarihe geçen büyük depremde hepimiz tarifsiz acılar yaşadık. 11 ilimiz etkilendi, binlerce vatandaşımızı kaybettik, milyonlarca insanımız evsiz kaldı. İşte, o karanlık gecede; karın, soğuğun, çaresizliğin ortasında Türk Kızılay ve sıcak çorbası yine milletimizin yanındaydı. Hatay'da enkaz başında bekleyen küçük bir çocuğun kendisine uzatılan battaniyeye sarılarak "Artık üşümeyeceğim değil mi ağabey?" dediğini unutmak mümkün değildir. Kahramanmaraş'ta yaşlı bir teyzenin dağıtılan sıcak çorbayı aldıktan sonra "Allah devletimize zeval vermesin." diye dua edişi hepimizin hafızasındadır. Adıyaman'da bir gönüllünün tam otuz altı saat boyunca hiç uyumadan yardım dağıttığına hep birlikte şahit olduk. Malatya'da bir genç, Kızılay gönüllüsü, kendi ailesine ulaşmadan önce başkalarının çocuklarına süt dağıtıyordu. İşte, Türk Kızılay budur; fedakârlıktır, merhamettir, millet olmanın somut hâlidir. Elbette böylesine büyük afetlerde eksiklikler, aksaklıklar, koordinasyon sorunları tartışılmıştır. Bunlar demokrasimizin de gereğidir ancak bir gerçeği de inkâr edemeyiz. Böylesine büyük bir felakette güçlü, kurumsal kapasiteye sahip insani yardım kuruluşlarının önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. İşte bu kanun teklifi tam da bu nedenle önemlidir çünkü afetlere daha hızlı müdahale eden, uluslararası alanda daha güçlü tanınan, hukuki altyapısı daha sağlam bir Türk Kızılay gelecekte karşılaşacağımız krizlerde de milletimizin güvencesi olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün dünyada devletlerin gücü sadece askerî kapasiteyle ölçülmüyor, vicdan diplomasisi de artık devlet gücünün önemli bir parçasıdır. Türkiye son yıllarda dünyanın en fazla insani yardım yapan ülkelerinin başında gelir. Bu başarıda da Türk Kızılay çok önemli bir role sahiptir çünkü Türk milleti tarih boyunca sadece güçlü olmayı değil mazlumun yanında olmayı da görev bilmiştir. Ecdadımız açken komşusu tok yatmasın diye vakıflar kurmuştur, yolda kalana aşevleri açmıştır, savaştan kaçana kapısını kapatmamıştır. Bugün Türk Kızılay işte bu medeniyet mirasının modern dünyadaki temsilcisidir. Bu kanun teklifiyle amaçlanan şey de tam olarak budur. Bu büyük iyilik hareketini daha güçlü bir hukuki zemine oturtmak daha güçlü bir Türk Kızılay, daha güçlü afet yönetimi demektir, daha güçlü insani diplomasi demektir, daha güçlü uluslararası temsil demektir ve daha güçlü Türkiye demektir.

Şimdi sözlerimi bitirirken şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Bizim milletimiz dara düşeni yerde bırakmaz. Bizim devletimiz afetzedeyi yalnız bırakmaz. Bizim insanımız zor günlerde birbirine sırtını dönmez çünkü biz aynı bayrağın altında, aynı vatanın üzerinde, aynı milletin evlatlarıyız ve Kızılay, bu büyük milletin vicdanından doğmuş, bize kalmış en büyük emanettir. Bu emanete sahip çıkacağız, Kızılayı güçlendireceğiz, milletimizin yardım elini daha da büyüteceğiz çünkü bizim anlayışımız nettir: İnsan yaşarsa devlet yaşar, millet yaşarsa Türkiye yaşar, iyilik yaşarsa insanlık yaşar. Ve biz diyoruz ki Kızılay güçlü olacak, Türkiye güçlü olacak, Kızılay yaşayacak, iyilik yaşayacak, Türk milletinin vicdanı ilelebet yaşayacak.

Bu düşüncelerle, görüşmekte olduğumuz düzenlemenin milletimiz, Kızılayımız ve bütün ihtiyaç sahipleri için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bu düşüncelerle, Türk Kızılayın hukuki statüsünün güçlendirilmesine ilişkin kanun teklifinin ülkemize, milletimize ve tüm insanlığa hayırlı olmasını diliyorum.

Son olarak da bizim "ahbap"ımız devlettir, bizim "ahbap"ımız millettir, bizim "ahbap"ımız Kızılaydır. Kanun teklifine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak olumlu oy kullanacağımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Allah'a emanet olun, servetiniz ana baba duası olsun, sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Fendoğlu.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Sayın Onur Düşünmez.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yalnız 3 arkadaş oturuyor iktidar sıralarında, 3 arkadaşa konuşacağım. Öyle bir konuşmayı da açıkçası içime sindiremiyorum çünkü Kızılay gibi önemli bir kurumun kanununu yapıyoruz ama ciddiyetimiz 3 kişi.

Değerli halkımız, sayın milletvekilleri; önümüze getirilen 9 maddelik Kızılay Kanunu Teklifi'nin yalnızca bir sivil toplum kuruluşunun hukuki statüsünün güncellenmesi olarak değerlendirilmesi eksik ve yanlış olur çünkü bu teklif Kızılayın görev, yetki ve haklarını genişletmekte, kuruma yeni ve ayrıcalıklı bir hukuki alan açmaktadır. Kızılay Kanunu Teklifi'yle yalnızca bir derneğin yetkilerini konuşmuyoruz; kamu yararı taşıyan bir kurumun nasıl yönetildiğini, nasıl denetlendiğini, halka karşı ne kadar hesap verdiğini ve Kızılayın ayrıca bugün geldiği noktayı konuşmak zorundayız.

Şimdi, bakıldığında Kızılay Derneği kuruluşundaki bağımsız, tarafsız ve kamu yararına çalışan gönüllülük anlayışından uzaklaştırılmış, iktidarın arka bahçesine, liyakatsiz kadroların istihdam merkezine ve milyarlarca liralık kaynağın kullanıldığı devasa bir ticari yapıya dönüştürülmüştür. Üstelik 2019 yılında "Kızılay Yatırım Holding" adıyla kurulan bir yapı var ve bu yapı üzerinden çadır fabrikalarından maden suyu tesislerine, lojistik şirketlerinden sağlık kuruluşlarına ve gayrimenkul şirketlerine kadar uzanan bir ticari düzen kurulmuş. Burada sorulması gereken temel soru şudur: Bu şirketler ne kadar denetlenmektedir? Büyük yatırımlar ve mülk satışlarına dönük karar verme süreçleri nasıl işletilmektedir? Kamuoyu bunlardan ne kadar haberdardır? Bunlara dair net bir açıklama yapılmazken bir de bu Kuruma bu kanunla imtiyazlı zırh verilmeye çalışılmaktadır. Oysa Kızılay 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu kapsamında faaliyet gösteren, kamu yararına çalışan bir Kurumdur. Yani Kızılayın hukuki sınırları bellidir ancak son yıllarda bu sınırların ötesine taşan köklü değişiklikler sivil toplumun bağımsızlığı ve evrensel ilkeleri açısından ciddi bir sorun yaratmıştır. Bakın, kamu yararına çalışan bir kuruma daha fazla ayrıcalık değil daha fazla denetim gerekir. Kamu yararı statüsünün karşılığı şeffaflık ve halkın parasının hesabını verebilmektir çünkü kamu kaynakları yönetenlerin değil halkındır.

Şimdi, yıllardır var olan bu Kurumun önceliğini kamu yararı ve halkın sağlığına vermediğini pratiklerinden görüyoruz. Mevcut uygulamada halkın gönüllü bağışladığı kanları Kızılay test edip hazırladıktan sonra devlet ve üniversite hastanelerine teslim ediyor. Hastaneler de bu kanların taşıma ve test masraflarını devletin belirlediği belli fiyatlar üzerinden Kızılaya ödemekle yükümlü ama Kızılay halkın bağışladığı kanlar üzerinden devlet ve üniversite hastanelerinden alacağı ödeneği alamıyormuş. Neden mi? Çünkü hastanelerin borçları fazla olduğundan Kızılaya olan borçlarını ödeyemez durumda kalıyor ve bu düzenlemeyle Kızılay hastanelerden alacağını doğrudan SGK'nin hastanelere vereceği paralardan alacakmış. Başka bir yaşam için halkın verdiği kan üzerinden hesap yapıldığı yetmiyormuş gibi şimdi alacak derdine düşmüşler. "Hastanenin borcu niye var? Bunu halledelim." diyen var mı? Yok. Hastaların ve hastanelerin kan temini sorununa dair bir çözüm getiriliyor mu? O da yok. Getirilen bu düzenleme de bir çözüm değil, başka sorunların var olması ve hastanelerin daha kötü koşullarla karşı karşıya kalmasına neden olacaktır. Onun için, Kızılayın finansal açıklarını hastanelerin bütçesini kısarak değil doğrudan genel bütçeden karşılayın. Bu şekil hastanelerin yükü de biraz azalmış olacaktır.

Bakın, kan tedariki başta olmak üzere hiçbir sağlık hizmeti kâr amacı güdülmeden sunulması gereken temel bir kamusal haktır. Kızılayın finansal açıkları kamu hastanelerinin sırtından değil şeffaf, denetlenebilir ve doğrudan merkezî bütçe ödenekleriyle çözülmelidir. Neden mi? Çünkü yaşam ile ölüm arasında kalan insanların yanında olması gereken bir kurumun ticari çıkarlarını ön planda tutması vicdansızlıktır. 6 Şubatta soğukta binlerce insan yaşam mücadelesi verirken "Buradan nasıl kâr ederiz." hırsıyla hareket edildi ve depremzedelere çadır satıldı. Bu halk yapılan bu gözü dönmüşlüğü asla unutmayacaktır. Şimdi, Kızılay depremde, selde, yangında ve tüm afetlerde her kesimin güvendiği ve yanında olması gereken bir kurum olmak zorundadır. Peki, bugün sokağa çıkıp "Kızılay Derneği" denildiğinde insanların aklına ne geliyor? Güven mi, şeffaflık mı yoksa 6 Şubat depremlerinde satılan çadırlar, "huzur hakkı" adı altında verilen maaşlar, derneğe ait taşınmazların komik rakamlara satılması ya da "Verdiğim kan nereye gidiyor?" gibi konular mı? Bu kurumun hesap vermekten uzak ve dokunulmazlık zırhıyla korunduğunu 6 Şubat depremlerin de gördük. Daha vahim olanı ise, tüm resmî kurumlara dair olan güvenin zedelendiği bir dönemdeyiz. "Kurumların içi boşaltılmış." diyen sesler ya duymazlıktan geliniyor ya da susturuluyor çünkü gerçeklerle yüzleşmeye bu iktidarın niyeti yok. Şeffaflıktan uzak, denetimsizliğin arttığı ve güvensizlikle anılan kurumların ülkenin geleceğini yok ettiğini ne zaman anlayacaksınız; kurumların tamamen içi boşaltıldığında mı? 6 Şubat depremlerinde yaşananları hafızamızdan silemeyiz. İnsanlar enkaz başında, soğukta ve açıkta çadır beklerken Kızılayın

iştiraki Kızılay Çadır ve Tekstil AŞ'nin Ahbaba 2.050 çadırı 46 milyon lira karşılığında sattığı ortaya çıktı. Bu satış dönemin Kızılay Genel Başkanı tarafından da doğrulandı. Barınmanın hayati bir ihtiyaç olduğu, insanların yaşam mücadelesi verdiği bir felaketin ortasında çadırların ticari işlem konusu yapılması toplumun Kızılaya duyduğu güveni ağır biçimde sarstı.

Şimdi soruyoruz: Böyle bir olayın sorumluluğu gerçekten bütün yönleriyle araştırıldı mı? Gerçekleri doğru konuşalım. Kızılay yöneticileri hakkında soruşturma yürütüldü, aralarında dönemin yöneticilerinin de bulunduğu 19 kişi hakkında 29 Aralık 2025'te kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildi. Basına yansıyan bilgilere göre şüpheli yöneticilerin ifadeleri dahi alınmadı. İnsanların barınma hakkını ilgilendiren böylesine ağır bir olayın bu şekilde kapanması kamu vicdanında yanıtlanması gereken sorunları ortadan kaldırmadı. Şimdi aynı kurumun görev ve yetkilerini genişletmeyi, yeni ayrıcalıklar tanımayı tartışıyoruz. Peki, geçmişte yaşananların hesabı verilmeden bu yeni yetkilere hangi güvenceyle onay vereceğiz? Ahbap adına deprem sonrasında toplanan bağışların akıbetine ilişkin soruşturma da bu tartışmanın bir başka boyutunu gösteriyor. 2026 yılında bağışların şüpheli kişilerin hesaplarına aktarılması iddiaları ve para hareketleri üzerinden yürütülen soruşturma genişledi, onlarca kişi tutuklandı ancak ortada tartışmasız bir ilke var: Depremzedeler için halkın kendi cebinden gönderdiği her kuruşun, yapılan her yardımın ve satın alınan her malzemenin hesabı açıkça verilmelidir. İnsanlar en ağır günlerinde dayanışma göstermek için bağış yaparken bu kaynakların akıbetini öğrenmek de en doğal haklarıdır. Buradan açıkça soruyoruz: 6 Şubat depremlerinde çadır satanlara dair neden etkin bir soruşturma ve gereği yapılmadı? Bu derneğe bağlı şirketlere neden hesap sorulmadı? Sorulduysa çıkın açıklayın. Yaşam mücadelesi veren halka çadır satılmasına karşı önlem alınmazken şimdi ise Kızılayın olağanüstü durumlarda yetkilerinin artırılması isteniyor. Yetkisi olanların yaptıkları ortada. Yetkileri artırmak kolaysa hesap sormak niye zor? Çadırın hesabı sorulmadan fatura yine halka kesiliyor. Kriz üstüne kriz yaşayan yine yoksul halk, sizler değil. Yetki artacaksa denetim nasıl yapılacak, hesabı kim soracak? Kaynakların nereye harcandığını halk nasıl bilecek? Hesap vermeyen bir kuruma sınırsız yetki vermek denetimsizliği daha da büyütmektedir.

Sayın vekiller, bu teklif sıradan bir düzenleme değildir. Bu teklif, anayasal haklar, sivil toplumun özerkliği, kamu maliyesinin şeffaflığı ve kişisel verilerin korunması açısından ciddi sorunlar barındırmaktadır. Kamu yararı adına yapılan her düzenlemede şeffaflık, hesap verebilirlik ve demokratik denetim esas olmalıdır ancak kamu yararı bırakmayan bu iktidar, depremde çadır satılmasına, fakir fukaranın paralarının fonlanıp çalınmasına da göz yumuyor. Bu nedenle, kamu yararını korumayan, denetimi zayıflatan bu teklife "hayır" diyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ ve Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, az önce konuşan hatibimiz AKP sıralarında sadece 3 kişinin olduğunu söyledi, ben de haklarını teslim edeyim, arkadaşımızın bu eleştirisi üzerine 1 kişi daha geldi, şu anda Mecliste AKP sıralarında 4 kişi var. Yani AKP'nin Türkiye Büyük Millet Meclisindeki 280 milletvekilinden sadece 4 kişi burada, yüzde 2'si sadece burada.

Değerli arkadaşlar, şunu ifade edelim: Bu Mecliste boşa konuşmak ile AKP'ye konuşmak aynı şey. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü şunu biliyorlar: Ne de olsa Meclis TV çekmiyor, saat 21.00'i

geçti, yurttaş da izlemiyor. Milletin derdi umurlarında değil. Ya, arkadaşlar, milletin derdi umurunuzda olmayacaksa, milletin derdiyle ilgili muhalefetin burada yaptığı konuşmaları dinlemeyecekseniz niye varsınız? Niye milletvekili oldunuz? Yarın bu Kanun Teklifi burada oylanacak değil mi? Hepiniz geleceksiniz, kanuna "evet" diyeceksiniz. Peki, neye "evet" dediğinizi bilecek misiniz? Neye "evet" dediğini bilmeden el kaldıran bir iktidar gerçeği var bu ülkede. Önergelere "hayır" derken neye "hayır" dediğini bilmeyen bir iktidar gerçeği var.

Sayın Başkan, ben öncelikle size görevinizde başarılar dileyim, bir önceki konuşmamda sürem az olduğu için bu temennide bulunmamıştım; hem başarılar diliyorum Sayın Başkan hem de size Allah kolaylık versin. Niye Allah kolaylık versin? Çünkü böyle bir Meclise Başkanlık edeceksiniz. Aynı zamanda, milletin derdi umurlarında olmayan bir iktidar çoğunluğunun olduğu bir Mecliste Başkanlık yapacaksınız; Allah yardımcınız olsun.

Şimdi, değerli arkadaşlar, niye milletin derdi umurlarında değil; sadece bugünün özetinden bahsedeceğim. Bugün, bakın, AKP sıraları milletin hangi dertlerine çözüm bulmaya "hayır" dedi? Özetleyeyim, muhalefet bugün dedi ki: "Gerçek ve tüzel kişiliklerin mal varlığı artışının meşru gelir kaynaklarına dayanıp dayanmadığı araştırılsın." yani "Hırsızlık yapanlar, milletin, fakir fukaranın malına çökenler kimdir, ortaya çıksın." dedi, AKP "hayır" dedi. Niye? Çünkü "evet" derlerse yirmi dört yıllık iktidarları boyunca zenginleşenler ortaya çıkacak.

Başka, muhalefet ne dedi? Muhalefet dedi ki: "Narenciye, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarını araştıralım, dertlerine derman bulalım." AKP buna da "hayır" dedi çünkü tek geçim kaynağı narenciye, zeytin ve zeytinyağı üretmek olan milyonlarca yurttaşın derdi iktidarın, AKP'nin umurunda değil.

Muhalefet başka ne dedi? Muhalefet dedi ki: "Cezaevlerinde kendini mahkemelerin, yasanın, Anayasa'nın üzerinde gören idare ve gözlem kurullarının keyfî kararları araştırılsın." AKP buna da "hayır" dedi çünkü 434 bin mahpusun ve ailelerinin yaşadığı sorunlar onların umurunda değil. Çünkü 434 bin mahpusun yatacak yeri var mı; nerede uyuyor, doktora gidebiliyor mu; bunların hiçbiri iktidarın umurunda değil.

Yine, muhalefet dedi ki: "Bugün Halk TV'ye kayyum atandı, gelin bunu araştıralım." Buna da "hayır" dedi çünkü Halk TV'yi izleyen milyonlarca yurttaşın haber alma hakkı iktidarın umurunda değil çünkü iktidar istiyor ki memlekette 86 milyon yurttaş sadece A Haber'i izlesin, başka bir yeri izlemesin çünkü A Haber'de ne var? Çünkü A Haber'de memleket güllük gülistanlık çünkü A Haber'e göre bu memlekette hiçbir sıkıntı yok.

Değerli arkadaşlar, şimdi gelelim 2002 yılına yani AKP'nin iktidar olduğu yıla. 2002 yılında AKP'nin en güçlü iddiası neydi; en güçlü sloganı, mottosu neydi: "Artık Türkiye'de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." dedi.

Sayın Başkan, sizin sıralarda kimse yok, bence bunu sizinkilere siz yarın hatırlatın çünkü siz de iyi hatırlarsınız, AKP ilk yola çıktığında siz İstanbul Büyükşehir Belediyesindeydiniz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ali Bozan bu hafta nöbetçi vekilsin demek ki konuşuyorsun. Geçen hafta yoktun, bir dahaki hafta da yoksun.

ALİ BOZAN (Devamla) - Dinleyin, dinleyin. Dediniz ki...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Nöbetçi vekil uygulaması da demek ki zoruna gitti, söyleyelim arkadaşlara da seni nöbetçi yazmasınlar.

ALİ BOZAN (Devamla) - Ama bir şey söyleyeceğim; güzel bir şey söyleyecektim, sizi kutlayacaktım, sizi kutlayacaktım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Başkan, nöbetçi yazdığınız zaman zoruna gidiyor arkadaşın ha, vallahi, nöbetçilik zoruna gidiyor. Başkası söylemiyor; bravo, tebrik ederim.

ALİ BOZAN (Devamla) - Yola çıkarken dediniz ki: "Artık Türkiye'de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." Evet, sizi kutluyorum; artık yirmi dört yıllık iktidarınız sayesinde, uygulamalarınız sayesinde Türkiye'de hiçbir şey eskisi gibi değil.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Kameralar seni çekiyor, konuş ama kayıtlara geçiyor. Nöbetçi vekillik zoruna gidiyor senin Ali Bozan.

ALİ BOZAN (Devamla) - Sayenizde, sayenizde... Mutsuz ve huzursuz bir ülke yarattınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Konuyu konuşmayıp da sataşmaya çalışıyorsun. Bugün kaçıncı kez kürsüye çıktın? 4 kere, 5 kere kürsüye çıkıyorsun, başka bildiğin...

ALİ BOZAN (Devamla) - Bugün bu ülkede yurttaşlar tek bir güne dahi mutlu, huzurlu bir şekilde uyanmıyorlar. Yurttaş bir gün uyanıyor, mazota zam gelmiş; bir gün uyanıyor, bir belediyeye çökmüşsünüz; bir gün uyanıyor, başka bir belediyeye kayyum atamışsınız; bir gün uyanıyor, mahkemenin biri çıkmış demiş ki "AİHM kararını tanımıyorum." bir gün uyanıyor, sosyal medya hesapları kapanmış. Peki, ya, bu ülkede yurttaşlar tek bir güne huzurla, mutlulukla uyanamayacak mı? İşte, tam da bu nedenle diyorum ki: Evet, başardınız, artık Türkiye'de hiçbir şey eskisi gibi değil! 2002 yılında 2 genç evlendiğinde düğündeki takılarına ek olarak bir kredi çekiyordu, kendine bir ev ve araba alıyordu; şimdi ise aynı gençler evlerinin kirasını ödeyemiyorlar. Sizin sayenizde Türkiye'de gençler için ev almak artık hayal oldu.

Şimdi gelelim kanun teklifine arkadaşlar. Bu kanun teklifi her ne kadar Kızılay kurumunun görev ve yetkilerini düzenleme amacını taşıyor gibi görünmekte ise de esas amaç farklı. AKP yıllardır memleketi şirket gibi yönetiyor. Şirket gibi yönetirken baktı, dedi ki: Biz zaten Kızılayı da yıllardır şirket gibi yönetiyoruz. Gelin, biz Kızılayı, Kızılay Derneğini tüzüğüyle değil bir yasa çıkaralım, yasasıyla birlikte işi sağlama alalım, yasal olarak şirket gibi yönetelim.

Arkadaşlar, şimdi, Kızılaya dair şunu ifade edelim; şubat depremlerine kadar siz sokağa çıksanız, yurttaşlara sorsanız, deseniz ki: Kızılay denince akla ne gelir? Yurttaşların cevabı şu olurdu: Kan bağışı, deprem, afet ve yardım. Ama 6 Şubat depremlerinden sonra yurttaşa gidip "Kızılay denince aklınıza ne geliyor?" diye sorduğunuzda... "Kızılay" denince akla çadır satışları geliyor değerli arkadaşlar. Maalesef, 6 Şubat depremlerinden sonra yurttaşların aklına sadece çadır satışları geliyor. Peki, çadır satışı sonrasında ne oldu? Çadır satış faciası yeterince soruşturuldu mu? Bu çadırları satan kişilerin herhangi birisinin ifadesi alındı mı? Hakkında dava açılan oldu mu? Ceza alan oldu mu? Hayır, sadece... Ha, neden "Hayır." neden bunların hiçbiri yapılmadı? Çünkü çadır satışını yapanların hepsi AKP'liydi ve o işlemlere onay verenler AKP'liydi. O dönem Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca göstermelik bir soruşturma açıldı, 2024 yılında bilirkişiler bir rapor gönderdi, bilirkişilerin gönderdiği bu rapora rağmen takipsizlik kararı verildi ve soruşturma kapatıldı. Deprem sonrası çadır satanlar eğer yargılansaydı, onlara ceza verilseydi bugün biz yüzyılın vurgununu konuşmayacaktık.

Evet, değerli arkadaşlar, geldik AKP'yi en çok rahatsız eden ve AKP'yi kara kara düşündüren yüzyılın vurgununa.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - 800 milyarı götürmüş, niye rahatsız olsun adam!

ALİ BOZAN (Devamla) - Peki, değerli arkadaşlar, fon vurgununda, yüzyılın vurgununda dolandırıcılık var mı? Var. Hırsızlık var mı? (DEM PARTİ ve Yeni Parti sıralarından "Var, var." sesleri) Var. Üçkâğıtçılık var mı? (DEM PARTİ ve Yeni Parti sıralarından "Var, var." sesleri) Var. Fakir

fukaranın hakkını yemek var mı? (DEM PARTİ ve Yeni Parti sıralarından "Var, var." sesleri) Var. Kul hakkına girmek var mı? (DEM PARTİ ve Yeni Parti sıralarından "Var, var." sesleri) Var. Yani yüzyılın vurgunu var. Peki, ortada çözüm adına ne var? Sadece göstermelik bir soruşturma var.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Belediye yolsuzluklarında bir kelime edemediniz.

ALİ BOZAN (Devamla) - Ve biz, hepimiz biliyoruz; yüzyılın vurgununda şu ana kadar açıkladıklarınız buz dağının görünen yüzü, turbun büyüğünü daha açıklamadınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ağzınızı açamadınız yolsuzluklara. Mahkemelerde trilyonlarca liralık, milyar dolarlık işlere ağzını açamıyordunuz.

ALİ BOZAN (Devamla) - Turbun büyüğü daha ortaya çıkmadı.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Oradaki, belediyelerdeki konulara niye bir kere değinemedin? Sana da mı dokunuyor, size de mi dokunuyor yoksa?

ALİ BOZAN (Devamla) - Turbun büyüğü suyun altında ve biz söz veriyoruz: Turbun büyüğünün peşine düşmeye devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Oraya hiç niye giremiyorsun, oralara niye hiç girmedin? Canın mı acıyor oralara girince? O konular çok mu derin? Boyunu aşıyor mu senin?

ALİ BOZAN (Devamla) - Yurttaşların hiç ettiğiniz çalınan milyarlarına sahip çıkacağız, bunu asla unutmayacağız çünkü yüzyılın vurgunu.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Evet, o büyük vurgunlara niye değinemedin?

ALİ BOZAN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, son olarak bir şey ifade edeyim: Geçenlerde bir milletvekiliniz çok güzel bir söz söyledi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sürekli kürsüdesin, bir kere değinemedin, bir kere ağzını açamadın; niye?

ALİ BOZAN (Devamla) - Ya, bak, yine güzel bir şey söyleyecektim ya, yine güzel bir şey söyleyecektim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Senin mertliğin, delikanlılığın bu kadar mı?

ALİ BOZAN (Devamla) - Geçenlerde iktidarın bir vekili Mersin'de bir konuşma yaptı, dedi ki: "Hırsızın partisi olmaz." Değerli arkadaşlar, ben bu sözün altına imza atıyorum ve buradan bir çağrı yapıyorum: Bütün seçilmişlerin, üst düzey bürokratların mal varlıkları şeffaf bir şekilde araştırılsın. Yeni vekil, eski vekil, bakan, bakan yardımcısı, belediye başkanı, belediye başkan yardımcısı, genel müdür, il müdürü, ilçe müdürü, vali, kaymakam, emniyet müdürü, bunların yardımcıları; hepsinin ama hepsinin göreve geldikleri zamanki mal varlıkları ile bugünkü mal varlıkları arasındaki farkı inceleyelim, iktidar-muhalefet hep birlikte inceleyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİ BOZAN (Devamla) - Ve hep birlikte yapacağımız bu inceleme neticesinde her kimin geliriyle açıklayamadığı bir servet artışı varsa bunun hesabı sorulsun. Açıklanamayan her servet bir hesapta toplansın, gerekirse Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı adına bir hesap açalım, bu hesapta toplansın ve bu hesapta toplanan paralar emeklilere, öğrencilere, çiftçilere ve küçük esnafa dağıtılsın. Haydi bakalım, bunu yapalım. Diyor ya, ak koyun kara koyun ortaya çıksın.

Sevgili iktidar, sevgili AKP; biz hazırız, siz hazır mısınız? Haydi bakalım, hodri meydan! Ak koyun kara koyun ortaya çıksın. Biliyoruz "hayır" diyeceksiniz ama emin olun, burada yaşananları, bu

yirmi dört yıllık süre içerisinde yaptığınızı, fon vurgunuyla götürdüğünüz milyarları bu halk biliyor ve biz o fon vurgunuyla götürdüğünüz milyarların peşine düşmeye devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Yeni Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Suat Özçağdaş. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; çok önemli bir kanunu konuşmak için yüce Meclisteyiz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Size yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Kızılay demek bir ülkenin dünü, bugünü ve yarınında sadece o ülkenin değil aynı zamanda bütün dünyanın yaralarının sarılması meselesidir. O yüzden, çok önemli bir kanunu konuşuyoruz. Yüz elli sekiz yıllık bir kurumun Türkiye'de içine düşürüldüğü durumu ve ondan beklentileri konuşuyoruz. Kızılay yalnızca bir yardım kuruluşu değil sevgili arkadaşlar, Kurtuluş Savaşı yıllarında cephede savaşan ordunun sağlık, bakım ve lojistik ihtiyaçlarının karşılanmasında hayati rolü olmuş olan bir kurumdur. Ankara Hükûmetinin imkânlarının son derece sınırlı olduğu bir dönemde sahra hastaneleri kurmuş, yaralı askerlerin tedavisini sağlamış, sağlık malzemelerini temin etmiş, göçmenlere ve savaş mağdurlarına destek vermiş, yurt içi ve yurt dışından yardım toplayarak ülkemizin kurtuluşu için, insanlarımız için, insanlık için mücadele etmiş bir örgüttür; Kurtuluş Savaşı'nın görünmeyen ancak kritik destek unsurlarından biri olarak tarihe geçmiştir. Bu mücadele sırasında toplumun güvenini kazanmış olması, gönüllülük ruhunu harekete geçirmiş olması, siyasi tartışmaların üzerinde konumlanması ve sahip olduğu itibarı millet yararına kullanmış olması Kızılayın asıl gücünü oluşturmaktadır. Kızılayın tarihsel yardım gücü yalnızca yardım toplama kapasitesiyle ilgili bir konu değildir sayın milletvekilleri, asıl gücü toplumun her kesiminde oluşturmuş olduğu güven duygusudur. Bugün, Kızılayın tarihinin en önemli kurumsal güven sınamalarından biriyle karşı karşıya olduğu bir dönemdeyiz. Adalet ve Kalkınma Partisinin, tuttuğu her şeyi kurutan, tuttuğu her kurumu kendine benzeten; tuttuğu her kurumu, her devlet mekanizmasını partizanlaştıran uygulamaları nedeniyle Kızılay bugün skandallarla anılan bir kurum hâline gelmiştir. Bayıldığınız STK'lere aracılık etmeniz, örneğin, Ensar Vakfı için Kızılay üzerinden bağış almanız, üstelik utanmadan, sıkılmadan "Vergi kaçırmak başkadır, vergiden kaçınmak başkadır." gibi özdeyişleri kazandırmış olmanız, 2023'te 6 Şubat depremlerinde ortaya koymuş olduğunuz facia performans, çadır satmanız; Kızılayı insanların bağış yapmayacağı, Ahbap gibi ne olduğu belli olmayan, güven tesis etmemiş yerleri Kızılaya bağış yapmak istemeyen insanların tercihi hâline getirdiğiniz bir süreç yaşadı Türkiye. Çünkü Kızılay Genel Başkanı çadır satmasıyla biliniyor, Kızılay Genel Başkanı Ensar Vakfına bağış aracılığıyla biliniyor, Kızılay Genel Başkanı kızının 17 yaşında bir çocuğu öldürmesi ama neredeyse hiç yatmaksızın, toplumsal tepki nedeniyle kısacık bir yatış ve gitmesiyle biliniyor. Bu, aslında Kızılaydan hiçbir şey anlamadığınızı da gösteren bir şey. Kızılayın "insanlık" "ayrım gözetmemek" "tarafsızlık" "bağımsızlık" "gönüllü hizmet" "birlik" ve "evrensellik" ilkelerinden hiçbir şey anlamadığınızı gösteriyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Kızılayda beş yıla yakın süre çalıştım. Türkiye'de, Kosova'da, Endonezya'da, dünyanın dört bir yanında psikososyal destek programları kurdum. Burada bir milletvekili olarak, insani yardım alanında çalışmış birisi olarak konuşuyorum. Son yirmi beş yılda Türkiye'deki her büyük afette gönüllü birisi olarak çalışmış biri olarak konuşuyorum. Dolayısıyla siz Türkiye'nin elinden Kızılayını çaldınız. Siz Türkiye'nin elinden çocukların koşarak Kızılay koluna girdiği, her sene zarfla para topladığı, üzerine titrediği bir kurumu partizanca bu hâle getirdiniz. Atadığınız başkanlarınız, oluşturduğunuz şube başkanlarınızla AKP teşkilatının bir yan unsuru hâline çevirdiniz.

Kurumun temel sorunu afetlere müdahale kapasitesi falan değil, kurumun temel sorunu güven kaybı. Oluşan algı, Kızılayın tarihsel misyonundan uzaklaşarak bürokratik, ticari ve toplumla arasındaki mesafesi artmış bir yapıya dönüşmüş olmasıdır. Kızılayın giderek daha fazla şirketleşen ve ticari faaliyetleri öne çıkan bir yapıya bürünmüş olması toplumun temel eleştiri odaklarından biridir. Kurumsal bağışların toplumsal etkisinin nasıl görüldüğü ortadadır. Vatandaş, Kızılaya güvenmemektedir. Yönetim yapısına yönelik eleştiriler ağırlıklı olarak "liyakat" "uzmanlık çeşitliliği" ve "hesap verebilirlik" başlıklarında yoğunlaşmaktadır. Kamuoyunda Kızılayın sivil toplum kimliğinden uzaklaşmış olması, tarafsız ve kapsayıcı kimliğinin zayıflaması ve toplumun tüm kesimlerinin ortak değeri olmak ve siyasi tartışmaların üzerinde konumlanmak gücünü elinden almıştır.

Teklifin gerekçesinde Kızılayın kamu otoritelerine yardımcı rolü vurgulanmaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, Kızılayın kamu otoritelerine yardımcı olmak ile kamu otoritesinin bir uzantısı hâline gelmek arasındaki çok büyük farktır. Siz Kızılayı kendi politik hesaplarınızın yereldeki uygulayıcısı olarak istiyorsunuz, temel sorun buradan kaynaklanmaktadır. Kızılay, Kızılhaç hareketinin prensiplerine göre millî cemiyetler devletlerle yakın iş birliği içerisinde olurlar. Her ülkede bir tane kurulabilir, bir ikincisi kurulamaz, istense de mümkün değildir. Dolayısıyla Kızılaya yeni görevler, yetkiler, mali imkânlar sağlanırken kurumun kamu yönetimi içerisindeki rolünün güçlenmesi kadar kurumsal bağımsızlığının korunması da önem taşımaktadır. Kızılayın tarihsel gücü, toplumun her kesiminden gördüğü güven, destek ve gönüllü katılımdan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, yapılacak düzenlemelerin amacı Kızılayı devletle bütünleştirmek değil kamu otoritelerine yardımcı rolünü daha etkin yerine getirirken bağımsız, tarafsız ve güvenilir kurumsal kimliğini güçlendirmek olmalıdır. Türk Kızılayının bugün ihtiyaç duyduğu temel dönüşüm salt yeni bir operasyonel kapasite artışıyla açıklanamaz. Güven, şeffaflık, liyakat, hesap verebilirlik ve kurumsal bağımsızlık temelinde yeniden inşa edilecek bir yönetişim reformuna ihtiyaç vardır. Kurumun sahip olduğu tarihsel mirasın korunması ve toplum nezdindeki güvenin yeniden güçlendirilmesi ancak bu dönüşümle mümkün olacaktır.

Kanun teklifinin geneline baktığımızda, kurumu güçlendirmeye yönelik hedefler olmakla birlikte, kurumsal güven, denetim, veri güvenliği, toplumsal katılım ve görev sınırları bakımından daha açık düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu kesindir. Bu nedenle, "Amaç" maddesi de dâhil olmak üzere, afetler ve krizler gerçekleşmeden önce toplumun hazırlık kapasitesini güçlendirme ve riskleri azaltma yönünde ifadeler eklenmek durumundadır.

"Görev ve yetki" maddesinde Türk Kızılayın gönüllülük, sosyal hizmet, afetlere hazırlık, eğitim, toplum temelli dayanıklılık, etki ölçümü ve kurumsal araştırma gibi çağdaş insani yardım alanlarındaki görevleri ayrıca sayılmamıştır. Bu durum, Kızılayın rolünün ağırlıklı olarak ulaştırma ve kriz müdahalesi üzerinden tanımlanmasına yol açma tehlikesi bulunmaktadır. Maddeye bu eklemenin yapılması kurumu güçlendirecektir.

Kızılay, personelin güçlendirilmesi ve eğitiminin artırılması gibi çok ciddi ihtiyaçlara sahiptir. Veri güvenliği meselesi bu kanunla birlikte gelmektedir, daha da önemlidir. İktidarınız bu ülke yurttaşlarının verilerini çaldırmakla meşhur bir iktidardır. Dolayısıyla buralarda kanunun güçlendirilmesi zorunluluğu vardır.

Uluslararası yardımların kabulü, kullanımı, dağıtımı ve sonuçlarına ilişkin kamuoyuna açık raporlama yapılması, bağımsız denetim mekanizmalarının işletilmesi ve yardımın hangi ihtiyaç gruplarına ulaştığının düzenli açıklanması önemlidir.

Dolayısıyla bu maddelerle ilgili olarak kanun içerisinde yer alan, örneğin tüzüğün kurumun teşkilat yapısı, üyelik, organlar, bütçe ve sorumlulukları düzenleyecek olması nedeniyle 5'inci madde kritik önemdedir. Ancak idari yapıyla -ki bu bir partinin Genel Başkanı olan Cumhurbaşkanına verilmektedir-

“şeffaflık” “iç denetim” “etik ilkeler” “gönüllü yönetimi” “bağışçı hakları” “etki raporlaması” “kurumsal risk yönetimi” ve “paydaş katılımı” gibi başlıkların da açık bir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu kanun teklifinin bunlarla hiçbir alakası yoktur. Bu kanun teklifi yalnızca çok basit birtakım düzenlemelerden ibarettir.

Kızılayın kriz dönemlerinde -ki üstelik geçmişe göre sadece Türkiye Afet Müdahale Planı’nda beslenme ana sorumlusu olarak görünmektedir- son derece sınırlı bir rolü vardır. Oysa sadece afet dönemlerinde müdahale eden değil toplum dayanıklılığını artıran, güven üreten ve kamu yararını sürdürülebilir bir biçimde güçlendiren bir kurum olarak konumunu pekiştirmek gerekmektedir.

Kanuna ihtiyaç vardır, kanunda çok eksiklikler vardır. Bununla birlikte, asıl sorun sizin Kızılayı algılama biçiminizdir. Kızılay sizin ilçe ve il örgütleriniz değildir, Kızılay sizin yandaşlarınızı işe aldıracağınız yer değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Maalesef Türkiye’nin her sorununa “Bizim partimizin ne işine yarar?” diye bakmaktasınız. Bugün sabah saatlerinden bu yana Türkiye’nin en önemli haber kanalının, Halk TV’nin sizin iktidarınız tarafından bile isteye kapatıldığı bir süreçle karşı karşıyayız. Geçen hafta T24 kapatıldı, 5 belediyeye müdahale edildi; gazetecilerden 2’si hapsedildi, 2’si ev hapsine atıldı. Dolayısıyla Türkiye’nin bütün demokratik standartlarına saldıran, bütün demokratik yapılarına saldıran, toplumsal kurumlarını kemiren bir iktidar hâline dönüşmüş durumdasınız ama şunu bilmeniz her şeyden daha önemli: Bu ülke, sizin bu yaratmış olduğunuz iklimden çıkacak, iktidarınıza son verecek ve Türkiye’nin bugüne kadar oluşturmuş olduğu bu yüz elli sekiz yıllık kurumlar, bütün bu elde etmiş olduğumuz zenginlikler yeniden büyük bir güçle çalışmaya başlıyor olacak ve Türkiye’nin asıl yükselişi o zaman başlıyor olacak.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Yeni Parti Grubu adına ikinci konuşmacı Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan.

Buyurun. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum.

Büyük şair Namık Kemal ünlü Hürriyet Kasidesi’nde şöyle diyor: “Görüp ahkâmı asrı münharif sıdkı selametten, çekildik izzetüikballe babı hükûmetten.” Bir başka şair “Bir soğan soyuluyor da yaşarıyor gözler, memleket soyuluyor aldırmıyor...” Gerisini söylemiyorum. Bunu niye anlattım? Utanma duygusuyla kamu hizmetlerini yürütenlerin ilişkisini Namık Kemal yüz elli yıl önce burada betimlemiş ama yirmi dört yıllık iktidarınızda böyle bir şeyi görmek bu millete nasip olmadı.

Şimdi, elimde geçtiğimiz haftanın -üç gün boyunca- Meclis gündeminin evrakları var; YENİ YOL, İYİ Parti, CHP’nin grup önerisi, DEM PARTİ’nin grup önerisi, Yeni Partinin grup önerisi asrın vurgunuyla alakalı; AKP’nin grup önerisi Meclisin çalışma saatleri. Çarşamba günü öyle, bunlar konuşulmasın diye Meclisi kapattınız. Perşembe günü bu kanuna geçmediniz, iki haftadır buraya Kızılayın yöneticileri, bürokratları geliyor bu kanunu görüşmeye, bugüne nasip oldu; bugün 5’inci gün.

“Utanma duygusu ile Kızılayın ne alakası var?” diyebilirsiniz. Az önce, deminden beri anlatıldı, TURKEN’e, Ensar Vakfına 8 milyon dolar bağışlayıp EFT kesintisi yapar gibi bunun 75 bin dolarını kendisine, geri kalanını da Amerika’ya gönderen bir kurumdur Kızılay. Asrın depreminde, ülkenin yaşadığı en büyük felakette çadır satan kurumdur Kızılay. Peki, bu asrın vurgununda; konuşulmasını istemediğiniz, utanmadığınız asrın vurgununda toplam para, konuşulan parayla ne yapılabilir? Türkiye’nin kırk yıllık fındık üretimi üreticiye hediye edilebilir. Yüz yıllık çeltik üretimi, fiyatını açıklamaktan utandığınız ama çiftçiye hakkını vermiyorken utanmadığınız çeltik üreticisi...

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Kızılay Kanunu Teklifi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bizim hiçbir aşamada, ne Komisyonda ne burada Kızılaya itirazımız yoktur çünkü Kızılay 93 Harbi'nde, Birinci Dünya Savaşı'nda, Balkan Savaşlarında, Millî Mücadelede, asrın felaketlerinde -2023 depremini kastetmiyorum- bu zamana kadar ülkede nerede sorun varsa, ülke dışında nerede yardıma ihtiyaç varsa orada bulunmuş ve kanuna ihtiyaç duymadan bu görevini yerine getirmiş bir kurumdur, Hilal-i Ahmerdir. Peki, ne zaman kanuna ihtiyaç duyulmuştur? Asrın felaketinde millet devleti ararken, Kızılayı ararken Kızılay çadır satmıştır. Buradan duydukları mahcubiyetle bugün önümüze Kızılayla ilgili kanun getirilmiştir, Komisyonda konuşulmuştur. Bir hakkı teslim etmek isterim; çok değerli Kızılay Başkanımız, meslektaşım, Komisyonda hakikaten muhalefet milletvekillerinin grup önerilerini bir nebze de olsa Komisyon Başkanıyla birlikte kanun içine dercetmeye gayret etti. Belki de aranızda tek mahcup olan, tek utanan oydu, o yüzden çok daha yalın, çok da sığ bir kanun teklifi Komisyonda muhalefet milletvekillerinin önerileriyle de bir yere kadar getirilmiştir.

Evet, Kızılay Kanunu'nda neler var? En büyük sıkıntı, burada defalarca dile getirildi, 4'üncü madde. 4'üncü maddenin hemen hemen bütün fıkraları sorunlu, bunu Komisyonda gidermeye çalıştık, bunlardan size birazcık bahsedeceğim. Mesela, 4'üncü maddenin bir fıkrasında diyor ki: Kızılay afet dönemlerinde doğrudan ürün alabilir, doğrudan ürün satabilir. Ben size şunu soruyorum: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nu yüzlerce kez değiştirdiniz. Yirmi dört yıldır İhale Kanunu'na dayanarak işlem yapıyorsunuz. Bu kanunun 21/b) maddesi var, afet dönemlerinde işlerin nasıl yapılacağına dair sığınılan, devleti bu anlamda hızlandıran bir madde. Herhangi bir afeti beklemeden bu maddeyi bu zamana kadar defalarca kullandınız, defalarca suistimal ettiniz ama yüz elli sekiz yıllık bir gönüllülük kurumuna kanun çıkarırken afet dönemlerinde bu doğrudan temini ya da İhale Kanunu'ndan bunu ayırt edecek, İhale Kanunu'na sokmayacak bir düzenlemeyi getiriyorsunuz. Peki, ben de size sorayım: Madde 21, 21/b) ve 22'yi bu zamana kadar sadece afet dönemlerinde mi kullandınız? Cevabınızı merak ediyorum ama ben gerçek cevabı biliyorum: Hiçbir şekilde 21/b) ve 22'nci maddeler afet dönemleri beklenerek kullanılmış değil.

Bir başka konu, kişisel verilerin paylaşılmasıyla ilgili durum. Burada da hakikaten, denetimle alakalı yapılabilecek konular dışında, kişisel verilerin, özel verilerin herkes tarafından kullanılabileceği, Kızılay eliyle -çünkü daha önce sicili kabarık- başka yerlere devredilebileceği bir hüküm var.

Bir başka konu -birazdan değerli hocamız daha detaylı bir şekilde anlatacaktır- Kızılayın tekelleştiği kan ve kan ürünleriyle ilgili 4'üncü maddeye yerleştirilmeye çalışılan unsurlar. Kızılay bir hayır kurumudur, bir gönüllülük kurumudur; Kızılay ticari bir yapı değildir, Kızılay ile gönüllülük arasına kan giremez. Bu zamana kadar kadim sağlık kuruluşlarımızın, kurumlarımızın, üniversitelerimizin kan bankalarında ifa edilen bir görevi, bugün Kızılayın para kazanmak, kendisine gelir elde etmek için kullanması söz konusudur. Buradan mutlaka ve mutlaka kaçınılmalıdır.

Bir konuda gerçekten önerilerimiz dikkate alındı. Özellikle daha önce Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tecrübesinden doğrudan bir cemaate hizmet eden bir yapıyı hatırlatırcasına Kızılayın tedarik edeceği, özellikle demirbaş sayılabilecek teknik donanımların gümrükten muaf bir şekilde gelmesi söz konusu ve bunu herhangi bir zaman kısıtı olmadan istediği kamu kurumuna devretmesi söz konusuydu. Bunu Komisyonda üç yıla çıkarttırdık önerilerimizle; daha doğrusu, biz on yıl dedik, üç yıl oldu, şimdi de anlıyoruz ki bu beş yıla çıkmış; yetmez ama doğru bir sınırlamadır çünkü bu ülkede daha önceden bunun kötü tecrübeleri yaşanmıştır, yaşatılmıştır.

Teklif bir taraftan şeffaflık, rekabet, eşit muamele ve kamuoyu denetimi diyor; diğer taraftan, bu alımları Kamu İhale Kanunu'nun dışında tutarak doğrudan teminlerle Kızılaya birtakım güçler ya da Kızılaydan mal alacak kurumlara birtakım zorunluluklar getiriyor. TURKEN'i ve Ensar Vakfını burada bir kez daha hatırlamakta fayda var.

Teklifte kamu kurumlarının taşıtlar dışındaki bazı taşınır mallarının Kızılaya tahsis edilmesi veya Kızılay tarafından bedelsiz devredilmesiyle ilgili konu çok önemlidir. Burada sürenin doğrudan uzatılmasında fayda vardır. BAŞKENTGAZ tarafından Kızılaya yapılan 8 milyon dolarlık şartlı bağışın bu çıkarılan kanun vesilesiyle bir kez daha yenilenmesini engelleyecek denetimler mutlaka ama mutlaka getirilmelidir.

Şimdi, yüz elli sekiz yıllık bir kurumu ilk kez müstakil bir kanuna kavuşturuyoruz. Bunu yaparken yalnızca bugünün ihtiyaçlarını değil önümüzdeki elli yıllık dönemi, yüz yıllık dönemi düşünmeliyiz. Yüz elli sekiz yıl önce kurulmuş bir kurum bugüne kadar getirilmiş, 2023 depreminde nasıl suistimal edildiğini burada bir kez daha size hatırlatmak isterim çünkü iktidarlar değişir, yöneticiler değişir, Kızılay başkanları değişir ama kanun kalır. Yapılacak kanunun buna hizmet etmesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

MURAT ÇAN (Devamla) - Ben diyorum ki yetki veriyorsak denetimi de buna eklemeliyiz, kaynak sağlıyorsak hesabını sormalıyız, hesap verebilir durumda tutmalıyız Kızılayı. Kişisel veriye erişim veriyorsak mahremiyeti de güvence altına almalıyız. Afet zamanında hız istiyorsak bunu şeffaflıktan vazgeçmeden yerine getirmeliyiz. Biz güçlü bir Kızılay istiyoruz. Güçlü Kızılay denetlenmeyen Kızılay değildir, güçlü Kızılay milletin her kuruşunun hesabını görebildiği Kızılaydır. Güçlü Kızılay ihtiyaç sahibinin mahremiyetinin korunduğu Kızılaydır.

Ben son yirmi saniyede, kanun çıkarılırken iktidar milletvekillerinin kanunda yaptıkları konuşmalarda okullarda Kızılay zarflarıyla ilgili anılarını çok dinledim ama ağızlarından bir kez bile Kızılayın asrın felaketindeki başarısını göremedim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili Sayın Hakan Aksu konuşacaklardır.

Buyurun Sayın Aksu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HAKAN AKSU (Sivas) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün Genel Kurulumuzda görüştüğümüz ve ilk imza sahibi olduğum 279 sıra sayılı Türk Kızılay Kanunu Teklifi'miz üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilliği görevine seçilen Tokat Milletvekilimiz Sayın Yusuf Beyazıt Başkanımıza yeni görevinde başarılar diliyorum. Görevinin Gazi Meclisimiz ve ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum. Görevi devreden Sayın Bekir Bozdağ Başkanımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, bugüne kadar sunduğu kıymetli hizmetler için teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün yalnızca bir kurumun çalışma esaslarını düzenleyen bir kanun teklifini görüşmüyoruz, mazisi 1868 yılında kurulan Hilal-i Ahmer Cemiyetine uzanan Türk Kızılayın değişen ihtiyaçlar karşısında görevlerini daha etkin biçimde yerine getirmesini amaçlıyoruz. Türk Kızılay, afetlerde milletimizin yanında olan, ihtiyaç sahiplerine el uzatan, savaş ve kriz bölgelerine insani yardım ulaştıran, kan hizmetlerinden sosyal yardımlara kadar geniş bir alanda faaliyet gösteren yüz elli sekiz yıllık köklü bir kuruluşumuzdur.

Değerli milletvekilleri, şu hususun özellikle altını çizmek istiyorum: Kanun teklifimiz kapsamlı bir hazırlık ve istişare sürecinin sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu süreçte ilgili kamu kurumlarımızla, uzmanlarımızla ve Türk Kızılay temsilcilerimizle bir araya gelerek kapsamlı görüşmeler gerçekleştirdik.

Bu görüşmeler neticesinde Türk Kızılayın görevlerini, hak ve muafiyetlerini açıkça düzenleyen kanun teklifimizi hazırladık. Ardından 4 Haziranda Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonumuzda gerçekleştirdiğimiz müzakerelerde Değerli Komisyon üyelerimizin de katkılarıyla teklifimize son hâlini verdik ve Genel Kurulumuzun takdirine sunduk.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türk Kızılay hâlihazırda ulusal mevzuatımız ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri ve 2024 yılında gerçekleştirilen 34'üncü Uluslararası Kızılay ve Kızılhaç Konferansı'nda kabul edilen 4 no.lu Karar millî cemiyetlerin görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli kanuni düzenlemelerin yapılmasını teşvik etmektedir. Bugün dünyanın 100'den fazla ülkesinde millî cemiyetlere ilişkin özel kanuni düzenlemeler bulunmaktadır. Dolayısıyla teklifimiz herhangi bir ayrıcalık veya istisnai model ortaya koymamaktadır, Türk Kızılayı uluslararası örneklerle uyumlu bir hukuki çerçeveye kavuşturmayı amaçlamaktadır. Burada bir hususun özellikle altını çizmek istiyorum: Türk Kızılay kamu kurumu değildir ve merkezî bütçeden doğrudan pay almamaktadır. Türk Kızılay faaliyetlerini yardımsever kişilerin bağışları, uluslararası yardım fonları ve iştirak gelirleriyle sürdürmektedir. Teklifimizin amacı Türk Kızılayı bir kamu idaresine dönüştürmek değildir; amacımız, Türk Kızılayın mevcut hukuki niteliğini muhafaza ederek görevlerinin gerektirdiği hukuki çerçeveyi daha açık ve güçlü hâle getirmektir. Ayrıca, Türk Kızılayın bağımsızlık, tarafsızlık, ayrım gözetmeme ve gönüllülük başta olmak üzere temel ilkeleri korunmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizin getirdiği düzenlemelere de kısaca değinmek istiyorum. Teklifimiz 7'si esas olmak üzere, yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte toplam 9 maddeden oluşmaktadır. 1'inci maddeyle kanunun amacı ve kapsamı ortaya konulmaktadır. 2'nci maddeyle ise kanunda kullanılan temel kavram ve terimler tanımlanmaktadır. 3'üncü maddeyle Türk Kızılayın görev ve yetkileri açık şekilde düzenlenmektedir. Türk Kızılayın Cenevre Sözleşmelerinde belirtilen Türkiye'nin millî cemiyeti olduğu açıkça hüküm altına alınmaktadır. Aynı maddeyle, Türk Kızılayın adı, bayrağı ve amblemi korunmaktadır. Ayrıca, savaş esirleri ve sivillere yönelik insani faaliyetler, aile haberleşmesinin sağlanması, kayıpların araştırılması ve insani yardımın ulaştırılması gibi görevler düzenlenmektedir.

Değerli milletvekilleri, 4'üncü maddeyle Türk Kızılayın görevlerini etkin ve kesintisiz biçimde yerine getirebilmesi için bazı hak ve muafiyetler düzenlenmektedir. Afet, acil durum, afetlere hazırlık ve olağanüstü dönemlerde ilk yardım, afet lojistiği ve geçici barınmaya yönelik belirli ürün ve hizmetlerin belirli şartlarla kamu kurum ve kuruluşlarınca Türk Kızılaydan veya Türk Kızılayın sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu kuruluşlardan doğrudan temin edebilmesine imkân sağlanmaktadır. Bu alımlar şeffaflık, rekabet, eşitlik, denetim ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine bağlanmaktadır. Düzenleme, Kızılay veya iştirakleri açısından genel ve sınırsız bir muafiyet getirmemektedir. İstisnanın konusu, alım yapabilecek kuruluşlar ve kapsama giren ürünler sınırlandırılmıştır. Amacımız, ticari bir avantaj oluşturmak değil, afet anında ihtiyaçların hızla karşılanmasını ve müdahale kapasitemizin güçlendirilmesini sağlamaktır. Aynı maddeyle sosyal yardımlardaki mükerrerliğin önlenmesi amacıyla Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine bağlı olarak sosyal yardım verilerine erişim yetkisi düzenlenmektedir. Diğer taraftan, insani amaçla ithal edilen belirli tıbbi bilimsel ve sağlık ürünlerine gümrük vergisi muafiyeti getirilmektedir. Gümrük muafiyeti kapsamında getirilen eşyanın iç piyasada satışı ve devri de açık kurallara bağlanmıştır. Bu kapsamda süre şartı getirilmiş, eşyanın devri veya satışı için gümrük idaresinin izni öngörülmüştür. Ayrıca, maddeyle kamuya ait sağlık kuruluşlarına temin edilen kan bileşenlerinin bedellerinin ilgili kurumların alacaklarından mahsup edilerek Sosyal Güvenlik Kurumu aracılığıyla doğrudan Türk Kızılayına aktarılması amaçlanmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 5'inci maddeyle Türk Kızılayın kurumsal yapısına ilişkin esasları düzenliyoruz. Maddeyle, Türk Kızılayın teşkilat yapısı, üyelik sistemi ve organlarının görev ile sorumluluklarının tüzükle düzenleneceği hüküm altına alınmaktadır. Mevcut uygulamada olduğu gibi, tüzük Cumhurbaşkanımızın onayıyla yürürlüğe girmeye devam edecektir.

6'ncı maddeyle, kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Türk Medeni Kanunu, Dernekler Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasını öngörüyoruz.

7'nci maddeyle, sahada fedakârca çalışan Türk Kızılay personelimiz ve sosyal yardımların koordinasyonu bakımından önemli düzenlemeler yapıyoruz. Afet, savaş ve çatışma bölgelerinde görev yapan Türk Kızılay personelimizin ne kadar zor şartlar altında görev yaptığını hepimiz biliyoruz. Bu nedenle, olağanüstü dönemler ile afet, savaş ve çatışma zamanlarında faaliyet bölgesinde görev yapan Kızılay personelimizi 2330 sayılı Kanun'un kapsamına alıyoruz. Aynı maddeyle, Türk Kızılay il ve ilçe şube başkanlarının sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının mütevelli heyetlerinde yer almasını düzenliyoruz. Böylece, kurumlar arasındaki koordinasyonu güçlendirmeyi, mükerrer yardımların önüne geçmeyi ve mevcut imkânların daha fazla ihtiyaç sahibine ulaşmasını hedefliyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türk Kızılay milletimizin ortak değeridir. Bu kanun teklifimizin temel yaklaşımını bir kez daha açıkça ifade etmek istiyorum. Türk Kızılayı kamu kurumuna dönüştürmüyoruz, Türk Kızılaya sınırsız bir ayrıcalık alanı oluşturmuyoruz, Türk Kızılayın bağımsız insani kimliğini değiştirmiyoruz. Yaptığımız, Türkiye'nin Cenevre Sözleşmeleri kapsamındaki millî cemiyeti olan Türk Kızılayın mevcut hukuki niteliğini korumaktır. Ayrıca, Türk Kızılayın görevlerini daha etkin ve kesintisiz şekilde yerine getirebileceği, açık, öngörülebilir ve bütüncül bir kanuni çerçeve oluşturmaktır.

Sözlerime son verirken kanun teklifimizin hazırlanmasında katkı sunan Türk Kızılay Genel Başkanımız Sayın Fatma Meriç Yılmaz ile ekibine, ilgili bakanlarımıza ve kurumlarımıza, İçişleri Komisyonu Başkanımız Sayın Süleyman Soylu'ya, Komisyon üyelerimize ve milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Türk Kızılaya bugüne kadar emek veren tüm çalışanlarımıza, gönüllülerimize ve hayırseverlerimize de şükranlarımı sunuyorum.

Kanun teklifimizin Türk Kızılaya, aziz milletimize ve tüm insanlığa hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi şahıslar adına konuşmalara geçiyorum.

2 sayın milletvekilimize söz vereceğim.

İlk konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Kayıhan Pala.

Buyurun efendim. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, size de yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Konuştuğumuz Türk Kızılay Kanunu Teklifi pek çok konuşmacının dile getirdiği gibi, bizim ortak değerimiz olan bir kuruma ilişkin bir düzenleme. Daha önce de söylendi ama bir kez daha söylemekte yarar görüyorum: 1868 yılında Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti olarak kurulmuş bir kurumdan söz ediyoruz, 1947'de "Türkiye Kızılay Derneği" adını almış, kuruluşa "Kızılay" adını ise Gazi Mustafa Kemal Atatürk vermiş. Dolayısıyla hepimiz için çok değerli bir kurumdan söz ettiğimizi bir kez daha vurgulamak isterim.

Kızılayın kendi tüzüğünde yazan ilkelere baktığımızda insancıl olmak, ayırım gözetmemek, tarafsızlık, bağımsızlık, gönüllü hizmet ve evrensellikten söz edildiğini görüyoruz ki bunlar hepimizin benimsediği değerler. Birazdan bu değerler ile Kızılayın uygulamaları arasında nasıl bir paralellik ya da terslik var, onlara da değineceğim.

Kızılay çok önemli bir insani yardım kuruluşu, birkaç önemli etkinliğinden örnek vermek isterim. Örneğin, 2025 yılı Faaliyet Raporu'nda "Yoksulluğun Etkilerini Azaltmak" başlığı altında şöyle bir yardımdan söz ediliyor. O yıl içerisinde 191 bin 318 kişiye Kızılay sağlık yardımı yapmış. Gerçekten çok önemli bir destek, teşekkür ederiz ama aynı zamanda bu destek Türkiye'deki sağlık hizmetinin, sağlık sisteminin yurttaşlarının ihtiyaçlarını karşılamadığının da çok önemli bir kanıtı olarak karşımızda duruyor. Keşke sağlık sistemi yurttaşların ihtiyaçlarını karşılıyor olsa da Kızılay böyle bir destekte bulunmak zorunda kalmasa.

Türkiye Kızılay Derneği ile Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan bir protokol doğrultusunda ülkemizin genelinde kan hizmetlerinin yürütülmesinde yetkilendirilmiş ana kuruluş. Gerçekten bu çok önemli. Düşünün, bir hastanız var, bir ameliyat olması gerekiyor ya da kanamalı bir hasta, ona kan gerektiğinde Kızılay bize bunu sağlıyor. Dolayısıyla bunu gerçekten çok değerli buluyoruz. Türkiye genelinde kan kullanan 1.132 hastane var, 10 tanesi dışındaki bütün hastanelerin kan ve kan ürünleri ihtiyacını Kızılay karşılamaya çalışıyor. Kendi raporunda yazdığı kadarıyla, Kızılay sorumluluğunda bulunan bu söz konusu sağlık kuruluşlarının eritrosit süspansiyonu ve aferez trombosit süspansiyonu talepleri yüzde 98 oranında karşılanabiliyor. Bu çok yüksek bir oran ama bir tıp doktoru olarak söyleyeyim, o 102 içerisinde eğer sizin bir hastanız varsa bu yüzde 98 sizin ihtiyacınızı karşılamaktan çok uzaktır. O yüzde 2 içerisindeki bir hastanız nedeniyle bir kan ve kan ürününe erişemiyorsanız o hastanın sağlığı ciddi bir şekilde bundan etkilenme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle şunu söylememiz gerekir ki Kızılay kan merkezlerinde görev yapan meslektaşlarımız, hekimler, sağlık çalışanları ve destek personelinin bütün gayretine ve özverili çalışmasına rağmen Kızılay ülkemizin kan ihtiyacını karşılamada zaman zaman yetersiz kalmaktadır. Kan ve kan ürünleri aynen aşılar gibi çok stratejik ürünlerdir. Bu nedenle, bunların mutlaka sağlanması gerekir. Bu bağlamda, bu kanun konuşulurken Türkiye'de kan temini ve transfüzyon hizmetlerinin yeniden örgütlenmesinin de mutlaka masaya yatırılması gerekir. Bakın, bu ürünlere ilişkin hizmet sürecini yalnızca bağışçılardan kan toplanması, toplanan kanların bileşenlerine ayrılması ve hastalara ulaştırılması olarak tanımlamamak gerekir. Talasemi hastaları, kemik iliği hastaları gibi özellikle alloantikor gelişme ihtimali olan kan gruplarının belirlenmesi ve buna ilişkin bağışçı havuzlarının da oluşturulması önemli bir işlevken bu işlevin henüz yerine getirilemediğini görüyoruz. Oysa burada bilimsel bir zorunluluk olduğunu vurgulamak isterim. Ayrıca, plazma gibi bileşenlerden pıhtılaşma faktörleri, fibrinojen gibi endüstriyel kan ürünlerinin üretilebilmesi de ulusal kamucu bir endüstriyel yapılanmaya duyulan ihtiyacı karşımıza çıkarmaktadır. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de transfüzyon tıbbı açısından bir akademik alan belirlenmesine ihtiyaç var. Oysa bu alan ne uzmanlık ne de yan dal olarak belirlenmediği için, YÖK nezdinde ayrı bir bilim alanı olarak da tanınmamış olması nedeniyle Türkiye'de geri bırakılmış durumdadır. Bunun da mutlaka altını çizmemiz gerekir.

Dolayısıyla Türkiye'de bütün bu sorunları aşacak ve mutlaka Kızılayla birlikte entegre çalışacak bir Türkiye kan enstitüsü kurulması gündeme alınmalıdır. Burada üzülerek görüyorum ki Komisyon çalışmaları sırasında buna ilişkin bir düzenleme bu kanun metninde yer almıyor.

Değerli milletvekilleri, çok önemli bir kanun teklifi ancak benden önceki bazı konuşmacıların da dile getirdiği gibi, aslında Kızılayla ilgili ihtiyaçları karşılamaktan uzak bir düzenleme olduğunu vurgulamamız gerekir. Kızılay Tüzüğü'ne göre Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Kızılayın

Onursal Başkanıdır. Bu kanuna bu gözle de bakmak gerekir. Kızılayın olumlu işleri de olumsuz işleri de sonuçta Cumhurbaşkanı adına yapılan işlemlerdir ve bu kanun teklifine baktığımızda kanun ayrı, tüzük ayrı düzenlemelerin getirebileceği sıkıntılar bir yana, temel olarak bir insani yardım kuruluşu olarak tanımlanmasına ilişkin de çerçevede bir eksiklik vardır ve maalesef -geçmişte de birçok kez eleştirildiği gibi- bir holding olarak çalışmasının önünde bir kısıtlama olmadığını bu yasal düzenlemede söylememiz gerekir.

Kızılayın 2025 yılındaki bütçesinin 1 milyar 200 milyon dolar civarında bir bütçe olduğunu, bu kadar büyük bir bütçenin bir insani yardım kuruluşu olarak mutlaka değerlendirilmesi gerektiğini bir kez daha söyleyelim. Az önce söylendi ama kayıtlara girsin; biliyorsunuz, 6 Şubat depremlerinde Ahbap Derneğine depremden birkaç gün sonra 2.050 adet çadırın 46 milyon lira karşılığında satıldığı Kızılay tarafından da kabul edilmiştir. Bakın, burada özellikle sormak istiyorum: Gerçekten buna olumlu bakan kimse olabilir mi? Bir deprem olmuş, depremde çok sayıda insan ölmüş, yaralılar var, çok sayıda bina yıkılmış ve insani yardım kuruluşu olarak göz bebeğimiz olan Kızılay çadır satıyor. Üstelik yalnızca Ahbap Derneğine değil bazı meslek örgütlerine sattığını da hep birlikte biliyoruz. Ben böyle bir kanun teklifi önümüze geldiğinde bunların ortadan kaldırılacağı bir sistematik düzenlemenin olmasını da beklerdim ama maalesef böyle bir durum söz konusu değil. Kızılay depremi fırsata dönüştüren aç gözlü bir şirket gibi davranırken bir daha böyle davranmasının önüne geçecek bir düzenlemenin olmamasını burada doğru bulmadığımı söylemek isterim.

Bir başka önemli konu, yine kamuoyuna yansıyan bir bilgi: Kızılay Genel Sekreteri Sayın Murat Ellialtı sosyal medyada yayınlanan bir videosunda Kızılaya ait hastanelerde vatandaşlara sunulan sağlık hizmetleri karşılığı olarak Sağlık Uygulama Tebliği'nde belirtilen ücretlerin yüzde 1000 katının alındığını açıklamıştı, hatırlarsınız. Ben de Sağlık Bakanına "Kızılaya ait sağlık kuruluşlarını denetliyor musunuz? Kamuoyuna yansıyan bu bilgiler ışığında ne yaptınız?" diye sordum. Tahmin edeceğiniz gibi, Sağlık Bakanlığı birçok konuda olduğu gibi bu konuda da herhangi bir yanıt vermemeyi tercih etti.

Bir başka sorun yine kamuoyuna yansıdı biliyorsunuz: Kızılayın ürettiği maden suyunda arsenik oranı sınır değerin 2 katında çıktı. Değerli milletvekilleri, Kızılay eğer gerçekten hepimizin göz bebeği bir kuruluşsa Kızılayın böyle olumsuzluklarla, sağlığı tehdit edecek sıkıntılarla ve sağlığın ticaretini yapacak bir şirketleşme anlayışıyla asla gündeme gelmemesi gerekir. Bunu bir kez daha vurgulama ihtiyacı duyuyorum. Ayrıca başlangıçta sıraladığımız Kızılayın ilkelerine aykırı tutumları da birçok kez kamuoyuna yansıdı. Bir örnek: Örneğin Kızılaya ait Ankara Çamkoru, Eskişehir Hasırca ve İstanbul Heybeliada'da bulunan kamp alanları AKP'ye yakınlığıyla bilinen TÜGVA, Boğaziçi Üniversitesi İslam Araştırmaları Kulübü, İnsan ve Medeniyet Hareketi gibi kurumların kullanımına verilmiş durumda. Hani ayrımcılık olmayacak, hani tarafsız davranacaktı Kızılay? Tüzüğünde bu ilkeler yazarken böyle bir tutum almasını -gerçekten samimiyetle soruyorum- siz kabul edebilir misiniz?

Bakın, bir sürü sıkıntının yansıdığını biliyoruz. Bu konuda İsmail Arı'nın "Kızılay Holding" kitabını okumanızı öneririm. İçinde kanıta dayalı Kızılayın geçmişte yaptığı olumsuzluklara ilişkin çok sayıda bilgi, belge ve bulgu var. Açık söyleyelim, Kızılay gibi bir kurumun böylesine olumsuzluklarla kamuoyunun gündemine gelmesini kabul etmemiz mümkün değil. O yüzden bu yasal düzenlemenin bu olumsuzlukları ortadan kaldırmasını beklerdim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen efendim.

KAYIHAN PALA (Devamla) - Değerli milletvekilleri, geçmişe dönük yine bir konuyu anımsatmak isterim: Maxicells firmasıyla iş birliği yaparak yerli plazmadan plazma ürünleri üretiminin başlaması hedeflenmiş ancak fabrikanın kurulmasında yaşanan gecikmeler ve ithalat süreçlerindeki usulsüzlük

iddiaları da -hatırlayacağınız gibi- kamuoyuna yansımıştır. 2021 yılında temeli atılan Maxicellsin İstanbul Silivri'de kurmayı planladığı kan plazması üretim tesisi projesi iptal edilmiş ve tahsis edilen alan atıl kalmıştır.

Ben de o Kızılay zarflarına atıfla sözlerimi bitireyim. Biz çocukken okulda o Kızılay zarflarını bize dağıttıklarında her aile kendi bütçesine göre çocuğunun zarfına bir parayı koyar ve ertesi gün Kızılaya gönül rahatlığıyla bağışta bulunurdu. Tekrar Kızılayı o günlere kavuşturmak için hep birlikte çaba tüketmemiz gerekir. Bu kanun maalesef bu çabayı yeterince yansıtmamaktadır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İkinci konuşmacı Kars Milletvekili Sayın İnan Akgün Alp.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, yeni göreviniz hayırlı olsun efendim, başarılar diliyorum. Tarafsız bir riyaset sergileyeceğinize de inanıyoruz.

Sayın milletvekilleri, geçen hafta Şırnak ilimize gittik, Sayın Genel Başkanımızın Şırnak Cizre ve İdil ilçelerindeki ziyaretlerine ben de eşlik ettim ve orada Cizre halkımıza, gider gitmez Mecliste bana iletilenleri aktaracağıma da söz verdim.

Sayın milletvekilleri, Şırnak ilimiz bizden bilhassa Cizre ve Silopi ilçelerini kapsayan alanın stratejik serbest bölge ilan edilmesini istiyorlar efendim. Bu alana güneş, rüzgâr ve yenilenebilir diğer enerji kaynaklarına dayalı yatırımların teşvik edilmesini istiyor bölge halkı. Özellikle Cizre OSB'nin genişleme alanının oluşturulması talebi var. OSB'nin enerji ve doğal gaz altyapısının...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yanlış yere gitmiş olmayasın, Cizre yerine başka yere gitmiş olmayasın.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Ben Cizre'ye gittim ve Cizre Ticaret Odasından aldım bu talepleri.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yok, yok, öyle bir şey yok.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Sizin de ziyaret etmenizi isterim, tüccarlarımızı da dinleyelim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Lütfen...

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Demir yolu ve kara yolu bağlantılarının tamamlanmasını talep ediyorlar, ihtisas sanayi alanlarının da genişlemesini istiyorlar. Yol ve altyapı imalatlarında eksiklerin ve yaşanan elektrik arızaları ve kesintilerin de giderilmesini talep ediyorlar. Özellikle Cizre OSB ile Cizre Şerafettin Elçi Havaalanı arasındaki yolun da tamamlanmasını Meclisimizden talep ettiler. Bu talepleri içeren ve 5 farklı bakanlığı ilgilendiren 12 farklı önergeyi de dün itibarıyla Meclisimize arz ettik. Bu vesileyle bölge halkımızın da Meclisimize selamlarını iletiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Cizre ve Silopi üzerinden, Habur Sınır Kapısı'ndan büyük ölçüde Irak Kürt bölgesine olmak üzere günde ortalama 1.400 tır geçişi oluyor diğer tarafa, sınırın öte tarafına; bir o kadar tır da Türkiye'ye giriş yapıyor. Böyle bir ticaret içerisinde sınırın karşılıklı her iki bölgesini mukayese ettiğimiz zaman şöyle bir tablo çıktı ortaya: Burası Duhok ili, Irak Kürt bölgesinde, Barzan Caddesi; görüyorsunuz, alt geçitleri, üst geçitleri, köprülü kavşakları, yol boyu sıralanan plazaları ve yeni bir kentleşme alanını görüyorsunuz, hızla gelişiyor, güzelleşiyor...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Belediye Başkanı AK PARTİ'ye mi geçmiş Başkanım(!)

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Fakat Cizre'miz maalesef hak ettiği oranda bir gelişme henüz sağlamış değil. Niye böyle bir tablo var? Aynı oranda ticaret her iki tarafta yapılıyorsa sınırın öte tarafı bu kadar hızla gelişiyorsa Cizre'miz niye gelişmiyor?

Sayın milletvekilleri, işte, elli yıl süren çatışmalı sürenin maalesef bir sonucu da budur. Bölgesel geri kalmışlık ve ekonomik kaynakların orantılı olarak dağıtılmamış olması çok önemli bir sorundur. Bunu giderebilmek için 7595 sayılı Kanun'u çıkardık, büyük bir oy çokluğuyla çıkardık ve şimdi bu kanunun uygulanması dönemindeyiz. Bu uygulamayı yapmak üzere Meclisimize çok önemli bir görev düşüyor Sayın Başkanım. Önce kanunun öngördüğü bir izleme komisyonunu oluşturmamız gerekiyor hızla. Kanunun 7'nci maddesinin (5)' inci fıkrası uyarınca Meclis çatısı altında bir izleme komisyonu oluşturmamız lazım. Biz Sayın Meclis Başkanından bu komisyonu oluşturmak üzere biraz daha elini çabuk tutmasını istiyoruz ve delaletinizle ben bu talebi iletiyorum. Niye bu talebi iletiyorum? Çünkü bu kanunun henüz bir sahibi yok. Kanun dört farklı düzenleme yaptı, güvenlik güçlerine bir görev tevdi etti. Tespit ve teyit mekanizması üzerinde çalışacak güvenlik güçlerimiz. Onlar görevlerini yapıyorlar. Yargıya da bir görev tevdi etti. Yargı da tabii ki bu kanun uygulanmaya başlandığı andan itibaren görevini yapacak. Yürütmeye de bir görev tevdi etti, gerekli kurulları oluşturacak fakat yasamaya da bir görev tevdi etti. Bizim de bu izleme komisyonunu oluşturmamız gerekiyor. Eğer komisyonu zamanında oluşturmuş olsaydık bugün için bazı tıkanıklıklar var, bu tıkanıklıkları aşmak daha kolay olacaktı diye düşünüyorum. Nedir o tıkanıklık derseniz sayın milletvekilleri, kanunun 7'nci maddesinin ikinci fıkrasına lütfen dikkat buyurunuz, yeniden dikkat çekmek istiyorum: "Kurul tarafından sürecin örgüt nezdindeki ilerlemesini sağlamak üzere alt komisyonlarda görevlendirme yapılabilir." diyor. "Örgüt nezdinde ilerlemesini sağlamak..." Bu kanunun her bir kelimesi titiz bir çalışmayla oluşturuldu. Hiçbir cümlesi tesadüfen burada değil. "Örgüt nezdinde ilerlemeyi sağlamak" diyor, "ilerlemeyi takip etmek" demiyor, "ilerlemeyi izlemek" demiyor, "ilerlemeyi beklemek" demiyor; "ilerlemeyi sağlamak" diyor. Bu kurulun önündeki -bugün için- en önemli meselelerden birisi budur. Kim bu örgüt nezdinde ilerlemeyi sağlayacak ise bu kurulda, bu alt kurulda onun görevlendirilmesi gerekir. Burada herkes kendi sorumluluğuna sahip çıksın. Cesaretle bunu da konuşmamız ve bu konudaki gelişmeyi de sağlamamız gerekir. Örgüt nezdinde ilerlemeyi kim sağlayacak ise yürütme tarafından kurulacak komisyona görevlendirilmesi şart. Var mı aranızda örgüt nezdinde bu kanunun ilerlemesini sağlayabilecek herhangi bir milletvekili? Kim bu örgütü kurmuşsa o sağlayabilir, kim dağa çıkmışsa o indirebilir, kim bu örgütü oluşturmuşsa örgütün yeniden feshini de o sağlayabilir. Dolayısıyla alt kuruldaki bu görevlendirme konusunda Sayın Meclisimizin bu konuda izleme komisyonunu da bir an önce oluşturmasını -Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ayrıldı buradan, keşke o da burada olsaydı da söyleyebilseydik kendisine- alt kurul nezdinde bu görevlendirmeyi yapması gerekir diye düşünüyoruz.

Evet, Sayın Oktay hoş geldiniz, tam da sizden bahsediyorduk.

FUAT OKTAY (Ankara) - Eyvallah!

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu kanunun uygulanmasında nerede bir tıkanıklık varsa o tıkanıklığı da gidermeye hazırız sayın milletvekilleri.

Efendim, sürem yettiği için geçen haftaki bir gelişmeye daha değinmek istiyorum müsaade buyurursanız. Avukat Alp Selek vefat etti; Allah rahmet eylesin, meslekten ağabeyimiz, büyüğümüzdür. Alp Selek'in vefatı nedeniyle hepimizi üzen bir davayı yeniden hatırladık. Sosyolog Pınar Selek, ben hukuk fakültesinde öğrenciyken yargılanmaya başladı, yirmi sekiz yıldır yargılaması devam ediyor. 4 kere beraat etti, 4 kere Yargıtay bozdu; yirmi sekiz yıldır yargılanıyor. Biz o zaman üniversite öğrencisiydik, şimdi 50 yaşına geldik, hâlâ Pınar Selek yargılanıyor. Bu tür davalar Türkiye'yi yoruyor. Bu tür davaların bu kadar uzaması hiç kimsenin faydasına değildir. 4 kere beraat etmiş bir sosyolog Fransa'ya gitmiş, Paris'te şimdi kendisine yeni bir hayat kurmuş, saygın bir akademisyen fakat babasının cenazesine bile gelemedi yirmi sekiz yıl sonra. Bu tür davaları da artık -yeni dönemde diyelim- bir an önce nihayete erdirmemiz gerekir. 4 kere beraat etmiş bir insanın aklanması için kaç

kere daha beraat etmesi lazım sayın milletvekilleri? Yani kaç kere beraat ederse bir insan aklanmış sayılıyor acaba bizim hukuk düzenimizde? Buradan Alp Selek'e Allah'tan rahmet diliyorum ve Pınar Selek'e de selam söylüyorum.

Sayın milletvekilleri, bizi geçen hafta yine çok rahatsız eden bir olay oldu; Ankara 2 no.lu Baro Başkanı bir açıklama yaptı, televizyon programına çıktı, dedi ki: "İki yıl içerisinde baroya kayıtlı 70 avukatın hâkim ve savcı olmasını sağladık. Bu süreçte Bakanlıklarla görüştük ve kendilerine ayrıcalık tanındı." Olabilir mi böyle bir şey sayın milletvekilleri? Çok saygın hukukçular var, hanginiz kabul ediyorsunuz? Bir baro başkanının böyle bir açıklama yapması doğruysa çok daha büyük bir sorun değil mi acaba? Doğru değilse bunun açıklanması lazım. Sayın Bakanı da bu konuda kamuoyuna bilgi vermeye davet ediyoruz. Bu konuda dün itibarıyla bir önerge de sunduk, Sayın Bakan lütfen bu önergemize de cevap versin. Böyle bir şeyin gerçek olduğuna da inanmak istemiyoruz.

Efendim, Kızılay Başkanı geçen ay Kars'taydı, Kars'a çok önemli bir tesis kazandırdı, kendisine teşekkür ediyorum. Orada da güzel bir konuşma yapmıştı, bu vesileyle Kars adına da kendisine teşekkür ediyorum efendim.

İyi akşamlar diliyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.45

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Yusuf BEYAZIT

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6’ncı Birleşiminin Dördüncü oturumunu açıyorum.

279 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 15 Ekim 2026 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.49

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, son beş yılda Mersin Limanı Deniz Hizmetleri Müdürlüğü hakkında yapılan şikâyetlere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47419)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 28/7/2026

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

Mersin Limanı Deniz Hizmetleri Müdürlüğünde uzun süredir iş sağlığı ve güvenliği, personel yönetimi, çalışma koşulları ve deniz emniyetine ilişkin ciddi usulsüzlüklerin yaşandığı öne sürülmektedir. Söz konusu iddialar; çalışanların sistematik mobbinge maruz bırakıldığı, liyakat ilkesine aykırı görevlendirmeler yapıldığı, personelin görev tanımı dışında çalıştırıldığı, çalışma ve dinlenme sürelerine ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuat hükümlerine uyulmadığı ve iş güvenliği uygulamalarının yeterince yerine getirilmediği yönündedir.

İddialar arasında, denizde görev yapmayan bazı personelin resmi kayıtlarda deniz hizmetlerinde görev yapıyormuş gibi gösterildiği, buna karşılık fiilen deniz hizmetlerinde çalışan bazı personelin görev ve yeterlilik kayıtlarında gerçeği yansıtmayan düzenlemeler bulunduğu da yer almaktadır. Bu durumun doğru olması halinde hem personel güvenliği hem de denizcilik faaliyetlerinin hukuka uygunluğu bakımından ciddi sakıncalar doğurabileceği değerlendirilmektedir.

Öte yandan, liman hizmetleri sırasında meydana geldiği öne sürülen bir deniz kazasının resmi kayıtlara geçirilmediği, iş kazası prosedürlerinin işletilmediği, yaralanan personele gerekli sağlık sevkinin yapılmadığı ve ilgili idari mercilere mevzuat kapsamında bildirimde bulunulmadığı iddia edilmektedir. Ayrıca çarpışmaya maruz kalan yabancı bayraklı bir ticaret gemisinin gerekli teknik incelemeler tamamlanmadan uluslararası seyrine devam etmesine izin verildiği yönündeki iddialar, uluslararası deniz emniyeti ve çevre güvenliği açısından da son derece ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Bunun yanında, liman bünyesinde görev yapan bazı çalışanların yasal çalışma sürelerini aşacak şekilde görevlendirildiği, dinlenme sürelerinin kullandırılmadığı, farklı uzmanlık alanındaki personelin kendi görev tanımları dışında çalıştırıldığı, yüksekte çalışma ve benzeri yüksek risk içeren faaliyetlerde iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının öngördüğü prosedürlerin uygulanmadığı da ileri sürülmektedir.

Yine kamuoyuna yansıyan iddialar arasında; bazı resmi kayıt ve görevlendirmelerde gerçeğe aykırı düzenlemeler yapıldığı, iş kazalarının kayıt altına alınmadığı, denetim süreçlerinin etkin işletilmediği ve kurum içerisinde usulsüzlükleri dile getiren personelin çeşitli idari baskılarla karşı karşıya kaldığı yönündeki değerlendirmeler de bulunmaktadır.

Türkiye'nin en önemli ticaret limanlarından birinde dile getirilen bu iddiaların yalnızca çalışanların haklarını değil; deniz trafiğinin güvenliğini, iş sağlığı ve güvenliği standartlarını, kamu yönetiminde hesap verebilirlik ilkesini ve ülkemizin uluslararası denizcilik yükümlülüklerini de doğrudan ilgilendirdiği açıktır.

Bu nedenle söz konusu iddiaların tüm yönleriyle açıklığa kavuşturulması kamu yararı bakımından önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Mersin Limanı Deniz Hizmetleri Müdürlüğü hakkında son beş yıl içerisinde Bakanlığınıza, CİMER'e veya bağlı denetim birimlerine ulaşan şikâyet, ihbar ve başvuru sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaçı hakkında idari inceleme veya soruşturma başlatılmıştır?

2. Söz konusu başvurularda yer alan iş sağlığı ve güvenliği, çalışma süreleri, personel görevlendirmeleri ve deniz emniyetine ilişkin iddialar hakkında Bakanlığınız tarafından herhangi bir müfettiş incelemesi yapılmış mıdır?

3. Başvuruların ardından denetim ve inceleme süreci nasıl gerçekleşmektedir? İddialara konu olan ve şikâyet edilen yetkililer bu süreçte nasıl konumlandırılmaktadır?

4. Mersin Limanı Deniz Hizmetleri Müdürlüğünde son beş yıl içerisinde meydana gelen iş kazası sayısı kaçtır? Bunlardan kaçı Sosyal Güvenlik Kurumuna iş kazası olarak bildirilmiştir?

5. Son beş yıl içerisinde liman hizmetleri sırasında meydana gelen deniz kazaları veya gemi temaslarına ilişkin kaç olay kayıt altına alınmıştır? Bu olayların tamamı ilgili mevzuat uyarınca Liman Başkanlığı ve diğer yetkili mercilere bildirilmiş midir?

6. Liman hizmetlerinde görev yapan personelin çalışma ve dinlenme sürelerinin ulusal ve uluslararası denizcilik mevzuatına uygun şekilde yürütülüp yürütülmediği hangi sıklıkla denetlenmektedir?

7. Personelin görev yaptığı alan ile sahip olduğu yeterlilik belgelerinin uyumu hangi yöntemlerle kontrol edilmektedir? Son beş yılda bu konuda tespit edilen herhangi bir usulsüzlük bulunmakta mıdır?

8. Mersin Limanı Deniz Hizmetleri Müdürlüğünde son beş yıl içerisinde iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları kapsamında kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerde kaç aykırılık tespit edilmiş, bunlar hakkında hangi işlemler uygulanmıştır?

9. Mersin Limanı Deniz Hizmetleri Müdürlüğünde son beş yıl içerisinde görev, vardiya, personel yeterlilik belgeleri ve hizmet kayıtlarına ilişkin herhangi bir usulsüzlük tespit edilmiş midir? Edilmişse bunlar hakkında hangi idari veya adli işlemler gerçekleştirilmiştir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-3922528
Konu : İstanbul Milletvekili Sayın M. Satuk Buğra KAVUNCU'nun Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1910390 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın M. Satuk Buğra KAVUNCU'nun 7/47419 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU'NUN
7/47419 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği Anonim Şirketi (MİP) kıyı tesisi işleticisi bünyesinde, kendi personeline eğitim vermek üzere Uluslararası Denizcilik Tehlikeli Mallar (IMDG) Kodu konusunda 5, Kargo Taşıma Ünitelerinin Ambalajlanması Uygulama Kodu (CTU) konusunda ise 2 yetkilendirilmiş eğitimci bulunmaktadır.

Mersin Limanı Deniz Hizmetleri Müdürlüğü hakkında Bakanlığımıza 6 adet başvuru gelmiş olup, gerekli tahkikatlar ve soruşturmalar yapılarak uyarı ve ceza işlemleri uygulanmıştır.

CİMER ve diğer kanallardan ulaşan şikayetlere ilişkin olarak Bakanlığımızca saha, sistem ve dokümantasyon denetimleri yapılmakta olup; ilgili liman tesisine iş ve işlemlerinin Limanlar Yönetmeliği ve yürürlükteki mevzuata doğrultusunda yapılması hususunda gerekli uyarılar yapılmaktadır.

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, yüksek riskli bölgelerde görev yapan Türk denizcilerin güvenliğine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47420)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 28/7/2026

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

Rusya ile Ukrayna arasında 2022 yılından bu yana devam eden savaşın Karadeniz'deki deniz ticaretine etkileri giderek ağırlaşmaktadır. Özellikle son aylarda ticari gemilere yönelik insansız hava aracı ve füze saldırılarının artması, uluslararası deniz taşımacılığında görev yapan deniz emekçilerinin can güvenliği açısından ciddi riskler doğurmaktadır. Özellikle Türk işletmeciler tarafından işletilen farklı gemilerin de Karadeniz'deki saldırılardan etkilendiği ifade edilmektedir.

Bu gelişmeler, savaş bölgelerinde faaliyet gösteren ticari gemilerde çalışan Türk vatandaşlarının güvenliğinin sağlanmasına yönelik tedbirlerin yeterliliğini yeniden gündeme getirmiştir. Denizcilik sektörü, uluslararası ticaretin sürdürülebilirliği açısından stratejik öneme sahip olmakla birlikte, savaş bölgelerinde görev yapan gemi adamları bakımından olağanüstü riskler barındırmaktadır. Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından da çatışma bölgelerinde gemi insanlarının emniyeti ve refahının korunmasının öncelikli konular arasında değerlendirildiği bilinmektedir. Buna karşın, yüksek riskli bölgelerde görev yapan deniz emekçilerinin çalışma koşulları, risk bilgilendirmesi, güvenlik protokolleri, sigorta güvenceleri ve acil tahliye planlarına ilişkin kamuoyuna yeterli bilgi sunulmadığı yönünde eleştiriler bulunmaktadır.

Öte yandan deniz işçileri tarafından; savaş bölgelerinde çalışmayı reddetme hakkının fiilen kullanılamadığı, toplu iş sözleşmesi ve sosyal güvence mekanizmalarının yetersiz kaldığı, yüksek riskli seferlerde çalışan personelin ilave koruyucu haklardan yeterince yararlanamadığı yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu durum, yalnızca uluslararası deniz taşımacılığı bakımından değil, çalışma hakkı, yaşam hakkı ve iş sağlığı ile güvenliği ilkeleri bakımından da önem taşımaktadır.

Bu kapsamda, Türk bayraklı veya Türk işletmeciler tarafından işletilen gemilerde görev yapan deniz emekçilerinin güvenliği, savaş bölgelerine yönelik sefer politikaları ve Bakanlığınız tarafından alınan tedbirlerin açıklığa kavuşturulması kamu yararı açısından önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Son beş yıl içerisinde savaş, silahlı çatışma veya yüksek güvenlik riski bulunan bölgelerde seyir hâlindeyken saldırıya uğrayan Türk bayraklı veya Türk işletmeciler tarafından işletilen ticari gemi sayısı kaçtır?

2. Aynı dönemde bu saldırılar sonucunda hayatını kaybeden, yaralanan veya kaybolan Türk vatandaşı denizci sayısı kaçtır?

3. Bakanlığınız tarafından yüksek riskli deniz bölgeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir? Güncel olarak "yüksek riskli bölge" statüsünde değerlendirilen deniz alanları hangileridir?

4. Türk bayraklı gemilerin savaş bölgelerine sefer düzenlemesine ilişkin özel güvenlik protokolleri bulunmakta mıdır?

5. Yüksek riskli bölgelere sefer yapacak gemi adamlarına görev öncesinde güvenlik eğitimi ve risk bilgilendirmesi yapılması zorunlu mudur?

6. Türk denizcilerin savaş bölgelerinde çalışmayı reddetme hakkına ilişkin yürürlükte bulunan mevzuat ve uygulamalar nelerdir?

7. Son beş yıl içerisinde yüksek riskli bölgelerde çalışan Türk denizcilere yönelik Bakanlığınıza ulaşan can güvenliği başvurusu veya şikâyeti sayısı kaçtır?

8. Savaş bölgelerinde görev yapan denizciler için ilave sigorta, tazminat veya sosyal güvence mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?

9. Bakanlığınız ile Dışişleri Bakanlığı arasında çatışma bölgelerinde bulunan Türk gemileri ve gemi adamlarının güvenliğine ilişkin koordinasyon nasıl sağlanmaktadır?

10. Denizcilik Genel Müdürlüğü tarafından Türk armatörlerine ve gemi işletmecilerine yönelik yayımlanan güvenlik uyarıları ve risk değerlendirmeleri nelerdir?

11. Savaş bölgelerinde faaliyet gösteren Türk bayraklı gemilerde acil durum haberleşme, tahliye ve kriz yönetimi planlarının uygulanmasına ilişkin son beş yılda kaç denetim gerçekleştirilmiştir?

12. Çatışma bölgelerinde görev yapan Türk deniz emekçilerinin can güvenliğini güçlendirmek, riskleri azaltmak ve uluslararası krizlerden kaynaklanan tehditlere karşı daha etkin koruma sağlamak amacıyla Bakanlığınızın kısa, orta ve uzun vadede hayata geçirmeyi planladığı politika ve uygulamalar nelerdir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-3939374
Konu : İstanbul Milletvekili Sayın M. Satuk Buğra KAVUNCU'nun Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1910390 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın M. Satuk Buğra KAVUNCU'nun 7/47420 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU'NUN
7/47420 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Çatışma ve yüksek güvenlik riski barındıran deniz alanlarındaki gelişmeler; Bakanlığımız, Dışişleri Bakanlığı ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla yakın iş birliği içinde gerçekleştirilen düzenli toplantı ve istişarelerle değerlendirilmektedir.

Seyir güvenliği esas alınarak belirlenen yüksek riskli deniz bölgeleri; İsrail, İran, Filistin, Lübnan, Sudan, Suriye, Libya, Yemen, Ukrayna, Somali ve Rusya'nın (Karadeniz ve Azak Denizi) liman, kıyı ve açıkları ile Aden Körfezi, Babülmendep ve Hürmüz Boğazı'nı kapsamaktadır.

Söz konusu alanlara sefer yapacak Türk bayraklı gemilerde, Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenlik (ISPS) Kodu kapsamında "Güvenlik Seviyesi-3" protokolleri uygulanmaktadır. Ayrıca acil durum, haberleşme, tahlisiye ve kriz yönetimine ilişkin hususlar ISM (Emniyetli Yönetim Sistemi) çerçevesinde yürütülmekte olup denetimler yetkilendirilmiş klas kuruluşları ve denetim uzmanlarınca gerçekleştirilmektedir.

Denizci personelin kanuni hak ve güvenceleri ise 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile 854 sayılı Deniz İş Kanunu kapsamında teminat altına alınmış; bu doğrultuda personele çalışmaktan kaçınma ve önlenemez tehlike anında bölgeyi terk etme hakkı tanınmıştır.

Bakanlığımızca, riskli bölgelerde seyreden Türk bayraklı gemilerin ve gemi insanlarının can güvenliğini korumak amacıyla mevcut tedbirlerin etkinlikle sürdürülmesi ve değişen riskler doğrultusunda gerekli tedbirlerin geliştirilmesi esas alınmaktadır.

3.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Ayasofya-i Kebir Camii'nin üst katındaki ziyaret alanını işleten şirkete ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/47429)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 03.08.2026

Ali YÜKSEL
Konya Milletvekili

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi, milletimizin ortak hafızası, tarihî mirası ve İstanbul'un en önemli sembollerinden biridir. Ancak 2020 yılında yeniden cami statüsüne kavuşturulmasının ardından oluşturulan yönetim ve ziyaret modeli, kamu yararı, şeffaflık, eşitlik ve ticarileşme açısından ciddi tartışmaları beraberinde getirmiştir.

Ayasofya'nın üst kat ziyaret alanı için 25 Euro ücret alınması, Türk vatandaşlarının da bu yüksek bedelle karşı karşıya bırakılması ve Müze Kart'ın geçerli olmaması, vatandaşın kendi tarihî mirasına erişimini ekonomik açıdan zorlaştırmaktadır. Daha da vahimi; farklı ülkelerden gelen Müslümanların ibadet alanına girişlerinde vatandaşlık ve dinî kimlik üzerinden ayrımcılık yapıldığı, bazı ziyaretçilerin "Müslüman mısınız?" şeklinde sorgulandığı ve yabancı Müslümanların ibadet hakkının sınırlandırıldığı yönündeki iddialardır.

Bunun yanında, Ayasofya'nın ziyaret alanlarının işletilmesinde DEM Müzecilik'in rolü, şirketin gelir modeli, ihale sürecinin şeffaflığı ve Kültür ve

Turizm Bakanı ile "şirket" sahipleri arasındaki akrabalık ilişkileri kamuoyunda ciddi soru işaretleri oluşturmaktadır.

Ayasofya, milletimizin ortak mirasıdır. Kamuya ait tarihî ve kültürel değerlerin hangi şirketler eliyle, hangi şartlarla ve ne kadar gelir karşılığında işletildiği kamuoyundan gizlenemez. Ayrıca Ayasofya'nın ticari bir işletme mantığıyla yönetilip yönetilmediği de açıkça ortaya konulmalıdır.

Bu bağlamda;

1- Ayasofya'nın üst kat ziyaret alanının işletme hakkı DEM Müzecilik'e hangi tarihte, hangi ihale yöntemiyle ve hangi bedel karşılığında verilmiştir?
2- İhaleye kaç şirket katılmış, hangi şirketler teklif vermiş ve ihaleyi DEM Müzecilik hangi bedelle kazanmıştır? İhale dosyası ve sözleşme kamuoyuna neden açıklanmamıştır?
3- DEM Müzecilik'in ortakları ve yöneticileri kimlerdir? Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ile şirket ortakları arasında akrabalık ilişkisi bulunduğu iddiaları doğru mudur?
4- Ayasofya'nın ziyaret alanından elde edilen yıllık toplam gelir ne kadardır? Bu gelirin ne kadarı kamuya ne kadarı işletmeci şirkete aktarılmaktadır?
5- Ayasofya'nın üst katını ziyaret etmek için belirlenen 25 Euro ücret hangi kriterlere göre belirlenmiştir? Türk vatandaşlarından da aynı ücretin alınmasının gerekçesi nedir?
6- DEM Müzecilik'in Ayasofya Tarih ve Deneyim Müzesi ile Ayasofya ziyaret alanından elde edilen gelirlerden aldığı komisyon oranları ayrı ayrı ne kadardır?
7- İşletmeci şirketin çalışanlarına, ziyaretçileri daha yüksek gelir sağlayan müze veya hizmetlere yönlendirmeleri karşılığında prim veya komisyon verildiği iddiaları doğru mudur?

8- DEM Müzecilik'in Ayasofya dışında Efes Antik Kenti, Kariye Camii ve başka tarihî alanların işletilmesinde de görev aldığı dikkate alındığında, Türkiye'nin tarihî ve kültürel mirasının özel şirketler eliyle işletilmesinin kapsamı daha da genişletilecek midir?
9- MüzeKart neden Ayasofya'nın ziyaret alanında geçerli değildir? Vatandaşlarımızın kendi tarih mirasımıza daha uygun koşullarda erişebilmesi için bu uygulamanın değiştirilmesi düşünülmekte midir?
10- Ayasofya'ya ibadet amacıyla gelenlere "Müslüman mısınız?", "Türk vatandaşı mısınız?" veya "Namaz mı kılacaksınız?" şeklinde sorular yöneltildiği iddiaları doğru mudur? Bu yönde personele verilmiş bir talimat var mıdır?
11- Yabancı uyruklu Müslümanların ibadet alanına girişlerinin sınırlandırıldığı veya engellendiği yönündeki iddialar doğru mudur? Doğruysa bunun hukuki gerekçesi nedir?
12- Güvenlik görevlilerinin bazı yabancı Müslüman ziyaretçilerden Kelime-i Şehadet getirmelerini istediği iddiaları doğru mudur?
13- Ayasofya'da görev yapan güvenlik personeline din, mezhep, vatandaşlık veya milliyet temelinde ayrımcılığı önlemeye yönelik özel bir eğitim verilmekte midir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-401532
Konu : Soru Önergeleri-408

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1912341 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Konya Milletvekili Sayın Ali YÜKSEL tarafından verilen 7/47429 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

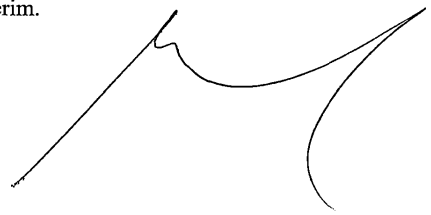
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, PTT personelinin istihdamıyla ilgili yapılan yasal düzenlemeye ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47553)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir Uraloğlu** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen düzenlemenin 108'inci maddesiyle PTT çalışanlarının iş güvencesinin zayıflatıldığı yönünde sendikalar tarafından itirazlar dile getirilmiştir. Güven Haber-Sen düzenlemeye karşı Anayasa Mahkemesine başvuru girişimi başlatırken Haber-Sen eylem kararı almıştır.

Bu bağlamda;

1. Düzenlemenin 108'inci maddesi PTT'de hangi statülerde çalışan personeli kapsamaktadır?
2. Düzenlemeden etkilenecek toplam personel sayısı kaçtır?
3. Maddeyle çalışanların hangi iş güvencesi ve statü haklarında değişiklik yapılmıştır?
4. Düzenleme hazırlanırken PTT'de örgütlü sendikaların görüşleri alınmış mıdır?
5. Sendikaların hangi itirazları düzenleme metnine yansıtılmıştır?
6. Düzenleme personelin daha kolay işten çıkarılmasına veya başka kurumlara devredilmesine imkân vermekte midir?
7. PTT'nin küçültülmesi, bölünmesi veya özelleştirilmesine yönelik bir hazırlık bulunmakta mıdır?
8. 399 sayılı KHK'ye tabi personelin statü sorunlarının çözülmesine ilişkin çalışma yapılmakta mıdır?
9. Çalışanların kazanılmış mali ve sosyal haklarının korunacağı yönünde güvence verilecek midir?
10. Sendikaların iş güvencesine ilişkin kaygılarının giderilmesi amacıyla 108'inci maddede değişiklik yapılacak mıdır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-3967969
Konu : Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1912341 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/47553 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU'NUN 7/47553 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

31.07.2026 tarihli ve 33326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7590 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile PTT bünyesinde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi olarak görev yapan personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilebilmesine imkân sağlanmıştır. Söz konusu düzenleme, PTT'deki farklı personel statülerinden kaynaklanan yapının sadeleştirilmesi ve daha etkin bir personel yönetimi oluşturulması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla PTT bünyesinde 399 sayılı KHK'ye tabi 9.477 personel bulunmaktadır.

Kanun yasalaşmadan önce TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülürken ilgili tarafların görüşleri yasama sürecinde Komisyon tarafından dinlenmiştir.

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinde Çalıştırılacak İdari Hizmet Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelik PTT A.Ş Genel Müdürlüğü'nde "İdari Hizmet Sözleşmeli" olarak çalıştırılan personeli kapsamaktadır.

5.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Rusya-Ukrayna savaşı sebebiyle Karadeniz'deki seyrüsefer güvenliğinde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47816)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ulaş KARASU
Sivas Milletvekili

Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte Karadeniz, yalnızca askeri değil ticari deniz taşımacılığı açısından da yüksek riskli bir bölge haline gelmiştir. Son olarak Türkiye bağlantılı Nadezhda isimli ticaret gemisi saldırıya uğramıştır. Geminin, Otomatik Tanımlama Sistemi (AIS) üzerinden Türk bağlantısını açıkça yayınlamasına rağmen hedef olması, bölgede faaliyet gösteren Türk bayraklı ve Türkiye bağlantılı gemilerin güvenliğine ilişkin ciddi soru işaretleri doğurmuştur.

Bundan önce de Karadeniz'de Türk bayraklı veya Türkiye bağlantılı ticaret gemilerine yönelik saldırılar, İHA isabetleri, yakın patlamalar ve mürettebatın yaralandığı olaylar yaşanmış; bazı olaylarda Türk denizciler hayatını kaybetmiş veya yaralanmıştır. Uzman değerlendirmeleri, sivil ticaret gemilerinin giderek çatışmanın doğrudan hedefi haline geldiğini ve Karadeniz'de deniz emniyetinin önemli ölçüde zayıfladığını ortaya koymaktadır.

Türkiye'nin deniz ticaretinin önemli bir bölümü Karadeniz üzerinden yürütülmektedir. Bu nedenle ticaret gemilerimizin ve denizcilerimizin güvenliği yalnızca şirketleri değil, ülkemizin dış ticaretini, enerji arzını ve milli güvenliğini de doğrudan ilgilendirmektedir. Ancak yaşanan saldırıların ardından kamuoyuna yapılan açıklamaların sınırlı kalması, gemilere yönelik risk analizlerinin nasıl yürütüldüğü, kriz yönetim planlarının bulunup bulunmadığı ve Türk denizcilerinin korunmasına yönelik hangi tedbirlerin uygulandığı konusunda ciddi belirsizlikler bulunmaktadır. Bu çerçevede;

1. Rusya-Ukrayna savaşının başlandığından önergenin yanıtlandığı tarihe kadar olan dönemde Karadeniz'de Türk bayraklı veya Türkiye bağlantılı kaç ticaret gemisi saldırıya uğramış, zarar görmüş ya da çatışmalardan etkilenmiştir? Bu olayların tarihleri, yerleri ve sonuçları nelerdir?
2. Artış gösteren saldırı ve provokasyonlar karşısında, hava sahamıza yönelik (İHA sızmaları vb.) ve ticaret gemilerimizin güvenliğine ilişkin alınan önlemler nelerdir?
3. Bu saldırılarda kaç Türk denizcisi hayatını kaybetmiş, kaç denizci yaralanmış veya tahliye edilmek zorunda kalmıştır?
4. Saldırıya uğrayan gemilerin mürettebatı ve ailelerine psikolojik, hukuki ve maddi destek sağlanmakta mıdır? Sağlanıyorsa kapsamı nedir?
5. Bakanlığınızın Karadeniz'de faaliyet gösteren Türk bayraklı ve Türkiye bağlantılı ticaret gemilerinin ve gemi mürettebatının güvenliğinin can ve mal güvenliğini korumak adına uyguladığı sistem ya da sistemler nelerdir?
6. Son saldırının ardından Karadeniz'deki Türk ticaret filosunun güvenliği için alınan ilave tedbirler nelerdir?
7. Son saldırının ardından Rusya Federasyonu ve Ukrayna nezdinde ulaştırma ve denizcilik makamlarıyla herhangi bir resmi temas kurulmuş mudur? Kurulmuş ise içeriği ve hayata geçirilen önlemler nelerdir?
8. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı arasında Karadeniz'deki Türk ticaret gemilerinin güvenliğine ilişkin ortak bir kriz koordinasyon mekanizması bulunmakta mıdır?

9. Karadeniz'de seyreden Türk gemilerinin anlık takibi hangi sistemlerle yapılmaktadır? Riskli bölgelerde seyreden gemilere özel güvenlik protokolleri uygulanmakta mıdır?
10. Savaşın başlangıcından günümüze dek Karadeniz'deki güvenlik riskleri nedeniyle Türk bayraklı veya Türkiye bağlantılı gemilere kaç seyir rotası değişikliği tavsiye edilmiş ya da uygulanmıştır?
11. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası denizcilik mekanizmaları kapsamında, Karadeniz'de sivil ticaret gemilerinin korunmasına yönelik bir diplomatik girişim olmuş mudur? Olmamış ise böyle bir girişim planlanmakta mıdır?
12. Bakanlığınız, Karadeniz'de faaliyet gösteren Türk bayraklı veya Türkiye bağlantılı gemilerin güvenliğini artırmak amacıyla yeni bir Ulusal Deniz Ticaret Güvenliği Eylem Planı hazırlamayı düşünmekte midir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-3939568
Konu : Sivas Milletvekili Sayın Ulaş KARASU'nun Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1920057 sayılı yazınız.

Sivas Milletvekili Sayın Ulaş KARASU'nun 7/47816 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

SİVAS MİLLETVEKİLİ SAYIN ULAŞ KARASU'NUN 7/47816 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Karadeniz'de ticari gemilerin ve gemi insanlarının emniyetinin sağlanması ülkemizin öncelikli konuları arasında yer almakta olup bölgedeki süreçler ilgili ulusal ve uluslararası platformlarda yakından takip edilmektedir. Ülkemiz; ticari gemilerin çatışmalardan etkilenmemesi, seyrüsefer serbestisinin korunması ve denizcilerin can güvenliğinin sağlanması yönündeki yaklaşımını Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) nezdinde de kararlılıkla ortaya koymaktadır.

Bölgedeki deniz taşımacılığının emniyetli şekilde sürdürülmesine yönelik hususlar; ilgili ülke makamları ve kurumlarımız arasındaki mevcut iletişim ve koordinasyon mekanizmaları çerçevesinde, diplomatik girişimlerde de bulunularak yürütülmektedir.

Türk bayraklı gemilerin seyrüsefer faaliyetleri mevcut denizcilik takip ve bilgi sistemleri üzerinden izlenmekte; riskli alanlardaki durum doğrultusunda gerekli bilgilendirme ve yönlendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Savaş bölgelerindeki yüksek riskli olarak ilan edilen deniz alanlarına sefer yapacak Türk bayraklı gemilerde, gemi güvenlik planının 'Güvenlik Seviyesi-3' uygulamalarında belirtilen güvenlik protokolleri uygulanmaktadır. Bununla birlikte, gemi donatanlarına ve denizcilere savaş bölgesine gitmeden önce gerekli risk değerlendirmesi yapmaları resmi yazı ile bildirilmiştir.

Karadeniz'de deniz ticaretinin güvenliğine yönelik gelişmeler ve riskler sürekli olarak değerlendirilmekte olup, deniz ticaretinin emniyetini artırmaya yönelik ilave tedbir ve düzenlemeler ilgili kurumlarla koordinasyon içerisinde ele alınmaktadır.

6.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, vergi borcu veya ödenmemiş trafik cezası bulunan araçların muayene hizmetinden yararlandırılması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47886)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 10.08.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Araç muayenesinin temel amacı, trafikte kullanılacak araçların teknik şartlara uygun ve güvenli olup olmadığının belirlenmesidir. Buna rağmen mevcut uygulamada vadesi geçmiş motorlu taşıtlar vergisi, trafik idari para cezası ve HGS geçiş ücreti cezası bulunan araçlar muayene hizmetine kabul edilmemektedir.

Devletin kesinleşmiş kamu alacaklarını tahsil etme yetkisi tartışmasızdır. Ancak vergi veya idari para cezası borcu ile aracın fren, direksiyon, lastik, aydınlatma, şasi ve diğer güvenlik sistemlerinin teknik denetimi birbirinden farklı hukuki amaçlara hizmet etmektedir. Kamu alacağının tahsili için mevzuatta takip, haciz, tecil ve taksitlendirme gibi araçlar mevcutken, doğrudan trafik ve can güvenliğini ilgilendiren teknik muayenenin borcun ödenmesi şartına bağlanması ölçülülük ve kamu yararı bakımından sorgulanmalıdır.

Borcu bulunan aracın teknik muayenesinin yapılmaması, kamu alacağını ortadan kaldırmadığı gibi aracın trafikte yaratabileceği teknik risklerin tespitini de geciktirebilmektedir. Devletin alacağını tahsil etmek amacıyla trafik güvenliğini sağlamaya yönelik bir kamu hizmetine erişimi engellemesi, kullanılan aracın amaçla uygun ve orantılı olup olmadığı sorununu doğurmaktadır.

Araç muayenesinin Bakanlık tarafından yetkilendirilen özel hukuk tüzel kişileri eliyle yürütüldüğü dikkate alındığında, muayene işletmecisinin tarafı olmadığı vergi, idari para cezası ve geçiş ücreti alacakları nedeniyle teknik muayene hizmetini sunamaması; özel işletmecinin fiilen kamu alacağının tahsilini zorlayan bir mekanizmanın parçası hâline getirilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukuk devleti ilkesi, 13'üncü maddesindeki ölçülülük, 17'nci maddesindeki yaşam hakkının korunması ve 73'üncü maddesindeki vergilendirme esasları birlikte değerlendirildiğinde; kamu alacağının tahsili amacıyla kullanılan yöntemlerin hukuki, ölçülü ve kamu güvenliğini zedelemeyecek nitelikte olması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Vadesi geçmiş MTV, trafik idari para cezası veya HGS geçiş ücreti cezasının, aracın teknik ve trafik güvenliği bakımından muayene edilmesine engel sayılmasının hukuki ve teknik gerekçesi nedir?

2. Son beş yılda borç sorgulaması nedeniyle muayeneye kabul edilmeyen araç sayısı kaçtır? Bu araçların kaçı daha sonra muayene edilmiş, kaçı muayenesiz kalmıştır?

3. Kamu alacağının tahsili için 6183 sayılı Kanun kapsamında takip, haciz, tecil ve taksitlendirme yolları mevcutken, araç muayenesinin ayrıca bir tahsil baskısı aracı olarak kullanılmasının ölçülülüğü Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?

4. Borcu nedeniyle teknik muayenesi yapılmayan bir aracın fren, direksiyon, lastik veya diğer hayati güvenlik sistemlerindeki kusurların tespit edilememesinin trafik ve can güvenliği bakımından doğurduğu risklere ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır?

5. İtiraz veya dava konusu edilen, henüz kesinleşmemiş ya da taksitlendirilmiş kamu alacaklarının araç muayenesine etkisi nedir? Vatandaşın hukuki itiraz hakkını kullanması nedeniyle muayene hizmetinden mahrum kalmasını önleyen hangi güvenceler bulunmaktadır?

6. Araç muayene istasyonlarını işleten özel hukuk tüzel kişilerinin tarafı olmadıkları kamu alacakları nedeniyle teknik muayene hizmetini vermemelerinin kamu hizmetinin amacı, tarafsızlığı ve sürekliliği ilkeleriyle uyumlu olup olmadığı değerlendirilmiş midir?

7. Kamu alacaklarının kendi tahsil usulleriyle takip edilmesi; araçların ise borç durumundan bağımsız olarak teknik muayeneye alınması yönünde bir mevzuat değişikliği planlanmakta mıdır? Planlanmıyorsa trafik güvenliği denetiminin kamu alacağının tahsiline bağlanmasının kamu yararı bakımından gerekçesi nedir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-3939598
Konu : Şanlıurfa Milletvekili Sayın Av. Mahmut TANAL'ın Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1920805 sayılı yazınız.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Av. Mahmut TANAL'ın 7/47886 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. MAHMUT TANAL'IN 7/47886 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 34'üncü maddesinin ikinci fıkrası, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun 13'üncü maddesinin (d) bendi, 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun'un "Geçiş ücretini ödememe ve güvenliğin ihlali" başlıklı 30'uncu maddesinin birinci, dördüncü, beşinci ve yedinci fıkraları hükümleri uyarınca; MTV, idari para cezası, zorunlu mali sorumluluk sigortası ile geçiş ücretleri ödenmemiş araçların fenni muayenesi yapılamamaktadır.

Araç muayene istasyonlarında tüm iş ve işlemler, mer'i mevzuat ve ilgili yasal düzenlemeler çerçevesinde yürütülmektedir.

7.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, PTT bünyesinde görev yapan idari hizmet sözleşmeli personelin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/47970)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdülkadir Uraloğlu** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğünün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **13.08.2026**

Mesut DOĞAN
Ankara Milletvekili

Tarafımıza ulaşan bilgilere göre; PTT A.Ş. bünyesinde Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ile göreve başlayan yaklaşık 10.500 İdari Hizmet Sözleşmeli (İHS) personel, diğer kamu personeli ile benzer hizmetleri yürütmelerine rağmen özlük ve kurumsal haklar açısından ciddi mağduriyetler yaşamaktadır.

Özellikle 399 sayılı KHK kapsamında görev yapan personelin sahip olduğu havuz, kurumlar arası nakil ve tayin haklarından İHS statüsündeki personelin yararlandırılmaması, çalışma barışını ve eşitlik ilkesini zedelemektedir. Yıllardır KPSS puanı ve liyakat esasıyla kamuda görev yapan bu çalışanlar; 4/C veya eşdeğer güvenceli bir memuriyet statüsüne kavuşturulmayı, nakil ve havuz haklarının tanınmasını talep etmektedir.

Bu kapsamda;

1. PTT A.Ş. bünyesinde İdari Hizmet Sözleşmeli (İHS) statüsünde görev yapan toplam personel sayısı kaçtır?
2. Personeller arasındaki nakil, tayin ve havuz hakkı farklılıklarının giderilmesine yönelik Bakanlığınızca yürütülen bir yasal çalışma bulunmakta mıdır?
3. KPSS puanı ile atanan yaklaşık 10.500 İHS personelinin 4/B, 4/A veya eşdeğer güvenceli bir kamu personeli statüsüne geçirilmesi ya da özlük haklarının iyileştirilmesi gündeminizde midir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-3968649
Konu : Ankara Milletvekili Sayın Mesut DOĞAN'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1926068 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Sayın Mesut DOĞAN'ın 7/47970 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN MESUT DOĞAN'IN 7/47970 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

PTT A.Ş. Genel Müdürlüğünde İdari Hizmet Sözleşmeli statüsünde görev yapan 10.268 personel bulunmaktadır. Personelin çalışma şartları, statüleri, nakil işlemleri ve özlük hakları ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

8.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde batan bir geminin mürettebatının akıbetine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/48572)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde, Silivri açıklarında "Tuğberk İmamoğlu" isimli kuru yük gemisi ile "MT Alsu" isimli tankerin çarpışması sonucu Tuğberk İmamoğlu gemisi batmış; gemide bulunan 10 kişilik mürettebata aradan geçen süreye rağmen henüz ulaşılamamıştır.

Kazanın ardından başlatılan arama kurtarma çalışmaları devam etmektedir. Yetkililerce yapılan açıklamalara göre, enkaz çarpışma noktasına yaklaşık 50 metre mesafede ve 720 metre derinlikte tespit edilmiş, geminin kimliği uzaktan kumandalı su altı aracıyla (ROV) görüntülenerek doğrulanmıştır. Buna karşın 7 Eylül 2026 itibarıyla mürettebatın geminin içerisinde bulunup bulunmadığına ilişkin kamuoyuna herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Mürettebatın aileleriyle yaptığımız görüşmelerde, yakınlarının geminin kamaralarında bulunma ihtimalinin araştırılmasını ve enkaza müdahale için Türkiye'nin mevcut teknik kapasitesinin yetersiz kalması halinde gerekli imkânlara sahip ülkelerden ve uzman kuruluşlardan gecikmeksizin destek istenmesini talep ettikleri tarafımıza iletilmiştir. Bu aşamada belirleyici olan yalnızca enkazın bulunduğu derinliğe ulaşılabilmesi değil, bu derinlikte enkazın kapalı bölümlerinin incelenebilmesi ve gerekli müdahalenin gerçekleştirilebilmesidir. Zira bir enkazın dıştan görüntülenmesi ile kapalı bölümlerine erişilmesi, kesme ve kaldırma işlemleri yapılması ve içeriden çıkarma gerçekleştirilmesi birbirinden farklı kabiliyetlerdir. Dünyada bu ikinci nitelikteki işleri yapabilen sistemler mevcuttur: ABD'nin CURV-21 uzaktan kumandalı su altı aracı yaklaşık 6 bin metre derinliğe kadar derin su enkaz kurtarma ve çıkarma faaliyetleri için tasarlanmış olup manipülatör kolları ve özel müdahale ekipmanlarıyla çalışabilmektedir. Fransa'nın Ifremer kuruluşuna ait Victor 6000 sistemi ise 6 bin metreye kadar çalışabilen, gözlem ve müdahale kabiliyetine sahip su altı aracıdır.

Aileler günlerdir yakınlarından gelecek bir haber beklerken arama kurtarma çalışmalarının sürdüğünün açıklanması şüphesiz tek başına yeterli değildir. Geminin yeri tespit edilmişken öncelik, mürettebatın gemi içerisinde bulunup bulunmadığının mümkün olan en kısa sürede belirlenmesi ve kendilerine ulaşılması olmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Enkazın tespit edilmesinin ardından, geminin kapalı bölümlerinin incelenmesi ve mürettebata ulaşılması amacıyla hangi teknik müdahale planı oluşturulmuş; bugüne kadar bu plan kapsamında hangi çalışmalar gerçekleştirilmiştir?
2. Arama kurtarma çalışmalarında kullanılan mevcut su altı sistemleri, geminin bulunduğu derinlikte enkazın görüntülenmesinin ötesinde kapalı bölümlerinin incelenmesi, gerekli fiziksel müdahalenin gerçekleştirilmesi ve mürettebata ulaşılması bakımından yeterli midir? Bu işlemler bakımından herhangi bir teknik kapasite eksikliği tespit edilmiş midir?
3. Bu nitelikte müdahale kapasitesine sahip ülkelerden, uluslararası uzman kuruluşlardan veya bu alanda faaliyet gösteren şirketlerden teknik destek talep edilmiş midir? Edilmişse hangi ülke, kuruluş veya şirketlerle ne zaman temas kurulmuş ve bu girişimlerden ne sonuç alınmıştır? Edilmemişse, mürettebata ulaşılması bakımından zamanın taşıdığı önem ve ailelerin bu yöndeki talepleri karşısında uluslararası teknik imkânların henüz devreye sokulmamasının gerekçesi nedir?
4. Mürettebat ailelerinin, yakınlarının geminin kamaralarında bulunabileceği ihtimalinin araştırılması ve gerekli olması halinde uluslararası teknik destek alınması yönündeki talepleri Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Bu talepler nasıl değerlendirilmiştir? Ailelerin arama ve müdahale çalışmalarındaki gelişmeler hakkında düzenli ve doğrudan bilgilendirilmesi nasıl sağlanmaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-409601
Konu : Soru Önergeleri-419

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1939851 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Erzurum Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ tarafından verilen 7/48572 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

9.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, 2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde batan bir geminin mürettebatının akıbetine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/48694)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Cengiz ÇİÇEK
İstanbul Milletvekili

2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde, Silivri açıklarında "Tuğberk İmamoğlu" isimli kuru yük gemisi ile "MT Alsu" isimli tankerin çarpışması sonucu Tuğberk İmamoğlu gemisi batmış; gemide bulunan 10 kişilik mürettebata aradan geçen süreye rağmen henüz ulaşılamamıştır.

Kazanın ardından başlatılan arama kurtarma çalışmaları devam etmektedir. Yetkililerce yapılan açıklamalara göre, enkaz çarpışma noktasına yaklaşık 50 metre mesafede ve 720 metre derinlikte tespit edilmiş, geminin kimliği uzaktan kumandalı su altı aracıyla (ROV) görüntülenerek doğrulanmıştır. Buna karşın 7 Eylül 2026 itibarıyla mürettebatın geminin içerisinde bulunup bulunmadığına ilişkin kamuoyuna herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Mürettebatın aileleriyle yaptığımız görüşmelerde, yakınlarının geminin kamaralarında bulunma ihtimalinin araştırılmasını ve enkaza müdahale için Türkiye'nin mevcut teknik kapasitesinin yetersiz kalması halinde gerekli imkânlara sahip ülkelerden ve uzman kuruluşlardan gecikmeksizin destek istenmesini talep ettikleri tarafımıza iletilmiştir. Bu aşamada belirleyici olan yalnızca enkazın bulunduğu derinliğe ulaşılabilmesi değil, bu derinlikte enkazın kapalı bölümlerinin incelenebilmesi ve gerekli müdahalenin gerçekleştirilebilmesidir. Zira bir enkazın dıştan görüntülenmesi ile kapalı bölümlerine erişilmesi, kesme ve kaldırma işlemleri yapılması ve içeriden çıkarma gerçekleştirilmesi birbirinden farklı kabiliyetlerdir. Dünyada bu ikinci nitelikteki işleri yapabilen sistemler mevcuttur: ABD'nin CURV-21 uzaktan kumandalı su altı aracı yaklaşık 6 bin metre derinliğe kadar derin su enkaz kurtarma ve çıkarma faaliyetleri için tasarlanmış olup manipülatör kolları ve özel müdahale ekipmanlarıyla çalışabilmektedir. Fransa'nın Ifremer kuruluşuna ait Victor 6000 sistemi ise 6 bin metreye kadar çalışabilen, gözlem ve müdahale kabiliyetine sahip su altı aracıdır.

Aileler günlerdir yakınlarından gelecek bir haber beklerken arama kurtarma çalışmalarının sürdüğünün açıklanması şüphesiz tek başına yeterli değildir. Geminin yeri tespit edilmişken öncelik, mürettebatın gemi içerisinde bulunup bulunmadığının mümkün olan en kısa sürede belirlenmesi ve kendilerine ulaşılması olmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Enkazın tespit edilmesinin ardından, geminin kapalı bölümlerinin incelenmesi ve mürettebata ulaşılması amacıyla hangi teknik müdahale planı oluşturulmuş; bugüne kadar bu plan kapsamında hangi çalışmalar gerçekleştirilmiştir?
2. Arama kurtarma çalışmalarında kullanılan mevcut su altı sistemleri, geminin bulunduğu derinlikte enkazın görüntülenmesinin ötesinde kapalı bölümlerinin incelenmesi, gerekli fiziksel müdahalenin gerçekleştirilmesi ve mürettebata ulaşılması bakımından yeterli midir? Bu işlemler bakımından herhangi bir teknik kapasite eksikliği tespit edilmiş midir?
3. Bu nitelikte müdahale kapasitesine sahip ülkelerden, uluslararası uzman kuruluşlardan veya bu alanda faaliyet gösteren şirketlerden teknik destek talep edilmiş midir? Edilmişse hangi ülke, kuruluş veya şirketlerle ne zaman temas kurulmuş ve bu girişimlerden ne sonuç alınmıştır? Edilmemişse, mürettebata ulaşılması bakımından zamanın taşıdığı önem ve ailelerin bu yöndeki talepleri karşısında uluslararası teknik imkânların henüz devreye sokulmamasının gerekçesi nedir?
4. Mürettebat ailelerinin, yakınlarının geminin kamaralarında bulunabileceği ihtimalinin araştırılması ve gerekli olması halinde uluslararası teknik destek alınması yönündeki talepleri Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Bu talepler nasıl değerlendirilmiştir? Ailelerin arama ve müdahale çalışmalarındaki gelişmeler hakkında düzenli ve doğrudan bilgilendirilmesi nasıl sağlanmaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-412971
Konu : Soru Önergeleri-420

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1940879 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, İstanbul Milletvekili Sayın Cengiz ÇİÇEK tarafından verilen 7/48694 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

10.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, 2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde batan bir geminin mürettebatının akıbetine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/48813)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın ***Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ*** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **07.09.2026.**

Nevroz UYSAL ASLAN
Şırnak Milletvekili

2 Eylül 2026 tarihinde Marmara Denizi'nde, Silivri açıklarında "Tuğberk İmamoğlu" isimli kuru yük gemisi ile "MT Alsu" isimli tankerin çarpışması sonucu Tuğberk İmamoğlu gemisi batmış; gemide bulunan 10 kişilik mürettebata aradan geçen süreye rağmen henüz ulaşılamamıştır.

Kayıp 10 mürettebattan biri de gemide aşçı olarak görev yapan Abdulbaki Mirzaoğlu'dur. Mirzaoğlu, Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Dupiç köyündendir. Ailesi, diğer kayıp mürettebat yakınlarıyla birlikte günlerdir arama kurtarma çalışmalarından gelecek iyi bir haberi beklemekte; çalışmaların tüm imkânlar seferber edilerek kesintisiz sürdürülmesini ve kayıp mürettebata bir an önce ulaşılmasını talep etmektedir.

Kazanın ardından başlatılan arama kurtarma çalışmaları devam etmektedir. Yetkililerce yapılan açıklamalara göre, enkaz çarpışma noktasına yaklaşık 50 metre mesafede ve 720 metre derinlikte tespit edilmiş, geminin kimliği uzaktan kumandalı su altı aracıyla (ROV) görüntülenerek doğrulanmıştır. Buna karşın 7 Eylül 2026 itibarıyla mürettebatın geminin içerisinde bulunup bulunmadığına ilişkin kamuoyuna herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Mürettebatın aileleriyle yaptığımız görüşmelerde, yakınlarının geminin kamaralarında bulunma ihtimalinin araştırılmasını ve enkaza müdahale için Türkiye'nin mevcut teknik kapasitesinin yetersiz kalması halinde gerekli imkânlara sahip ülkelerden ve uzman kuruluşlardan gecikmeksizin destek istenmesini talep ettikleri tarafımıza iletilmiştir. Bu aşamada belirleyici olan yalnızca enkazın bulunduğu derinliğe ulaşılabilmesi değil, bu derinlikte enkazın kapalı bölümlerinin incelenebilmesi ve gerekli müdahalenin gerçekleştirilebilmesidir. Zira bir enkazın dıştan görüntülenmesi ile kapalı bölümlerine erişilmesi, kesme ve kaldırma işlemleri yapılması ve içeriden çıkarma gerçekleştirilmesi birbirinden farklı kabiliyetlerdir. Dünyada bu ikinci nitelikteki işleri yapabilen sistemler mevcuttur: ABD'nin CURV-21 uzaktan kumandalı su altı aracı yaklaşık 6 bin metre derinliğe kadar derin su enkaz kurtarma ve çıkarma faaliyetleri için tasarlanmış olup manipülatör kolları ve özel müdahale ekipmanlarıyla çalışabilmektedir. Fransa'nın Ifremer kuruluşuna ait Victor 6000 sistemi ise 6 bin metreye kadar çalışabilen, gözlem ve müdahale kabiliyetine sahip su altı aracıdır.

Aileler günlerdir yakınlarından gelecek bir haber beklerken arama kurtarma çalışmalarının sürdüğünün açıklanması şüphesiz tek başına yeterli değildir. Geminin yeri tespit edilmişken öncelik, mürettebatın gemi içerisinde bulunup bulunmadığının mümkün olan en kısa sürede belirlenmesi ve kendilerine ulaşılması olmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Enkazın tespit edilmesinin ardından, geminin kapalı bölümlerinin incelenmesi ve mürettebata ulaşılması amacıyla hangi teknik müdahale planı oluşturulmuş; bugüne kadar bu plan kapsamında hangi çalışmalar gerçekleştirilmiştir?
2. Arama kurtarma çalışmalarında kullanılan mevcut su altı sistemleri, geminin bulunduğu derinlikte enkazın görüntülenmesinin ötesinde kapalı bölümlerinin incelenmesi, gerekli fiziksel müdahalenin gerçekleştirilmesi ve mürettebata ulaşılması bakımından yeterli midir? Bu işlemler bakımından herhangi bir teknik kapasite eksikliği tespit edilmiş midir?
3. Bu nitelikte müdahale kapasitesine sahip ülkelerden, uluslararası uzman kuruluşlardan veya bu alanda faaliyet gösteren şirketlerden teknik destek talep edilmiş midir? Edilmişse hangi ülke, kuruluş veya şirketlerle ne zaman temas kurulmuş ve bu girişimlerden ne sonuç alınmıştır? Edilmemişse, mürettebata ulaşılması bakımından zamanın taşıdığı önem ve ailelerin bu yöndeki talepleri karşısında uluslararası teknik imkânların henüz devreye sokulmamasının gerekçesi nedir?
4. Mürettebat ailelerinin, yakınlarının geminin kamaralarında bulunabileceği ihtimalinin araştırılması ve gerekli olması halinde uluslararası teknik destek alınması yönündeki talepleri Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Bu talepler nasıl değerlendirilmiştir? Ailelerin arama ve müdahale çalışmalarındaki gelişmeler hakkında düzenli ve doğrudan bilgilendirilmesi nasıl sağlanmaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-412980
Konu : Soru Önergeleri-421

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1941574 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz UYSAL ASLAN tarafından verilen 7/48813 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

11.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, zorunlu trafik sigortası ücretlerinde yaşanan artışa ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/49069)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Ömer BOLAT tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü 'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Zorunlu sigorta gerçekten zorunluysa Devlet bunun Vatandaş tarafından erişilebilir fiyatla alınabilmesini de sağlamak zorundadır.

Primler araç değerine ve Vatandaşın gelirine göre aşırı yükseldiğinde bazı sürücüler sigortasız trafiğe çıkmayı tercih edebilir.

Bu da bütün toplum için risktir.

Bu çerçevede;

1) Sigortasız araç sayısı kaçtır?
2) Zorunlu trafik sigortası ortalama primi son beş yılda ne kadar artmıştır?
3) Prim artışı hasar maliyetleriyle ne ölçüde açıklanmaktadır?
4) Sigorta şirketlerinin trafik branşındaki toplam kâr veya zararı nedir?
5) Aynı risk profiline farklı şirketlerin verdiği fiyatlar arasındaki fark ne kadardır?
6) Hasarsız sürücülerin prim avantajı yeterli midir?
7) Düşük gelirli Vatandaşlar için taksit veya destek modeli uygulanabilir mi?
8) Sigortasız araçların otomatik tespiti yaygınlaştırılacak mıdır?
9) Onarım maliyetlerindeki yüksek yedek parça fiyatlarının prime etkisi incelenmekte midir?
10) Zorunlu sigortayı vatandaş için fiilen karşılanabilir hâle getirecek yapısal reform yapılacak mıdır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00126873343 -01274274 13.10.2026
Konu : Soru Önergesi (7/49069)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1942877 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından verilen 7/49069 sayılı yazılı soru önergesi, Bakanlığımızın görev ve yetki alanındaki konuları kapsamamaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ömer Bolat

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

12.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, bir siyasi parti il başkanının yöneticisi olduğu şirketle ilgili bazı iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/49079)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı *Cevdet YILMAZ*** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **01.09.2026.**

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Kamu kaynaklarının dağıtımında temel ölçüt kamu yararı, eşitlik, şeffaflık ve hesap verebilirlik olmalıdır. Ancak iktidar partisinin bir il başkanının aynı zamanda kamu teşviklerinden, hibelerden, enerji yatırımlarından ve çeşitli kamu desteklerinden yararlanan bir şirketin yöneticisi olması; siyasi nüfuz ile ticari faaliyet arasındaki ilişkinin ve kamu kaynaklarına erişimde ayrıcalık sağlanıp sağlanmadığının açıklığa kavuşturulmasını gerekli kılmaktadır. Kamu gücü ile iktidar partisinin siyasi gücü arasındaki sınırların belirsizleşmesi, kamu kaynaklarının kimlere, hangi ölçütlerle ve hangi denetim mekanizmalarıyla aktarıldığı konusunda ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

2017 yılından bu yana AKP Şırnak İl Başkanlığı görevini yürüten İbrahim Halil Erkan'ın aynı zamanda enerji sektöründe faaliyet gösteren Kaizen Enerji A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanı olduğu kamu kurumlarının açıklamalarına da yansımıştır. Şırnak Valiliğinin 2021 yılında yaptığı açıklamada, Kaizen Enerji A.Ş.'nin Şırnak merkez, Cizre ve Uludere'de GES ve HES yatırımları gerçekleştirdiği ve söz konusu yatırımların Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması kapsamında teşviklerden yararlandığı belirtilmiştir.

Kamuoyuna yansıyan ticaret sicili bilgilerine göre Kaizen Enerji A.Ş. 2020 yılında İbrahim Halil Erkan ve Fatime Erkan tarafından 5 milyon TL sermayeyle kurulmuş; şirket sermayesi 2022 yılında 20 milyon TL'ye, 21 Kasım 2024 tarihinde ise 125 milyon TL'ye yükseltilmiştir. İbrahim Halil Erkan'ın AKP Şırnak İl Başkanlığı görevini yürüttüğü aynı dönemde şirketin kamu destekli enerji, tarım ve kırsal kalkınma yatırımlarındaki faaliyetlerini önemli ölçüde genişlettiği görülmektedir.

Kaizen Enerji A.Ş.'nin ilerleyen yıllarda Şırnak'taki enerji yatırımlarını artırdığı; Uludere'de Çetintepe Barajı HES üretim tesisi için ön lisans aldığı ve Hezil Çayı üzerinde Sekerek-1 ve

Sekerek-2 HES projelerini gerçekleştirmek üzere girişimlerde bulunduğu kamuya açık kaynaklarda yer almaktadır. Sekerek-1 ve Sekerek-2 HES yatırımlarının proje bedelinin yaklaşık 810 milyon TL olduğu açıklanmıştır.

Şirketin kamu desteklerinden yararlandığı bir diğer alan ise tarım ve kırsal kalkınma yatırımlarıdır. Şırnak Organize Sanayi Bölgesi'nde Kaizen Enerji A.Ş. tarafından yapılmakta olan süt işleme tesisi için TKDK ile sözleşme imzalandığı kamuoyuna açıklanmıştır. Projenin toplam yatırım maliyetinin yaklaşık 123 milyon TL olduğu ve yaklaşık 46 milyon TL hibe desteği sağlandığı belirtilmektedir. TKDK'nin yayımladığı resmî listede de "Kaizen Süt İşleme" yatırımı için 92 milyon 683 bin 987 TL uygun harcama ve yüzde 50 kamu katkısı öngörüldüğü görülmektedir. Projenin Ağustos 2026 itibarıyla yapım aşamasında olduğu da kamuoyuna yansıyan TKDK saha incelemelerinde belirtilmiştir.

Bunun yanında kamuoyuna yansıyan haberlerde, İbrahim Halil Erkan'ın ortak veya yararlanıcı olduğu ileri sürülen farklı tarım ve hayvancılık projelerine de yüksek miktarda kamu hibesi aktarıldığı; buna karşın bazı projelerin yapım işlerini gerçekleştiren Şırnaklı esnaf ve yüklenicilere hak ettikleri ödemelerin yapılmadığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Şırnak ve ilçelerinde çok sayıda esnafın karşılıksız çek ve senetler nedeniyle alacaklarını tahsil edemediği ve bazı esnafların ekonomik olarak ağır zarara uğradığı da ileri sürülmektedir.

İktidar partisinin il başkanlığı gibi siyasi nüfuzu yüksek bir görevi yürüten kişinin, aynı dönemde kamu kurumlarından teşvik, hibe, lisans ve diğer desteklerden yararlanan ticari faaliyetlerin içerisinde bulunması; bu desteklerin hangi kriterlerle verildiğinin, diğer başvuru sahipleriyle eşit ve adil bir değerlendirme yapılıp yapılmadığının ve siyasi görevin kamu kaynaklarına erişimde herhangi bir avantaj sağlayıp sağlamadığının araştırılmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. İbrahim Halil Erkan'ın doğrudan veya dolaylı olarak ortak, yönetici veya nihai yararlanıcı olduğu şirketlere 2017-2026 yılları arasında kamu kurumları tarafından kaç ihale, yatırım teşviki, hibe, kredi, vergi indirimi, KDV muafiyeti, arazi tahsisi veya diğer kamu desteği sağlanmıştır? Bunların şirket, proje, kurum ve tutar bazında dağılımı nedir?
2. Kaizen Enerji A.Ş.'nin 2020 yılında 5 milyon TL olduğu belirtilen sermayesinin 2024 yılında 125 milyon TL'ye yükseldiği yönündeki bilgiler doğru mudur? Söz konusu dönemde şirketin yararlandığı kamu teşvikleri, hibeler, krediler ve kamu desteklerinin toplam tutarı ne kadardır?

3. Kaizen Enerji A.Ş.'nin Şırnak merkez, Cizre ve Uludere'de gerçekleştirdiği GES ve HES yatırımları kapsamında bugüne kadar YEKDEM ve diğer destek mekanizmalarından yararlandığı toplam tutar ne kadardır? Enerji üretim lisansı, su kullanım hakkı, arazi tahsisi ve diğer izinlerin verilme süreçlerinde şirket yöneticisinin aynı zamanda iktidar partisinin il başkanı olması nedeniyle herhangi bir çıkar çatışması incelemesi yapılmış mıdır?
4. Şırnak Organize Sanayi Bölgesi'nde Kaizen Enerji A.Ş. tarafından gerçekleştirilen Süt İşleme Tesisi Projesinin toplam yatırım bedeli ve kesinleşmiş kamu hibesi ne kadardır? Kamuoyuna yansıyan 123 milyon TL toplam yatırım ve yaklaşık 46 milyon TL hibe tutarları doğru mudur? Proje hangi puanlama ve değerlendirme sonucunda desteklenmiş; aynı çağrı kapsamında Şırnak'tan kaç başvuru yapılmış ve kaçı destek almaya hak kazanmıştır?
5. TKDK kayıtlarında Kaizen Süt İşleme Projesi için 92 milyon 683 bin 987 TL uygun harcama ve yüzde 50 kamu katkısı öngörülmesine rağmen projenin toplam maliyetinin 123 milyon TL olarak açıklanmasının nedeni nedir? Proje kapsamında bugüne kadar şirkete fiilen ne kadar ödeme yapılmış, yatırımın güncel fiziki gerçekleşme oranı nedir ve proje neden öngörülen sürede tamamlanmamıştır?
6. Hezil Çayı üzerinde Kaizen Enerji A.Ş. tarafından yapılması planlanan Sekerek-1 ve Sekerek-2 HES projelerinin yaklaşık 810 milyon TL olarak açıklanan yatırım bedelinin finansman yapısı nedir? Söz konusu yatırım bir kamu ihalesi kapsamında mı gerçekleştirilmekte, yoksa özel sektör yatırımı mıdır? Projede doğrudan veya dolaylı kamu kaynağı, kamu kredisi, hibe, teşvik, garanti, arazi veya su kullanım hakkı desteği bulunmakta mıdır?
7. İbrahim Halil Erkan'ın veya ortaklarının yer aldığı ileri sürülen süt üretim ve hayvancılık projeleri başta olmak üzere Şırnak'ta 2024 yılından bu yana uygulanan kamu destekli projelerde nihai yararlanıcılar kimlerdir? Hibe ödemelerinin yapılmasına rağmen projelerin yapımını gerçekleştiren esnaf ve yüklenicilere ödeme yapılmadığı, faturaların gerçek maliyetlerin üzerinde gösterildiği veya kamu desteğinin amacı dışında kullanıldığı iddiaları hakkında herhangi bir mali veya idari inceleme başlatılmış mıdır?
8. Şırnak ve ilçelerinde çok sayıda esnafın İbrahim Halil Erkan veya bağlantılı şirketlerden aldıkları çek ve senetlerin karşılıksız çıktığı, kamu hibesi veya teşvikiyle finanse edilen projelerin yapımını gerçekleştiren bazı yüklenicilerin alacaklarını tahsil edemediği yönündeki iddialar ilgili kamu kurumlarının bilgisi dâhilinde midir?

9. Kamu kaynağının hak sahibi yüklenicilere aktarılmayarak başka kişi veya hesaplara yönlendirildiği iddiaları kapsamında banka hareketleri ve kamu ödemeleri hakkında herhangi bir inceleme veya soruşturma yürütülmekte midir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-413017
Konu : Soru Önergeleri-423

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1944225 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz UYSAL ASLAN tarafından verilen 7/49079 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

13.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, bazı köprü ve otoyolların özelleştirilmesine dair Cumhurbaşkanı Kararı'na ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/49082)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mustafa Erdem

Antalya Milletvekili

5 Eylül 2026 tarihli ve 33361 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 11750 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile aralarında 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün de bulunduğu çok sayıda otoyol ve ulaşım altyapısı özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır.

Mülkiyetin devlette kalması, kamu yararı bakımından tek başına yeterli değildir. Kamu tarafından yapılmış, halen gelir üreten ve vatandaşın zorunlu olarak kullandığı altyapıların 30 yıla kadar özel işletmecilere devredilmesi; gelecekteki kamu gelirleri ve yakın geçmişte hayata geçirilen yanlış ekonomi politikaları başta olmak üzere, küresel ve yönetimsel birçok sebepten kaynaklanan ekonomik sorunlarla mücadele eden vatandaşımızın ulaşım maliyetleri bakımından değerlendirilmelidir.

Kamu malının gerçek sahibi milletimizdir. Kamu varlıklarının şeffaf, hesap verebilir ve kamu yararını esas alan bir anlayışla yönetilmesi temel ilke olmalıdır.

Bu kapsamda;

1. Özelleştirme kapsamındaki köprü ve otoyolların 30 yıllık toplam gelir potansiyeli ne kadardır?
2. Aynı varlıkların kamu tarafından işletilmeye devam etmesi halinde 30 yıllık tahmini net kamu geliri ne kadar olacaktır?
3. Bu iki seçenek arasında kamu yararı ve kamu maliyeti açısından karşılaştırmalı bir etki analizi yapılmış mıdır?
4. Özelleştirme sonucunda kamuya aktarılması beklenen bedel ile 30 yıllık gelecekteki kamu gelir kaybı birlikte hesaplanmış mıdır?
5. Devletin gelir üreten bir varlığını 30 yıllığına devretmesinin kamu borçluluğu ve bütçe gelirleri üzerindeki uzun vadeli etkisi hesaplanmış mıdır?
6. Özel işletmecilere herhangi bir gelir garantisi veya kamu mali yükümlülüğü verilmesi planlanmakta mıdır?
7. Geçiş ücretlerindeki olası artışların enflasyon ve vatandaşların ulaşım maliyetleri üzerindeki etkisi hesaplanmış mıdır?

8. Özelleştirme sürecinde hazırlanacak değerleme ve fizibilite raporları TBMM'ye sunulacak mıdır?
9. İhale şartnamesi, teklif sahipleri, teklif tutarları, değerleme raporları ve nihai sözleşmeler tam şeffaflık ilkesiyle kamuoyuna açıklanacak mıdır?
10. Geçmişte farklı siyasi iktidarlar döneminde gerçekleştirilen özelleştirmelerin kamu maliyesine toplam etkisini ortaya koyan kapsamlı bir etki analizi hazırlanmış mıdır?
11. Geçmişte yapılan ve kamu yararı bakımından eleştirilen özelleştirme uygulamalarından hangi dersler çıkarılmıştır?
12. Hükümetiniz, geçmişte hangi siyasi iktidar tarafından gerçekleştirilmiş olursa olsun, kamu yararına aykırı sonuç doğurduğu tespit edilen özelleştirme modellerinin tekrarlanmaması yönünde bir ilke kararı alacak mıdır?
13. Kamuya ait ve gelir üreten stratejik altyapıların uzun süreli özel işletmecilere devredilmesini temel bir politika olarak mı benimsemektesiniz?
14. Kamu varlıklarının sahibi siyasi iktidarlar değil, millet olduğuna göre, hükümetiniz bu varlıkların gelecekteki gelirlerinin de kamu yararına korunmasını sağlayacak kalıcı ve bağlayıcı bir şeffaflık mekanizması oluşturacak mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-413024
Konu : Soru Önergeleri-423

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1944225 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Antalya Milletvekili Sayın Mustafa ERDEM tarafından verilen 7/49082 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

14.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son üç yılda taşınmaz satış bedelini düşük gösterdiği gerekçesiyle cezai işlem uygulanan kişi sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/49085)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim. 15.09.2026

Ayhan BARUT
Adana Milletvekili

Son dönemde Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından taşınmaz alım-satım işlemlerine ilişkin olarak çok sayıda vatandaşa "eksik beyan" gerekçesiyle tebligatlar gönderildiği ve ek vergi ile cezai işlem talep edildiği görülmektedir. Özellikle tapuda belediye rayiç bedelinin üzerinde satış bedeli beyan edilmiş olmasına rağmen, idarenin "gerçek piyasa değeri daha yüksektir" gerekçesiyle ek tarhiyat yapması kamuoyunda ciddi bir tartışmaya yol açmıştır.

Vergi hukukunda temel ilke, mükellefin yükümlülüğünü açık, öngörülebilir ve objektif kriterlere göre bilmesidir. Oysa mevcut uygulamada vatandaş hem rayiç bedelin altında beyan yapması halinde cezayla karşılaşmakta, hem de rayiç bedelin üzerinde yaptığı beyan idarece yeterli görülmeyerek yeniden değer tespitine tabi tutulmaktadır. Bu durum, idarenin takdir yetkisinin sınırlarının belirsizleştiği ve mükellef aleyhine genişletildiği yönünde kaygılara neden olmaktadır.

Özellikle ekonomik krizin derinleştiği, konut fiyatlarının ve kredi faizlerinin tarihi seviyelere ulaştığı bir dönemde, ev alıp satan vatandaşların üzerine ek vergi ve ceza yükü bindirilmesi sosyal devlet ilkesi ve vergi adaleti bakımından sorgulanmaktadır. Bütçe açığının arttığı bir süreçte bu uygulamanın kamu gelirlerini artırmaya dönük bir tahsilat politikasına dönüşüp dönüşmediği hususu da kamuoyunun yanıt beklediği önemli bir sorudur.

Vergilendirmede belirlilik, eşitlik ve hukuki güvenlik ilkeleri gereği; idarenin hangi kriterlere göre "gerçek satış bedelini" tespit ettiği, bu işlemlerin hangi objektif veri setine dayandığı ve uygulamanın sınırlarının ne olduğu açıklığa kavuşturulmalıdır.

Bu bağlamda;

1- Son 3 yıl içinde taşınmaz satış bedelinin düşük beyan edildiği gerekçesiyle kaç kişiye tebligat gönderilmiştir?
2- Bu tebligatlar hangi kriterlere göre düzenlenmektedir? İdare, "gerçek satış bedelini" hangi yöntemle tespit etmektedir?
3- Belediyelerce belirlenen rayiç bedelin üzerinde beyan yapılmış olmasına rağmen ek vergi ve ceza uygulanan işlem sayısı kaçtır?

4- İdare tarafından esas alınan "piyasa değeri" hangi kurumsal veri veya ekspertiz raporuna dayanmaktadır?
5- Aynı bölgede benzer nitelikteki taşınmazlar arasında farklı değer tespiti yapılmasının önüne geçmek için standart bir değerleme sistemi bulunmakta mıdır?
6- Bu uygulama nedeniyle uzlaşmaya giden mükellef sayısı ve tahsil edilen ek vergi tutarı ne kadardır?
7- Vergi hukukunda belirlilik ve hukuki güvenlik ilkeleri gözetilerek, tapu harcı ve gelir vergisi uygulamasında objektif ve şeffaf bir değerleme sistemi oluşturulmasına yönelik bir çalışma var mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-413031
Konu : Soru Önergeleri-423

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1944225 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Adana Milletvekili Sayın Ayhan BARUT tarafından verilen 7/49085 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı